Mikrofonda Cinayet

R. L. GOLDMAN

AKBA
POLİS
ROMANLARI

BU KİTAP AKBA KİTABEVİ TARAFINDAN
1962 SENESİNDE YAYINLANMIŞTIR.

HAZIRLAMA ve RESİMLE
O R A L O R H O

MİKROFONDA
Cinayet

R. L. GOLDMAN

Çeviren: DAVUT HAYON

Bu hikâyedeki rolüm Harvey'in programında yer almamı arzu ettiğini bildiren mektubunu aldığım tarihten itibaren başlar. Bununla beraber hikâyemizin daha eski bir mâzisi olduğunu da ilâve etmek isterim. Filhakika beşeri faaliyetlerin kökleri maziye doğru uzanmakta ve bunlar biribirine o derece girift ve gizli bir mahiyet arzetmektedir ki, hadiselerin bitimini bizler çok defa bir başlangıç olarak addetmek gafletine düşeriz. Tıpkı, ağaç kabuğunun altında haftalarca evvel vücut bulan gelişmeyi unutarak, ilkbaharın dallarda tomurcukların görünmesile başladığını zannettiğimiz gibi...

Belki de bu hikâye Cain'in kardeşini bir eşek kemiği marifetile katlettiği tarihte, belki de içini kemiren merakı yenemiyen güzel Pandore'un esatirî mahfazanın kapağını açıp içindeki bütün kötü ruhların birden fırlıyarak yeryüzüne yayılmasına sebebiyet verdiği andan itibaren vücut bulmağa başlamıştır.

Maamafih bütün bu mülâhazaları bir tarafa bırakarak yine Harvey Turner'in mektubuna gelelim. Yazı şu mealdeydi :

Mr. Rufus Reed
Fairmont - Express
Express Building - Şehirde.

Azizim Mr. Reed,

Her perşembe akşamı saat 8.30 da başlıyan «Sevgili dinleyiciler size Mr ..... ı takdim ediyoruz» programı hakkında herhalde malûmatınız vardır.

Bu yayının gayesi dinleyicilerimize günün meşhur simalarını yakından tanıtmak ve kendilerine onların seslerini dinlemek fırsatını vermektir. Böylece her hafta şehrin tanınmış bir simasını mikrofon başına davet ediyor ve faaliyetlerile şahsiyetleri hakkında dinleyicilerinizi alâkadar edecek hususlardan bahsedilmesini sağlamış oluyorum. İsim yapmış bir gazeteci ve şehrin en eski gazetesi «Müşahedelerin» muhabirlerinden olmanız sıfatile, 30 Mayıs tarihine müsadif gelecek Perşembe gecesinin yayını için sizi seçmiş bulunuyoruz. Davetimizi lûtfen kabul edeceğinizi ümit ederim. Bu mevzuda peşinen bir yazı hazırlamanıza lüzum yoktur. Zira bu konuşma tamamile âfakî mevzular hakkında olacak ve stüdyoya saat dokuzda geldiğiniz taktirde size mikrofon başında soracağım sualler hakkında görüşmek mümkün olacaktır. İnanın bana mülâkat çok basit ve sıkıntısız cereyan edecektir. Bu hususdaki müsbet cevabınıza en geç Çarşamba sabahına kadar intizar edeceğim.

Saygılarımla

Harvey Turner

Mahiyeti itibarile fazla malûmatım olmamakla beraber dâvet hayli cazip olup kabul edilmeğe değerdi. Şöhret yapmış bir gazeteci muamelesi görmek ve şehrin şöhretleri meyanında yer almak her halde basit bir olay sayılamazdı. Matbuat âleminde sizi metheden kimselere rastlamak, Helium gazı elde etmek kadar nadir olaylardandır. Rakip gazetelerin muhabirleri en ufak hatalarımızı bulmak için çırpınır dururlar ve takdirname yerine kaim olacak husus patronunuzun sizi ay sonunda işinizden atmaması olacaktır. Dahası da var, methedilmeniz, takdire mazhar olmanız sizden arzu edilen mevzudaki muvaffakiyetinize bağlıdır. Malûmunuzdur, radyo programları reklâmla geçinir. Bu arada aldığım mektuplardan bir diğerinin metni şu mealdeydi:

«Keskin zekânız ve münekkit vasıflarınızın herhalde Gamber ayakkaplarının emsalsiz kalitesini belirtmenize zemin teşkil edeceğine inanıyoruz.»

Mektuptaki teklif mânâsız olmasına rağmen bu vâdide bir şeyler yapılacağını da hissediyordum. Belki meşhur bir gazeteci olmakla beraber, şimdiye kadar topluluklara umumî bir yerde hitap etmemiştim. Esasen belagat hususlarına pek de ehemmiyet atfetmediğim gibi bu vasıflarımın kudretini de dinleyici kütlesinde icra edeceği tesirler bakımından ölçmek ihtiyacını da pek hissetmiyordum. Mânâsız ve çocukça itiraflardan tutun da isterik ithamlara kadar çeşitli safhalar arzeden radyo mülâkatları meslek hayatında ciddî inhitatlara sebebiyet verebilir.

Meselâ Fairmont'da intişar eden Times Gazetesinin spor sahifesi Müdürü Bill Kerner, Turner'in mülâkat programına bundan iki hafta evvel iştirak etmiş ve Radyodaki fikirleri yüzünden Bernie'nin gazete münekkitlerinin bitip tükenmiyen tenkitlerine hedef olmuştu. Kerner'in nazariyeleri gerçekleşmemiş ve neticeler gü-

lünç tahminlerindeki isabetsizliği bir daha ortaya dökmüştü.

Radyoda konuşmak hususunda yapılan dâveti kabul etmeği tasarlarken, Express Gazetesinin sahibi ve Umum Müdürü Asaph Clume'yi hesaba katmağı unutmuştum. Ona ilk mektubu göstermek gafletinde bulundum, böylece patronu benim meşhur bir gazeteci olduğuma hükmeden kimselerin mevcudiyetinden haberdar edebileceğime hükmetmiştim.

Günlük makalemi öğle tatilinden evvel ikmâl etmiş ve Clume'ün tasvibine sunmuştum. Turner'in mektubunu makaleyi okuyup bitirmesinden ve mutad samimi tenkitlerinden sonra kendisine gösterecektim. Makalenin mühim bir kısmını hâkim Ben Cook'un tenkidine hasretmiştim. Filhakika kendisine karşı antipati beslemekle kalmayıp, Sorgu Hâkiminin bu dâva mevzuunda New-york Herald Gazetesini bize tercih edişine ve Jury kararlarının mufassal bir listesini mezkûr Gazeteye vermesine fena halde içerlemiştim. Bu mevzuda hâkim cenaplarını terletmek hakkımdı. Fakat, mizacı itibarile patron makalemin üsluhunu tenkit edecek, sonra gazetenin menfaatlerinin korunması lüzumu üzerinde duracaktı.

— Taarruz plânını pek vakitsiz buldum Rufus, dedi; hem hiddetleneceğin yerde tenkitlerimi müsamaha ile karşılamana hayret ediyorum.

— İnanın patron, böyle birşey kat'iyyen bahiskonusu değil.

— Plânlarını bozduğuma üzüldüm doğrusu, maamafih N.A.C. nin dâvetinden haberdarım.

Yüzüne hayretle baktım, sonra ilâve ettim:

— Evet, dâvetiyeyi henüz almış bulunuyorum ve bundan da hiç kimseye bahsetmedim

— Sana gösterilen hüsnü kabulün esas âmili be-

nim. Geçen akşam N.A.C. nin Umum Müdürü ile görüşürken Radyo İstasyonunun bizi ihmal ettiğine işaret ettim. Filhakika Times ve Star Herald'in personelinden bazı kimseleri mülâkata dâvet ettiler. Kanaatimce biz bu reklâma onlardan fazla hak kazanmış sayılırız. Umum Müdür noktai nazarimi paylaştı ve bizden kimi dâvet edeceğini sordu. Ben de seni seçtim. Ne zaman gideceksin?

Patronun sözleri beni bir hayli sinirlendirmişti. Kulaklarıma kadar kızararak:

— Hayır, gitmiyeceğim, dedim.

— Bal gibi gidersin, Rufuscuğum. Gazetemizin tirajı bakımından Radyo programı bir hayli mühimdir. Son zamanlarda satışımız biraz düştü; durgun bir devreye giriyoruz ve bu vaziyeti muhakkak bertaraf etmemiz lâzım. Radyo reklâm hasılatımızı tamamen arttırmasa dahi zarara girmemize mani olacaktır.

— Bize lâzım olan, şehrin mühim şahıslarının itibarını sarsacak esaslı makaleler silsilesi olacaktır. Şimdiye kadarh ep teletype ile verilen harp haberleri sütunlarımızı doldurup durdu. Bu gibi haberler artık okuyucuyu pek ilgilendirmiyor. Teletype ve Radyo, muhabirlerin pabucunu dama attı.

— Dâva o değil Rufus. Halkau laştırılan haberler ne olursa olsun, meseleyi tahlil eden, bazan daç özen yine gazete muhabirinin kendisidir. Bu itibarla Radyoda konuşurken bu hususu dinleyicilere bilhassa tebarüz ettirmen lâzımdır. Meselâ Turner'den sana Maxwell meselesi hakkında bir mülâkat hazırlamasını istiyebilirsin.

— Bunlar hep bayatlamış mevzular, patron. Geçen sene cereyan etmiş bir hâdiseye temas ederek tirajı arttırabilmemiz nasıl mümkün olacak?

— Bana kalırsa gerek gazeteyi gerekse seni halka tanıtacak en kuvvetli mevzu budur.

Adet yerini bulsun diye itiraz edecek oldum, fa-

kat ısrarlarımın Clume'ü yumuşatamıyacağını kestirmiştim. Bunun üzerine teklifini kabul ettiğimi Harvey'e yazı ile bildirdim. Nihayet, Perşembe gecesi Fairmont Trust Building'in sonuncu katı olan 14 üncü kata çıkmak üzere saat dokuza beş kala asansöre bindim.

«Müşahedeler» adlı günlük makalelerile bir hayli isim yapmış bir yazar olmama rağmen itiraf edeyim ki bu, bir radyo istasyonunu ilk ziyaretimdi. Bu kadar zarif döşenmiş bir mahalli tarif edebilmek için bu Radyo dalgaları mahşerinin bir hastahane koridorunu andırdığını söylemekle iktifa edeceğim. Bu uçsuz bucaksız koridorun her iki tarafından açılan kapılardan spiker ve artistler ayaklarının ucuna basa basa çıkıyor, fısıldaşarak gecenin programı hakkında noktai nazarlarını belirtiyor, sonra derin bir sessizliğe gömülmüş geçide açılan diğer kapıdan kayıplara karışıyorlardı. Asansörden çıkarken etrafımı saran kalabalık ve muhtelif yerlerden yükselen bir uğultu arasında bocalıyacağımı aklıma dahi getirmemiştim.

Bir Radyo istasyonundaki bu çeşit gece hayatının daha sakin safhaları da olduğunu sonradan öğrenecektim. Hal böyle olmakla beraber o Perşembe gecesinde yayımın başlamasına beş dakika kala «Auditorium» fevkalâde salonlerinden birisini yaşıyordu. Geniş dinleme salonuna bağ-

lı koridorda artistlerle vazifeli memurların telâşlı sesleri birbirine karışıyor, duvardaki oparlorden ise bu uğultuya karışan müziğin tatlı nağmeleri dalgalar halinde etrafa yayılıyordu.

Asilzade kılıklı bir genç, giriş kapısında dâvetiyeleri topluyor, küçük bir yazıhane arkasına kurulmuş bir genç kız asansörden çıkan kalabalığa yayının «Auditorium» da yapılacağını bildiriyordu. Orijinal bir isim taşıyordu bu gecenin yayını: «Neş'eli Çiftlik». Hani panayır ile kümes arası gibi birşey...

Üzerinde «Müracaat» yaftası bulunan ufak yazıhaneye doğru ilerledim. İtiraf ereyim ki beni oraya cezbeden şey masanın arkasına yerleşmiş genç sarışındı. Çok cana yakın bir kızdı, bu sarışın. Yüzüne alıcı gözile şöyle bir baktım; hani bir içim suydu şu âfet. Bakışlarımı yüzünden ayırmadan hemen atıldım:

— Fevkalâde bir gece değil mi; fakat bu uğultu arasında kaybolup silinmek de var...

— Özür dilerim, ne dediğinizi pek anlıyamadım.

— Neş'eli Çiftlik'ten bahsediyorum. Herhalde saat dokuzdaki programın ilk safhasını teşkil ediyordur. Benim sıram galiba 9.30 da. Esasen pek de mühim bir numara sayılmaz...

Santral tablosundaki ışık işaretlerile asansörden çıkanları ikide bir kollıyan Santral memuresinin benimle pek aşıkdaşlık edecek vakti yoktu. Buna rağmen lâf yetiştirmeğe çalışıyordu:

— Saat dokuzbuçukta yayın yok, dedi.

Santral memurelerinin, hele bunun gibi âfetlerin hazır cevaplarına tahammül edebilmek her yiğidin harcı değildi. Hemen ilâve ettim:

— Neş'eli Çiftlik programının yayını ile hiçbir alâkam yok kızım, dedim. İsmim Rufus Reed'dir ve «Size Mr. .....'ı takdim ediyoruz» yayını da beni hiç mi hiç

ilgilendirmez.

Bu sefer sarışın beni daha dikkatle süzmek tenezzülünde bulundu. Sonra, sanki beni daha yeni tanıyormuş gibi bir tavır takınarak pür telâş:

— Yoksa Mr. Reed siz misiniz? dedi, bana da gelişinizi dikkatle gözetlememi ve Müdüriyete derhal bildirmemi tenbih etmişlerdi, diye hayıflandı. Burada bulunduğunuzu Mr. Pemberton'a derhal bildireceğim.

Kız, önündeki tabloya bir fiş sokarak elini telefona götürdü. Derhal mani oldum:

— Sakın ha, dedim, görmek istediğim Pemperton değil, Turner'dir.

— Mr. Turner hastalandı, yerine Mr. Pemperton bakıyor.

Buna rağmen kız ısrar ederek telefonda konuştu. Biraz sonra takriben yirmi yaşlarında uzun boylu bir delikanlı koridorun dibinden yerden bitmişçesine çıkarak yanımıza kadar geldi. Elini uzatarak kendini takdim etti:

— İsmim Jack Pemperton, dedi. Mr. Turner'in vekiliyim, yokluğunda işlerine hep ben bakarım. Sabahleyin genzi tıkanık kalktı. Herhalde kendisini üşütmüş olacak. Tabii bu şartlar altında mikrofonda konuşulamıyacağını herhalde takdir edersiniz.

Pemberton birşeyler daha gevelerken gözlerim saate kaydı. Dokuza tam bir dakika vardı. Dinleyicilerin hepsi «Auditorium»a girmiş olduğundan koridor bomboştu. Kapılar kapanmış ve her taraf derin bir sessizliğe gömülmüştü.

İlk nazarda Pemperton pek de alâkamı çekmemişti. Sarı saçlı güleç yüzlü bir tipti ve nazik hareketlerile muhataplarını teshir edebilecek bir mizaca sahip olduğu anlaşılıyordu. Bununla beraber hınzırın gülümseyişinde nezaketinden ziyade beyaz ve muntazam dişlerini göstermek için aptalca bir gayret keşlik sezer gibi oldum.

Daha dünün ağzı süt kokan yavrusunda mazbut iş adamından ziyade Turner'i ekip kendisini göstermek arzusu adeta taşıyor gibiydi.

— Jack Pemperton'un arzu ettiği muvaffakiyet anı geldi galiba, diyen sarışın, bakışlarile ibu züppeye iyiden iyiye içerlediğini hissettirmekte gecikmedi.

— Muvaffak olduğumu da reddedemezsiniz ya. Pemperton ona en tatlı tebessümü ile bakıyordu.

Sarışın içini çekti, sonra:

— Şüphesiz yükseleceksiniz Mr. Pemperton, dedi. Sonra tabloda yanan ufak ampule bakarak hattı derhal bağladı. «Evet, Mr. Travis, Chicago'dan George Wilson Hotel. şimdi veriyorum.»

Kızın meşguliyetinden istifade eden Pemberton koluma girerek beni her iki yanında kapıları kapanmış koridora doğru sürükledi.

— Buraya hiç çıktınız mı Mr. Reed?

— İnanır mısınız Stüdyoya daha ilk gelişim.

Pemberton, kendilerine Doğuya daha ilk defa seyahate çıktıklarını bildiren yabancılara Newyorklıların takındığı babacan tavırla bir hami rolü takınmakta gecikmedi.

— Burada kedinizi hiç yabancı hissetmiyeceksiniz Mr. Reed, size birazdan her tarafı gezdireceğim.

Kapılara dikkatle baktım. Hepsinin üzerinde bir yazı vardı. Stüdyo A, Kontrol B Stüdyosu, Telgraf Odası, Diskotek, nihayet Spikerler Odası. Pemberton kapıyı açarak beni buraya aldı. Bir hayli büyük bir salondu. Üzerlerinde yazı makineleri bulunan çok zarif beş masa ve etraflarına sıralanmış iskemleler bulunan bu odada iki kişi çalışıyordu. Pemberton derhal tanıştırma faslına girişti. Sam Leacock adındaki kırk yaşlarında kadar görünüyordu. Daha genç olan diğerinin ismi ise Joe Cutland'dı. Kendisini yakinen tanıyordum. Radyoda sesini sık sık işit-

mıştım. Cutland, N.A.C. nin spikerliğini yapıyordu. En hararetli futbol, basketbol, en mühim telgraflar, en enteresan maçların haberlerini hep o verirdi. Cutland kendisini bilhassa Radyo röportajlarında gösterirdi. Birkaç dakika sonra Leacock ve Cutland yanımızdan ayrıldılar. Pemberton ile birlikte programı hazırlamağa başladık.

— Yayın tam bir çeyrek saat kadar sürer, dedi. Bu 15 dakikayı Drysweet kimyevî madde firmasına hasrediyoruz. Bu itibarla yayının ilk iki dakikasını ticarî reklâma ayırıyoruz. Sonra Leacock diğer reklâmlara geçer. Bunun sonunda da sizi takdim etmek faslı var ki o da kulunuza düşüyor. Bu hususta Turner'in hazırladığı plânı gelin hep birlikte kontrol edelim.

Sualleri tetkike başladım, içinden bazılarını hazfettim, yerine başkalarını ilâve ettim. Sonra on dakika içinde hepsini şöyle bir dimağımda yoğurdum. Biz bu işle meşgulken kapı aralığından Leacock'un başı göründü, Pembertoha:

— Turner'i gördünüz mü? diye sordu.

— Turner'i bir saattir görmedim, herhalde binanın bir tarafında oyalanıyordur.

Leacock gittikten sonra Pemberton'a:

— Bana Turner'in rahatsız olduğunu söylemiştiniz, dedim.

— Filhakika hastadır. Buna rağmen yayında hazır bulunmak istemiş. Artık zinde olduğunu söylüyormuş, sesinin kısık olması püya pek mühim değilmiş. Telefoncu kız herhalde size anlatmıştır, Turner'in kendisini üşütmüş olması benim için bulunmaz bir fırsattır. Bir senedir bu müessesede çalışıyorum. Bugüne kadar bana buldukları işler hep birtakım basit muamelelerdi. Vazifem, diğerlerinin boş bıraktığı gedikleri doldurmaktan ibaret. Ben ise mesleğimde sür'atle yükselmek istiyorum. İşte Turner'in hastalığı kendilerine kabiliyetimi göstermek için bulun-

maz bir fırsat. Esasen ne ayarda bir kıymet olduğumu birazdan keşfedecekler...

Pemberton'un âdeta kendinden geçmiş bir hali vardı. Ellerini keyifle oğuşturdu, yavaş yavaş keyfi yerine geliyordu.

— Mesleğinizin ehli olduğunuza memnunum dedim, zira bu, mikrofona ilk çıkışım olacak. Şâyet konuşmamız esnasında şaşırırsam vaziyeti idare etmek hususunda bütün kabiliyetinizi kullanmanız icap edecek.

— Telâşlanmayın canım, sonra sakın itidalinizi de kaybetmeyin. Sizi radyoları başında dinliyen binlerce kişiyi unutarak telefonda başbaşa konuştuğumuzu biran farzedin.

— Öyle ama mükâlememizi dinliyen binlerce kişiye ne demeli...

— Muvaffak olacağınıza eminim, yalnız soğukkanlılığınızı kaybetmemenizi rica edeceğim.

— Tıpkı sizin gibi değil mi?...

Bütün gayretlerime rağmen hissiyatımı açığa vurmaktan kendimi alamamıştım. Fakat nedense Pemberton bana sinirlenmedi. Bilâkis memnun göründü.

— Şüphesiz, dedi, bugün Turner'in yerini doldurduğum zaman işimde muvaffak olacağıma dair olan inancım gittikçe kuvvetlendi. İlk imtihanı öğle yayınında verdim. Herhalde «Sokak Muhabiri» adlı yayınımı dinlemişsinizdir?

— Maalesef, öğle yayınlarını dinlemeğe vakit bulamıyorum.

— Biraz evvel soğukkanlı olmaktan bahsediyorduk. İşte bu sokak yayınlarında her zamankinden ziyade kendimize hâkim olmak mecburiyetindeyiz. Mikrofonumuzu, bu yayının bedelini finanse eden Büyük Taggart Mağazaları önüne yerleştirir ve halk arasından birkaç kişiyi seçerek mikrofon başına dâvet ederiz. Sorduğumuz

birkaç suali cevaplandıran bu kimselere Taggart Mağazalarından mal alınmak üzere 1 dolarlık bir fiş hediye edilir. Program hakkında elinizde matbu hiçbir yazı bulunmadığı cihetle suallerinizi lâalettâyin mevzular üzerinden sorup istediğiniz anda da kesebilmeniz mümkündür. Tabii bu arada mikrofonda konuşacak kimseye nezaketle hitap etmeniz buna mukabil suallerinizin de gayet kısa ve veciz olması lâzımdır. Halk arasında çeşitli mizaçlı kimselere rastlanır. Bu itibarla mikrofona çıkacak kahramanın ne tıynette bir adam olacağını peşinen kestirebilmek elbette mümkün değildir. Hele içlerinde öyleleri vardır ki muzipliğe bayılır. O zaman da nahoş birşey yumurtlamalarından evvel mikrofonun kontağını kapamak zarurîdir. Hattâ bu mevzuda bugün bir hayli garip bir herifle tanıştım.

— Mikrofonda kötü birşey mi söyledi,

— Pek de değil, bununla beraber diyebilirim ki bu adamın diğerlerinden farklı bazı tarafları vardı. Adama mikrofonu uzatmağa çalışıyordum, Kalabalık arasından şöyle bir sıyrıldı ve bana üzerine birşeyler karalanmış bir kâğıt uzatarak geldiği şekilde yine kalabalıkta kayboldu. Bu gibi garip hareketlerin bir spikeri biran için dahi olsa rahatsız edeceğini elbette takdir edersiniz. Radyoda onda bir saniye süren sessizlik dinleyicilere bir asır kadar uzun görünür. Bununla beraber itidalimi kaybetmedim, mikrofon başına bir kadıncağızı yerleştirinceye kadar oyalamak üzere biraz gevezelik ederek zevahiri kurtardım. Zamanında müdahale edişimi herhalde takdir etmiş olacaklar, zira Stüdyoya avdetimde Umum Müdürümüz Mr. Travis Sokak Radyosu yayınındaki gayretimden dolayı beni hararetle tebrik etti

— Ya kâğıtta acaba ne yazılıydı?

— Kâğıdı cebime sokmuştum, münderecatını ancak yayından sonra okuyabildim.

— Kâğıt boş muydı ?

— Hayır. Fakat kurşun kalemle karalanmış bir tek satır bir hayli mânalıydı. «Başkasının işine burnunu sokma» mealindeki bu yazı herhalde kontağın birinin kafasından çıkmış olacak.

— Herhalde yayınlarımızdan birisini hazmedememiştir zahir... Kâğıtta imzası var mıydı?

— Hayır, fakat cümlesinin altına bir resim yapmış. Hele durun bir bakayım, kâğıdı büromdaki çekmeceme atmıştım. Herhalde orada olacak...

Pemberton çekmeceyi açarak evrak arasında kâğıdı aramağa koyuldu, fakat nedense gayreti boşuna çıktı.

— Hey Allahım, nereye gider meret, diye homurdandı. Şu yazıların altına bıraktığımı gayet iyi hatırlıyorum. Resim, içersinde bir haç bulunan bir daire şeklindeydi.

Bu sırada kapının önüne bir adam dikildi:

— Pem, mikrofonu A stüdyosuna ne şekilde yerleştirmemizi istersiniz?

— Leacock'un bürosundan istifade ederiz olur biter. Esasen orada daha rahat çalışabileceğimize eminim.

Adam çekildikten sonra Pemberton:

— Büronun üstünde iki mikrofon bulunsaydı herbirimiz daha kolay çalışacaktık, dedi.

Sonra o kendisine has çeviklikle sür'atle koridordan çıktı, fakat çıkmasile odaya girmesi bir oldu. Masanın üzerinde yayınımıza ait notları unutmuştu.

Duvar saatine şöyle bir göz attım. İşkence zamanı sür'atle yaklaşıyordu. Sıram nihayet gelmişti. İçimde tuhaf birşeyler hissettim. Meçhul bir el sanki içimi sıkıyor gibiydi. O zaman Pemberton'un bahsettiği soğukkanlılığıma her zamankinden fazla ihtiyacım olduğunu hissettim.

Birlikte koridora çıktık. Kulağıma uzun şeritli teletayp makinelerinin sesi geldi. Bu makineleri yakından

seyretmek üzere telgraf odasına doğru seyirttim. Gayet kuvvetli flüoresan lâmbalarla aydınlatılmış pırıl pırıl salondan, kapı arasından, fazla birşeyler görünmüyordu. Biraz daha ilerledim, birden duraladım. Gördüğüm manzaradan dona kalmıştım, adeta dizlerimin bağı çözülüyordu. Biraz ileride bulunan Pemberton beni yerimde mıhlıyan saikin mahiyetini anlamak üzere yanıma kadar sokuldu :

— Ne oldu Mr Reed, diye sordu.

Hemen cevap veremedim. Gördüğüm şey hakkında kat'î bir hüküm veremiyordum, müteredditim. Yerde duran pardösü belki de bir erkek pardesüsüydü. Ben kapıyı kaparken arkamdan telâşla gelen Pemberton beni iteliyerek odaya girdi. Sonra yerde hareketsiz yatan vücuda doğru endişeyle eğildi.

Adam, yüzü yere doğru dönmüş bir halde hareketsiz yatıyordu. Yanında devrilmiş bir mikrofon cihazı vardı. Mikrofonun ağır ayağı cesedin ensesi üzerinde duruyordu. Pemberton ayağı çekti, adamı sırtüstü çevirdiğinde irkilerek geriledi. Omuzuna yavaşça dokundum :

— Adam ölmüş dedim, kendisini tanıyor musun?

Pemberton boğuk bir sesle:

— Turner'in cesedi, diye inledi. Bir doktor çağırsak nasıl olur, belki de henüz ölmemiştir.

— Yapacağınız en isabetli hareket polis çağırmak olacaktır.

Pemberton yerinden sıçradı:

— Polisi mi çağırmak dediniz, ne münasebet. Bu bir kazadan başka ne olabilir? Şuraya bir baksanıza..

Parmağile mikrofondan çıkarak cesedin ayaklarından birisine sarılı olan siyah kabloyu gösterdi.

Pemberton bileğindeki saate şöyle bir göz attı. Bilâhare Radyo istasyonunda çalışan memurların her fır-

satta saatlerine bakmağı âdet edindiklerini öğrendim.

— Hey Allahım, diye bağırdı, dokuzu yirmisekiz geçiyor. Mr. Travisi bulup vaziyeti ona nakledeceğim. A stüdyosuna gidip beni orada bekleyiniz, size en kısa zamanda mülâki olacağım. İki dakikaya kadar programa başlamamız lâzım.

Pemberton gittikten sonra cesedin başında bir müddet daha kaldım. Cinayet saikine ait birşeyler hatırlamağa çalışıyor fakat bunun ne olduğuna intikal etmeğe muvaffak olamıyordum. Saniyeler birbirini kovalıyordu. Biran evvel A Stüdyosuna gidip saat tam 9.30 da mikrofonun başında bulunmaklığım icap ediyordu. Kol saatime bir göz atarak odadan çıktım A Stüdyosuna yollandım. Leacock orada beni bekliyordu.

— Pem de nerede kaldı? diye endişeyle sordu, altmış saniyeye kadar başlıyoruz.

Leacock'un Turner'in ölümünden haberi yoktu. Esasen altmış saniyede bunu kendisine bildirecek zaman bulamamıştım. Leacock, geniş salonda bulunan masalardan birine doğru beni götürdü ve iskemlelerden birisine oturmağa davet etti.

— Şu sersem Pem de nerelerde kaldı diye gürledi, sonra duvar saatinin kırmızı, saniyeler ibresini endişeyle takibe başladı. Cam duvarın arkasında başka bir adam daha duvar saatini dikkatle takip ediyordu. Bu, mikrofonların yerleştirilmesi hususunda biraz evvel fikrimizi sormağa gelen tesisat mühendisiydi.

Kırmızı ibre ilerleyişine devam ediyordu. Kırkbeşinci saniyenin üstüne geldiğinde kapı birden açıldı ve sür'atle içeri giren Pemberton yanımdaki iskemleye oturdu.

— Bu sefer de atlattık, diye Leacock içini çekti.

Pemberton sesini çıkarmadı. Cam duvarın arkasında bulunan adam elini kaldırdı. Leacock mikrofonun

başına geçti. Son üç saniyede etrafı derin bir sessizlik kapladı. Bu anda sanki elektrikli bir hava etrafa hâkim olmuştu. Tabiatin bütün kuvvetleri sanki bir araya gelmiş birazdan patlıyacak mühim hâdisenin esasını hazırlamıştı. Artık bu meselenin patlamasına kimse mani olamazdı, yerde uzanan ceset dahi...

Şimdi hepimizin gözleri duvar saatindedir, vaktin gelmesini bekliyoruz. Üç saniye kaldı.. iki saniye, bir... Elektrikli hava birden gevşedi. Mühendisin havada duran eli inmişti. Tam sırasıydı. Leacock konuşmağa başladı.

Pemberton ile birlikte dokuzu kırk üç geçe programımızı bitirdik. Programın kapanış safhasında Leacock reklâm konuşmasını yaparken, iskemlelerimizden hafifçe sıyrıldık ve ayaklarımızın ucuna basa basa salondan ayrıldık. Koridora çıktığımızda her tarafı kalabalık bulduk. Auditorium'un kapıları açıktı ve içerisi bomboştu. Dinleyicilerin hepsi çıkmış, onların yerini radyo istasyonunun teknisyenleri almıştı. Hepsi de cinayet haberini almış ve hararetli bir konuşmaya dalmışlardı. Bunların arasında Telgraf odasının yanındaki grubun arasında bir sedyenin başında bekliyen beyaz gömlekli iki şahıs ve boynundaki stethoscope'dan doktor olduğu anlaşılan bir üçüncüsü nazarı dik-

kati celbediyordu. Doktor iki resmi polisle görüşüyordu. Aralarında otomobilli polislerden Çavuş Brady'yi tanımakta gecikmedim.

— Merhaba Çavuş diye seslendim. Sigaya çekmek üzere beni beklediğinize kalıbımı basarım.

Çavuş tasdik makamında başını eğdi.

— Onu siz mi buldunuz, diye sordu.

— Filhakika Mr. Pemberton ile birlikte bulduk. Odaya kapı arasından şöyle bir göz attım. Ceset yere uzanmış duruyordu. Yüzü döşemeye dönüktü dedim, onu bulduğumuz zaman mikrofonun ayağı boynunun üzerindeydi.

Pemberton :

— Mikrofonun ayağını çekip vücudu çevirdiğimde Turner'in öldüğünün farkına vardım.

Brady başını memnuniyetle salladı ve doktora hitaben:

— Tahmin ettiğim gibi olmuş, dedi. Cesedin yerinden oynatılmış olduğunu size söylemiştim.

Doktor :

— Ölümün esas sebebi malûm diye mırıldandı. kafatasının altına isabet eden bir darbe neticesinde âniden ölmüş. Şâyet bana ihtiyacınız yoksa Saint Vincent'daki bir hastamı ziyarete gideceğim.

— Teşhisiniz bizce kâfidir, doktor. Cesedi gördünüz bize de lâzım olan budur. Raporumun hakikate uygun olup olmadığını anlamak için onu okumama müsaadenizi rica edeceğim.

Brady şunları not etmişti :

«Ceset, gece dokuzu kırkbeş geçe Tıp Akademisi Binasında 534 numarada ikamet eden Doktor Hurh Vilson tarafından muayene edildi. Telefon 9-3660. Ölüm, maktulün kafatasının altına isabet eden bir darbe neticesinde âni vuku bulmuştur. Boynun kemiğinin kırılmış olması

muhtemeldir. Ölüm âni olup tıbbî muayeneden takriben bir saat evvel vuku bulmuştur. Yara ve ölümün mikrofon tutamaklarından birisinin sukutu neticesinde vukuu muhtemeldir. »

Boynundan sarkan stethoscope'u çantasına yerleştiren Doktor :

— Rapor tamamdır, dedi. Başka bir şeye ihtiyacınız var mı Çavuş? »

Brady sırıtarak teşekkür etti.

Turner'in cesedini kapı aralığından hâlâ tetkik ediyordum. İlk gördüğüm şekilde yere uzanmıştı. Yalnız, Doktor kollarını göğsü üzerine kavuşturmuş ve gözlerini kapamıştı. Mikrofonun tutamağına ait kalın siyah kablo maktulün bacağına sarılı duruyordu.

Dekor bir tarihî tablo kadar bedihî olup vak'ayı dile getiriyordu. Bununla beraber içimde tuhaf bir his mühim delillerin gözümden silindiğini fısıldıyordu. Belki de cesedin son vaziyeti ile ilk pozisyonu bidayette gördüklerime tetabuk etmiyordu. Arada kaybolan mühim delillerin neler olduğunu anlıyamıyordum. Bununla beraber gözümden birşeyler kaçtığını sezer gibi oldum. Duvarın dibindeki masa iki teletype makinesinin şeritleriyle doluydu. Solda telgraf klasörlerinin çekmeceleri açık duruyordu. Yazıhanenin önünde bir iskemle vardı.

Ceset odanın sol tarafında teletype makinelerinden ziyade klasörlerden yana, başı çıkış kapısı istikametinde yere uzanmıştı. Mikrofonun dibte solda yazı masası ile klasörler arasına dikilmiş olması iktiza ediyordu. Bütün eşyalar cinayet sahnesini canlandırabilmek için yerli yerindeydi. Turner klasörlerden biri önünde durmuş olacaktı. Sonra kapıya doğru ilerlemek üzere sırtını çevirmiş o zaman sağ ayağı mikrofonun kalın kablosuna dolaşmış ve muvazenesini kaybeden ağır cihaz, üzerine devrilmişti.

Bununla beraber bu mizansende birşey eksikti. Üstelik ben, bu kayboları şeyi kapıyı ilk açtığımda görmüş olacaktım. Acaba o zaman gözüme takılmış olup da şimdi göremediğim şey neydi? Pemberton'un cesedi sırtüstü çevirip öldürücü âleti uzaklaştırdığı andanberi odada herşeyin yerliyerinde olduğundan emindim. Cesedin şekli ilk gördüğüm anda olduğu gibi beynime nakşolunmuştu. Yalnız o zaman zavallı Turner yere yüzüstü uzanmış olup kolları göğsünde çaprazlanacağına vücudunun her iki tarafından sarkıyordu.

Fakat yine de gayri tabii bir şeyler döndüğüne kalbimi basardım. Kendi kendimi şöyle bir yokladım. O zaman mizacıma has ilham perisinin tesiri altında kaldığımı içim ürpererek hissettim. Hissi kablelvuku hâdiselerine karşı benliğimde kendimi vecd içersinde bir hale garkedecek kadar adeta ilâhî bir meyil hissederdim. Bu his bütün iç âlemimin seferber oluşu neticesinde, şuuraltı merkezlerine nihayet mantığına kadar uzanır ve en karanlık, en muğlak hadiseleri dahi halletmeğe yardım eder. Eskiden patrona bu hislerimi açtığım zaman dudak büker geçerdi. Şimdi ise edindiği tecrübeler neticesinde bunlar çok ehemmiyet veriyor. Clume ,bu gibi hâdiselerin ve düşüncelerin şuuraltında yer etliğine, olgunlaştığına ve şuurumuzun faaliyete geçmesinden çok daha evvel bir neticeye vardığına inanır. Bu inkişafı hatırlıyarak dimağımda şuuraltı hislerimin bana neyi hatırlatmak istediklerini biran şöyle bir düşündüm.

Başımı kaldırdığım zaman Çavuş Brady'nin yanıbaşımda dikilerek beni tecessüsle seyrettiğinin farkına vardım. Kendisine doğru müstehzi bir eda ile dönerek uzun uzun baktım.

Brady gayet sakin bir şekilde:

— Aklınızdan şu anda neler geçtiğini bilmek is-

terdim, dedi.

— Filhakika ayni suali ben de kendi kendime soruyorum. İlk nazarda burada herşey normal gibi görünüyorsa da içimden bir ses gayri tabii birşeyler döndüğünü bana fısıldıyor. Ya siz ne dersiniz Çavuş?

Brady kaşlarını çatarak:

— Ağzınızdaki baklayı çıkarın bakalım, demez mi?

Bu hücumu bertaraf ederek pes perdeden devam ettim :

— Burada olup bitenler hakkında şahsî fikrinizi öğrenmek isterdim Çavuş. Raporunuzda vak'anın sadece bir kaza eseri olduğunu işaret ediyorsunuz.

— Şüphesiz bu bir kazadan başka birşey olamaz.

Ayni minvalde devam ettim :

— Cinayet masası mütehassıslarını buraya dâvet etsek hiçd e fena olmaz gibime geliyor, ya siz ne dersiniz?

— Cinayet masası mı dediniz? Fakat bu adam katledilmedi ki...

— Belki öldürülmedi, ama ne de olsa bir kimsenin bu derecede basit bir şekilde kazaen ölmesini insanın havsalası alınıyor...

— Ben burada hiç de muğlak bir vaziyet göremiyorum. Ayağı kabloya takıldı o kadar...

— Vak'ayı bu zaviyeden tetkik edersek öyledir, ancak...

— Yani?...

— Meselâ Turner'in evvelce ölümle tehdit edildiğini farzetsek...

— Siz böyle şeye inanıyor musunuz?

Arkamdan titrek bir ses lâfa karıştı:

— Kuzum, tehdit edildiğini ileri sürdüğünüz kimdir?

Sesin geldiği tarafa doğru döndüm ve nazarlarım

orta yaşlı bir adamın şaşkın bakışlarına takıldı. Kendisini takdim ederek:

— İsmim Travis'dir dedi. Radyo Merkezinin Umum Müdürüyüm. Demek ki...

— Evet, bu adamın ölümle tehdit edilmiş olduğuna kani... Şimdi bu tehdidin nasıl yapıldığını öğrenmek lâzım.

Çavuş Brady bu sözleri soğuk bir eda ile sarfetmişti. Travis'in yanından koridora şöyle bir göz attım. Pemberton, Joe Cutland, Kontrol Odası mühendisi Leacock ve müracaat bürosu başında bulunan güzel sarışının iştirak ettiği bir grup hararetli hararetli birşeylerden bahsediyordu.

— Pemberton, bir dakika gelir misiniz? diye seslendim.

Hepsi birden kapıya seyirttiler.

— Pemberton, Mr. Travis ile Çavuş Brady'ye sokaktaki yayın esnasında size verilen kâğıttan neden bahsetmiyorsunuz?

Pemberton, Travis'e bakarak:

— Nasıl olur efendim, ben size bundan hiç bahsetmedim mi?

— Hayır, hiç haberim yok.

— Ufak bir kâğıt parçasıydı. Üstünde şöyle bir yazı vardı: «Başkasının işine burnunuzu sokmayın». Serserinin biri kalabalık içersinden fırlayarak bu kâğıt parçasını elime sıkıştırdı.

Dönüp Çavuş Brady'ye müstehzi bir eda ile:

— İşte, dedim, öldürülmesinin delillerinden biri de budur.

Brady bu sözlerime bir hayli içerledi.

— İyi ama, kâğıdı Turner değil, Pemberton almış.

— Turner rahatsız olduğuna göre mikrofonda

konuşabilmesine imkân yoktu. Yerine Pemberton vekâlet etti. Binaenaleyh kâğıdın Turner'e hitaben yazılmış olması kuvvetle muhtemeldir.

— Kâğıt nerede, diye Çavuş Brady, Pemberton'a sordu. Bu iki hâdise arasında bir münasebet görmemekle beraber bunu da raporuma ilâve edeceğim.

— Kâğıdı yazıhanemin çekmecelerinden birine sakladım. Fakat tekrar aradığımda bulamadım. Maamafih bir daha bakayım.

Pemberton spikerler odasına girdi. Çavuş Brady kızgın bir tavırla beni süzdü:

— Gazetenize güzel bir makale yetiştirmek için bu meseleyi elinizden geldiği kadar istismar etmeğe çalışıyorsunuz. Alt tarafı bir kaza olmuş. Siz de bundan olmayacak şeyler çıkarmağa çalışıyorsunuz.

— Raporunuzu çıkmaza soktuğum için müteessirim. Bununla beraber ölümün kaza neticesinde vukubulduğuna inanmıyorum. Bana kalırsa işi cinayet masası memurlarına havale ederek buna bir son vermek herhalde yerinde olur. Göndereceksleri birkaç mütehassıs kısa bir zamanda meseleyi kökünden hallederler.

Brady bir ara durdu. Sözlerim onun da alâkasını celbetmişti. Fakat Travis araya girerek:

— Bu şekilde hareket etmenize lüzum olmadığı kanaatindeyim, dedi. Esasen bu müessesede böyle nahoş bir kazanın vukuu beni bir hayli üzdü. Bir de bunun altından cinayet ihtimalini körüklemeyelim.

Joe Cutland saatine bakarak Travis'in koluna dokundu:

— Saat ondaki haberler yayınında bunlardan da bahsetmek caiz mi? dedi.

— Kazadan bahsedebilirsiniz. Fakat daha ileri geçmemek şartiyle... Bu husuta anlaştığımızı tahmin ederim, değil mi Joe?...

Cutland'ın gözleri son bir defa daha saatine doğru kaydı. Sonra haberler metnini yeniden gözden geçirmek üzere spikerler odasına sür'atle geçti. Bana gelince, sırtımı koridora doğru çevirerek cesedi yerinde tetkike koyuldum. Birazdan Pemberton aramıza tekrar katıldı. Kâğıdı bulamamıştı. Çekmecesine bırakmış olduğundan emindi. Fakat her nedense kâğıt bir türlü ortaya çıkmıyordu. İçime etrafımdakilerin sesleri pek uzaklardan geliyormuş gibi bir his doldu. Filhakika zihnim başka bir meseleye takılmıştı. Cinayetin esas saikini bulamamaktan dolayı sinirleniyor ve kabıma bir türlü sığamıyordum. Zihnimde sivrilen istifhamın cevabını bir türlü bulamamıştım. Bununla beraber kapıyı ilk açan ve cesedi ilk gören yine bendim. Peki, o anda gözüm gayri tabiî birşeye takılmamış mıydı? O zaman görmüş olup da şimdi bulamadığım şey acaba ne olabilirdi? Pemberton'la vâki mülâkatımız esnasında mikrofon başında ileri sürdüğüm hususları birer birer zihnimden şöyle bir geçirdim. Cinayet vak'alarından bahsetmiş ve bunların çözülüşünde aranılması gereken noktalar hakkında bâzı mütalâalar serdetmiştim. Pemberton'un bir cinayet vak'asının aydınlatılmasında en mühim şmilin ne olabileceği sualine «Bir müşahebet, ekseriyetle de bir tezadın» esas rolü oynayabileceğini ileri sürmüştüm.

Patron ikide bir söylenip dururdu: Katili ele veren çok defa ehemmiyetsiz görünen bir delildir, derdi. Bunların içersinde cinayet mahallinde bırakılan parmak izleri, keza unutulan bir düğme, bir şapka veya bir mendil en mühim deliller meyanındadır. Bunlar yanında daha güçlükle tesbit edilen ikinci derecede ehemmiyeti olan deliller de mevcuttur. Bunlar da birtakım tezatlar ve müşahebetler şeklinde tezahür eder. Bazan da hâdiseler zincirinde vak'alara hiç uymayan bir vaziyet de doğabilir. İlk nazarda ehemmiyetsiz gibi görünen bir nokta üzerinde müşahereleriniz birleştirdiğinizde meselenin çözümün-

de mühim bir adım atmış olursunuz.

Cinaî vak'alarda ihtisas kesbetmiş olan Clume, cinayet saikini bu gibi tezatlarda aramanın esası teşkil ettiği kanaatindeydi. Fakat bu hususta serdettiğimiz fikirlerden birer zehirli oktan kaçarcasına ürken District Attorney'i ikna etmek kabil olamadığı gibi, Cinayet Masası Şeflerinden Müfettiş Bruce da bize pek inanmak istememişti. Bana gelince, nazariyelerimin sıhhatinden emindim. Bütün benliğimden taşan şuur altı bir his hissiyatıma tamamen hâkim olmuştu. Ölüm sahnesini baştanbaşa gözden geçiriyor, hayaletler tarafından çalıştırıldığını farzettiğim teletype'ları, intizamsız yazıhaneyi, devrilmiş iskemle ile kırık mikrofonu, açıkta kalan dağılmış klasörleri, nihayet Turner'in cansız vücudunu gözden geçiriyordum. Bütün bunlarda gayri tabiî bir şey görmemekle beraber içimden bir ses mühim bir delil ele geçireceğimi fısıldıyordu. Bu his, karanlık bir odada araştırılan bir insanın arama neticesinde bulunacağı anda duyulan garip bir zevk gibiydi. Ve birden zihnimde bir şimşek çaktı. Evet, bidayette unuttuğum şeyi hatırlamış, bir müddettenberi aradığım şeyi nihayet bulmuştum. Bu vaktiyle gördüğüm birşey değildi ve bu eksiklik ilk defa gözüme çarpıyordu.

Bu buluşun içimde uyandırdığı his o kadar hoş ve tatlıydı ki yorgunluğumu gidermek üzere bir iskemleye yığılmayı arzu ettim. Bununla beraber nasıl hareket edeceğim hususunda derhal karar vermekliğim gerekiyordu. İşe nereden başlamalıydım? Vaziyet sıkıcı olmakla beraber ümitsiz de değildi ve vak'anın içimi saran esrarı hoşuma gidiyordu. Sonra bu esrara vâkıf olan yalnız ben vardım. Meslekî faaliyetlerim yeni bir safhaya intikal etmek üzereydi. Filhakika bu vak'a fevkalâde enteresan bir makale serisine mehaz teşkil edecek, beklenmedik sürprizlere yol açacak ve resmî otoritelerle kayda değer polemiklere sebebiyet verecekti. Fakat muvaffak olabilmek için işe daha başlangıcından itibaren kuvvetle sarılmak ve bu uğurda bütün zekâmı, şeytanetimi kullanmaklığım icap edecekti.

Bütün muvaffakiyet şanslarını lehime tecelli ettirecek bir faaliyet planı hazırlamağa koyuldum. Herşeyden evvel Turner'in cesedine dikkat etmek ve Cinayet Masası memurlarının gelişinden evvel yerinden kaldırılmamasını temin etmek lâzımdı. Maamafih şuuraltı bir davranışın içimde doğurduğu bir hisle her türlü tedbiri ihtiyar etmiştim. Bunları düşünürken yavaş yavaş yine hakikata avdet etmeğe ve zamanımızı yaşamağa koyuldum. Etrafımda toplanan hâle yavaş yavaş dağılıyor ve et-

rafımdakileri daha iyi seçebilmeğe başlıyordum. Arkamda duran Brady, Travis ve Pemberton'un hâlâ meşhur kâğıt meselesini münakaşa ettiklerini anladım. Brady şöyle bir fikir ortaya atmıştı:

— Meselenin ehemmiyeti hususunda herhangi bir mütalâada bulunmağa resmen mezun değilim. Bununla beraber bu tehdidin birşey ifade etmediğine kaniyim.

— Kanaatimce, dedim, bu kâğıdın mevcudiyeti su götürmez bir delil teşkil etmektedir. Ketum hareket etmekle beraber yine de resmî kanaldan hareket etmek mecburiyetindeyiz. Bu itibarla acele davranmamız icap erecektir. Aksi takdirde herşeyi yüzümüze gözümüze bulaştırmamız işten bile değildir. Beni dinleyin: Cinayet Masası memurlarını hemen çağırın; bu suretle her türlü mes'uliyetten kurtulmuş olacaksınız. Kanaatimce onları buraya celbetmekle hiçbir şey kaybetmezsiniz.

— Çok budalaca bir fikir, diye Travis homurdandı. Cenaze evinin memurları hâlâ burada bekleyip duruyor. Bırakalım cesedi götürsünler. Bir serserinin herzelerine inanmak bahis konusu ise, bu işe bilâhare de el atabiliriz.

— Bu bir hal şekli değildir, diye itirazda bulundum. Çavuş Brady de bunun pekâlâ farkında. Hele işin içinde bir de cinayet ihtimali varsa...

— Hayır, cinayet yoktur.

— Bir telâkki meselesidir bu...

Pemberton'un fena halde canı sıkılıyordu. Kâğıt meselesini Travis'e açmağa lüzum görmemişti. Ortaya bu gibi nahoş hâdiselerin çıkması Müdüriyet indindeki prestijini epeyi sarsacaktı. Belki de Travis onu bu hareketinden dolayı hiç mi hiç affetmeyecekti. Bununla beraber içlerinden hiçbirisi işin farkında değildi ve kâğıdın beni ne kadar ilgilendirdiğini bilmiyordu. Esasen kâğıtın ifade ettiği mânâ bakımından zahiren pek o karar ısrar göstermi-

yordum, hattâ kayıt muamelesinin daha ilerde dahi ele alınabileceğini belirtiyordum.

— Bu kâğıdın üzerinde bu kadar durmağa lüzum var mı sanki, diye Pemberton sızlandı. Meseleyi sâlim kafayla bir daha gözden geçirsek nasıl olur? Şâyet bu adamın hedefi öldürmek olsaydı bu onun Turner'i evvelden tanıdığına delâlet eder. O takdirde de kâğıtta kendisine hitap edilen şahsın benim olmadığım meydana çıkar. Şâyet adam beni Turner ile karıştırmış olsaydı buraya çıktığımda evvelâ beni katletmesi icap ederdi.

— Hakikaten öyle, diye Travis sırıttı. Pemberton'un bu mülâhazası onu sevindirmiş hattâ bu gence karşı duyduğu iğbirarı hafifletmişti. Gayet mantıkî bir buluş diye ısrar etti.

— Hadi öyle olsun, dedim. Bununla beraber Cinayet Masası Mütehassıslarının cinayet odasını tetkik etmeleri gerektiği hususundaki fikrimde ısrar ediyorum. Bu mevzuda kararlıyım ve fikrimi asla değiştiremeyeğim.

Travis beni hiddetle süzdü, sonra Brady'ye dönerek:

— Nasıl böyle bir mütalâa serdedebiliyor, dedi.

— Bunu bilemem, bildiğim yegâne şey gerisinde onu destekleyen kocaman bir gazete bulunduğudur. Bana gelince, siz de takdir edersiniz, küçücük bir polis memurunun rolü ne olabilir ki...

— Çok şayanı teessüf bir vaziyet bu, diye Travis havladı. Herhalde Mr. Clume böyle bir vaziyeti tasdik etmeyecektir. Bana bakın delikanlı, sizi bu akşam Radyo Evine celbettiysem bu sadece Clume'ün arzusunu yerine getirebilmek içindi. Size mikrofonda hatırı sayılır bir zaman ayırdım. Buna mukabil sizin de nezaketle hareket etmenizi beklemek hakkımdır.

Vaziyeti derhal kavradım, şu ikaz Travis'in arzu ettiği tevazu dolu bir edaya bürünerek:

— Vaziyetinizi elbette takdir ederim Mr. Travis, dedim. Bununla beraber gelin, Mr. Turner'in bir kaza neticesinde ölmediğini şöyle bir lâhza için olsun aklınıza getirin bakayım. İşin içinde cinayet ihtimali mevcutsa sırf Radyo Evinin prestijine halel gelmemesi için işin kapanmasına rıza gösterir misiniz?

— Sözlerinizin Turner'in katledilmesi halinde ehemmiyet taşıdığı muhakkak, fakat ben katledilmediği hususunda ısrarlıyım. Hatâ sizin dahi öldürüldüğüne kat'iyetle emin olmadığınızı da biliyorum.

— Bilâkis, bu durumday anılan sizsiniz. Ben kanaatimi elimdeki delillere istinaden izhar ediyorum ve katledildiğine işaret ediyorum. Bu itibarla cinayet odasında herhangi bir değişikliğe meydan verilmeden salâhiyetli makamların harekete geçmesini arzu ediyorum. Üzerinde bilhassa durduğum nokta da müfettiş Bruce'un bizzat gelmesi keyfiyetidir. Onu çağıracak mısınız Brady, yoksa ben mi telefon edeyim?

Brady âniden karar vererek:

— Kendisini şimdi çağıracağım, dedi. Sonra özür makamında bu şekilde hareket edilmesinin çok daha iyi neticeler doğuracağını da ilâve etmeyi unutmadı.

Brady müracaat dairesindeki telefona doğru seyirtirken yanına yaklaştım. Bu arada bir memuruna da cinayet odası kapısı önünden ayrılmamasını tenbih ettim.

Brady:

— Pes birader, dedi, herşeyi yerli yerinde görmeden de hani edemezsin, illallah...

— Öyleyimdir zahir, annem beni bu şekilde yetiştirmiş..

— Bak hele daha neler yumurtlayacak bakalım, senin bu huyunun yalnız şahsıma raci olduğuna kalıbımı basarım, alık sen de...

Brady'ye cevap vermedim. Yapılacak çok daha

mühim işler dururken mânasız bir münakaşaya girmek hiç işime gelmezdi. Saate şöyle bir göz atım. Ona bir vardı. Koridoru geçerken Joe Cutland'ın «A» Stüdyosuna sür'atle girdiğini gördük. Brady'ye:

— Bakın, dedim, Radyo adamı dediğin böyle olur, diye çocuğu gösterdim. Bunun geç kalması demek, bir müshil şirketinin finanse ettiği reklâmın başka bir şirkete geçmesi demektir.

Bu arada müracaat servisindeki sarışın genç kız yanımıza yaklaştı. Sonra bürosunun hizasına geldiğimizde yazıhanesinin arka kısmına geçerek santraldaki bir fişin yerini değiştirdi. Çavuş Brady telefonda konuşurken kız kulağıma fısıldadı:

— Turner hakikaten öldürüldü mü dersiniz? diye endişeyle sordu.

Gayet ciddî bir tavır takındım:

— Maalesef öyle olmuş, dedim.

— Bunu kim yapabilmiştir?

— Öldürücü âleti kullanan kimse. Hattâ belki de burada çalışanlardan birisi olması ihtimali de vardır.

— Hey Allahım, fakat bu bir kaza eseri olamaz mı?

— Belki evet, belki de hayır. Vak'a iki cepheden de mütalâa edilebilir. Şayet bir kaza ise bir katil şüphesiz yoktur. Sonra başka mevzua geçerek hemen yetiştirdim:

— Biraz evvel Radyodaki mükâlememi dinlediniz mi?

Kız başını salladı:

— Ancak son dört dakikasını dinleyebildim.

— Nasıldı, beğendiniz mi?

— Bir hayli enteresan olduğu muhakkak. Maamafih sizi dinlemeden evvel bu işte cinayet olabileceği ihtimali asla aklıma gelmezdi.

Bir an durakladı. Omuzlarını zarif bir hareketle silkti.

— Hem ben burasını gayet iyi bilirim, dedi. Şayet Turner'i burada bulunanlardan birisi öldürmüşse katili benim tanımaklığım gerekiyor.

Elimi babacan bir tavırla omuzuna doğru götürdüm. Mavi ipek robu altında bu tombul omuz hafif ve tatlı bir inhinayla titriyordu:

— Sizin kadar güzel bir kızın erkeklerden kendisini sakınması lâzım, dedim. Maamafih kıvırcık saçlı bir gazeteci sizi pekâlâ bu sümsüklere karşı koruması bilecektir.

Gözbebeklerinin derinliklerine kadar gözleri ışıldadı ve sevimli tebessümü ile sordu.

— Mr. Reed, yoksa beni bir partiye mi davet etmek istiyorsunuz?

— Şayet kabul ederseniz fevkalâde bir şey olur bu, diye yutkundum.

Daha fazla ileri gidemedim, zira Brady telefondan uzaklaşmak üzereydi. Sonra işle zevki birbirlerine bağdaştırmak gerekti. Hep birlikte telgraf odasına geçtik. Brady hemen homurdandı:

— Telefonda müfettiş Bruce'u buldum. Buraya dâvet edilişine hiç mi hiç memnun olmadı. Maamafih bir kaç dakikaya kadar geleceğini de ilâve etmekte gecikmedi.

— Peki, dedim. Yalnız, müfettiş gelinceye kadar cesedi ilk gördüğüm vaziyete sokalım. Bruce'u bilirim, cesedi cinayet mahallindeki dekor bozulmadan evvel görmek ister.

— O halde her şeyi yerli yerine yerleştirelim, diye Brady bir şeyler saçmaladı. Esasen hiçbir şeyin de değiştirilmediğine kaniyim.

Telgraf odasına girdiğimizde Pemberton'u hemen yanıma çağırdım. Cesedi, yüzüstü çevirdim, sonra kolla-

rını vücudunun yanına uzanmış bir halde yatırdım. Yüzünü de kapıya doğru çevirdim. Sonra ağır âleti yani mikrofon ayağını boynunun üzerine bıraktım. Çekilerek Pemberton'a sordum:

— Onu bu halde bulmuştuk, değil mi?

— Evet, bu şekildeydi.

Bu sırada Cinayet Masası üstadlarından Müfettiş Bruce ile Weber ve Wields yanımıza sokuldular. Bu son ikisinin esas isimleri Peterkin ve Kelly idi. Peterkin uzun boylu ve irikıyım bir adamdı. Kelly ise inadına kısa ve tıknazcaydı. İkisinin birbirlerini tamamladıklarını bilmem söylemeğe lüzum var mı? Kendilerine her rastladığımız yerde — birbirlerinden hiç ayrılmazlar — uzun bacaklı Peterkin'e yetişebilmek için boyundan umulmayacak bir çeviklikle koşarak kan ter içinde kalan zavallı Kelly'nin acınacak suratı ile karşılaşırdık.

— Hoş geldiniz müfettiş, dedim, öyle zannederim ki birşeyler bulduk gibi...

Bruce dişleri arasındaki puroyu çiğneyerek:

— Biliyoruz, diye homurdandı. Brady vaziyeti anlattı. Beni boş yere buralara kadar getirmişseniz hepinizin burnundan getiririm.

Hiç bozmadım:

— Vaziyeti herhalde siz de anlayacaksınız, dedim. Çavuş Brady ölümün kaza neticesinde vukubulduğuna kani. Hattâ cesedi muayene eden doktor da aynı fikirde. Bununla beraber vaziyeti bir de sizin tetkik etmenize uygun gördüm.

— Yok canım, küçük bey vaziyeti tetkik etmemizi istemişler. Hem de bu neye yarar sanki.

— İçimden böyle doğduğunu farzetsek ne dersiniz?

— Hım, dâhiyane fikirlerinize diyecek yok doğrusu...

— Maamafih fikirlerimin birçok defalar işinize

yaradığını inkâra kalkışmayacağınızı ümit ederim.

— Birçoğu da dinamitle uçurulmayı hakkedecek kadar deli saçması...

— Eh ne yapalım, bu diyarda her türlüsüne de yer vardır. Maamafih bu sefer cinayet yerinin olduğu gibi muhafaza edilmesine gayret ettim.

Telgraf odası kapısının önüne geldiğimizde:

— İşte, dedim, herşey başlangıçtaki gibi, hattâ maktulü ilk görenin sizin olduğunuzu dahi kabul edebileceğiniz bir durum hâsıl oluyor. Herşey onagöre ayarlanmış bulunuyor. Cesedi ilk bulduğunuz vaziyette yatırdım.

Bruce ve adamları odaya şöyle bir göz attılar. Kabına sığamayan Peterkin mutadı veçhile cesedin etrafında dönüyor ve etraftaki şeyleri tetkik ediyordu. Turner'in ayağına sarılı kabloyu ve mikrofon tutamağını göstererek:

— Bu da neyin nesi? diye sordu.

Pemberton hemen yetiştirdi:

— Mikrofon tutamağıdır.

— Ne işe yarar?

— Stüdyoların hemen hepsinde kullanılmaktadır. Ucuna mikrofon yerleştirilir. Müteharrik olan bu kısmı istediğiniz şekilde kullanabilirsiniz. Bu suretle onu arzu ettiğiniz yere hattâ bir piyanonun üzerine dahi yerleştirebilirsiniz.

—Peki, ya buradaki işi nedir?

— Ben de pek bilemedim, diye Pemberton kekeledi.

Travis lâfa karışarak:

— Geçen gün hurdalardan kurtulmak için buraya atıverdik, dedi. Harap bir vaziyette, esaslı bir tamire muhtaç. Bakın, ayağı da pek sağlam değil, oynayıp duruyor işte...

Kelly:

— Bir hayli de ağır...

— Hem de hatırı sayılır derecede... Aşağı yukarı bir yüzelli kilo kadar var...

Bruce etrafındakilerin konuşmalarını lâfa karışmadan dinliyor ve purosunu dişleri arasında çiğneyip duruyordu. Çaktırmadan kendisini şöyle bir süzdüm. Fakat kurnaz tilkinin aklından neler geçtiğini anlayabilmenin imkânı yoktu.

— Şu hale bir baksana, diye Kelly heceleri ağzında geveleyerek devam etti. Bu kadar ağır oyuncağa çürük bir mesnet de olur muymuş, kabloya ayağın takıldı mıydı bir güzel sürçersin, mikrofon da başına yıkılır, bu da cabasından tabiî...

Bunları söyledikten sonra Kelly mikrofona doğru eğildi, fakat Peterkin hemen atıldı:

— Dokunma ulan, salak sen de, parmak izlerini ne de çabuk unuttun...

— Bunlar işinize pek yaramaz, diyecek oldum.

— Parmak izlerine ihtiyacımız yok, diye Bruce düşüncemi tasdik etti.

Kelly âleti yerinden kaldırdı. Siyah kablonun ucu Turner'in ayaklarına dolanmıştı. Herkes teferruatı inceden inceye tetkik ediyordu.

Peterkin:

— Sadme âletin üst kısmına rastlamış, dedi.

Elleriyle mikrofonu sarsınca âlet dökülmeğe başladı.

— Bakın, her tarafı bayatlamış diye homurdandı, sert bir sadme neticesinde yuvarlanacağı muhakkaktı.

Bu konuşma esnasında telgraf klâsörlerinin yanında bulunuyordum, üzerlerinde servis etiketlerinin yapışık olduğu çekmeceleri birer birer gözden geçirmeğe başladım. Birisine Cutland «Öğleden sonra saat 7, ikinci-

sinde öğleden sonra saat 10.-, üçüncüsüne Ellen Austin öğleden sonra saat 4.30, dördüncüsüne de Leacock öğleden sonra saat 10.30 ibareleri kaydedilmişti. Üzerlerinde aynı mealde talimat bulunan diğer çekmeceler kapalı duruyordu. Onları dalgın bir ruhî hâlet içersinde tetkik ediyor, aynı zamanda sırtım kapıya dönük olması hasebiyle kapıdan giren bir kimsenin beni arkadan gayet kolaylıkla vurabileceğini tasarlıyordum. Mikrofonun desteği üç metre kadar sağımda duruyordu. Kapıya doğru bir dönüş yaptığım takdirde atacağım ilk adımla âletten bir hayli mesafede bulunacaktım. Yani, bu şu demekti ki, bulunduğum durumda, klâsörlerin önünde, ölüm âletine en yakın bir noktadaydım. Halbuki Turner'in kabloya sarılı ayağı mikrofonun dayanak dibine takriben 70 santim mesafedeydi.

Bruce'un nazarı dikkatini celbetmek hususunda müteredditim. Bu vaziyetin bir mânası olmakla beraber belki de hiçbir şey ifade etmiyordu. Şayet ceset yerinden oynatılmışsa, vaziyeti, mikrofonun bulunduğu noktaya nazaran değiştirilmiş olabilirdi Mikrofon eski yerine dikildiğinde belki ilk bulunduğu mahalle bırakılmış, belki de başka bir noktaya yerleştirilmişti. Bütün bu mülâhazalarla Bruce'u işgal etmek mânasız kaçacaktı. Sonra müfettişin hareket tarzına kimsenin müdahale etmeğe hakkı yoktu. Hem de bütün bu noktaları kendisinin arayıp bulması daha doğru olmayacak mıydı? Netice itibariyle uhdeme düşen husus, ilk gördüklerimi belirterek ölümün bir kaza neticesisde vukubulmadığını anlatmaktı. Yoksa düşüncelerimin neye istinat ettiğini açıklamakla mükellef değildim.

Bu sırada Leacock saatine bir göz attı ve pür telâş «Yayımın sonu geldi» diyerek koridora doğru koştu Maamafih aradan bir kaç dakika dahi geçmeden Cutland ile birlikte yanımıza geldiğini farkettim. Bruce'u tetkike koyuldum. Hali düşünceliydi.

— Şimdi artık cesedi kaldırabilirler, dedi. Söyleyiniz, gelip alsınlar.

Aşağıda sedyeleriyle cankurtaran otomobilinde bekleyen beyaz önlüklü hademeler gelmekte gecikmediler. Cesedi beyaz bir örtüye sararak alıp götürdüler.

Bruce; Pemberton, Brady ve Travis ile meşhur kâğıt hakkında münakaşaya tutuştu. Yanlarına yaklaştığımda müfettiş sordu:

— Reed, artık şu numaralara bir son versek de esasa gelsek. Kimi itham etmek istediğinizi itiraf ederim ki bir türlü anlayamadım.

Müfettişin sual sorma şekli ve takındığı tavır içimi ferahlattı. İşin esasına vâkıf değil diye için için sevindim. Şu halde hareket ve teşebbüs kudreti yine bende kalıyor demekti.

— Önce sizin fikrinizi öğrenmek isterim, Bruce, dedim.

Müfettiş, muavinlerine dönerek:

— Ne dersiniz, cinayet mi, kaza mı, diye sordu.

Peterkin ağzında geveleyerek:

— Kazadan başka ne olabilir ki... Maamafih arada başka şeyler de olması mümkün. Hattâ bazı...

— Kes be... anladık; ya sen Kelly ne dersin?

— Ben de Pete'in kanaatini paylaşıyorum. Bu işte yüzde yüz kaza eseri seziliyor...

— Fikirlerimiz yavaş yavaş müsbet bir noktada toplanıyor. Ölümün kaza neticesi vuku bulduğu muhakkak gibi...

Sinirleri son derece gergin bulunan Travis'in ferahladığını hisseder gibi oldum.

— Ben de bu hususu kendisine açıklamağa çalışıyordum, dedi. Esasen Mr. Reed beni biraz olsun dinlemiş olsaydı, sizleri buraya kadar rahatsız etmeğe lüzum kalmıyacaktı. Fakat Reed'in gâyesi bu değil. O, gazetesine

yepyeni bir mevzu arıyordu. Öyle bir mevzu ki şehrimiz sosyetesini allak bullak edecek, rezalet neticesinde müessesemizi yerin dibine batıracaktı. Aklısıra bundan âlâsını bulması da pek mümkün olamıyacaktı...

Bruce, Travis'in sözlerini gayet sakin bir şekilde dinledi. Sonra elile onu durdurarak :

— Fikrinize iştirak edemiyeceğim için müteessirim, dedi. Mr. Reed'i uzun zamandır tanırım. Mizacı itibarile fikir canbazı olmakla beraber çizmeden yukarıya da çıkmasını sevmez.

Arada lâfa karıştım :

— Teşekkür ederim müfettiş. Bu neticeyi istihsal eden ben değilim. Hakikat kendiliğinden meydana çıktı.

Bruce gülümsiyerek :

— Orası öyle, dedi. Vak'ayı gözlerimizin önüne ne şekilde tecelli ettirdiğinizi biliyorum. Turner'i öldüren kimse buna herhalde bir kaza süsü vermek istemiş olacak...

— Evet, bu hususta tamamile haklısınız. Vak'a söylediğiniz şekilde cereyan etmiştir.

— Bana kalırsa katil, Pemberton'a kâğıdı veren herif olacak, ne dersiniz?

— Mümkündür.

— Peki, ya kimse farkına varmadan buraya nasıl sokulmuş olabilir?

— Gayet basit. Şayet burada bir saat evvel bulunmuş olsaydınız Stüdyonun Midway Parayırı kadar kalabalık olduğunu müşahede edecektiniz. Mr. Travis, «Neş'eli Çiftlik» yanında kaç dinleyiciniz vardı?

— Takriben ikiyüz ile üçyüz arası birşey...

— Buraya saat dokuzda geldiğimde büyük bir kalabalık gördüm.

— Herne halse, şimdi sadede gelelim. Turner'in kâğıdı veren herif tarafından katledildiğine pek te emin

değilim. Hattâ bu kâğıdın cinayetle alâkası olup olmadığı da pek malûm değil. Ben sadece Turner'in kaza neticesinde ölmediğini ileri sürüyorum.

Travis pür hiddet havladı :

— Yani, onu adamlarımdan birisi mi öldürdü demek istiyorsunuz?

Bu çıkışa omuzlarımı silkmekle mukabele ettim.

— Önümüzde iki şık beliriyor. Bu iş ya Stüdyonun dışında yahut da Stüdyo dahilinde hazırlandı. Tesbit edilmesi gereken en mühim husus da budur.

Bu sefer de Brady müdahale etti :

— Doktor bir kaza eseri olduğuna kani. Hattâ âletin Turner'in ensesini nasıl kırdığını dahi ispat edebilecek durumda.

Müfettiş Bruce başını tasdik makamında eğerek :

— Biliyorum Brady, dedi. Bu itibarla kahraman gazeteci arkadaşımız kirişi kırıp sıvışsa çok iyi olacak.

Hepsini şöyle bir süzdüm. Bu sersemlere içimdekilerin hepsini dökmüştüm. Esasen orada artık yapılacak bir iş de pek kalmamış sayılırdı. Müstehzi bir eda ile salondan çıktım. Sonra ilerde, kalabalık arasında bulunan bizim mavi gözlü sarışın dilberi gözüme kestirerek asansöre doğru ilerledim. Yanına yaklaştığımda :

— Mülâkatımız nerede kalmıştı, diye lâfı açtım. Bugünlerde de bir hayli dalgın oldum. Herşeyi çabuk unutuyorum nedense... Zannedersem bana ayıracağınız bir randevudan bahis açılmıştı, değil mi?

Genç kız gülümsiyerek :

— Önümüzdeki günlerin birinde beni telefonla ararsanız, Mr. Reed, herhalde teklifinizi reddetmem.

— Yoksa, her akşam çalışır mısınız?

— Dokuz buçuğa kadar vazifedeyim. Herhalde tiyatro seansı için bir hayli geç sayılır, mamafih...

— Herhalde birlikte biraz hava almamıza bir mâ-

ni olmayacağı kanaatindeyim.

— Dansı sever misiniz, Mr. Reed, ben bayılırım.

— Sizinle dansetmek pek zevkli olacak, diye fısıldadım. İçimden de patronun bizim meşhur masraf listesini kabul edip etmiyeceğini düşünüyordum. Sonra pürneşe devam ettim:

— Bu münasebetle, sizden öğrenmek istediğim bazı hususlar da bulunduğunu ilâve etmeliyim. Telefona ilk çıkacak olan kimseye «Güzel sarışını biraz verir misiniz de diyemem ya», o halde isminizi rica edeceğim güzelim.

— İsmim Sylvia'dır, sadece Sylvia Hasting.

— Yarın akşam beraber dansetmek hoşunuza gider mi, Sylvia?

— Bana öğleden sonra telefon ederseniz cevabımı bildiririm. Turner hakkında yanılmış olduğunuzu zannediyorum. Yoksa arada bilmediğim başka birşey mi var?

Birden endişeli bir havaya bürünen bu mavi gözlere gözlerimi diktim:

— Ya siz ne düşünüyorsunuz?

— Ben ne bileyim. Zabıta bunun bir kazadan başka birşey olamıyacağı kanaatinde.

— Hafiyeler beşeriyetin en dangalak mahlûklarıdır. Şimdi bunları bırakalım da biraz da sizden bahsedelim. Söyleyin bakayım, burada uzun müddetten beri mi çalışıyorsunuz?

— Eh, aşağı yukarı bir sene kadar oluyor işte...

— O halde Stüdyoda çalışan bütün memurları yakinen tanımanız icap eder.

— Şüphesiz, hepsi de cana yakın kimseler...

— İçlerinde çekememezlik bulunanları da tanırsınızdır?

— Söylediklerinizden birşey anlıyamadım Mr. Reed...

— Boş verin canım, ufak bir bilmeceden başka birşey değil, herneyse ne derlerse desinler işte. Şimdi de sadede gelelim, yarın öğleden sonra beş buçukta sizi arıyacağım tamam mı?

Asansörü çağırma düğmesine bastım. Bir müddet bekledikten sonra kapılar açıldı. Bir sürü tanımadığım simalar yüzüme aptal aptal bakıyor. O da ne? Hoppala, bunu da beklemezdim. Aralarında kimi görsem beğenirsiniz, «Times»'in hukuk işleri muhabiri Doug Kent Cenapları. Sylvia'yı görünce hazretin ağzı kulaklarına vardı. Fakat kızın yanında beni farkedince muşmula gibi suratı buruşuverdi.

— Burada işin ne senin diye homurdandı, polisin bulunduğu yerleri nasıl keşfedersin, bir türlü anlıyamadım gitti... Merkezdeydim, burada olan biteni de Radyo vasıtasile öğrenebildim...

— Ben polisi takip etmem yavrum, ondan evvel harekete geçer, hattâ icabında kalkar vak'a mahalline davet de ederim...

— Bak hele polisi davet de edermiş, daha başka ne marifetlerin var bakalım, şu masalları biraz da bize anlatıver, için ferahlasın...

Asansördeki delikanlı sabırsızlanmağa başlamıştı.

— Şimdi kaçmağa mecburum, dedim. Mamaafih içerisini şöyle bir tararsan Müfettiş Bruce ve Radyo Evinin idarecileri ile görüşebilirsin. Belki de sana Drysweet Firması tarafından finanse edilmesi muhtemel olan bir de hususi yayın ayırırlar. Mamaafih daha mufassal izahat almak istiyorsanız yarınki «Express»'i okumanı tavsiye edeceğim.

Ertesi sabah «Times», haberi ilk sahifesinde yayınlamakla beraber meseleye büyük bir ehemmiyet atfetmemişti. Havadis alelâde haberler meyanında intişar etmiş, kaza hakkında kısa bir izahat verilmekle iktifa edilmişti. Buna mukabil maktulün hayatı hakkında daha etraflı malûmat veriliyor ve en yakınlarının isimleri zikrediliyordu. Meselâ Meron Avenue'de ikamet eden bir kadıncağız ve bir çocuk, Saint Louis'de yaşıyan bir anne ve iki kardeş, Kansas Cty'de oturan bir kızkardeş...

Gazeteyi katlıyarak Clume'ün yazıhanesine yolladım. Patron cinayet haberini okumuştu bile. Fakat Turner ile şahsî alâkası olmadığı için mesele ile pek yakından meşgul olmamıştı.

— Harvey Turner'in mikrofonda sizinle birlikte bulunmadığına dikkat ettim, dedi. Bununla beraber rolünüzü muvaffakiyetle başarmışsınız. Hattâ sizi dinliyebilmek için okumakta olduğum gayet enteresan bir kitabı dahi bırakmak mecburiyetinde kaldım.

— Beni dinlemek lütfunda bulunmanıza hararetle teşekkür ederim. Fakat bahse girerim, radyo saatinden sonra beni dinlemiş olsaydınız kitabınızı hiç okuyamıyacaktınız.

Patron kalın kaşları altından beni şüpheyle süzdü.

— Filhakika, dedim, çok müşkül bir duruma düştüm. Diyebilirim ki bu, sekiz aydanberi patlayan en müthiş ve gürültülü hâdiselerden birisidir. Meselenin esasına vakıf olabilmek için için de çok dahiyane bir plân hazırlamaklığım icap etti.

— Beyefendi bana işin esasını anlatmağa lûtfen tenezzül buyururlar mı?

— Onun da sırası gelecek patron. Turner'in ölümüne ait «Times» gazetesindeki makaleyi okudunuz mu? Times'in muhabiri bu haberi Müfettiş Bruce'dan almış.

— Peki, ya Bruce'un orada o saatte ne işi vardı?

— Onu ben çağırttım. Bruce da hazırladığım plâna dahildi. Turner'in ölümü ilk nazarda bir kaza intibaını veriyor. Hattâ gelen polisler ve Travis'in getirttiği doktor bunun bir kaza olduğunda müttefik. Fakat ben cinayet mahallinde onların ilk nazarda farketmediği bir şey gördüm. Böylece kaza olmadığını anladığım anda müfettiş Bruce'un cesede şöyle bir göz atmasının çok daha muvafık olacağı kanaatine vardım.

— Cinayet olduğuna kat'iyetle emin misin?

— Tamamen eminim, cesedi Pemberton'la birlikte telgraf odasında bulduk. Valka, mikrofon başına geçmemizden bir iki dakika evvel cereyan etmiş. Yanı başında durmamıza imkân yoktu, işimizin başında bulunmamız gerekiyordu. Fakat Pemberton, Travis'i çağırtarak vaziyeti bütün teferruatiyle ona nakletmeyi ihmal etmedi. Böylece radyo saatini bitirdiğimiz zaman polisler ve doktor gelmişler, hattâ cesedi dahi kaldırmaya hazırlanmışlardı. Derhal vaziyete müdahale ederek işin içinde cinayet ihtimali oluşundan bahsettim. Herif fena halde içerledi. Travis beni hayalperestlikle itham ediyor, gazeteye güzel bir masal hazırladığımı ima ediyor, hattâ işin bu safhada oldu-

ğuna dair kalıbını basıyordu. Travis'in korktuğu nokta, radyo istasyonu için hiç de arzu etmediği münasebetsiz dedikoduların çıkabilmesi ihtimali, kısaca rezalet korkusuydu. Maamafih aramızda kalsın, arkadaşımız Travis'i de pek idare etmediğimi itiraf ederim.

— Sen o tarafı bana bırak, yalnız bana söyle, bu işte cinayet olduğunu nereden keşfettin?

— Bunu gördüğüm veya görmediğim birşeye bağlamak mecburiyetindeyiz. Turner'i herhalde kurnaz bir adam öldürmüş olacak. Fakat ekseri hallerde olduğu gibi bu sefer de pek kurnaz davranamamış. Bütün delilleri yok ederken ufak bir noktayı unutmuş. Ve bu unuttuğu nokta da bütün plânlarının yıkılmasına sebep oldu.

Clume parmaklarını sinirli sinirli koltuğa vurmağa başladı. Sabırsızlığını görmemezliğe geldim. Bana defalarca tatbik ettiği işkence metodundan istifade etmek sırası bu sefer de bana gelmişti. Filhakika bana tevdi edeceği işler hakkında patron hiç izahat vermez, meçhuller içersinde kıvranmamı zevkle seyrederdi. Bu itibarla ona işin esas mahiyetini mümkün olduğu kadar geç anlatmağa ve onu sabırsızlıktan çatlatmağa azmetmiştim.

— Nihayet, dedim, Bruce'a müracat ederek onun da bu ufak noktaya ehemmiyet vermeyeceğini tahmin ettim. Vaziyet tahmin ettiğim şekilde cereyan etti. Peterkin ve Kelly de onun gibi atladılar tabiî. Bununla beraber onlardan hiçbir şey saklamadığımı da itiraf ederim. Filhakika herşeyi tahkik etmelerine müsaade ettim, ve kendilerine bu işte cinayet kokusu aldığımı da belirttim. Yalnız kendilerine bunun bir cinayet olduğunu nasıl anladığımı açıklamadım. Bu arada Bruce da pek derinlere nüfuz etmeyi hernedense tecrübe etmedi. Belki de bu hususu öğrenmeğe can atıyordu. hattâ bir ara o noktaya temas etmesi üzerine lâfı değiştirerek pek fazla malûmatım olma-

dığını söyledim.

— Tabiî arada sana sualler sormasına meydan vermişsindir.

— Şüphesiz, onun taktiğini değiştirmeyi asla aklıma getirmedim. Bu arada arzu ettiğim husus tam zamanında yanlarından sıyrılmaktı, ki bu da çok şükür yerine geldi. Artık vaziyeti tesbit etmiş sayılırız. «Times» da okuduğunuz esas itibariyle resmî beyanatttr. Bugün öğleden sonra «Star - Herald» herhalde aynı saçmaları tekrarlayacaktır. Bizim için mühim olan husus ise ne şekilde hareket geçeceğimizdir. Meseleyi bizim gazetede işlemek hattâ vak'aya dair hususî bir nüsha çıkarmak, icabında ilk sahifeye basmak dahi kabildir.

— Eh, bu girizgâhtan sonra artık ne gördüğünü veya görmediğin hususları açıklamaya yanaşacak mısın, yoksa defteri kapatalım mı, ne dersin?

— Cinayet ihtimali sadece bir tahminden ibaret, dedim. Sonra patrona cesedin pozisyonu hakkında etraflı malûmat verdim. Nihayet sözlerime şu şekilde nihayet verdim. Vaziyetin izahı, tabiî kanunlarla asla kabili telif değildir. Facianın her noktası gözönüne getirilirse vücudun polisin kabul ettiği şekilde yere yuvarlanması mümkün olamaz. O halde, cesedin bilâhare katilin arzu ettiği bir şekilde yere uzatılmış olması hususu akla daha yatkın olmuyor mu?

Clume, bakışlariyle tasdik ederek:

— Vaziyeti derhal resmî makamlara bildirmemiz gerek, dedi.

— Bunun da sırası gelecek tabiî, diye tamamladım. Kanaatimce Turner'in ölümüne dair bir makale yazmamız lâzım. Aynı zamanda ölümün bir cinayet eseri olduğunu da belirtmemiz yerinde olur. Bu makaleyi pekâlâ öğle nüshasına yetiştirebiliriz. Bu arada Star - Herald aynı anda kaza tezi ile intişar edecektir. Gazetemiz vak'anın

cinayet sebebini anlatmayacaktır, zira bu hususdaki malûmatımız henüz tamamlanmış sayılamaz. Maamafih resmi makamlar cinayet ihtimalini reddedecek olurlarsa rezil olmaları işten bile değildir. Zira o zaman bütün kozlarımı ortaya dökeceğim. Neticede bizim haklı olduğumuzu eninde sonunda kabul edeceklerdir. O zaman bir ankete girişmek kabil olacaktır.

Patronu bir düşüncedir aldı. Bir müddet burnunu sıvazlayarak:

— Peki, ama vaziyeti nasıl ayarlayacaksın Rufus, dedi. Hele iş bir tahkikat safhasına girince ne olacak? Sonra tahkikat bir hayli ilerlediği zaman vaziyeti nasıl idare edeceğini pek bilemiyorum Rufus'çuğum. Hem bilirsin, zabıta bizimle teşriki mesaiyi pek sevmez. Buna mukabil dün akşam Bruce ile anlaşsaydın daha iyi olurdu gibime geliyor.

— Onunla mı, elimizdeki bütün fırsatları kaçırırdık patron, zabıta da bir punduna getirir, bizi nasılsa atlatırdı. Ben meseleyi ele aldığımız noktadan derinleştirmeye taraftarım.

— O kadar kolay halledileceğine inanıyor musun?

— Halihazırda birşey bilemiyorum. Maamafih katil, radyo istasyonundakilerden birisi ise tesbitine çalışacağız. Buna mukabil o akşamki üçyüz dinleyiciden biri ise bizi bir hayli uğraştıracağı muhakkaktır.

Bu arada patrona Pemberton'a verilen mektuptan bahsettim. Fakat bu husus kendisini pek o kadar tatmin etmedi. Sonra şöyle devam ettim:

— Kanaatimce bu mektubun Turner'in ölümü ile bir alâkası varsa katilin bina dışındakilerden biri olması iktiza ediyor. Sen bunda bir tehdit mânası seziyor musun patron?

— Halihazırda hiçbir mütalâada bulunamayacağız Rufus'cuğum. District Attorney ve zabıta kuvvetleriyle şimdilik ihtilâfa düşmeye taraftar değilim.

Clumc'ün takındığı tavır hoşuma gitmemişti. Her türlü tehlikeyi göze almış olmama rağmen çekingen davranması canımı sıkmıştı.

— Cook, bize taarruz etmekten sarfınazar etmedi, patron. Bütün bir jury hey'etinin ifade ettiği mânayı unutmuşa benzersiniz. Bu hususta daha bir sürü misal zikretmek kabil.

Elini kaldırarak konuşmama devam etmeme mâni oldu.

— Bu mevzuda kararımı vermiş bulunuyorum. Turner'in kaza neticesinde ölmediğine beni ikna etmiş bulunuyorsun. Şu halde zabıtanın fazla vakit kaybetmeden harekete geçeceği muhakkaktır. Bu itibarla elinde bulundurduğun delilleri dün akşam Müfettiş Bruce'a vermen çok daha yerinde olurdu kanatindeyim. Maamafih bu şekilde hareket etmemendeki sebebi de biliyorum. Bununla beraber yine de hata etmiş olduğuna eminim.

— Müsaade edersen patron fikrine iştirak etmediğimi beliriteyim. Geçen gece ne faaliyet gösterebildiler ki bugün daha fazla ilerlediklerine hamledebileyim. Hem cinayet mahallinde ilerde silinebilecek bir delil de mevcut değildi. Meselâ cinayet stüdyoda hazırlanmışsa herkes hâlen oradadır ve bu hususta da herkesi derhal sorguya çekmek daima mümkündür. Buna mukabil cinayet bina haricinde hazırlanmışsa birkaç saatlik bir gecikmenin meselede nasıl bir rolü olabilir? Katili ha cinayet mıntakasında aramışsın, ha civardaki binalarda bir taramada bulunmuşsun, bundan ne çıkar, netice yine bir değil mi? Üstelik katilin yakalanamayacağından emin olarak cinayet mahallinden uzaklaşmağa lüzum görmediğini de kaale alamaz mıyız? Hattâ Times gazetesi bu ölümün bir kaza neticesinde vukubulduğu noktai nazarını müdafaa etmemiş miydi?

— Bu hususlarda haklı olabilirsin. Hattâ işlediğini sana hatırlattığım zaman bu hatânın ehemmiyetsizliği-

ne işaret etmemiştim. Beni asıl düşündüren nokta, zabıta ve District Attorney ile olan temaslarımıza halel gelmemesi keyfiyetidir. Vakıa Cook ile bazı hallerde ihtilâfa düştüğümüz olmuştur. Bununla beraber aramızdaki anlaşmazlığa bir son vermenin sırası geldiğine inanıyorum. Bu itibarla temaslarımızı düzeltmeğe taraftarım.

Patronun beklenmeyen bu cevabına ne diyeceğimi âdeta şaşırdım. Hareketleri o derecede babacan ve samimî idi ki hayretler içinde kaldım ve yanımdaki koltuğa halsiz bir halde yığıldım. Clume, yumuşak mizaçlı bir adam değildi. Bununla beraber beşeriyete karşı bu derecede merhamet duyması nadiren şahit olduğum anlarında vâkiydi.

— Bu sabahki kahvaltınızda ne içtiğinizi pek bilemiyorum patron. Fakat takındığınız tavırları nasıl tefsir etmeli. Meselâ Cook'un ayağına kadar gideceğiniz hiç aklıma gelmemişti. Aylardanberi elimize böyle esaslı bir iş geçmemişti. Şimdi de kalkıp ondan vazgeçmenize bilmem ne demeli?

— Hiç de öyle değil yavrucuğum. Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek lâzım. Şahsıma karşı gösterilecek tevecc ühe ziyadesiyle memnun olacak. Cook vâdimizde serbestçe hareket etmemize asla mâni olmayacaktır. Bu hususta size düşen vazife...

— Bu işte bana artık ihtiyacınız kalmadı patron. Şayet pişmiş armudu ona ikram etmek istiyorsanız bu sizin bileceğiniz bir iştir. Fakat beni buna karıştırmanıza lüzum yok.

Clume âhizeyi eline alarak:

— Peki, bunu kendisine ben bildiririm, dedi.

Yerimden kalkarak pencereye doğru ilerledim ve caddeyi seyretmeğe koyuldum. Dâhiler hesabına çalışmanın sonu budur, diye hayıflandım. Sizi ne gibi sürprizlerin karşılayabileceği hiç de belli olmaz. Cook bu meseleyi

açıklamamıza müsaade etse bile bence artık cezbedici bir tarafı kalmamıştır.

Patrona doğru döndüm. Clume, District Attorney ile gittikçe kızışan bir konuşmaya dalmıştı. Pür dikkat mükâlemeyi takibe başladım.

— Alo, bendeniz Asaph Clume. Direkt hatta mısınız? Güzel... Size Turner'in N.A.C. de dün gece vukubulan ölümünden bahsetmek istiyorum. Bu mevzuda size Müfettiş Bruce'un izahat vermiş olduğunu zannediyorum. Hayır, hayır Cook, bu vâdide yanılıyorsunuz. Reed belki biraz ileri gitti. Fakat ben bu meselede tamamiyle bitaraf hareket etmeğe kararlıyım. Eğer maceraparest bir kimse olsaydım herhalde bu şekilde hareket etmezdim. Asla, kabul edemem bunu. Sizi telefonda aramamın sebebi, bu adamın katledilmiş olduğuna ikna etmek ve size bir muvaffakiyet şansı vermek içindi. Yok canım, öyle mi? Ben de nasıl hareket edeceğimi herhalde bilirim.

Patron âhızeyi pür hiddet telefona çarptı. Kulaklarıma inanamıyordum, bu bana bugüne kadar işittiğim en tatlı musiki nağmelerinden daha hoş geldi. Patrona şimdiye kadar olan mesaimizde karşılıklı riayet etmekle mükellef olduğumuz hususlardan, nezaket kaidelerini aşmaması gereken teşrikî mesaimizden bahsetmeğe hazırlanıyordum. Kendimi güç tuttum; patron mutadı veçhile yine homurdanmağa başladı. Hırlayarak bana hitap edince sevinçle yanına sokuldum:

— Evlât, makaleyi hemen döşen, tuzu biberi de tam olsun, diye gürledi. Makale, senin imzanla intişar edecek. Şu kendini bilmez serseme haddini bildireceğiz; hem de yalnız onun anlayabileceği bir lisanla bildireceğiz, görür gününü o budala...

Makaleyi, zabıtanın bu meselede işlediği hatâlara temas etmeden gayet bitaraf bir üslûpta yazdım. Bununla beraber Express gazetesinin muhabirlerinden biri-

nin oynadığı esas role de temas etmeyi unutmadım. Sonra her zaman olduğu gibi Express'in diğerlerinden evvel harekete geçtiğini de belirttim.

Gazete öğleyin satışa çıkarılmıştı bile. Saat birde yemekten dönüşümde Clume beni odasına çağırdı.

— Telefondaki sesten kulaklarım sağırlaştı, diye homurdandı. O ne hiddet efendim, o ne şamata. Evvelâ Travis telefon etti Sözde kendisine ihanet etmişiz, daha neler neler...

— Herhalde teessüründüzü bildirmişsinizdir.

— Evet, şimdi belirttiğin şekilde hareket edecektim, fakat namussuz izahat vermeme zaman bırakmadı ki. Hiddeti de zavallılığından geliyor teresin...

— Bu teraneleri çok dinledik patron.

— Dur daha bitirmedim, bir müddet sonra District Attorney beni aramaz mı? Travis onlara da telefon etmiş olacak zahir. Tabiî vaziyeti idare etmemizi istiyorlar.

— Biz icabına baktık, daha ne yapabiliriz?

Clume alaylı bir tavırla:

— Bir tavzih istiyorlar, dedi. Kanaatimce yapılacak en doğru hareket, gidip Travis'i ziyaret etmen ve kendisine uhdemize düşeni yaptığımızı belirtmen, sonra tarafımızca yapılacak herhangi bir tavzihin cinayete inandığımızı açıklamak olacağını münasip bir lisanla anlatmandır. Tabiî bu arada ketum olması gerektiğini kendisine hatırlatırsan hiç de fena olmaz.

— Şüphesiz patron, dedim. Hem de bunu büyük bir zevkle yapacağımdan emin olabilirsiniz.

UMUMİYETLE District Attorney ile güçlükle temas ederdim. Bugün ise havanın daha mülâyim olduğunu sezer gibi oldum. Bekleme odasında bulunan Bayan Flemming beni esasen bekledüklerini bildirdi.

Odaya girdiğimde bütün takımın eksiksiz mevcut olduğunu gördüm. Sırtı bana dönük olan Cook koltuğuna rahat kurulmuş, yazıhanenin diğer tarafında ise Travis ve Müfettiş Bruce yerleşmiş... Peterkin ile Kelly ise ayakta görüşüyorlardı.

Hararetli bir münakaşaya girişmiş bulunan Bruce beni gördüğünde konuşmasını kesti.

— Hele şükür, beyefendi sökün ettiler, şöyle buyur bakalım delikanlı, dedi.

Cook döner koltuğunda bana dönerek beni şöyle bir süzdü; ince dudaklarını birbirine sanki kenetlemişti.

Odanın havası birdenbire elektriklendi. Vaziyeti idare etmek lâzımdı. Hepsini gülümseyerek selâmladım.

— Güzel bir gün, değil mi, diye geveledim.

Cook:

— Hele şuraya biraz otur da konuşalım, dedi.

Ses çıkarmadan oturdum. Odaya birden tuhaf bir sessizlik çökmüştü. Fakat birazdan bu sessizliği sokaktan yükselen bir gazete satıcısının çığırtkan sesi bozdu:

«Radyo Evindeki cinayeti yazıyor, cinayeti yazıyor»

— Cinayetten haberiniz var mı, diye sordum. Sonra gözüm yazıhanenin üstünde duran Express'in cinayetle alâkalı iri siyah puntolu manşetine doğru kaydı.

Cook gazeteyi kendisine doğru çekti, sonra yumruğunu şiddetle masanın üstüne vurarak:

— Gazetecilikte bugüne kadar rastladığım rezaletlerin en daniskası, diye bağırdı. Bir gazetenin bu derecede alçalması Fairmont şehri için bir zillettir. Sabahleyin Clume telefon ettiği zaman elimde Turner'in ölümü hakkında tafsilâtlı raporlar vardı ve bunun bir kazadan başka birşey olmadığı sarihti. Clume'ün konuşmayı hangi vâdiye intikal ettirmek istediğini sezmekte gecikmedim. Daha derin bir tahkikata girişmemi istiyordu. Hem de niçin ve hangi maksatla? Dur bakalım delikanlı, acele etme, onu da söyleyeyim. Clume muhakkak rezalet çıkmasını istiyordu. Hâdise mahiyeti itibariyle onun rezalet zevkiyle tamamen bağdaşıyordu. Haber bomba gibi patlamalı, etrafı velveleye vermeliydi. Sonra bu flash haber her ne bahasına olursa olsun mutlaka verilmeliydi. Bununla beraber teklifini reddedişim neticesinde fikrini değiştireceğini tahmin etmiştim. Bu meseleyi resmî makamların mutabakatını almadan nasıl neşrettirdiğini bir türlü havsalam almadı.

— Şüphesiz, dedim, bizim patronun mizacını bilemezsiniz. Sizin resmî makamların mutabakatı olarak dermeyan ettiğiniz hususlar şahsî mütalâalarınızdan umumiyetle sağduyudan mahrum görüşlerinizden başka birşey değildir. Patron, bir başkasının gazetesine yazacaklarını kendisine dikte etmesine asla müsaade etmez.

Müfettiş Bruce:

— Bir dakika, diye homurdandı. Görüşlerimizi herhalde yabana atamazsınız. Şayet District Attorney muvafık görmüşse...

Bruce'u severim, iyi çocuktur. Onunla hiçbir meselede çatışmak işime gelmez. Bu itibarla bulunduğu çıkmazdan onu çekip kurtarmak gerekti.

— Bana kalırsa müfettiş, dedim, geçen akşam gözlerinizden birşeyler kaçar gibi oldu. Size bunun ne olduğunu söylemeğe çalıştım, fakat nedense beni dinlemek istemediniz. Bu hususta sabahleyin Clume vaziyeti District Attorney'e açıklamak istemesine rağmen düşüncelerini kendilerine anlatamadı. Patron size bu işin alelâde bir kaza eseri olmayıp plânlı bir cinayet kokusu taşıdığını ve bu itibarla sizinle teşriki mesai etmek istediğini belirtmek arzusundaydı. Geçen akşam ileri sürdüğüm fikirler dolayısiyle saçmaladığıma hükmedildi. Belki bazı hususlarda tenakuza düşmüşümdür. Fakat aynı mülâhazaları Clume için yürütmeniz abes kaçar. Şayet patron bir fikri müdafaa etmeğe kalkarsa, o dâvaya bütün mevcudiyetiyle inanıyor demektir. O zaman müdafaa ettiği fikir onun en tabiî bir hakkı mesabesine girer ki bu safhadan itibaren de hiçbir kuvvet onu hedefine ulaşmaktan menedemez.

Bruce'ün canı sıkılmıştı. Sözlerime mukabele etmemekle beraber içerlediğini hissediyordum. Fakat en bedihî mantık mülâhazaları dairesinde hareket edişim neticesinde ricati tercih ederek sözlerime hak vermişti.

— Fakat, ya işler onun tahminî hilâfına çıkarsa o zaman ne olacak?

— Hiç de öyle değil. Patron, kendisine verdiğim mühim bir ipucundan hareket ederek vak'ayı o zaviyeden tetkik etti. Sonra, kendi noktai nazarını District Attorney'e nakletmeğe kalktığında onu kimse dinlemek istemedi.

— Bu münasebetsizliklere daha nekadar zaman tahammül edeceğiz, diye Cook homurdandı. Clume'e telefon ederek cinayet haberini tekzip etmesini rica ettim.

Bana sizi buraya gönderdiğini bildirmekle iktifa etti, o kadar.

— Ben de işte geldim.

— Herhalde gazetenizin bu haksız ve yersiz ithamı dolayısiyle özür dilemeğe gelmişsinizdir.

— Hiç de öyle değil. Patron, insan haklarının bahşettiği nimetlerden faydalanmayı vazife bildiğini size nakletmek üzere beni memur etti.

— Ne gevelediğinizi pek anlayamadım...

— Şahsî şerefinizi korumak hakkının ne olduğunu herhalde bilirsiniz. Bu kanunu hukuk kitaplarımızda bulmanıza imkân yoktur, zira bugüne kadar hiç kimse şahıs hürriyetine tecavüz etmiş değildir.

Münakaşamızı heyecanla takip eden Travis:

— Boşuna vakit kaybediyoruz, dedi. Bu gibilerin hakkından yalnız kanun gelmesini bilir. Bu mesele hakkında avukatımla görüşeceğim.

— Ben de hukukçuyum, diye Cook çıkıştı. Şu teresleri dâva etmeyi sizden ziyade arzu ediyorum. Fakat şimdilik elimizden hiçbir şey gelmez.

Travis masaya şiddetli bir yumruk indirerek:

— Ya Radyo Evinin sarsılan prestiji ne olacak, diye bağırdı. N.A.C. nin yerin dibine battığını anlamıyor musunuz?

— Yok canım, ya District Attorney'e ne alacak? Onun da aynı zelil mevkie düştüğünü farketmiyor musunuz? Radyo Evinizin müşkül durumunu hissediyorsanız spikerinizi alçakça katleden herifi bir an evvel bulsanıza...

Cook ile Travis'e yavaş yavaş içerlemeğe başlıyordum. Şimdi nazarımda her ikisi de aynı durumu muhafaza ediyorlardı, yani pek parlak bir vaziyetleri yoktu teresleriin. İkisi de zelil mevkideydiler, pısırık hareketleri, ukalâ tavırlariyle gözümden bir hayli düşmüşlerdi. Nihayet Travis sahneden çekilerek meydanı District Attor-

ney'e bıraktı. Bunu fırsat bilen Cook büyük bir keyifle söze başladı:

— Azizim Rufus, mevzuat müsait olsaydı, seni derhal içeri attırırdım. Bununla beraber sizleri kıstıracak başka yollar da mevcuttur yavrum. Biz onlardan da istifade etmesini biliriz. Şu kendini bilmez egoist patronuna benden selâm söyle, parmağına doladığı bu mesele boomerang gibi canınıza okuyacaktır. Sırası gelince gazeteniz bütün şehre kepaze olacaktır. Haydi yallah, bas bakalım!

— Anlaşılan dersimden pek hazzetmemişsin.

— Defol!

Omuzlarımı silktim. Odadan çıkmağa hazırlandığım sırada Bruce yanıma gelerek gitmeme mâni oldu.

— Bir dakika Reed, dedi. Sonra District Attorney'i mânalı bir şekilde süzerek:

— Vaka dosyasını bir oldu bitti şeklinde hemen kapamayalım. Bu genci ve patronunu gayet iyi tanırım. Meseleyi bu kadar büyültmeleri için herhalde bildikleri bazı hususlar vardır. Reed'in bize anlatmak istediği de budur. Şayet bu meselede yalnız olsaydı bu işe pek aldırmayacaktım. Fakat Clume onu destekliyor.

Cook:

— Saçma, hepsi saçma, diye havladı.

— Belki öyledir. Bununla beraber onu dinlememiz lâzım. Haydi bakalım Reed, şu ağzındaki baklayı çıkar da hepimiz rahat edelim.

— Hele şükür, imana geldiniz, deyip şöyle bir ferahladım ve Bruce'a doğru gülümseyerek teşekkür ettim. Açık fikirli kimseler ne de olsa kendilerini her yerde belli ederler. Maamafih size Turner'in katledildiğini nasıl keşfettiğimi anlatırsam insanın bu hususta açık fikirli olup olmamasının mühim bir rol oynamadığını anlayacaksınız. Dün akşam çok mühim bir nokta nazarlarınızdan

kaçtı. Maamafih dünyada herkes hatâ işleyebilir...

— Biz hatâ işlemedik...

— Sen susacak mısın! diye Bruce, Peterkin'e çıkıştı.

— Onu tartaklama Bruce, fikirlerimi müdafaa etmek bakımından Peterkine ihtiyacım var.

Peterkin'i zaptetmek bir türlü kabil olmuyordu.

— Seni tilki seni, dedi, bir de beni tavlaman kaldı.

Peterkin, müfettişin iskemlesi arkasında tam solunda durmuyordu. Onunla yüzyüze gelmek üzere iskemlemi biraz geriye çektim. Cook'un odası iki kapılıydı. Bunlardan birisi bekleme odasına, diğeri ise odanın dibinde bulunan koridora açılıyordu. Peterkin ile yan kapı arasında plânımı tatbik etmeme büyük yardımı dokunabilecek bir kilim bulunuyordu. Bruce'a doğru dönerek:

— Müfettiş bey, dedim, bu basit tecrübenin sebebini süratle anlayacağınızı tahmin ederim. Turner'in cesedinin yere nasıl uzanmış bulunduğunu elbette hatırlarsınız. Kendini müdafaa eden bir kimsenin canını kurtarmak için tehlike karşısında takınacağı tavrı bir an göyle aklınıza getirebilir misiniz? Pete sen de yan kapıya geçerek onu açıver.

— Hem de derhal gidip açacağım. Sonra da bu uğursuz odadan sür'atle uzaklaşacağım. Bütün bu saçma sapan vaziyetler canımı sıkmağa başladı.

Pete kapıya doğru sür'atle ilerledi. İri adımlariyle önümden geçtiği sırada ayağına usturuplu bir çelme taktım. Adam şiddetle muvazenesini kaybetti ve evvelden tahmin ettiğim bir şekilde kolları havada geniş bir kavis çizerek kilimin üzerine yuvarlandı.

Sadme âni olmuştu. Cook, Travis ve Bruce yerlerinden sıçrayarak fırladılar. İskemlesinden kalkarken Müfettiş Bruce'ün kolundan tutarak:

— Ellerine, ellerine bakın, diye haykırdım.

Peterkin çevik bir hareketle yerinden kalktı. Ceketini çıkararak kollarını şöyle bir sıvazladı:

— Bu numarayı bize yapmayacaktın, namussuz! diye bağırdı.

Polisin yumruğunu karşılamak üzere vaziyet aldım. Fakat buna lüzum kalmadı. Bruce birden önüme geçerek:

— Hele dur bakalım Pete, dedi, kendini çöplükte mi sandın?

Sonra bana dönerek:

— Hani dayağı da hakkettin. Oğlana yaptığını beğendin mi sanki?

— Siz ona boş verin de kollariyle bacaklarına bir bakın bakalım. İşte, kendini müdafaa eden bir adamın düşerken takınacağı tavır budur.

District Attorney yazıhanesinin arkasında şaşkın bir vaziyette ayakta bize bakıyordu. Olan biteni bir türlü tefsir edememekle beraber sert bir tavır takınmak icap edeceğini muhakeme ediyordu.

— Bu da ne demek oluyor, müfettiş bey, yoksa odamda kukla mı oynatacağız? diye sert bir sesle bir çıkış yapmak istedi. Fakat Bruce gayet sakin bir eda ile bu ithamı karşıladı:

— İtidalinizi muhafaza etmenizi rica edeceğim. Öyle zannediyorum ki Mr. Reed kendi noktai nazarını bize canlı bir misalle belirtmek istedi. Bununla beraber bunu ispat ediş şeklini pek de beğenmedim.

Koridora açılan kapı şiddetle kapandı. Çıkan Peterkin'di. Gayet şaşkın bir halde bulunan Kelly'nin ise kılı bile kıpırdamamıştı. Yerlerimize tekrar oturduk. Travis müfettiş Brucea yanaştı ve müteredditbir eda ile:

— Yoksa, dedi, siz de mi cinayet...

— Evet. cinayet olduğuna şimdi kat'iyetle eminim. Üstelik bunu fiilen de tecrübe etmiş bulunuyoruz.

Bunu daha dün akşam görmekliğim icap ederdi.

Cook lâfa karışarak:

— Neyi görmeniz icap ederdi? diye sordu

— Hiçbir kimsenin kolları kalçasına yapışık bir halde sendeleyip düşmeyeceğini anlamalıklığım gerekirdi. İşte Turner'in hali de böyleydi. Şayet ayakları kabloya dolaşıp da muvazenesini kaybetmiş olsaydı kollarının öne doğru fırlaması icap edecekti. Halbuki vaziyet tam aksine tecelli etmiştir. Muvazenesini kaybederek sendeleyen bir adamı bir an aklınıza getiriniz. Bu adam düşerken ölümden kurtulmak için bir yere sarılmağa, tutunmağa gayret edecektir İşte Peterkin'in de hareketi bu merkezde oldu. Hattâ sendelediğinde refleksi bu cihette harekete geçti. Sonra öne doğru uzanan kolları kilime yuvarlanışındaki şiddeti bir derece hafifletti. Bu tecrübe yanıldığımızın en bâriz bir delilidir Mr. Cook. Bu itibarla meseleyi vakit kaybetmeksizin yeniden incelememiz icap ediyor.

Etrafı derin bir sessizlik kapladı. Herkes meselede yeni bir veçhe ve sürpriz tesirini hissediyor ve kötü kötü düşünüyordu.

Yazıhanenin üzerinde duran şapkamı alarak Müfettiş Bruce'a doğru döndüm:

— Bana karşı gösterdiğidiz samimiyete cidden müteşekkirim Bruce, dedim, yanınızdan ayrılırken iyiliğinizi asla unutamayacağımı bilmenizi isterim. Ha, bakın az daha unutuyordum, şayet District Attorney'i vak'anın bir cinayet olduğu hususunda iknada müşkülât çekerseniz, Pete'ye yaptığımı gibi, onu da kilimin üzerine yuvarlamayı ihmal etmeyin. Maamafih bu harekete girişmeden evvel bana muhakkak telefon ediniz, zira onun düşüşünü ben de yakından görebilmek zevkinden mahrum kalmayı istemem

MİKROFONDA
CİNAYET

O GÜN öğleden sonra beşbuçuk sularında Stüdyoda bulunan Sylvia Hasting'e telefon ettim. Sesinden derhal tanıdım, telefona çıkan oydu.

— Merhaba Sylvia, Neşeli Çiftlik programından sonra sıra şimdi de Rouquin Programda galiba, dedim.

— Ah, siz misiniz Mr. Reed?

— Bana sadece Rufus diye hitap ediniz. Yoksa kuvvetli bir arkadaşlık kurduğumuzun farkında değil misiniz? Ha, bakın az daha unutuyordum, şu meşhur buluşmamız ne âlemde?

— Mr. Reed, zabıtadan geldiler, şimdi buradalar. Hem size birşey diyeyim mi, tahminleriniz yavaş yavaş gerçekleşmeğe başladı.

— Orası malûm yavrucuğum, bugün sizin kata geleceklerini tahmin etmiştim.

— Herkesi birer birer sigaya çekiyorlar, ya siz neden gelmediniz?

— Çünkü telin öbür ucunda bulunuyorum da ondan.

— Şakayı bırakın ne olur Mr. Reed, vaziyet ciddî. Diğer gazete muhabirlerinin hepsi buradalar. Biraz evvel Star Herald'dan birisi bana birşeyler anlatıyordu.

— Herhalde Jack Brinley olacak.

— Evet, ta kendisiydi.

— İhtiyatlı davranın, kötü itiyatları olan bir heriftir. Sokakta gördüğü fotoğrafları toplar ve otomobilinin arka kısmına yapıştırır. Ya bu akşamki randevu ne olacak?

Şakrak kahkahasını telefonda duydum:

— Hayatınızda siz hep randevu mu bilirsiniz, diye yarı şakacı, yarı sitemli bir sesle tatlı tatlı serzenişte bulundu.

— Sizi gelip alayım mı?

— Ben sizi aşağıda holde bulurum olmaz mı?

— Dokuz buçuk münasip mi?

— Saat onda olsun. Elbisemi buraya getirdim Bu suretle aşağıya inmeden evvel giyinebileceğim.

Gece buluştuğumuz zaman Sylvia'yı birden tanıyamadım. Omuzlarına muntazam dalgalar halinde dökülen altın sarısı saçları ve gök mavisi gece tuvaleti altında ışıldayan gümüş balo ayakkabılariyle bir içim su olmuştu. Bu periyi evvelce tasarladığım basit bir gece kulübüne götüremezdim. Sylvia'ya lâyık bir yer seçmeliydim. En münasibi Roxborough Hotel olacaktı. Bu arada bizim patronu, Sylvia'nın gazetemiz için emsalsiz bir malûmat hazinesi olduğuna ve dolayısiyle masraf listesini ödemeğe ikna edebildiğime için için seviniyordum. Bununla beraber Clume mutad itiyadını terketmemiş ve mühim malûmat almak şartiyle parayı ödemeyi kabul etmişti.

Roxborough Hotel'deki Salon Pingouin'e girerek Don Price orkestrasının tatlı nağmeleri arasında dansederek içkilerimizi içtik. Sylvianın kolları arasında herşeyi unutmuş gibiydim, hattâ gazeteye lüzumlu malûmatı dahi...

Fakat orkestra durunca Harvey Turner'in katledildiğini, katilin Stüdyodaki memurlardan birisi olabileceği ve Sylvia'dan N.A.C. efradının hayatı, muhtelif fa-

aliyetleri hakkında malûmat almaklığım gerektiğini hatırladım. Genç kıza sordum:

— Bugün öğleden sonra zabıta memurları sizde ne yaptılar?

— Herkesi sorguya çektiler.

— Sizi de mi?

— Neye olmasın? Dün gece vazifede bulunan herkesi sorguya çektiler. Öyle zannediyorum ki her birimizin saat 8.30 ile 9.20 arasındaki faaliyetimzi tesbit etmek istediler. Bana gelince, bu müddet içersinde yazıhanemi hiç terketmedim. Tahkikata memur edilen her üç sivil, geçen akşam gelenlerdi. Müfettiş Bruce gayet nazik hareket etti. Fakat uzun boylusu bir hayli kaba davrandı.

— Bu adam vazife başında hep öyle kabadır. Maamafih bugün belki her zamankinden daha asabî hareket etmiştir. Bana kalırsa vak'ada kazadan ziyade cinayet kokusu çıkmasına sinirlenmiş olacak...

— Acaba fikir değiştirmelerinin sebebi nedir?

— Onları ben ikna ettim.

— Cinayet ihtimalini bu kadar çabuk sezmenize cidden hayranım. Fakat bunu acaba nasıl anlayabildiniz?

— Hâdiselerin nasıl cereyan ettiğini muhayyilemde canlandırdım. Turner nasıl bir adamdı acaba?

— Oh, fevkalâde bir insandı. Herkese hâkim olmayı severdi. Radyo tekniğine tamamiyle vâkıftı. Muvaffakiyet kazanmış programlarımızın ekserisi hep onun eseridir. Turner'in hayatında fiyaskoya uğradığını hiç zannetmiyorum.

— Etrafındakilerin hepsi onu sever miydi?

— Onu herkes severdi, Maamafih çekemeyenlerin yelkûnu da bir hayli kalabalıktı. Cutland ile birlikte en mühim röportajları idare ediyorlardı. Meselâ Turner, bir reklâm şirketi tarafından finanse edilen «Sokaktaki Röportaj» ı beş senedir muvaffakiyetten muvaffakiyete

götürmüştü. Bu arada «Size Mr. ..... ı takdim ediyoruz» programı da üçüncü muvaffakiyet senesine ulaşmıştı. Bunların yanı sıra epeyi hâsılat yapan beş mühim reklâmı daha mevcuttu.

Joe Cutland en mühim reklâmlarla dış haberler programlarının en zenginlerini kendi inhisarı altına almak hususunda bir dâhidir. Bu suretle diğer radyo istasyonlarına hep artıklar kalıyor.

— Acaba Turner ile arkadaşlarından herhangi birisinin arası açık mıydı?

— Vakıa arada sırada arkadaşlariyle münakaşaya tutuştuğu vâkiydi. Maamafih bu da iş adamlarının günlük münakaşalar silsilesini pek aşmazdı. Bununla beraber içlerinden birinin herhangi bir sebep dolayısiyle onu katletmeğe kalkışının esas saikini arıyorsanız...

— Filhakika aradığım husus da budur.

— O halde boşuna yoruluyorsunuz. Diğerlerinin onu kıskandıklarını söyledim. Fakat bu da kıskançlık safhasını asla aşmamıştır. Esasen Turner müessesenin en eskilerindendi. İstasyon kurulduğu zaman hazır bulunmuştu. Hattâ müesseseye umum müdür tâyin edilen Mr. Travis'in gelişinden çok daha evvel Radyo İstasyonunda Turner'in çalışmış olduğu hakkında bir vakitler bir hayli dedikodular dolaşmıştı.

— Bu dedikoduların mahiyeti neydi?

— Efendim, Travis'den evvel Radyo İstasyonunu Graves isminde birisi idare ediyordu. Graves, New-York'da daha yüksek bir mevkie tâyin edilince Turner bu mevkie kendisinin getirileceğini zannetti. On senedir Radyo E.inde vazife görüyordu. İşte Travis'in Umum Müdürlüğe tâyini Turner'i bir hayli sarstı. Hattâ bir müddet araları dahi açıldı.

— Sonra. meselâ son zamanlarda vaziyetleri nasıldı?

— Burada bulunduğum müddet zarfında çok iyi geçindiklerini gördüm.

Derinden bir göğüs geçirerek sordum:

— Acaba bana yeni bir havadisiniz yok mu?

— Çok müteessirim Rufus, sizi tatmin etmek üzere bütün bildiklerimi anlattım. Yoksa size Travis ile Turner'in her Allahın günü münakaşaya tutuştuklarını mı anlatmalıydım?

Elini hafifçe tuttum:

— Hayır Sylvia, dedim, size sadece takılıyordum. Aralarında birşeyler geçmiş olsa dahi bu bizim için mühim bir delil sayılamaz, zira bu takdirde Travis'in öldürmesi icap ediyor. Travis'e Turnerin arzu ettiği mevkiin verildiğini unutmayın.

— Fakat Turner'i de kimse öldürmeğe kalkmamıştır.

— Bununla beraber kimsi buna teşebbüs etmiş bulunuyor.

— Benim anlatmak istediğim husus, stüdyodan kimsenin böyle birşey yapmağa kalkışmayacağıdır.

— Zahiren öyle görünüyor, diye mırıldandım. Umumiyetle cinayet işlenmesi için üç mühim sebebin bir araya gelmesi lâzımdır: Bunlar korku, kin ve menfaat hırsıdır. Kin ile korku hemen hemen aynı şeyi ifade eder. Ya menfaat hırsına ne buyurulur?

— Turner'in ölümünden Jack Pemberton'dan başka kim istifade edebilir? Öyle olsa dahi ölümü Pemberton'un işine yaramaz.

— Hal böyle olsa dahi, yerine geçmek için bir adam öldürür müydünüz?

— Ben öyle bir şey yapmağa kalkmam. Fakat Pemberton'a gelince, onun nasıl hareket edeceği bilinemez.

Kız her haliyle böyle bir şeye ihtimal vermediğini ifade etmekteydi.

— Pemberton hoşuma gitmeyen bir tiptir, diye sözlerine devam etti. Bir defa züppelik taslamaktan başka pek de bildiği birşey yoktur. Maamafih katil olamaz, zira Tuprner'e çok bağlıydı. Turner onu herkese karşı müdafaa ederdi. Ona ikide birde nasihatte bulunur ve Travis'in gözüne girmesi için elinden geleni esirgemezdi. Kıymetli bir genç olduğu muhakkak. Fakat şu körolası gururu yüzünden her şeyi mahvediyor.

Bu sırada masamıza yaklaşan garson önümüze bir sürü yiyecek getirdi. Sylvia yemek saatine göre bir tuvalet giymişti, karnının bir hayli acıktığı muhakkaktı. Gelen yemeklerin kâffesi de en pahalı cinstendi. Neredeyse sıfırı tüketecektim. Maamafih Clume bomba gibi bir haber ulaştırdığım takdirde masrafı ödemesi işten bile değildi. Fakat bu saate kadar daha hiçbir şey öğrenememiştim. Sylvia'ya kalırsa N.A.C. nin bütün memurları kardeşçe geçinip gidiyordu. Bu durumda aklıma iki ihtimal geliyordu: Ya Sylvia olan bitenden birşey bilmiyordu, yahut da bütün bildiklerini benden saklıyordu. Bizim patronun cinayetler teorisine göre bir adam katledildiği zaman tanıdıkları arasından en az on kişinin onu temizlemesi ihtimalinin daima vârit olabileceği aklıma geldi. Bu itibarla katil damgasını vurabileceğim bir sürü şüpheli şahıs aklıma geldi. Yine Clumeün iddiasına göre cinai roman yazarları bu tipleri yaratmağa çalışırken, polis hafiyeleri bu tıynette katillerle karşılaşmamayı temenni ederler.

Sylvia iri sandviçleri midesine indirirken onu konuşturabilecek enteresan sualleri bulmak için kafa patlatıyordum. Kız sırasiyle bir sürü şahıstan dem açtı. Meselâ Sylvia indinde yufka yürekli Leacock'un bir tavşanı dahi ürkütmesine imkân yoktu; ses mühendislerinin kendi gölgelerinden dahi ürktüklerini, Turner'in sık sık azarladığı Programlar Müdürü Dave Wallace'ın hiçbir zaman

kin tutmadığını (Lâf aramızda, bu herifi daha görmemiş-tim), ses mühendisi Tino Marchetti'nin yalnız orkestrasına belâ kesildiğini, Travis'in kâtibesi 47 yaşındaki M Harris'in sırf hayvanî hislerini tatmin etmek pahasına dahi olsa böyle bir cinayet işleyemeyeceğini uzun uzun anlattı. Cinayet gecesi Stüdyoda hazır bulunanlar bunlardı. Bu arada zenci kapıcı ile programa iştirak eden müzisyenleri de Stüdyo ailesine katabilirdik.

— Bu suretle sizden maada hepsi beraat ediyor, diye Sylvia'ya takıldım. Acaba Turner'i sizin öldürmeniz ihtimali yok mu?

— Hayır, bu şerait dahilinde olamaz. Detektiflerden duydum, Turner müthiş bir darbenin tesiri altında can vermiş. Katilin bir demir parçası marifetiyle işini gördüğünü ve darbenin düşen mikrofona ait demir cidarın Turnerin başına çarpması şeklinde tecelli ettiğini ileri sürüyorlar. Ben demiri bu kadar şiddetle indiremezdim.

— Üstelik Turner katledildiği sırada siz büronuzdaydınız. Bu itibarla müdafaaya da lüzum kalmıyor.

— Daha neler, benim bu meselede ne kasdim olabilir ki...

— Zabıta sizden şüphelendiği takdirde sizi kurtarmak için neler yapacağımı tahayyül ediyordum. Meselâ mahkemede hüküm giyeceğiniz anda esas katili bulup teslim edişimi ve sizi kurtarışımı hayâlimden geçiriyorum. Tabiî sizi uçurumun kenarından çekip kurtarmaklığım üzerine bana son derece bağlanıyor ve her arzumu yerine getiriyorsunuz.

— Bütün arzularınızı yerine getirebilmek için fevkalâde eli açık olmaklığım gerekiyor. Halbuki stüdyoda gayet hasis olduğumu söyleyip dururlar.

— O halde bu kadar güzel olmağa hakkınız yoktur.

— Bakın mevzudan ne kadar uzaklaştık.

— Uzaklaşsak ne olur sanki, bir eksiğimiz mi var? Bakın bütün şüpheli şahısları birer birer gözden geçirdik. Geriye tek şüpheli şahıs olarak Pemberton kalıyor. Onu da siz temize çıkarıyorsunuz. Bizi şüpheye sevkeden tek şey, Pemberton'a sokak röportajı sırasında verilen tehdit dolu şu kâğıt parçasıdır. Maamafih belki de uydurma birşeydir.

— Hiç de değil, kâğıdı bizzat gördüm.

— Siz mi?

— Evet, ben. Sokak röportajından avdetinde Pemberton bana bahis konusu kâğıdı gösterdi. Kâğıtta kurşun kalemle yazılı satırlar şu meâlde birşeydi: «Kaşkasının işine burnunuzu sokmayınız.»

— Kâğıtta hiçbir imza yok muydu?

— Yalnız ufak bir resim çizilmişti. Ufak bir daire ve bu dairenin alanını dört köşeye ayırmış olan bir haç. Her hücrede bir harf mevcuttu.

— Tuhaf, Pemberton bana harflerden hiç bahsetmedi.

— Orasını bilmem, harfler pekâlâ mevcuttu.

— Bunları hatırlıyor musunuz?

— Hayâl meyâl. İfade ettikleri mâna merakımı celbetmişti, çözmeğe çalıştım. Zannedersem içlerinde bir «O» bir de «A» harfi vardı.

Cebimden bir kalem çıkararak şarap tarifesi arkasına bir daire çizdim. Sonra bu daireyi dört kısma ayırdım. Sylvia'ya göstererek:

— Böyle miydi? diye sordum.

— Evet, ta kendisi. Bana kalemi biraz verir misiniz? «O» harfi aşağıdaki hücrede bulunuyordu. «A» harfi ise sağ taraftaki hücreye resmedilmişti. Durun bakayım, diğerlerini de hatırlamağa başladım. Yukarıdaki hücrelerde solda bir «P» sağda da bir «D» harfi vardı. Hepsi birden P.D.O.A. serisini meydana getiriyordu. Bu

harfler herhalde bir parolayı ifade ediyordu. Maamafih adamın kâğıdı Pemberton'a verişi bir hayli garip. Şayet parolayı bildiren şahıs Turner'i tanımışsa onu Pemberton ile karıştırmaması lâzımdı. Şayet her ikisini birbirinden tefrik edememiş ve Stüdyoya sokulabilmek için dinleyicilerin kalabalığından istifade etmişse o takdirde Pemberton'un çekmecesinden kâğıdı çalan kim olabilirdi?

Mâhut kâğıdı kimlere göstermiş olduğunu Pemberton'dan öğrenmeğe karar verdim. Garip bir his içimde, kâğıdın Turner'in katli ile yakından ilgisi olacağı zehabını uyandırdı.

İNSANIN beşerin ruhu ile haşrolduğunu kaydeden şair, ertesi sabah patronu yazıhanede beklerken içimdeki şüphenin benliğimi nasıl kemirdiğini görseydi herhalde yumurtladığı bu vecizenin zamanımıza uymayacağını anlardı.

Sylvia ile danselemek zevkinden başka bütün gecenin gayet berbat geçtiğini bilmem kaydetmeme lüzum var mı? Genç kızın cinayetin aydınlatılması hususundaki yegâne hizmeti kâğıttaki harfleri bulmamı kolaylaştırması olmuştu. Maamafih Clume'ün bu kâğıda pek ehemmiyet vermediğini de biliyordum.

Turner meselesinde hepimizi kızdıran husus, zahiren delil bulunmaması keyfiyetiydi. Cesede de bir kaza

sonunda ölüme terkedilmiş süsü verilmişti. N.A.C. nin bütün âzaları gayet normal kimseler hissini aşılıyorlardı. Meselâ Pemberton tanımadığı bir serseriden gayet garip bir mesaj aldığını kaydediyordu. Bu da tamamdı. Nihayet Sylvia'nın sır saklamakta kararlı oluşu bütün bunlara tüy dikmişti.

Times'in makalesi zabıtanın henüz birşey bulamamış olduğunu belirtiyordu. Hattâ Pemberton'a verilen kâğıttan bahis dahi açılmamıştı. Müfettiş Bruce bu hususun matbuata intikal etmesini istememişti. Hazretin herhalde düşündüğü birşey olacaktı. Bu noktayı iki bakımdan tefsir etmek kabildi. Bruce kâğıt meselesinin cinayetle alâkası olmadığını düşünmüş veya icabında bir koz olarak kullanmak üzere şimdilik bahsetmemeyi daha uygun görmüştü.

Meslekte pişmiş gazeteciler gibi düşünüyordu köftehor. Evet, efkârı umumiyenin dikkatini bu esrarlı cinayet üzerinde toplamak affedilmez bir hatâ olacaktı, zira o zaman doymak nedir bilmeyen kesif bir meraklı kütlesine her gün yeni haberler yetiştirmek her yiğidin harcı değildi. Maamafih zevahiri de kurtarmak şarttı. Bu itibarla zabıtanın klâsik usulüne baş vuracak yani önüne gelen her şüpheli şahsı tevkif edecek ve eline yeni deliller geçinceye kadar şehrin sakinlerini tevkif ettiği bu şahısların sorgulariyle oyalayacaktı.

Gazeteye varışımda patron beni derhal yanına çağırttı. Daha odaya girer girmez hemen sordu:

— Rufus, yeni birşeyler var mı?

— Hem de nasıl. Meselâ patatesli bir bifteğin üç dolar gibi fâhiş bir fiata mal olduğunu öğrendim.

Patronun tepesi attı:

— Ben sana demedim miydi, diye gürledi. Şu sarışınla boşuna vakit kaybettik. Sır vermeyecek kaltak!

— Tahmin ettiğim kadar ketûm değil, patron.

Birden Clume'ün gözleri parladı.

— Anlat, anlat...

— Maamafih her önüne gelene gevezelik edip çalıştığı yerin sırlarını ifşa eden takımından da değil.

— Yoksa cinayeti örtbas etmeğe mi çalışıyor?

— Hayır. o da değil. Fakat Stüdyonun isminin çalkanmasını istemiyor. Netice itibariyle cinayet başka yerde de işlenmiş olabilir.

— Ben aynı fikirde değilim. Meselâ kız, Stüdyodakilerin suçunu belirten bir açıklamada bulunmak istememiştir. Belki de bütün bildiklerini sana anlatmıştır. Bir bakımdan darbenin hariçten gelmesi ihtimali de var. Bu suretle tezimiz ispat edilmiş oluyor değil mi delikanlı?

— Orası öyle.

— Hiç de öyle değil, sersem! Bu kadar az malûmata karşı harcanan paranın mânası ne!

— Ben de farkına vardım ve bir çek imzalayarak parayı ödedim. Size masraf listesini çıkardığımda ne kadar para harcadığımı anlayacaksınız.

— Bu meblâğı masraf listende görmek istemiyorum.

— Belki her kalemi görmeniz mümkün olmayacak. Bununla beraber parayı ödemeniz lâzım. Girıştiğim tahkikat hiç de boşa gitmiş değildir. Yani eli boş dönmüş sayılmam.

(Patronun tehditleri hoşuma gider, zira blöf olduğunu nedense hep belli eder. Ben de bu sefer mutadı veçhile işi vurdumduymazlığa getirip, bizim mangizleri sızdırmağa karar vermiştim.)

Sonra yüksek sesle devam ettim:

— Meselâ içinde bir haç bulunan dört harfli dairenin harflerini keşfettim. Sylvia bu dört harfin yani P.D.O A'nın şehrimizin bellibaşlı dört mahallesine yayılmış olduğu kanaatinde Buna ne buyurulur?

Patron dudaklarını sildi:

— Bu benim için hiçbir şey ifade etmiyor. Tanesi üç dolara malolan biftekleri ısmarlamadan da bunu pekâlâ öğrenebilirdin. Hem artık bu sana ders olsun. Bir daha böyle mânasız hareketlere girişme.

Telefonun acı acı çalan zili konu masını kesti. Cüsseli suratını buruşturarak ahizeyi kulağına götürdü. Bir müddet sessizce dinledi. Sonra, «Hemen geliyor» dedi ve bana dönerek:

— Dışarıda iki sıpa seni bekliyor, git de bakıver ne isterler.

Filhakika bekleme odasında merdiven başında her biri tahminen yirmi yaşlarında görünen iki genç adam beni bekliyordu. Yanlarına yaklaştığımda beni dikkatle süzdüklerinin farkına vardım. İçlerinden biri beni sigaya çekmeğe başlamaz mı? Hafiften içerlemeğe başlamama rağmen renk vermedim.

— Rufus Reed siz misiniz?

— Evet benim.

— Sizinle biraz hususi görüşmek istiyoruz.

— Şöyle buyurun.

— Hayır hayır, hususi görüşmek istiyoruz, dedim.

Adam kapamış olduğum kapıyı göstererek:

— Acaba yazıhanenizde konuşsak nasıl olur?

— Orası yazıhanem değil, patronun odası. Benim sadece muhabirlerin bulunduğu salonda bir masam var.

— Her ne hal ise, yalnız hususi görüşmemiz şa

Adamın sesi yumuşak olmakla beraber kat'iyet ifade ediyordu. Bu sefer onları daha yakından tetkike başladım.

— Bana kim olduğunuzu lûtfen söyler misiniz? Sonra benden istediğiniz de nedir?

Her ikisi de iri kıyım, atletik, üniversiteli tiplerdi. Maamafih bakışları huzuru bozacak bir harekette bu-

ummayacakları intibaını veriyordu. Bana hitap edeni cebinden maroken bir mahfaza çıkararak bana uzattı. Alıp baktım: İçersinde «Sorgu Hâkimi Georges Arnold» ün huviyeti vardı.

— Ha baltın, dedim, şimdi iş değişti. Gelin bakalım.

Onları telgraf odasına sokup ışığı yaktım.

— Burada iskemle bulundurmayız, maamafih masaya yaslanarak ayakta konuşabilirsiniz.

— Sizden öğrenmek istediğimiz birkaç husus var.

— Buyurun sorun.

— Dün akşam Roxborough Hotel'de Pingouin salonunda bulunmuşsunuz.

— Evet, bulunduysa bundan ne çıkar?

— Yanınızdaki genç kadın kimdi?

— İsmi Sylva Hasting'dir. N.A.C.'de çalışıyor.

— Onunla her zaman çıkar mısınız?

— Hususî hayatımdan size ne?

— Yo, o kadar sinirlenmeyin bakalım. Şimdi sadede geleceğiz. Siz sadece suallerimi cevaplandırınız. Şayet cevaplandırmaktan imtina ederseniz bunu da ayrıca belirtirsiniz.

— Ne münasebet! Biraz evvelki sualinize verecek cevabım onunla devamlı surette gezmeyişimdir. Dün akşam ikinci buluşmamızı tesit ediyorduk. Fakat beni buraya kadar takip edişinizi bilmem nasıl tefsir etmeli?

Birden aklımda bir şimşek çaktı: Evet, salonda bir çek imzalamıştım. Şimdi daha iyi hatırlıyordum. Fakat genç adam buna pek ehemmiyet vermiyor göründü. Arkasından bir ikinci sual daha sordu:

— Amerikan vatandaşı mısınız Mr. Reed?

Sual bir hayli garipti. Gözlerinin içine dik dik bakarak:

— Şüphesiz, dedim.

— Birleşik Devletlerde mi doğdunuz?

— Evet, burada. Fairmont'da 8 Mart 1909 da doğdum.

— Ebeveyniniz hayatta mıdır?

— Annem hayattadır. Kendisiyle birlikte Carter caddesinde 1214 numaralı hanede ikamet ediyoruz.

— Babanız nerede doğdu?

— Pitsburg'da.

— Ya anneniz?

— Philadelphia'da.

— Avrupa'da akrabalarınız var mı?

— Olacak. Fakat bunlar bize uzaktan akraba oluyor. Babamın ecdadı İrlanda asıllıdır. Anneminkiler ise İskoçyalıdır. Belki hâlen akrabalarım mevcuttur. Maamafih kendilerinden bir haber de alamıyorum.

Adam sesinin tonunu biraz daha yumuşattı:

— Burada nekadar zamandanberi çalışıyorsunuz?

— Altı sene kadar oluyor. Daha evvel Times'in hukukî muhabiriydim.

— Buradaki vazifeniz nedir?

— Günlük siyasî icmali hazırlarım, sonra gazetenin muhtelif faaliyetlerine iştirak ederim.

— Herhangi bir kulüp veya teşkilâta mensup musunuz?

— Evet, Gazeteciler Kulübüne âzayım.

— Herhangi bir vatanperver teşkilâtla ilginiz var mı?

— Maksadınızı anlayamadım.

— Meselâ Amerikan Muharipler Cemiyetine veya Amerikan Lejyonuna mensup musunuz?

— Size 1909 da doğduğumu söylediğimi zannediyorum. O zamanlar daha sekiz yaşındaydım.

— Orası malûm. O halde hangi vatanperver ce-

miyete mensup olduğunuzu söyler misiniz?

— Yine tekrarlıyorum: Maksadınızı anlayamıyorum. Hiçbir cemiyete mensup değilim.

— Hiçbirine mi?

Artık canımı sıkmağa başlamıştı. Onu şöyle bir süzdüm. Sonra gözbebeklerinin içersine nüfuz edercesine:

— Hayır, diye homurdandım.

Genç adam biraz fazla ileri gittiğini anlamıştı. Adeta tâviz verici bir eda takınarak daha yumuşak bir sesle:

— Son zamanlarda birçok kimseler, mahiyetini bilmedikleri şüpheli bazı cemiyetlere giriyorlar. Belki siz de farkına varmadan bunların giriş fişlerinden birini imzalamışsınızdır.

— Vatanperver teşekküllerden hiçbirine yazılmadım, diye bağırdım. Artık başka şeyden bahsetsek, zira biz hayli meşgulüm.

Adamlar sessizce birbirlerine baktılar. Sonra aralarında bakışlariyle anlaştılar. Sual soranı elini cebine soktu ve sırtı deri kaplı bir kart çıkararak bana gösterdi. Pingouin Salonun şarap kartını derhal tanıdım. Adam kartı çevirdiğinde akşam çizmiş olduğum daireyi ve Sylvia'nın dairenin içinde haçla ayrılmış hücrelere yerleştirdiği harfleri hatırladım. Vaziyet yavaş yavaş aydınlanmağa başlamıştı.

— Demek mesele buymuş, diye haykırdım.

— Evet, bunları çizen siz misiniz?

— Benim bunları çizdiğimi bildiğinize göre sormanız abes kaçıyor!

— Evet, bunları yapanın siz olduğunu söylediler. Bu sabah kartı, metrdotel arkadaşım verdi.

— Benim de çok yakın bir tanıdığımdır, ne garip değil mi?

— Mevzudan ayrılmayalım Mr. Reed. Artık bu

gizli cemiyete mensup olmadığınızı belirtmekte hâlâ ısrar edecek misiniz?

— Daha derine nüfuz etmeme lüzum yok. Mesele şimdi aydınlanıyor. Buraya neden geldiğinizi şimdi anlamağa başladım. Bu itibarla şimdi daha rahat konuşabileceğimizi zannediyorum. Evvelki gece işlenen bir cinayet meselesini yakından takip ediyorum.

— Hangi cinayet?

— N.A.C.'nin spikerlerinden Harvey Turner'in katlinden bahsediyorum, tabiî...

— Ha, evet...

— Mesele henüz yeni sayılır, bu ana kadar da işe nereden başlanabileceği pek de malûm değil. Elimizde bulunan yegâne delilin de mesele ile ne gibi bir ilgisi olduğu henüz anlaşılamıyor. Daire içinde bir haç ve P.D.O.A. harfleri bulunan şemanın kâğıdı anlayamadığım bir sebep dolayısiyle kaybolmuş bulunuyor. Kendisiyle birlikte bulunduğum genç kız bu mesajı gördü. Ben de verdiği izahata istinaden bu şekli bahis konusu kartona çizdim. Şimdi meseleyi anlıyor musunuz?

— Bize bu kâğıt hakkında daha etraflı malûmat verebilir misiniz? Cinayetle bunun ne gibi bir ilgisi olabilir ki...

O zaman kendilerine kâğıdın Pemberton'a ne gibi bir durumda verildiğini anlattım. Sonra «Sokak Röportajı» sırasında Turner'in yerine yayında bulunan Pemberton'a kâğıdın yanlışlıkla verildiğini, dolayısiyle kâğıdın cinayetle doğrudan doğruya ilgisi bulunduğuna işaret ettim. Sonra şöyle ilâve ettim:

— Beni sorguya çekmeniz bana bu parolanın sözümona vatanperver cemiyetlerden biri tarafından kullanılmakta olduğu intibaını veriyor. Hattâ Adliye Vekâletinin bu mesele ile yakından alâkadar olduğuna şimdi kalbimi basarım.

— Yeni alâkadar olmağa başlıyor mu dediniz?

— Başka ne diyebilirim ki, hem ben bunu ancak verilen haberlerden istihsal edebilirim.

İkinci sivil ilk defa söze karışarak:

— Herhalde etrafı bomba gibi haberlerle velveleye vermek için çalışmadığımızı takdir edersiniz.

— Merak etmeyin dedim. Sizi matbuatın bütün faaliyetlerinden uzak tutarım. Konuştuklarımız gazetelere aslâ intikal etmiyecektir. Bana sadece elinizdeki delilleri gösterir misiniz?

Sivil, cebinden şişkin bir cüzdan çıkardı ve bana basılmış birkaç kartvizit gösterdi. Herbirinin üst kısmında şöyle bir ibare vardı: «Amerika'nın Vatanperver Mücahidleri» yazının altında da haçlı bir daire. Hattâ birisinde şöyle bir yazıya rastladım: «İngiliz Bayrağı Amerika'ya hâkimdir». Kartlardan bir kısmı ırkçı bir hedef güdüyordu. Bazıları ise hükûmete karşı atıp tutuyordu. Bazıları da mahallî meselelere el atıyor ve şehrimizin Valisi ile Meclisteki temsilcilerimizi tenkit ediyordu.

— Hey Allahım, diye haykırdım, bir de bu serseriler güruhuna mensup olduğumu zannediyordunuz değil mi?

Arnold gayet sakin bir sesle:

— Biz hiçbir şey tahmin etmedik, sadece vaziyeti tahkik etmek istedik. Hattâ diyebilirim ki aradığımız adamın sizin olmayışınız bizi bir hayli üzmüş bulunuyor. Bu katil herifi bulmak için emdiğimiz süt burnumuzdan geldi. Acaba bu hususta biraz açılabilir miyim?

— Şüphesiz, buyurun konuşun.

— Turner cinayeti hakkında bahsettiğiniz hususlar bu şüpheli cemiyetleri yakından alâkadar etmektedir. Bu gibi cemiyetlerin esrarına vakıf olmak biraz güçtür. Alman — Amerikan dostluk kulübü geceleri, gündüzleri faaliyette bulunuyor sonra bu faaliyetlerini meşru

kılmak için, baltalamaya çalıştıkları kanunlarımızın en hararetli müdafileri kesiliyorlar. Bu gibilerin yüzlercesi sessizce faaliyete geçmekte olup kulaktan kulağa fısıldanan plânlı, zehirli bir propaganda kampanyasına geçerek kendilerine taraftar toplamaya çalışıyorlar. Hele içlerinden bir tanesi, F.D.O.A. mıntıkamızda çalışmakta olup bizi bir hayli müşkül vaziyetlere sokmaktadır. Yeraltı faaliyetleri o kadar gizli bir şekilde cereyan etmektedir ki en ufak bir ipucu dahi elde edemedik. Propaganda risaleleri dağıtan birçok kimseleri yakalamamıza rağmen bunların esas cemiyet mensuplarile hiçbir teması olmadığını tesbit ettik. İçlerinden ekserisi bir takım işsiz güçsüz serserilerle bir iki dolar dilenen veletlerdir.

— Bu cemiyetin toplantıları olmuyor mu acaba? Sivil, omuzlarını silkti.

— Toplantıları olmuşsa dahi haberimiz olmadı. Esasen hedefimiz çete efradından en dişlilerini enselemektir.

— Hem de muhakkak enseliyeceğiz, diye öbürü ıslık gibi bir sesle bütün zehirini boşalttı.

— Birini esasen yakalamış bulunuyorsunuz, dedim. Katledilen Turner ya P.D.O.A. ya mensuptu, yahut da onlara bağlı diğer bir cemiyetle münasebette bulunuyordu.

Başı ile tasdik etti.

— Aralarında münasebet bulunduğu muhakkak. Fakat durumumuz, resmî sıfatımız bu meseleye karışmamıza müsait değildir. Netice itibarile bu bir cinayet meselesi olduğundan daha ziyade mahallî polisi alâkadar eder. Sizin District Attorney diğerlerinin bu işe karışmasına müsaade etmez.

— Evet, iyi bir hukukçu olduğu muhakkak. Fakat cinayet tahkikatı hususunda pek o kadar tecrübesi yoktur.

— Bizden yardım talep etmedikleri müddetçe bu meseleye karışmıyacağız. Mr. Pembertona verilen mesaj hakkında bir makale yazacak mısınız?

— Bu hususta size bir mâni var mı?

—Bizden bahsetmemek şartiyle hiçbir mahzur yoktur.

Kendilerini uğurladıktan sonra yazı odasında Ray Boley'e uğradım.

—Gelenler Federal Polise mensup ajanlardı, dedim. Öğle nüshamız için bomba gibi bir haber getirdiler. Epeyi patırdıya şahit olacağız, bana muhakkak birinci sahifede bir sütun ayırın.

Boley siperliği altından beni şöyle bir süzdükten sonra sordu:

— Kuzum Allahaşkına şakanın sırası mı şimdi?

— Merak etme, balon değil. Makaleyi mümkün olduğu kadar süratle hazırlayıp sana teslim edeyim. Fereral Ajanlardan malûmat sızdırmanın güçlüklerini hattâ imkânsızlıklarını pekâlâ bilirsiniz. Halbuki bunlar tam aradığım malûmatı ayağıma kadar getirdiler. Herhalde Washington'daki District Attorney merkezi, Sylvia ile geçirdiğim tatlı gecenin masraflarını ödemeyi reddeden patronun bu hareketine üzülmüş olacak. Bakın F.B.I ajanlarını hatırımı sormaya nasıl göndermiş.

Boley asık suratla:

— Kaybedecek vaktim yok, diye hırladı.

— Ben de size bu makaleyi yetiştirecek zamanı nasıl olsa bulurum, dedim.

CENAZE TÖRENİ PROGRAMI

30 Mayıs Perşembe gecesi. Harvey Turner 48 yaşında vefat etti. Ailesi Mrs. Nell Graham Turner, oğlu John ve Robert Turner Saint Louis, Mo. da bulunmaktadır. Kardeşleri John ve Robert Turner ayni şehirde ikamet ediyorlar. Kızkardeşi Mis Newberry Kansas City'de oturur. Cenaze merasimi müteveffanın Metron Avenue'deki ikametgâhında cumartesi günü öğleden sonra cereyan edecektir. Tabutun şeritleri John Travis, David Wallace, Tino Marohetti, Sam Leecick ve Joe Cutland tarafından tutulacaktır. Tabuta, müteveffanın vaktile kumanda ettiği Amerikan Lejyonundan Tom Richmond, Harry Price, Jeff Harlam, William Gore, Winston Tanrack, John Briyant, Gregory Bond, Phil Woodlawn mezarlığına kadar refakat edecektir.

Cenaze Merasimleri Müdürleri
Egan — Walsh

Mesleki merakımın içimde doğurduğu bir kayıtsızlıkla Turnerin cenaze merasimine iştirak ettim. Evin önünde toplanmış olan kalabalığın Turnerin tanınmış bir

sima olması yüzünden mi, yoksa ölümün esrarı dolayısile mi gelmiş olduğunu anlamak kabil değildi. Mamaafih gazetelerde intişar etmiş olan cinayet haberlerinin şehrin sakinlerine bir hayli tesir etmiş olduğu anlaşılıyordu. Bunun yanında Pembertona verilen mesajın, cinayetin beşinci kol ile olan münasebetine işaret eden son makalem bir hayli kimsenin merakını celbetmiş hattâ cenaze merasimine iştirakini dahi sağlamıştı.

Bilâhare öğrendiğime göre makalem resmî organları da harekete getirmiş, tabutun üzerindeki gül işlemeli ipek örtü kaldırılmış ve yerine bir Amerikan bayrağı sarılmış, hattâ rahip, müteveffanın vatanına ve bayrağına olan sevgisi hakkında bir de uzun nutuk çekmişti. Son dakikadaki bu değişiklik herhalde Turner'in beşinci kola mensup olduğuna dair çıkarılan şayialar yüzünden vuku bulmuş olacaktı. Maamafih makalemde beşinci kola dair hiçbir telmihte bulunmamıştım.

Makinlûn evine geldiğim zaman beni gayet soğuk karşıladıklarını farkettim. Halbuki N.A.C. radyo teşkilâtı ile Express Gazetesi arasında sulh imzalanalı bir hayli zaman olmuştu. Filhakika District Attorney'in odasındaki ispat sahnesinden sonra Travis bizim patrona telefon ederek her ikimizden de özür dilemişti. Fakat şimdi nedense her zamankinden daha öfkeli görünüyordu.

— Bu seferki herzelerine ne buyurulur, dedi, Turneri vatan haini tanımak sana hiç yakışmıyor.

— Biz böyle birşey demedik.....

— O halde böyle bir telmihte bulunmuşsunuz, diye Cutland lâfa karıştı.

— Hiç de öyle değil. Biz hadisatı olduğu gibi yazdık. Meselâ Pembertonun mesajı almakla beraber bunun pekâlâ Turnere hitaben yazılmış olması ihtimalinden bahsettik. Sonra mesajdaki parolanın yeraltı faaliyetlerile tanınmış geniş bir teşkilâta ait olduğunu belirttik. Yoksa bu

meselenin esas hususlarına hiç mi hiç temas etmedik. O kadar.

Cutland tiz bir sesle:

— Keşke bunlara da temas etmiş olsaydınız, dedi. Şayet bu mesajın bir mânası varsa bu da Turnerin çeteyi ortadan kaldırmağa niyeti olduğuna delâlet eder. «Başkasının işine burnunu sokma» ihtarı Turnerin faaliyetlerine set çekmekten başka ne olabilirdi ki.

İnce duraklarını büken Leacock:

— Ben bu mesajın mevcudiyetine dahi inanmıyorum dedi. Pemberton tanıdığım yalancıların en pisi.

— Susacak mısın sen! diye Cutland homurdandı.

— Evet, yalancı olduğunda ısrar ediyorum. İlkide birde olmıyacak masallar uydurur, mille'i galeyana getirir. Gâyesi hep şahsiyetini ön plâna sürmek. Mevcut olmayan bu mesaj şimdi nerede, tabiî bunu kimse bilmez zira kimse onu görmedi.

— Sylvia Hasting onu pekâlâ görmüş, dedim. Bu da Pembertonun mesajı aldığına delâlet eder.

Leacock acı acı güldü:

— O halde mesajı yalnız kıza göstermek istemiş demektir. Hiç kimseyi de işe karıştırmağı arzu etmemiş. Hani hazretin hakkı da yok değil, ikisi mercimeği fırına vermişler galiba. Bana bak delikanlı, Pemberton öyle namussuzun biridir ki bu mesajı taklide dahi kalkar.

— Böylece yok yere bir cinayet işine burnunu sokmuş oluyor, diye Cutland tamamladı.

Travis:

— Kes artık Sam, dedi. Bunları burada konuşmanın sırası mı şimdi? Jack'i sevmediğinizi hepimiz biliriz. Ben ise stüdyoda bütün arkadaşların dostluk ve ahenk içersinde geçinmelerini istiyorum. Şüphesiz Jack'ın hataları çok, fakat gençtir, zamanla elbette telâfi eder. Sonra

kabiliyetli bir oğlan olduğunu kabul etmemiz lâzım.

Evden çıkan ilki kişi grupumuza katıldı. Onları kimse takdim etmeye kalkmamakla beraber görüşmeye katılmaları neticesinde kim olduklarını anlamakta gecikmedim. Kısa boylusu, uzun kollu, siyah saçlı, siyah gözlü, esmer, kırk yaşlarında bir herifti. Konuşurken sözlerini binbir jest ve hareketle daha fazla kat'ileştirmek isteyen bir hali vardı. İsmi Tino Merchetti olan bu şebek, radyo istasyonunun müdürü idi. Yanında duran ise program müdürü Deve Wallace idi. Salkın sesi, tatlı ve ahenkli hareketleri, dalgın mavi gözleri çelimsiz vücuduyla imtizaç ediyordu. Adam, konuşulanları dinlemez görünüyor, dalgın bakışları eve girip çıkanlara takılıyordu.

— Burada ne işimiz var, diye Marchetti sabırsız bir eda ile sordu. Bu arada ellerini oğuşturuyor ve tiz, cırtlak yabancı şiveli bir sesle etrafındakileri rahatsız ediyordu.

— Cenaze merasimini biz idare edecekmişiz, ayni zamanda şeritleri de tutmak bize düşüyor. Bir de bu eksikti. Acaba tabutu da bizim mi çıkarmamız icap ediyor? Böyle işlere hiç aklım ermez.

Cutland:

—H ayır, hayır dedi. Bu işle lejyondakiler meşgul oluyor.

— Emin misiniz? Amerikada bulunduğum 18 senedenberi bir cenaze merasimine iştirak edişim daha ilk defa vaki oluyor. Vakıa arada ebeveynim vefat etti. Ancak defin merasimleri İtalyada cereyan ettiğinden ben orada hazır bulunamadım. Buradaki arkadaşlarımın hepsi kanı sıcak, demir gibi herifler. Şu halde ölmelerine de bir hayli zaman var demektir.

Cutland:

— Bütün bu lüzumsuz sözleri sarfetmesen hakkında daha hayırlı olacak gibime geliyor, dedi.

Tino Marchetti birden şaşırdı:

— Neyi kastettiğini anlıyamadım. Cutland?

— Yabancı bir diyardaki doğumunu kastediyorum. Bu gibi hikâyeler bugünlerde efkârı umumiye tarafından pek iyi karşılanmıyor. İtalya halen harbe girmiş olmamakla beraber Mihver devletleri safındadır.

Marchetti kollarını havaya kaldırarak:

— Meryem Ana, bana yardım et, diye haykırdı. Benim Amerikan vatandaşı olduğunu unutuyorsunuz galiba Bu memleket sizin olduğu kadar benim de vatanım sayılır.

Travis:

— Joe'nin hakkı var, dedi. Sizi tanıyanların hepsi namuslu bir Amerikan vatandaşı olduğunuzu biliyorlar. Ancak sizi herkes de tanıyamaz ya.

— Kasdettiğim husus, diye Cutland lâfa karıştı, İtalyada doğduğunuzu ileri geri söylemekten sakınmanızdır.

Sonra yan yan beni süzerek:

— Yoksa, dedi gazetecinin birisi tarafından faşist ajanı olarak tanıtılmanız işten bile değildir.

Marchetti gitgide şaşırıyordu. Yanına yaklaştım:

— Sen onlara boş ver ahbap, dedim, bu taşı bana atıyorlar. Gazeteciyim ve bu beyler de hareket tarzımı pek o kadar tasvip etmiyorlar.

İtalyan yiyecekmiş gibi yüzüme bakıyordu. Gözleri faltaşı gibi açılmıştı.

— Bilâkis, gayet iyi anlıyorum, dedi. Sen Harvey'in aziz hatırasına küfreden herifsin Zavallı öldüğü için senden hesap soracak durumda değil. Fakat bana gelince iş hemen değişiverir (şahadet parmağını tehditkâr bir şekilde bana tevcih ederek). Eğer beni de parmağına dolamağa kalkarsan kendin için pek hayırlı olmaz anlaşıldı mı?

— Merak etme yavrum, sen şimdilik daha hiçbir hâdiseye şahit olmuş sayılmazsın. Olsa olsa makalelerimde sütun doldurmak bakımından belki ismin söyle bir geçecektir, ötesi hep safsata...

Travis saatine bakarak:

— Üçe geliyor, dedi, artık eve girsek fena olmaz.

Yanımdan uzaklaşmalarını bekledim. Sonra eve girdiklerinde ben de o tarafa doğru ilerledim.

Ağır bir çiçek kokusu burnumu sekti, âdeta hava almak güçleşmiş gibiydi. Sofanın her iki yanında geniş iki oda açılıyordu. Soldakinde açılır kapanır iskemleler sıralanmıştı. Onların önünde de bir Amerikan bayrağına sarılı tabut ve tabutun etrafında da çelenkler bulunuyordu. Oda ağzına kadar doluydu. Ziyaretçilerden dışarıda kalanlar yan taraftaki yemek odasına geçmişlerdi. Burada o kadar fazla çiçek kokusu yoktu ve merasimi daha rahat bir şekilde takip edebilmek mümkün olacaktı. Sonra gazeteciler bu tarafa seğirtmediğinden daha rahat bir şekilde düşünebilmek de mümkün olacaktı.

Vakıa cenaze merasimini gazetecilere bildirmekle vazifelendirilmemiştim. Clume, radyo istasyonundaki bütün personelin bu merasime iştirak edeceğini tahmin etmiş, dolayısile onlarla teması kaybetmememi istemiş i Patron

Turnerin stüdyo haricinden birisi tarafından öldürüldüğünü tahmin etmekle beraber mesajın kaybolması keyfiyeti izah edilmedikçe bu nazariyesinde müteredditt kalıyordu. Belki Pemberton onu alelâde bir kâğıt gibi sepete atmış olabilirdi. Buna mukabil çekmecesine saklayıp yerinde bulmadıysa kâğıdın kayboluşu bambaşka bir veçhe alıyor demekti. Kalabalık arasından süzülerek içeri sokulacak bir katil bu kâğıdı nereden bulup çıkarabilirdi? Hattâ bir an kâğıdın nerede bulunduğunu katilin bildiğini farzetsek dahi onun spikerler odasına girmeğe cesaret etmesi imkânsız görünüyordu.

O halde, bu mesajın çekmeceden çalınması yalnız stüdyo dahilinde bulunan bir kimsenin marifetiyle olacaktı. Patronun kanaati bu merkezdeydi. Bu faraziyesinin de muhakkak tetkike ihtiyacı vardı. Clume şöyle düşünüyordu:

Bu çeşit meseleleri yalnız bir tek şekilde tetkik etmek mümkündür, diyordu. Zahiren hiçbir faaliyeti yok gibi görünen meselelerin dış sathına aldanmayıp iç yüzünü aramak lâzımdır. Sylvia, stüdyo müstahdemleri arasında hiçbir anlaşmazlık olmadığını söylerken bu sözünde belki samimiydi. Fakat umumiyetle insanlar arasındaki münasebetler gizlidir. Bu itibarla onlara erişmek için pek derinliklere inmek icap eder. Meselâ Pemberton'a verilen mesaj bu işte birtakım sabotajcıların rolü olduğunu belirtiyor. Fakat bütün bu hususlar aydınlatılsa dahi işin içinde başka noktaların mevcut olduğu belirecektir.

— Peki, o halde nasıl hareket edelim patron?

— Derinlere, mümkün olduğu kadar derinlere nüfuz etmeğe çalışmalıyız. Zabıta bu taktiği takip edemez, zira ne zamanı müsaittir ne de buna hasredecek adamı mevcuttur. Sonra görüşü de bu gibi hareketlere müsait değildir. O halde bizim behemehal harekete geçmemiz icap ediyor demektir. Stüdyoda çalışanlar hakkında, bilhas-

Turnere ait mümkün olduğu nisbette fazla malûmat toplamanı istiyorum. Husus[illegible]yatlarını deşmen ve her tarafını didik didik etmen [illegible]ekecektir. Meselâ hoşlandıkları hayat tarzının ne olduğunu ara, sonra kazançlarının durumunu, ne kadar para sarfettiklerini öğren. Meselâ bir adamın sadece ayakkaplarına bakarak ne tıynette bir kimse olduğunu kolaylıkla öğrenebilirsin.»

İşte patronun bu talimatına uygun hareket ederek cenaze merasimine işitrâk etmiştir. Fakat hâdisat tahmin ettiğimden çok daha farklı bir şekilde tecelli ediyordu. Stüdyo adamlarile olan temasım neticesinde hemen hemen hiçbir şey öğrenememiştim. Heriflerin hepsi sanki aralarında sözleşmişler gibi bir tavır takınmışlar ve bana hiçbir ipucu vermek istememişlerdi.

Dinî merasim başlamıştı. İçerden rahibin melâl dolu sesi geliyordu. Papaz, Allaha niyaz ederken mak'ûlûn hasletlerinden o kadar sitayişle bahsediyordu ki bunun sırf Express'in beyanatına bir cevap teşkil etmesi için hazırlanmış bir nutuk olduğunu anlar gibi oldum. Meselâ Rahip, Turnerin Demokrasi düşmanlarına karşı amansız bir mücadeleye atılmış olduğunu ve vazifesi başında katledildiğini anlatmağa çalışıyordu.

Esas itibarile hâdisatın bu şekilde tefsirine muarız değildim. Fakat rahibin dünya işlerile ahret işlerini birbirlerine karıştırmasına bir hayli içerledim. Bizim gibileri pek din işlerile uğraşamaz. Bununla beraber dine sonsuz bir hürmetim vardır. Dualara iştirak etmem fakat dinlediğim zaman da içimi tuhaf bir his kaplar, adetâ kendimden geçerim. Fakat vatanperver hislerimi kamçılayan ve siyasî bir amaçla yapılan bir duaya da şiddetle muhalifim. Bizim papaz efendi de adamın ruhunun ahrette ebedî istirahata kavuşmasını temin maksadiyle Allaha niyaz edeceğine, efkârı umumiyeyi maktulun şerefine halel geldiğini, bundan mesai arkadaşlarının da lekelendiğini

aydınlatmağa çalışıyordu.

Rahip Turner'ın değinmek kalan Birleşik Devletlerdeki faaliyetinden bahsediyorum. Odasına şöyle bir göz gezdirdim. Buralarda vaktile Turner hayat sürmüştü, ve Clume'un noktai nazarına göre bu eşyaların adamın hususî hayatı hakkında bana mühim ifşaatta bulunması kuvvetle muhtemeldi. Bununla beraber şu ana kadar tevkalâde birşey olmamıştı. Döşemede basit bir halı serilîydi. Odanın ortasında etrafında altı tane iskemle bulunan bir yemek masası, duvarın dibinde bir büfe, karşısında bir dresuar mevcuttu. Klâsik bir Amerikan enteriöründen başka bir hususiyeti olmıyan ve takriben otuz milyon Amerikalının evinde görebileceğimiz bir manzaraydı bu. Hey'eti umûmiyesi itibarile ev, senede altı bin dolar kazanan bundan daha azını harcıyan bir ev reisinin yuvası intibaını veriyordu.

Odanın dibinde sağlı sollu iki kapı vardı. Bunlardan birisi mutfağa diğeri de çalışma odalarına açılıyordu. Kapıyı açık bırakarak odaya sokuldum. Evin diğer kısmına Mrs. Turner karışıyordu. Fakat bu oda ise müteveffa Turner'in bir parçası gibiydi. Yazı masasının üzerinde takriben otuz yaşlarında görünen bir kadınla, onüç yaşlarında olması muhtemel bir çocuğun resimleri. 30 mayıs [illegible] işaret eden bir takvim bir küllük, bir yazı takımı bir de telefon vardı. Duvarlara asılı duran muhtelif resimler meyanında Turner'in yirmi sene evvelki deniz teğmeni üniformasile çekilmiş bir pozu ve komutanı Binbaşı James Toby'nin Turner'e ithaf etmiş olduğu imzalı bir fotoğrafı duruyordu. Nihayet, küçük cam bir mahfazada siyah kadife zemine yerleştirilmiş Fransız Harb Salibi nişanı nazarı dikkatimi celbetti. Duvardaki kitap raflarında sıralanan ciltlerin isimlerini gözden geçirdim. Ekserisi radyo tekniğinin muhtelif branşlarına ait ti. Birkaç polis romanı, nihayet günün mevzularile alâkalı eserler : Nihilizmde Ih-

tilâl, Alman Ahtapotu, Gizli Ordular, Nazi Harbinin yeni Tekniği, Amerika Birleşik Devletlerine sızan Ajanlar ve bu mealde birkaç kitap daha.

Arkama döndüm ve yazıhanenin önünde duran yemek odasına şöyle bir göz attım. Kapının yanında ziyaretçiler vardı. Hepsinin yüzü dinî merasimin cereyan ettiği salona doğru dönüktü. Parmaklarım gayri ihtiyarî orta çekmecenin pirinç kulpuna takıldı fakat birden açmağa bir türlü cesaret edemiyordum. Oda muhakkak Turnerin bütün şahsiyetini ifade ediyordu. Adamın ne tiynette bir kimse olduğunu, hattâ şahsiyeti hakkında efkârı umumiyenin benimsediği bütün fikirleri aynen tecessüm ettiriyordu. Buna rağmen edindiğim tecrübeler görünüşe aldanmamayı bana öğretmişti. Son dakikaya kadar Turner'den şüphelenmiştim. Şimdi ise şahsiyeti bir sürü gizli kalmış aralarını aydınlatmıştı.

Artık ölümünün sebebi bedihi idi. Evet, rahibin de tekrarladığı veçhile, Turner vatanına bütün mevcudiyetiyle bağlı kalmış ve Demokrasinin bütün düşmanlarile çarpışmaktan çekinmemişti. Sonra vazifesi başında katledilmişti. Vakıa bugün Turner hayatta değildi, bununla beraber açtığı mücadele gittikçe kızışmağa yüz tutuyordu. O halde katilini enselemek için Turnerin izini takip etmek en doğru hareket tarzı olacaktı.

Birden çekmeceyi açtım ve içindekilerini sessizce araştırmağa başladım. Brisinde mektuplar, faturalar, makbuzlar karmakarışık duruyordu. Bunların arasında içinde bazı notlar, telefon numaraları ve adresler bulunan ufak bir cep defteri nazarı dikkatimi celbetti. Hemen sezdirmeden defteri cebime attım. Mektupları da şöyle bir gözden geçirmek hiç de fena olmıyacaktı fakat ne yazık ki dakikalarım sayılıydı. Vazgeçerek yan çekmeceleri birer birer açmağa başladım. Fakat onları da derhal kapamak mecburiyetinde kaldım. Merasim bitmiş ve halk yavaş ya-

kalabalık dağılmağa başlamıştı. Sonra, tabutu alan lejyonerlere yer ayırmak maksadile ziyaretçiler odadan çıkmaya başladılar. Bu sırada aşağıdaki son çekmeceyi de kapatmıştım. Ancak doğrulduğumda Travis'in yemek odası kapısının eşiğinde durduğunu farkettim. Gözleri bendeydi, bakışları soğuk ve beni tehmet altına sokmak ister bir eda taşıyordu.

Onu görmemezliğe geldim, sonra yazıhanenin üstünde duran telefona doğru uzanarak ahizeyi kulağıma götürdüm. Gazetedn Boley'i istedim, sonra Travis'in de duyabileceği yüksek bir sesle:

— Ben Rufus, dedim, Turner'in cenaze merasimindeyim. Öğleyin intişar eden makalem yanlış tefsir edilmişe benziyor. Turner'in mesaî arkadaşları, maktulü nazilerle işbirliği etmekle itham ettiğimizi ileri sürüyorlar.

— Bunu da nereden çıkardın, diye Boley homurdandı. Sana ne oldu böyle evlât, yoksa başına birşeyler mi geldi?

Renk vermeden ve sesimi yükselterek ayni minvalde devam ettim:

— Bu nahoş vaziyeti biran evvel düzeltmemiz gerekiyor. Acaba gelecek nüshamızda Turner'in prestijini yükselecek bir yazı yazsak nasıl olur? Meselâ Amerikan Lejyonunda mühim bir mevki işgâl etmiş olduğunu, sonra Birinci Cihan Harbinde deniz subayı olarak hizmet ettiğini, nihayet Fransız Harb Salibiyle taltif edildiğini, v.s.

— Konuman bir hayli garip, diye Boley söylendi. Bana neden telefon ettiğini bir türlü anlıyamıyorum. Nasılsa gazeteye uğrayacaksın değil mi?

— Orası öyle ama, maktul hakkında bu söylediklerimi yazabilmemiz pekálá kabil değil mi? Esasen ben de birazdan orada bulunacağım.

Ahizeyi yerine bırakarak yemek odasına geçtim. Travis hâlâ oradaydı ve suratı yine asıktı.

— Turner hakkında hususi bir nüsha çıkaracağız, dedim. Makalemin yanlış bir şekilde tefsir edilmesine fena halde üzüldüm.

Travis istifini bozmadı, sonra buz gibi bir sesle :

— Turner'in evrakları meyanında onu temize çıkaranlar bulunduğuna memnunum, dedi.

— Anlıyamadım, hangi evraklardan bahsediyor sunuz?

Travis sualimi cevaplandırmağa lüzum görmedi ve cenazeyi takip etmek üzere sofadan çıkan son ziyaretçilere katılarak aralarında kayboldu.

Gazeteye dönüşümde yazıhaneme yerleşerek Turner'in not defterini okumağa başladım. İçindeki isim, adres ve telefon numaralarını kaydediyor, sonra bunları telefon rehberindekilerle birbir karşılaştırıyordum. Defterde yalnız telefon numarası kayıtlı olduğu hallerde, bu numaranın kime ait olduğunu tesbit etmek üzere içinde yalnız telefon numaraları ve sahiplerinin adları bulunan ek rehbere şöyle bir göz atıyordum.

Fakat bu gayret de bir semere vermedi. Bu sefer de defterdeki notları tetkike koyuldum. «Sabah saat 1 1.00' de Carter'le görüşülecek. Salı sabahı Harrison'a telefon

edilecek. Çarşamba günü Northcott'ta Kiwanis ile yemek yenilecek.» Umumiyetle bunlar fevkalâde meşgul olan bir adamın ufaklıkları notlar nevinden birtakım karalamalardı. İçlerinden birçoğu muğlâk olmakla beraber mânalarını çözmeğe muvaffak oldum. Mamafih anlıyamadığım şu birkaç kelime hayli merakımı mucip oldu.

«Her öğleden sonra saat altı mükâlemeleri kontrol edilsin.»

«Atlantiğin bir tarafı»

«N.E.S.O. mıntıkaları»

«Her kısımdan birisi»

Bu bilmeceler arasında kafa patlatırken patron beni çağırttı. Yanına gittiğimde suratını asık gördüm.

— Rufus, diye homurdandı, herkesi senden şikayet edecek kadar neden tâciz edersin bilmem ki. Bak, hepsi de bana telefon edip senden dert yanıyor. Şu züppelerin telefon muhaverelerinden hazzetmediğimi sen de bilirsin. Üstelik bir de kaba kaba söylendile rmiydi o zaman tüylerim diken diken oluyor.

— Bir yerleri mi kırıldı yoksa.....

— Hele o Travis hergelesi yok mu, senden yaka silkiyor. Ağzında geveledeği kelimeler hep katil, mezar hırsızı, kan içen vampir gibi mânasız mânasız lâkırdılar. Ahizede cırtlak sesini uzun müddet bıkmadan sineye çektik. Kulak zarım patlamasın diye ahizeyi kulağıma kadar götürmediğimden tiz bir sesden başka bir şey duyamadım. Tabiatile senden niye şikâyeti olduğunu da bir türlü anlıyamadım.

— Hiç, canım, ne yapabilirdim ki... yalnız şöyle ufak çapta bir şeyler kaldırdım.

— Seni hiç gören oldu mu?

— Turner'in yazıhanesini şöyle bir ziyaret ettim. Odada bir hayli kaldım. Çekmecelerin birinde bulunan

evrakları tetkik ederken birden Travis içeri giriverdi işte...

— Sonra neler oldu?

— Hiçbir şey olmadı.....

Patronun asık suratı biraz düzeldi.

— İçerde birşeyler bulabildin mi bari?

— Sadece bunu buldum.

Patron, masanın üstüne fırlattığım Turner'in ufak cep defterini hırsla kaptı, sonra sür'atle karıştırmağa başladı.

— Rufus, dedi, şunun içindeki isimleri şöyle bir not etseydin hani, hiç de fena olmazdı.

— O iş tamam patron, yenisine bakalım. Ne yazık ki içinde bize bir ipucu verebilecek bir kadın telefon numarası dahi mevcut değil.

— Yeni bir defter mi dersin acaba, içinde herhangi bir tarih de mevcut değil.

— Kanaatimce defter yeni olacak. Bakın, son sahifelerinde benim ismim mevcut. Turner şöyle yazmış:

«Evening Express'den Rufus dâvet edilsin».

— Filhakika ölümünden altın gün evvel Turner'den bir mektup aldığımı hatırlıyorum. Defter herhalde geçen hafta bitirilerek çekmeceye atılmış olacak.

Clume, not defterinin son sahifesine gelmişti. Şimdi de okunmaz bir hale gelen son satırları çözmeğe çalışıyordu.

— Buda neyin nesi, diye sordu.

— Defterde çözemediğim yegâne yazı da bu. Bana birtakım plânlar kuran bir kimsenin hazırlık safhası şifresini andırıyor.

Defteri son bir defa tetkik ettikten sonra emin bir yere yerleştirip sakladı.

— Hele şu biraz beklesin bakalım, dedi. N.A.C Radyo istasyonuna uğrayıp Travis'le şöyle bir görüşeyim.

Onunla daha ilk tanıştığınız geceden itibaren kendisini bir hayli uğraştırmışsın. Mamaafih, vaziyeti düzeltmek için elimden geleni esirgemiyeceğime emin olabilirsin. Buna rağmen netice yine menfî çıkarsa Travis'den telefonda kulak zarımı patlatacak kadar öfkeli konuşmanın hesabını soracağım.

— Hani, ben de sizinle birlikte gelmeği arzu ederdim.

— Ne duruyorsun öyleyse, hadi birlikte gidelim.

Patronun tuhaf bir mizacı vardır. Telefonda onu herkes incitebilir. Fakat muhatabı ile yüzyüze geldi miydi, delici bakışlariyle onu mağlûp etmesi işten bile değildir. Travis'in serzenişleri bilâhare özür dilemeğe varacak kadar değişmiş ve patron bidayetteki yumuşak konuşmasını sert tenkitlerle bitirmişti. Filhakika Travis'i bir güzel haşlamağı ihmal etmemişti. Clume sözlerine tok bir sesle şu minvalde başladı:

— Azizim Travis, daha işin başından itibaren bize karşı cephe aldığınızı herhalde inkâra kalkışmıyacağınızı ümit ederim. Şunu bilmenizi isterim ki Rufus Reed benim özbeöz temsilcimdir ve emirlerimi harfiyyen yerine getirmekle mükelleftir. Şüphesiz, onun her hareketinden mes'ul olan yine benim. Muhtelif vesilelerle haksız ithamlarınıza hedef oldum. Beni gazetecilik kanunlarını tahrif etmekle itham etmişsiniz. Acaba bundan başka tenkitlerinize maruz kalacağım hususlar var mı diye merak ediyorum. Hele şöyle bir açıklamada bulunursanız hiç de fena olmıyacak.

Travis hiddetinden kıpkırmızı kesildi. Sonra hakkında bir sürü saçma sapan isnatlarda bulundu. Nihayet Clume elini kaldırarak onu susmağa mecbur etti. Sonra, kendisine hitaben:

— Anladık, anladık, dedi. Turner'in katledildiği keyfiyeti efkârı umumiye tarafından benimsendikten

sonra hareket tarzınız birden değişmiş bulunuyor. Sonra, meşhur bir adamın şerefine halel getirmekle itham edilmiş bulunuyorum. Bu isnatlara olan cevabımı bu akşam intişar edecek olan hususî nüshamızda Turner hakkında yazdıklarım arasında bulacaksınız. Makaleyi bizzat kendim kaleme alarak, Turner'in her bakımdan takdire lâyık şerefli bir vatandaş olduğunu belirttim. Bugün Reed'e öğleden sonra Turner'in çalışma odasında tesadüf etmişsiniz. O sırada Rufus, Turner'in ne tıynette bir adam olduğunu tesbite çalışıyordu ve bunları da hep benim hesabıma yapıyordu.

— Evet, diye lâfa karıştım. Haddizatında telefon etmek üzere odaya girmiştim. O sırada Harb Salibi gözüme ilişiverdi.

Travis sözümü keserek:

— Ben de, dedi, büronun çekmecelerini karıştırdığınızı görür gibi olmuştum da.....

Sert bir çıkışta bulundum:

— Aslâ, tamamile yanılmışsınız.

Teşebbüsü başkalarına terketmeğe tahammülü olmıyan Clume:

— Artık bunlardan bahsetmiyelim, dedi. Bütün bu nahoş münakaşalar birtakım anlaşmazlıklar neticesinde meydana geldi. Şimdi herşey aydınlandığına göre artık olanı unutmamız lâzımdır.

Haddizatında ise aydınlatılmış olan birşey yoktu. Fakat Travis itirazda bulunmamağı hernedense tercih eder göründü. Patronun bütün münasebetsizlikleri affetmeğe kalkması, bu arada da kendi kusurlarının affedilmesini talep edişi Travisin çok hoşuna gitmişti. Hınzırın sevinçten gözleri parlıyor, Clume'ün her arzusunu yerine getirmeğe hazır olduğunu her hareketile belli ediyordu. Böylece Travis hakkında bidayette edindiğim intiba yavaş ya-

vaş kaybolmağa başladı. Filhakika bu adam, işgal ettiği mevkie rağmen pek de parlak zevkli birisi değildi.

Clume, Travis'e hitaben bir ağabey edasile:

— Bugünden itibaren teşriki mesaî etmemiz icap ediyor. Bu meselenin esasına nüfuz etmek pek de kolay olmıyacaktır. Bu itibarla kıymetli yardımlarınıza her zamankinden ziyade ihtiyacımız olacaktır.

Travis şöyle bir iki defa yutkunduktan sonra:

— Sizin ve benim gibi kimselerin bu meselelerde ne gibi bir rolü olabilir ki? Kanaatimce bu iş daha ziyade zabıtayı ilgilendirir.....

— Şüphesiz. Esasen polis iz peşinde. Bu arada muhabirlerim, zabıtanın, Pennypertona mesajı veren herifin peşinde olduğunu bildirdiler. Onu nasıl tanıyacaklarını pek bilemiyorum, bununla beraber herhalde enseliyeceklerdir hergeleyi...

— Yaaa, yâni bu adamı yakalamak kabil mi?

— Pek tabiî. Zabıtanın birtakım hususî metodları vardır. Meselâ poliste dosyaları bulunan bütün serserilerle şüpheli kimseleri tevkif etmeleri muhtemel. Şayet cinayet içlerinden birisi tarafından işlenmişse o budalayı söyletecekleri muhakkaktır. Mamaafih birtakım başka metodları var tabiî. Bahis konusu cinayette herhalde mücrimin zabıtada dolmuş bir dosyası mevcuttur. Hattâ bu dosyanın münderecatını kabartacak birtakım delillerin de hergün polise ihbar edildiği kanaatindeyim.

Travis:

— Bana kalırsa bu meselenin çözümü zabıtaya düşer, dedi. Netice itibarile ikimiz de bu mesleğe yabancı sayılırız. Ben bir radyo istasyonunu siz de bir gazeteyi idare ediyorsunuz.

— Filhakika öyledir. Gazetem muntazaman intişar etmektedir ve gazeteler Turner cinayeti aydınlatıldıktan sonra susabileceklerdir. Yani sizin anlıyacağımız,

bu meselenin çözümü benim için hayati ehemmiyeti haiz bir dâva mesabesindedir.

— Müsaadenizle ben fikrinize iştirak etmemiş olayım.

— O halde gazetecilik mesleği hususunda sarih bir fikriniz yok demektir. Vazifemiz yalnız teletype'la gelen haberlerin intişarı ile meşgul olmak değildir. Şayet mevcudiyetimiz bunlara münhasır kalsaydı rotatiflerimizi durdurarak yerimizi radyo istasyonlarına terketmekten başka bir işimiz kalmazdı, zira sizler daha yazılarımız intişar etmeden bunları dalgalar halinde memleketin her tarafına ulaştırıyorsunuz. Fakat şunu da unutmamalıdır ki radyo ile matbuatın hedefi biribirlerinden ayrıdır. Esasen bu yüzdendir ki biribirlerine rakip sayılmazlar.

Ensesini kaşıyan Travis düşünceli bir tavırla:

— Evet, dedi, fikrinize iştirak ediyorum. Sonra, hedeflerimizin değişik olduğunu sezmenize memnun oldum.

— Fakat bu şekilde tasdik etmeniz benimle hemfikir olmadığınıza delâlet ediyor. İndinizde radyo, matbuatı mağlûp etmiştir hattâ kökünü kazıyacağı zaman da pek uzak değildir.

— Allahallah, bunu da nereden çıkardınız böyle?

— Siz bir radyo adamısınız, diye Clume devam etti. Kanaatiniz bütün radyo adamlarının müşterek fikrini ifade etmektedir. Halbuki gazete, radyodan çok daha fazla iş çıkarmaktadır. Mikrofonda telgrafları, haberleri okumakla iş bitti mi zannediyorsunuz? Bizim işimiz ise sizin bu haberleri okumanız faslından sonra başlıyor. Muhabirlerimizi derhal seferber eder ve vak'alar hakkında mütemmim malûmat toplamağa koyuluruz. Bakın size bu hususta bir de misâl vereyim. Teletype'larımızın Sumner Road'da vuku bulan muhtelif otomobil kazalarına ait malûmat verdiğini kabul edelim. Siz bunları mikrofonda

okumakla yetinirsiniz. Biz ise derhal faaliyete geçerek Sumner Road'da trafiğin nasıl idare edildiğini ve daha bunun gibi birçok saiki tetkik ederek kazaların sebeplerini araştırırız. O zaman da geniş bir kampanyaya geçerek alınması gereken tedbirleri bildirir ve bu suretle kazaların önünü almış oluruz. İşte radyo ile matbuat arasındaki en mühim fark budur.

Travis bu sözleri dalgın bir halde dinledi. Sigarasının külünü silkelemeden evvel dumanını uzun uzun seyretti. Clume koltuğuna biraz daha gömülerek sözlerine şöyle devam etti:

— Efkârı umumiyenin sağlığı ve menfaati bizi yakından alâkadar eder. Bu sebeple bahiskonusu cinayete büyük bir ehemmiyet atfediyoruz. Katil, elleri cebinde aramızda dolaşıyor. Onun biran evvel tevkif edilmesi hepimizin menfaati icabıdır. Sonra bu basit bir ahlâk dersi de değildir Meseleye, katilin tevkifinin an'anevî bir kaide olması yönünden bakılması doğru değildir. Esas gaye bu cinayetin cemiyetimizde birtakım nahoş hâdiselere yer vermesine mâni olunması keyfiyetidir.

Travis:

— Şüphesiz, diye tasdik etti. Bununla beraber zabıta ile sıkı bir teşriki mesai elzemdir.

Clume omuzlarını silkerek:

— Demokrat bir memlekette, kollarımızı kavuşturarak bizi temsil edenlerin bizim namımıza hareket etmelerini bekliyemeyiz. Milleti temsil edenler millet onları dürtmedikçe rahatlarını bozmağa pek yanaşmazlar. İşte burada en kuvvetli mahmuz darbesini matbuattan yerler. Hattâ temsilcilerimiz, Rufus Reed denilen şeytanın rahatlarını bozmasına dahi için için içerliyorlar.

— Mamaafih bu hal şöhretime hiç de halel getirmemektedir, diye lâfa karıştım.

Clume susmamı bekledi:

— Biraz evvel, cinayetlerin beni ne bakımdan ilgilendirdiğini sormuştunuz azizim Travis. Öyle zannediyorum ki bu hususta verdiğim izahat sizi her bakımdan tatmin etmiştir. Şimdi artık teşriki mesainize neden ihtiyacımız olduğunu herhalde anlamışsınızdır.

— Sizi her bakımdan desteklemekten zevk duyacağım. Ancak nasıl faydalı olabileceğime bir türlü aklım ermiyor.

— Bu hususta yapacağımız fazla birşey yoktur. Hattâ diyebilirim ki pasif bir durum dahi muhafaza edeceksiniz. Meselâ Reed'in teşebbüslerine mâni çıkarmaktan vazgeçmekle başlayın. Sonra ikide birde bana telefon ederek bu vaziyetleri protesto etmeğe kalkmayın. Onun yerine Reed'e elinizden geldiği nisbette suhulet gösterin, stüdyoya gelip tetkiklerde bulunmasını hoş karşılayın.

Travis bir müddet daha sigarasının ucunu tetkik ederek kaşlarını çattı.

— Peki, bütün bu tetkiklerin sonu neye varacak? Adamlarımdan birinin bu cinayete karıştığını iddia etmeğe kalkışmıyacağınızı umarım.

— Bu hususta peşinen birşey diyemem, diye Clume sert bir çıkışta bulundu. Muhakkak olan birşey varsa, o da Turner'in bir izin peşinde olduğudur. Bu iz de Perşembe akşamı burada telgraf odasında mevcuttu. Binaenaleyh bu izden hareket ederek birşeyler yapmamız lâzım.

— Zabıta memurlarından bazıları dün öğleden sonra burada idiler. Perşembe gecesi stüdyoda bulunan herkesi sorguya çektiler. Aralarında ben de vardım.

— Acaba nasıl hareket ettiler?

— Evvelâ hiç kimsenin Turner'i katletmekte menfaati olmıyacağı hususunu tesbit ettiler, Sonra herkesin sekizi onbeş geçe ile dokuzu onbeş geçe arasında ne ile meşgul olduğunu tesbit ettiler. Meselâ ben o saatte sekre-

terime birşeyler dikte ediyor ve uzak bir şehirden gelecek bir telefon haberini bekliyordum. Mamaafih bütün memurlarımın verdiği ifadelerin onları tatmin ettiğini zannediyorum.

— Nereden biliyorsunuz?

— Şüphesiz, katî bilmiyorum. Bu sadece bir tahminden ibaret. Mamaafih polis içimizden birisinden şüphelenmiş olsaydı bugüne kadar elbette kokusu çıkardı bu işin.

— Onların meşgul olacağı çok daha mühim işler vardır, diye Clume kesip attı. Mesajı yazın adamın eşkâlini tesbite çalıştıklarını unutuyorsunuz galiba. Çok müşkül durumdalar, zira ellerine bugüne kadar hiçbir delil geçmedi.

Travis sigarasını dikkatle söndürerek Clume'e doğru döndü ve kemali ciddiyetle:

— Azizim Clume, sizi bir türlü anlıyamıyorum, dedi. Evvelâ stüdyodan birisinin bu cinayeti işlemesine imkân olmadığını söylüyorsunuz. Arkasından da bu hususta mütereddit davranıyorsunuz. Sözlerinizi nasıl tefsir etmek lâzım bilmem ki...

Patron şöyle yerinden bir kımıldadı. Karşısındaki duvar saatine itimat etmiyerek babadan kalma altın cep saatine şöyle bir göz attı:

— Elimizde kâfi miktarda delil mevcut değil, dedi. Hattâ zabıtanın herkesten şüphe etmesine dahi şaştım. Buradakiler serbestçe harekete mecburdurlar. Sonra bu saat içersinde herkesin vazifesile meşgul olduğunu kabul etmek abes düşer. Turner'i katletmek ve cesedi istenilen şekilde düzeltmek bir veya iki dakikalık bir iştir. Acaba telgraf odasına bakabilir miyim?

Travis bize yol göstererek:

— Şüphesiz, dedi.

— Rahatsız olmayın, diye Clume geveledi, esasen vaktinizi bir hayli işgal etmiş bulunuyorum. Şöyle bir göz atmaklığım kâfi.

Travisin odası asansörler arkasında telgraf odasına giden koridorun köşesindeydi. Burada da Sylvia Hasting'in bürosu vardı. Girdiğimizde onu bir ara gören patron bu sefer de kendisiyle konuşmak istiyerek kıza hitaben:

— Mis Hasting, dedi, acaba bir iki sualimi cevaplandırmak lûtfunda bulunur musunuz?

— Memnuniyetle, buyurun, sorun. Esasen Mr. Reed'e P.D.O.A. harfleri hakkında izahat veren benim. Bunun da bir şeye yaradığını ümit ederim.

— Orası muhakkak, dedim. İçimden de, patronun imzalamak istemediği masraf listesi aklıma geldi.

Clume sormaya başladı:

— Mis Hasting, stüdyoya gelen veya stüdyodan çıkan bütün telefon muhaverelerini not eder misiniz?

— Evet, hattâ dahilî konuşmaları dahi.

Clume bir an sustu, yeni bir sual hazırlamakla meşguldü:

— Ölümünden birkaç gün evvel Harvey Turner

bazı hususî telefon muhaverelerinde bulundu mu?

— Bunlardan kastettiğiniz şahsî muhavereler mi?

— Pek de değil. Meselâ sizi hariçten veya dahilden, cereyan eden mükâlemeler hakkında sigaya çektiği oldu mu?

— Hayır böyle birşey yapmadı.

Clume'ün hangi noktaya varmak istediğini anlar gibi oldum. Sylvia'ya sordum:

— Altıdan sonra saat kaçta yemeğe gidersiniz?

— Takriben yediye doğru çıkarım.

— Acaba altı sularında Clume'e telefon edildiğine şahit oldunuz mu, diye Clume sordu.

— Pek hatırlıyamıyorum.

— Acaba stüdyodakilerden birisine saat altıya doğru telefon edildi mi?

— O kadar fazla telefon muhaveresi cereyan ediyor ki... Meselâ.....

Yanıp sönen bir lâmba muhaveremizi durduttu. Sylvia'nın muhavereyi almasını bekledik. Sonra Clume kendisine teşekkür ederek yoluna devam etti. Birlikte telgraf odasına yollandık. Sonra kapıyı arkamızdan kapadık. Clume'e hitaben:

— Düşüncelerimin yanlış olmadığına kanaat getirmişsinizdir, dedim.

Patron dik dik suratıma baktı. Sonra alçak bir sesle:

— Şimdi bunlardan bahsetmenin sırası değil, dedi. Bu odanın duvarları bir hayli ince. Acaba öbür tarafında ne var biliyor musun?

— Sağda müzikotek, öbür yanda da B Stüdyosu bulunuyor. Bu duvarın sesi geçirmemesi lâzım. Bu oda tahminimizden de daha kuvvetli yapılıdır. Meselâ kapısı kapalı iken koridordan makinelerin sesi dahi işitilmez.

— Nereden biliyorsun?

Patronun bu sualini cevaplandırmakta müteredditim. Bunun sebebini pekâlâ biliyordum. Fakat unuttuğum husus bunu ne şekilde tesbit etmiş olduğumdu. Perşembe gecesi Pemberton ile birlikte spikerler odasına giderken telgraf odasının yanından geçmiştik. O zaman kapının kapalı olduğunu ve teletype makinelerinin gürültü çıkarmadığını hatırladım. Saat dokuzu bir veya iki geçiyordu. Yirmibeş dakika sonra telgraf odası önünden tekrar geçtiğimizde makinelerin sesi nazarı dikkatimi celbetti. Kapı aralıktı ve yerde Turner'in cesedi yatıyordu.

— Hey Allahım, diye kendimi güç zaptettim. Turner dokuz ile dokuzu yirmibeş geçe arasında katledilmiş olmalı. Saat dokuz sularında kapı kapalıydı. Bu da buraya birisinin dokuz ile dokuzu yirmibeş geçe arasında girdiğine delâlet eder. Şayet Turner daha evvel öldürülmüş olsaydı kapıyı açan birisi cesetle karşılaşmış olacaktı. O hale kapıyı açık bırakmış olan şahıs Turneri öldüren adamdır.

— O anda koridor kalabalık mıydı?

— Hayır, davetlilerin hepsi dokuz seansı için auditorium'a girmişti. Bunlar da saat 9,30 dan evvel çıkmadılar.

— Acaba içlerinden birisi seans esnasında yerinden ayrılmış olamaz mı?

— Zannedersem evet. Hem de bu hususu kapıdaki kızlardan tahkik edebiliriz.

— O halde, diye patron düşünceli bir tavırla söylendi, belki birisi dinleme odasından dışarı süzülerek kalabalığın koridorda bulunduğu bir sırada işini gördü. Kapıya dair mütalâan bize katilin saat okuzdan sonra telgraf odasını terkettiğini gösteriyor, fakat acaba saat kaçta oraya girdi?

— Kanaatimce saat dokuzdan sonra oraya girmiş olacak. Esasen cinayet sahnesini etraflı bir şekilde düşü-

nürsek Turner'in âniden öldürüldüğü meydana çıkar. Şurada, iklasörlerin önünde ayakta duruyordu. Sırtı kapıya dönüktü. Belki de telgrafları tetkik ediyordu. Bu arada çekmecelerin bir kısmı açık duruyordu.

— Hangiler?

— Şunlar meselâ... Bakın üzerlerinde Cutland'ın ismi var. Bunun üzerinde Leacock, öbüründe de Ellen Austin'in ismi kayıtlı.

Patron, çekmecelerden bir tanesini açarak içindeki kâğıtlara baktı.

— Haberlere mahsus telgraf özetleri dedi. Devam et Rufus.

— Şey, ne diyordum, ha evet, katil odaya girerek Turnerin arkası dönük olmasından istifade edip onu arkadan vurdu. Mamaafih saat dokuzdan evvel koridor kalabalıktı. Acaba o saatte böyle bir şeye cür'et eder miydi dersiniz?

— Etmesi muhtemel. Sağ taraftaki duvarın ses dalgalarını geçirmediğini söyledin. Binaenaleyh kapılar kapandığında koridora ses gelmiyor demektir.

Sol tarafta içinde kimsenin bulunmadığı müzikotek var. O akşam katilin elindeki en mühim kozu, Turnerin sesinin kısık oluşudur. Buraya kadar fikrine tamamile iştirak ederim. Buna mukabil katilin sıvışması hususundaki görüşlerinle hemfikir değilim. Kanaatimce, cinayeti işledikten sonra katil derhal kaçıp gitmiştir. Bu odada kurbanı ile tek başına kalıp yakalanmak tehlikesile karşılaşmak istememiştir. Esasen izahatınız da katilin aceleci herifin biri olduğunu gösteriyor. Meselâ, bakın çekmeceleri kapamağa, kapıyı örtmeğe, hattâ kendisini ele veren en mühim delili yani öldürmüş olduğu, adamın cesedini dahi yerde tabiî bir şekilde bırakmayı dahi düşünmemiş. O akşam N.A.C. de kaç kişi vazifede bulunuyordu?

— Travis ve sekreteri, Pemberton, Leacock, Cut-

land, Program Müdürü, Müzik Müdürü, iki Ses Mühendisi, kapıdaki iki kız, zenci kapıcı, Sylvia Hasting ve dokuz seansında bulunan aktörlerle müzisyenler...

— Müfettiş Bruce'dan cinayet saatinde ne ile meşgul olduklarını öğreniver. Sonra ifadelerinin Travis'in işaret ettiği şekilde mükemmel olup olmadığını da tesbit et.

Bu sırada kapı açıldı ve içeri Joe Cutland girdi.

— Sizleri gördüğüme memnunum, dedi. Bana bakarak gülümsedi, herhalde define peşinde koşuyorsunuz.

Onu patrona takdim ettim.

— Joe Cutland'dan bahsedildiğini herhalde işitmişsinizdir. Futbol ve beyzbol maçlarında radyoda dinlediğiniz ve sizi daima heyecana garkeden ihtiras dolu ses onunkisidir. Geçen kış hatırlarım, Dawey Benton ile Pete Cambulla arasında cereyan eden bir maç dinlemiştim. Cutland'ı dinlerken mücadelenin bir tayfun kadar müthiş olduğunu tahayyül ettim. Hattâ nerede yse her iki boksörün birbirlerini saf dışı ettiklerini dahi zannettim. Fakat ertesi günü Times'da okuduğum makale beni hayretler içinde bıraktı. Benton dün akşam Pete Cambullayı onuncu ravuntta mağlûp etmiş ve maçın hareketsiz oluşu yüzünden seyircilerin ekserisi uyuya kalmışlardı.

Cutland kahkayı bastı.

— Hiç olmazsa, dedi. dinleyicilerin canları sıkılmamıştır .

— Haberlere ait yayınınızla kendinizi bir hayli tanıtmışsınız diye Clume lâfa karıştı. Haberleri bildirmekte kullandığınız sistem bir hayli enteresan.

— Bakın hele, meşhur bir müdürün takdirine mazhar olmak, olur şey değil, âdeta inanamıyacağım geliyor. Çok teşekkür ererim. Mr. Clume, radyo yayınlarına veda ettiğim takdirde beni yanınıza almanızı rica edeceğim. Haberlerimi muntazaman kontrol ederim. Bunları

teletype'dan çıkar çıkmaz okuduğum çok enderdir. Akşam radyoda okuyacağım telgrafları ayırır ve temize çekerim. Bu uzun bir iş olsa dahi zahmetine değiyor.

— Bunu itiyat haline getirdiniz?

— N.A.C. de öyle oluyor. Meselâ Leacook'un sabah saat 10,30 da yayını oluyor. Öğleden sonra ise Ellen Austin konuşuyor. «Bir kadın gözile hâdiselere kısa bir bakış» isimli programı bir hayli alâka topluyor. Üçümüz de programlarımıza bir çeki düzen verebilmek için onları bir araya topluyor sonra saati geldiğinde gayet muntazam bir şekilde yayınımızı yapıyoruz. Diğer radyo istasyonlarında ise haberleri ve telgrafları gelişi güzel bildiriyorlar. Tabiî böyle bir vaziyet ayni telgrafın birçok defalar tekrarlanmasına, dolayısile nahoş hâdiselere sebebiyet vermektedir.

— Acaba bu metod Travis'in teşebbüsüyle mi ihdas edildi.?

— Hayır, bu, Turner'in buluşudur. Turner bu müesseseye geldiği zaman mezkûr metodu tatbike başladı. (Sonra sesinin tonunu alçaltarak ilâve etti). Gevezelik etmekliğim belki de hoş karşılanmıyacak. Bununla beraber Turner'in Travis'den çok daha üstün bir adam olduğu muhakkak. Radyo evinde gördüğünüz orijinal fikirlerin kâffesi hep onun eseridir. O, bir dâhiydi. Radyo tekniğini en ince teferruatına kadar bilirdi. Ses mühendislerinden, artistlere varıncaya kadar herkes işi hakkında hep ondan fikir alırdı.

Kapı açılarak içeri Pemberton girdi. Oğlan bizi görünce gülümseyerek yanımıza sokuldu. Kendisini patrona takdim ettim. Pemberton hararetle patronun elini sıktı. Sonra bana dönerek :

— Sylvia Hasting buralarda olduğunuzu söyledi, dedi. Cinayetle alâkalı bazı hususları araştırdığınızı duy-

dum ve size belki faydam dokunabilir mülâhazasiyle geldim.

Cutland:

— Nezaketinize teşekkür ederim, dedi, artık her şeyi aydınlattığınızı ümit ederim.

Pemberton bu iğneli sözlere ehemmiyet vermiyor göründü.

— Doğrusunu söylemek icap ederse bütün bunların hiçbiri aklıma dahi gelmedi. Travis herşeyi başıma yığıp keyfine bakıyor. Hattâ bu yüzden boş bir an bulup cenaze merasimine dahi yetişemedim.

— Buna rağmen cenaze merasimi siz olmadan da pekâlâ cereyan etti.

— Duyduğuma göre cenaze merasimine iştirak etmişsiniz, hattâ Travis, bütün evi didik didik ettiğinizi nakletti, öyle değil mi Cutland?

Cutland:

— Hayır, dedi. Travisin bize anlattıkları bunlar değildi.

— Bana kalırsa.....

— Travisin söylediklerini anlayacak kabiliyette değilsiniz. Sonra böyle ileri geri konuşmalarınıza Travis'in tahammülü olmadığını siz de benden iyi bilirsiniz. Jack...

Clume, sırtını bize doğru çevirmiş, telgrafların bulunduğu klâsörleri tetkik ediyor, etiketleri bir bir dikkatle gözden geçiriyordu. Dosyalara şöyle bir göz atmak üzere yaklaşan Cutland teletype makinelerinin bulunduğu tarafa doğru seyirtti. Turnerin ölümündeki esrarı aydınlatmak üzere grupumuza katılan Pemberton, Clume'ün yanına sokularak:

— Tahminime göre, dedi, Turner tam bulunduğumuz yerde duruyordu. Makinelerin çıkardığı gürültü yüzünden herhalde katilin odaya girişini duymamıştır, veya odaya birisinin girişini duymakla beraber müesseseden

birisi oluşuna hamlederek kılını dahi kıpırdatmamıştır. O zaman şişko nazi öldürücü darbesini indirerek kendisini yere sermiş olacak.

— Şişko mu dediniz, diye sordum. Fakat sizin bu adamı tarif edebileceğinizi aklıma getirmemiştim.

Pemberton bana doğru dönerek:

— Bana kâğıdı uzatmış olan herifin tam bir tarifini yapamıyacağım. Bununla beraber şişman bir herif olduğunu biliyorum. Esasen bu hususu da zabıtaya bildirmekte kusur etmedim.

— Bu malûmat zabıta için bir hayli ehemmiyetli sayılır, diye Clume mırıldandı. Hattâ diyebilirim ki polis araştırmalarının dairesini daha da daraltacaktır. Memleketimizdeki şiman erkeklerin adedini pek iyi bilmemekle beraber bu miktarın takriben % 60'ı aşacağını tahmin ediyorum. Bu itibarla zabıtanın bu herifi bulmakta güçlük çekmiyeceği muhakkaktır.

Pemberton'un yüzü kızardı, hattâ kendisine olan emniyetini dahi kaybeder gibi oldu.

— Bu adamı yakından görseydim dahi hatlarını tamamile tesbite muvaffak olamıyacaktım. Yayın esnasında bir sandığın üzerine çıkmıştım ve kendisini tepeden süzüyordum. Hatırladığım bir nokta varsa o da herifin şapkasını gözlerine kadar indirmiş olduğudur. Esasen onunla meşgul olmağa da pek vaktim yoktu. Kendimi mikrofondaki röportajıma tamamile vermiştim. Bu itibarla kâğıdı elime tutuşturduğu zaman içine dahi bakmadan derhal cebime attım ve konuşmama devam ettim.

— Buraya geldiğinizde de kâğıdı Mis Hasting'e gösterdiniz değil mi, diye Clume sordu.

— Filhakika kâğıdı Mis Hasting'e gösterdim, sonra spikerler salonuna geçmeden evvel onu yazı masamın çekmecesine attım.

— Başkasına da gösterdiniz mi?

— Pek hatırlamıyorum.

Cutland parmağına doladığı sarı kâğıt şeritten gözlerini kaldırarak:

— Hiç kimseye göstermediğine eminim, dedi.

O zaman Clume şöyle bir nazariye ileri sürdü:

— Kâğıt bu dâvanın mihenk taşı gibi birşey, Pemberton ve Mis Hasting'den başkasının mevcudiyetinden bihaber olduğu bu kâğıt yine kimsenin bilmediği bir anda Pembertonun yazıhanesinin çekmecesinden alınıyor. Kâğıdın çekmecede saklı bulunduğunu yalnız Pemberton biliyordu. Diğer taraftan Turnerin saat dokuzdan sonra öldürüldüğünü de biliyoruz. Reed bana Pemberton ile birlikte bu masa önünde saat dokuzdan dokuz buçuğa kadar durduğunu söyledi. Halbuki Pemberton o ara çekmecesine baktığında kâğıdı bulamamış.

— Filhakika öyle oldu, diye Pemberton geveledi. Fakat anlıyamadığım diğer bir nokta varsa o da Turner'in saat dokuzdan sonra katledildiğini nasıl keşfettiğinizdir?

— Orasını şimdi açıklamaya lüzum görmüyorum. Mühim olan nokta kâğıdın çekcemeceden Turner'in katledilmesinden evvel alınmış olmasıdır.

— Kanaatinizce bu kasden mi yapılmıştır?

— Şüphesiz. Kanatimce salona yalnız burasını ve yazı masasını tanıyan birisi girmiştir. Şayet kâğıdı alan bunu bir dalgınlık anında yapmışsa bilâhare hatırlıyarak bundan sizlere bahsedecekti. Halbuki susmağı tercih etti.

— Maksadınızı anlıyamadım, diye Pemberton geveledi. Ben de bu mesajın mânasını pek iyi anlıyamadım. Burada hiç kimse bu mesajın mevcudiyetinden haberdar olmadığı gibi nereye koyduğumu da bilmiyordu. Mamafih birisi yazı masamı karıştırarak içinden almış.

Clume:

— Hiç kimse mesajın nereye bırakıldığını bil-

mekle mükellef değildi. Buna rağmen birisi bunun nerede olduğunu biliyordu.

— Fakat onu neden almak istedi? Kâğıdın Turnerin katlinden evvel alındığını ileri sürüyorsunuz. Kâğıdı alan ise Turnerin öldürüleceğini hattâ onu öldüreceğini dahi peşinen bilmiyordu.

— Pek de öyle değil, adamın kâğıdı almak istemesinin sebebi kâğıtta kendisine hitap edilen kimsenin Pemberton olmayışı yüzündendir. Kâğıdın Turnerin eline geçmesi lâzımdı, halbuki yanlışlıkla Pembertona verilmişti.

Pemberton habire saatine bakıyordu. Hattâ bu bana sirayet etmiş, ikide bir duvar saatinde saniyeleri takip ediyordum. Beş buçuğa on saniye vardı. Birden Pemberton kapıya doğru koştu:

Cutland'a hitaben:

— Joe, çabuk olun dedi, Cherry Kola'nın sırası geldi.

Her ikisi birden sür'atle kapıya doğru seğirttiler ve koridor boyunca koşmağa başladılar. Clume beni aptal aptal seyretmeğe başladı:

— Yarabbi, ne zamanlara geldik, diye mırıldandı. Acaba serinlemek için mi böyle koşarlar.

— Radyo budur, işte dedim, Cherry Kola'nın finanse ettiği bir reklâmı dinleyicilere takdim etmeleri lâzım. Mamaafih beş dakikaya kalmaz yine yanımızda bulunacaklardır.

— O halde bizler için yapacak birşey kalmamış demektir, şimdi artık gidebiliriz. Esasen dinlemeleri icap eden herşeyi söylediğimi tahmin ediyorum. Herhalde bütün söylediklerimi radyo ailesine bildireceklerdir. Bu suretle konuştuklarımızın esas merkeze ulaşacağını tahmin ediyorum.

Koridor boyunca asansörlere doğru yollandık.

— Peki bunlar ne işe yarayacak, diye sordum.

Patron omuzlarını silkmekle iktifa etti.

— Şimdilik hiçbirşey söyliyemem, mamaafih sözlerimin şimdiye kadar kendisini emniyette sanan katili bir hayli sarstığını tahmin ediyorum. Arzu ettiğim şey katilin bulunduğu mevkii sarsmak bu suretle yeni bir mevkie geçerken birşeyler yapmasını ve kendisini belli etmesini temin edebilmektir. Bunun gibi meseleler bıldırcın avına benzer, Rüfuscuğum. Kuşların nerede olduklarını bilsen dahi bir yere konduklarını tesbit etmedikçe, havada onlara ateş açmak üzere onları uçmağa teşvik edemezsen hiçbirini yakalıyamazsın.

— Kanaatinizce katil radyo istasyonu müstahdemlerinden biri mi?

— Tesbite çalıştığımız husus da budur.

Patron, müfettiş Bruce'un N.A.C. deki tahkikatının neticelerini öğrenmek istiyordu. Bu merakını tatmin etmek üzere polis merkezine uzandım. District Attorney'in yazıhanesinde, gürültü ile ayrıldığım günden beri, beni pek iyi karşılamıyacaklarını biliyordum. Bununla beraber District Attorney bana kin bağlamadı. Hattâ sorgunun stenografye edilmiş metninden hoşuma giden kısımları çekmeme dahi müsaade etti.

Gazeteye döndüğümde saat altıyı bulmuştu Patron umumiyetle saat altıya doğru gazeteden ayrılır. Buna rağmen onu yazıhanede görünce hayretimi gizliyemedim.

— Sam Leacock adında bir herif telefon etti, dedi. Bizimle görüşmek istiyormuş. Altı buçukta burada bulunacak. Acaba kendisini tanır mısın?

— Evet bilirim, N.A.C.'nin spikerlerinden birisidir. Bize neler anlatmak istiyor acaba?

— Ziyaretinin maksadını birazdan anlarız. Şu koltuğunun altındakiler nedir bakayım?

Kâğıtları büronun üstüne bıraktım.

— Başı ve sonu belli olmayan bir sürü saçma, dedim. Kâğıt tomarları arasında bir sürü bocaladıktan sonra herkesin cinayet gecesi nerede bulunduğunu ve ne işle meşgul olduğunu tesbite muvaffak oldum. Hattâ bunlar hakkında birkaç tane de cetvel tanzim edebildim.

— Peki bunlar bize neyi ispat eder ki?

— Benim bir hayli uğraştığımı...

— Turnerin en son ne zaman ve nerede bulunduğunu tesbit edebildin mi bari?

— Leacock onu, sekize on kalaya doğru görmüş, hattâ Turner'in odasına girip orada beş dakika kadar da kalmış. Hiç kimse Turnerin yazıhanesinden çıkıp telgraf odasına girdiğini görmemiş.

— Daha doğrusu kimse bunu itiraf etmek cesaretini gösteremiyor.

— Şüphesiz. Hattâ Müfettiş Bruce bu notları kopye etmekle vakit kaybettiğim kanaatinde.

— Telgraf odasının kapısı hakkında kendisine birşeyler söyledin mi?

— Evet anlattım. Fakat Bruce bunun Turner'in saat dokuzdan sonra öldürüldüğüne delâlet etmediğini söylüyor. Müfettiş, katilin kapıyı dalgınlıkla değil, sırf zabıtayı içinden çıkılmaz bir hale getirmek için aralık bı-

raktığını söylüyor. Bu ihtimal da pekâlâ varit değil mi?

Patron:

— Belki, dedi, fakat bu da katilin çok zeki bir herif olduğunu resmen kabul etmek gibi birşey...

— İşin başında atlaması Müfettiş Bruce'u diğer safhaları daha dikkatli bir şekilde takip etmeğe sevketti. Artık bir daha atlamıyacağı muhakkak. Bir an Turner'in saat dokuzdan sonra katledilmiş olduğunu aklımıza getirsek, dört kişiden maada diğerleri temize çıkacaktır. Hemen herkes auditorium'da bulunuyordu. Wallace programı idare ediyordu. Merchetti orkestra ile meşguldu. Hattâ mühendislerden bir tanesi de salonda bulunuyordu. Sylvia Hasting bürosunda ben de Pemberton ile birlikte spikerler odasındaydım. Artistler, müzisyenler, kapıları açan kızlar hep auditorium'a girmişlerdi. Müfettiş Bruce bir kimsenin auditorium'dan uzun müddet ayrılarak kapıyı açmış olması ihtimali üzerinde duruyordu. Fakat böyle bir kimsenin de cinayeti işleyebileceğine ihtimal vermiyor. Auditorium'da bulunan müstahdemlerden hiçbiri buna yanaşmamıştır. O halde saat dokuzdan sonra serbest kalan kimler vardı? Aklıma derhal Leacock, Cutland, ses mühendislerinden Benson ve Travis geldi.

— İfadelerini oku bakayım.

— Başından mı yoksa saat dokuzdan itibaren mi istersiniz?

— Sen hele başından itbaren oku bakalım.

— Evet. Cutland'dan başlıyorum. Telgraf odasında sekizi yirmibeş geçe bulunmuş. Sonra spikerler odasına geçip bürosunda haberleri hazırlamağa koyulmuş. Oradan da çıktığında Dave Wallece'ın yazıhanesine uğrıyarak yazıların bazılarını kontrol etmiş, Turnerin ölümünü öğrendiği sırada yazıları okuyormuş.

— Cutland'ın bu ifadesini teyit eden hususlar mevcut mu?

— Evet, Wallace Cutland'dan yazılarını okumasını sorduğunu teyit etti. Leacock ise telgraf odasına saat sekizden biraz sonra girdiğinde Cutland'ı teletype makinesinin kâğıt şeritlerini keserken görmüş. Nihayet ben de ona spikerler odasında saat dokuzdan biraz sonra rastladım. Bütün bunlar tamam. Hattâ Wallace'ın odasında saat dokuz otuza kadar bulunduğuna da inanabiliriz.

— Ya Travis ne diyor?

— Travis odasında yediye çeyrek kaladan dokuz buçuğa kadar kaldığını söylüyor. Saat dokuzda Şikagodan bir telefon muhaveresi istemiş fakat kendisine hattı ancak dokuzu yirmi geçe bağlamışlar. Saat dokuzda Sylvia Hasting'in bürosu önündeydim ve bu sırada Travis'in kendisinden Şikago'yu aramasını istediğini duydum. Yanında çalışan sekreteri ise Travis'in ikide birde odasından çıktığını söylemiş.

— Ya Leacock neler söylemiş bakalım?

Üstünde Sam Leacock'un adını taşıyan kâğıdı açtım.

— Bu oğlan hemen hemen her yere sokulmuş. Saat yediden itibaren reklâmları okumak üzere her onbeş dakikada bir mikrofon başına gelmiş. Sekize on kala Turnerin odasına gitmiş, sekizde yine mikrofon başına gelmiş. Birkaç dakika sonra telgraf odasına gitmiş ve orada Cutland ile karşılaşmış. Bu andan itibaren de neler yaptığını nerelere gitiğini pek hatırlamıyor. Yahut da fazla izahat vermeği şanına yakıştırmıyor.

Clume koltuğuna gömülerek gözlerini kıstı. Okuduklarının onu bir hayli düşünceye sevketmişti. Patronu dikkatle tetkik ettim. Biraz evvel okuduklarıma şahsî görüşlerimi de ilâve edecektim. Fakat boşuna gayretkeşlik taslamanın mânâsızlığını düşünerek bu fikrimden caydım ve bir sigara yakarak Leacock'un gelmesini bekledim.

Leacock gazeteye saat tam altı buçukta geldi.

— Sizi yemeğinizden alıkoymayacağımı ümit ederim, dedi, stüdyodan ancak bu saatte kurtulabiliyorum.

Clume henüz Leacock'la tanışmamıştı. Elini sıkarken onu dikkatle süzdüğünü farkettim.

— Sizi gördüğüme memnun oldum, biraz oturmaz mısınız Mr. Leacock?

Leacock kendisine doğru sürdüğüm iskemleye yerleşerek şapkasını dizi üzerinde tuttu.

— Kıymetli zamanınızı boş yere işgal etmekten korkuyorum, anlatacaklarım, pek de mühim şeyler sayılmaz...

Clume hemen cevap vermiyerek konuşmasına devam etmesini bekledi.

— Turner'in ölümü ve ondan evvel cereyan eden hususlar hakkında bir hayli düşündüm. Bazan evvelce unutuğumuz ehemmiyetsiz görünen bir nokta bilâhare aklımıza gelip bizi bir hayli düşündürüyor.

Leacock yine sustu. Patronun konuşmasına katılmasını istiyordu. Fakat ihtiyar tilki açık vermiyerek Leacock'un sadede gelmesini bekledi.

— Beni düşündüren husus, diye Leacock devam etti, bugün mesajın kayboluşu hakkındaki konuşmanızdır.

Bütün bunları bana Pemberton anlattı.

— Bu hususta neler anlatmışolabilirim ki? Hemen hemen hiçbir şey hatırlamıyorum.

— Turner'in katledilmesinden evvel bir başkasının bu kâğıdı almış olması ihtimalinden bahsetmişsiniz.

— Ha, evet, böyle birşey söylemiş olabilirim.

— Bu da beni bir hayli üzdü. Herhalde içimizden birinin bu mesajı Pembertonun çekmecesinden aldığına hükmetmişsinizdir.

Clume kaşlarını kaldırarak sordu:

— İçimizden biri de ne demek oluyor?

— Yani stüdyoda çalışanlardan biri demek istiyorum.

— Bakın, bu daha düzgün bir ifade tarzı. İçimizden biri demeniz çok şahsî bir vâdiye götürür bizi. İşin henüz başlangıcında olduğumuzu unutmamanız lâzım. Şahsiyat ise bizleri meselenin sonucuna ulaştırır.

Leacock omuzlarını silkerek her türlü mütalâanın kendi noktai nazarı bakımından pek de birşey ifade etmeyeceğini belirtti. Sonra:

— Stüdyodakiler pek de kalabalık sayılmaz, dedi.

— Evet, bizi hiç olmazsa fazla uğraştırmıyacaklardır.

— Bunların kâffesi de size yabancı. Mamaafih ben saflarında sayılmam zira orada uzun senelerdenberi çalışıyorum.

— O halde sizden daha üstün bir mevkide bulunuyorum, zira herkesi bitarafane ve objektif bir şekilde tetkik edebilmek imkânına sahibim.

— Kanaatimce bu meselede bunun pek de mühim bir avantaj olacağını tahmin etmiyorum. İçimizden birinin bu kâğıdı almış olması ihtimali üzerinde durduğunuza eminim. Fakat böyle bir şeyin aslâ cereyan etmediğini bilmenizi isterim.

— Bunu da nereden çıkardınız böyle?

— Ben adamlarımı bilirim. Onlarla uzun yıllardır birlikte çalıştık. Sizinle çalışan kimseleri tanımaz mısınız? Meselâ burada bulunan Mr. Reed'in içini dışını bilmez misiniz? Onun P.D.O.A. veya başka bir nazi teşkilâtiyle alâkası olduğu aklınıza gelir mi?

— Niçin olmasın? İdeolojisi ve hayattaki noktai nazarları bakımından Reed herhangi bir insan gibi pekâlâ onlara iltihak etmiş olabilir. Unutmayın ki bu cemiyetteki âzâların çoğu hep halk arasından seçilmiş kimselerdir. Bu gibi gizli cemiyetler hususî bir insan tipi üzerinde durmamaktadırlar.

— Orası öyle. Ancak kanaatimi tamamile anlatamadım. Ben nazariyata değil, fiiliyata kıymet veren bir kimseyim. Mr. Reed, pekâlâ bu gibi cemiyetlere mensup olabilir. Fakat siz onun, böyle bir işe girişmiyecek kadar şahsiyet sahibi bir kimse olduğunu biliyorsunuz. Ben de Travis'i, Cutland'ı, Wallace'ı, Marchetti'yi ve diğerlerini yakınen tanıdığım için onların ne nazi ne de komünist olamıyacaklarına eminim. Hepsi de yüzde yüz Amerikalı olup müttefiklerin zaferine inanan kimselerdir.

— Peki, ya kâğıdın stüdyodaki bir şahıs tarafından alınması keyfiyetine ne buyurulur?

— Evet, ben de bu hususa temas edecektim. Benim de nazarı dikkatimi celbeden ve hafızamı zorlamağa sevkeden birşeyler oldu. Mr. Clume, kanaatimce Turner'in bu mesajı bizzat almış olması çok muhtemeldir.

Clume başile tasdik ederek:

— Şüphesiz dedi, stüdyodan bir kimseyi kastederken bu gruba Turner'i de kattım.

— O halde kâğıdı Turner almışsa işin mahiyeti değişiyor demektir.

Leacock taktiğini yavaş yavaş geliştiriyordu. İleri sürdüğü husus bir faraziyeden başka birşey değildi. Clu-

me'ün bunu kabul veya reddetmesini bekliyordu. Patron ise bu mevzuda hiç renk vermiyerek dudak bükmekle iktifa etti.

— Ben vaziyeti şöyle mütalâa ediyorum. Şayet kâğıt Turnerin eline geçmişse N.A.C. radyo istasyonunda hiç kimseden şüphelenmememiz icap eder.

— Ben de esasen hiç kimseyi itham etmiyorum.

Şapkasını sinirli sinirli elleri arasında evirip çeviren Leacock onu neredeyse hurdahaş edecekti. Clume'ün muhavereyi hararetlendirmekten çekinmesi adamı fena halde kızdırıyordu. Nihayet fazla dayanamıyarak kendisi harekete geçti.

— Turnerin kâğıdı aldığına inanmama sebep olan saikleri size anlatsam o zaman belki bana daha fazla itimat edersiniz. Perşembe gecesi onu yemekten sonra son bir defa daha görebildim. Odasına sekize on kala girdim. Kapıyı açtığım zaman kendisini yazıhanesine yerleşmiş elinde tuttuğu bir kâğıdı dikkatle tetkik eder bir vaziyette buldum. Şimdi daha iyi hatırlıyorum. Odaya girdiğimi görünce kâğıdı cebine sür'atle sokarak ne istediğimi anlamak için yüzüme baktı. Kanaatimce Turner mahut mesajı tetkik ediyordu.

— Fakat siz kâğıdı görememişsiniz ki.

— Orası öyle. Esasen size anlattıklarım o zamanları benim için hiç kıymeti olmıyan bir teferruattı. Hem Turner hayattaydı ve ben mesajın mevcudiyetinden henüz bihaberdim.

— Heyecanınızı takdir ediyorum. Bununla beraber yazıhanesinde bir kâğıdı tetkik eden adamın hâli hiçbir şey ifade etmez. Kâğıdı bilâhare cebine mi soktu?

— Evet, sür'atle cebine attı. Hattâ diyebilirim ki Turner kâğıdın mevcudiyetini dahi bana hissettirmek istememişti.

— Acaba bunu tabiî bir şekilde mi yaptı?

— Hayır, hiç de öyle değil.

— Endişeli bir hali mi vardı?

— Pek endişeli sayılmazdı. Hatırladığıma göre düşünceli hattâ üzüntülü bir hali vardı. Hatâ bir ara bunu hastalığına dahi hamlettim.

— Esasen rahatsızdı.

— Evet nezleli bir sesi vardı, güçlükle konuşuyordu. Fakat kendisine hasta bir halde stüdyoya gelmemesi icabettiğini söylediğimde kendisini gayet iyi hissettiğini, evde hararetine bakmış olduğunu ve yazıhanesinde daha rahat bulunduğunu söyledi. Bu arada bilâhare gayet mânâlı bulduğum bazı sözler de sarfetmeği ihmal etmedi.

— Ne gibi meselâ?

— Kendisine nezleli bir halde evinde daha rahat edebileceğini söylediğimde bugünkü âlemde insanın nerede daha emin olabileceğini peşinen kestirebilmenin imkânsız olduğunu belirtti. O günü bu bedbinliğinin, hastalığının bir aksülâmeli olduğunu düşünmüştüm. Bugün ise bu sözlerin bambaşka bir mânâ ifade ettiklerini anlıyorum.

Clume:

— Mümkündür, dedi. Bu gizli teşkilâtın faaliyetlerini açığa vurmağa çalışırken hayatile oynadığını herhalde farketmiş olacak. Mamaafih bugün dünyayı tehdit eden enmiyetsizlik hissini de kasdetmiş olması muhtemeldir. Ha, bakın az kalsın sormayı unutacaktım. Turnerin P.D.O.A. hakkında tahkikata girişti̇ğini biliyor muydunuz?

— Hayır, bundan haberim yoktu.

— Bunu bilmeyişiniz biraz tuhaf değil mi? Meselâ en yakın arkadaşlarına bundan hiç bahsetmemiş olması biraz tuhaf değil mi?

— Hayır, hayır, hiç kimseye bahsetmedi. Hattâ Muharipler Cemiyetindeki lejyonerlere dahi hiçbir şey an-

latmamış. Cenaze merasimi esnasında içlerinden birkaçile bu hususta görüştüm. Hepsi de suallerimi ayni mealde cevaplandırdı.

— Bu mevzuda bu derce ketum davranması biraz garip, diye Clume söylendi. Acaba neden bu şekilde hareket etti? Dünya siyaseti hakkında pek sarih bir şekilde fikirlerini serdetmesini bilir ve bunları âlenen söylemekten de aslâ çekinmezdi. Hatâ onun birçok kereler Harp, Beşinci Kol ve Newyork Bund'u hakkında polemiklere girdiğine şahit oldum.

Leacock başını tasdik makamında eğerek:

— Evet, dedi, stüdyoda bütün haberleri açıklar ve fikirlerimizi beyan ederdik.

— Anlıyorum. Öyle zannederim ki Amerikan efkârı umumiyesinin bu haberler hakkında düşündüklerinin yüzde birini dahi bilmiyordunuz. Bununla beraber Turner size gizli teşkilâtların yeraltı faaliyetleri hakkında hiçbirşey bahsetmedi mi?

— Aslâ.

— Bu da garip, diye Clume söylendi.

Leacock omuzlarını silkerek:

— Hiç de garip değil, dedi. Turner bu meseleyi hiç kimseye açmak istememiş. Faaliyetleri hususunda gayet ketum davranır ve kimsenin bundan haberdar olmasını arzu etmezdi.

— Sözü geçen kimseler dediniz. Acaba kastettiğiniz kimlerdir?

— P.D.O.A. tabiî.

— Fakat bu her tarafa dal budak salmış korkunç bir teşkilâttır. Hattâ Berline dahi bağlı olması mümkün. Mahalli polis bu hususta tahkikata girişmiş bulunuyor. Hattâ zabıta kuvvetleri memleketin her köşesinde araştırmalara başlamıştır. Fakat bütün gayretler maalesef semere vermiyor. Bu mevzuda federal makamların dahi

muvaffakiyetsizliğe uğradığını söylesem ne dersiniz? O halde bu derece kuvvetli bir teşkilâtı Turnerin tek başına ürkütmesi gülünç olmaz mı?

— Peki ya bu kadar ketum davranmasına ne buyurulur?

Clume burnunun ucunu hafifçe kaşıyarak:

— Bu husus birçok şekillerde tefsir edilebilir dedi. Kanatimce Turnerin zihnini meşgul eden P.D.O.A. değil, fakat bu teşkilât hesabına çalışmasından şüphelendiği bir adamın korkunç faaliyeti olacak. Şayet bu adam Turnerin yakınen tanıdığı kimseler arasında idiyse Turnerin ketumiyeti, plânlarını açıklamayışı gayet tabiidir.

— Daha açık bir ifade ile siz Turnerin stüdyodaki bir kimseden şüphelendiğini mi ima etmek istiyorsunuz?

— Evet, öyle.

— Böylece ilk çıktığımız noktaya avdet ediyoruz, diye Leacock suratını astı.

Clume başile tasdik etti.

Leacock:

— Böyle bir şeye kat'iyen inanamam, dedi. Hayır, hayır bu imkânsız birşey, havsalam bunu almıyor.

— Bunlara rağmen içinizden birinin katil olduğu da muhakkak.

— Hayır, ben buna inanamam.

— Siz iyi bir insansınız Leacock. Hem de Turnerin yakın mesaî arkadaşı idiniz.

Leacock âni bir çıkış yaptı:

— Bunun cinayetle ne gib bir alâkası olabilir ki? Mesele iyi kalpli olmakta değil, mantığını işletebilmektedir. İçlerinden çoğu bana vrzgelir. Dave Wallece yakın arkadaşımdır. Turner ile de iyi dosttuk. Diğerlerine gelince, birer mesai arkadaşı olmaktan daha ileri gidemezler. Balkın, meselâ Travis'den hiçbir zaman hazzetmedim. Pembertona gelince, bu oğlan da içimi bulandırıyor.

— Fakat bütün bunlara rağmen onların masum olduğuna dair beni ikna etmek üzere buraya kadar rahatsız olmuşsunuz.

— Hiç de değil Mr. Clume. Buraya gelişimin sebebi, o gece kâğıdı Turnerin elinde gördüğümü ve bu kâğıdın kendisinde bulunmasının sebeplerini izaha matuftu. Fakat siz saydığım bunca saike ehemmiyet atfetmek istemiyorsanız o taktirde buraya kadar gelip de sizi rahatsız etmemde bir mânâ kalmıyor tabiî.....

— Öyle demeyin, bu hiç belli olmaz...

— Sizi rahatsız ettiğime eminim Mr. Clume. Kıymetli vaktinizi aldım. Arada ben de vakit kaybettim. Yemek zamanını bu mevzuya hasretmekte mânâ yoktu. Her neyse olan olmuş bir kere... Sonra stüdyoya da geç kaldım. Oraya saat yediden evvel dönmekliğim gerekiyor.

Şapkasını dizine vurarak yerinden kalktı. O zaman Clume kendisine:

— Şunu iyi bilmiş olun ki Mr. Leacock, hiç kimsenin vaktini işgal etmediniz. Hattâ diyebilirm ki anlattıklarınız olan bitenler hakkındaki nazariyelerimi bir kat daha kuvvetlendirmiş oluyor. Bu da herhalde mühimsenmiyecek bir unsur sayılmaz reğil mi?

Leacock iskemlesine tekrar oturdu. Clume düşünceli bir eda ile devam etti:

— Kanatimce vatanı uğruna ölen Turner, memleketi kadar radyo istasyonuna da bağlıydı. Yani P.D.O.A. hakkında tahkikata girişirken meslektaşlarından birini suç üstünde yakaladığını tahmin etmiyorum. Hâdiseler bambaşka bir şekilde tecelli etmişe benzer. Turner stüdyoda gayri tabiî birşeylerin cereyan ettiğini farketti ve meseleyi yakından takibe başladı. Nihayet şüphelendiği meçhul şahsın P.D.O.A. ile olan münasebetini keşfetti.

— Sonra?

Leacock ikide bir kol saatine bakıyor, gittikçe

sabırsızlanıyordu. Fakat Clume'ün acele etmeğe hiç niyeti yoktu. Bilâkis, koltuğuna daha fazla gömülerek her kelimenin üzerinde durdu.

— Belki Turner uzun müddettir bu meseleyi incelemekteydi, dedi. Fakat aradığını ancak şu son günlerde bulmuştu. Turnerin faaliyetine muvazi olarak kendisinden şüphe edildiğinin farkına varan meçhul şahıs da Turnerin birşeyler bulmasından endişeye düştü. O zaman Turner gibi, o da kendisini takip eden Turner'i takibe başladı. Şüphelendiği hususlar açıklanmadıkça Turneri öldürmeye hiç niyeti yoktu. Böyle bir harekete girişmek belki aklından hiç geçmemişti. Hattâ Turnerin bu yolda hiçbir zaman muvaffak olamıyacağını dahi ümit etmekteydi. Şimdi de meselâ zabıta ile bizim onun izini keşfedemiyeceğimizi tahmin ettiği gibi. Fakat işi bozan şey Turnerin meseleyi çözmeğe muvaffak oluşu oldu. Daha doğrusu Turner bunu çözmek üzere bulunuyordu. Meçhul şahıs zamanında hareket etmediği takdirde mahvolacağını anladı. O zaman bilâtereddüt, elini kana boyadı. Çıkmaza girenlerin tatbik ettiği usule de başvurdu: Muhatabını ürkütmek metodu. Bunu da kendisine ihtar etmek suretile yerine getirdi.

— Fakat kâğıt ondan...

— Sabırsızlanmayın canım. Turneri ikaz etmesi lâzımdı. Fakat tehdidin kimden geldiği anlaşılmamalıydı. Turner meçhul şahsın izini P.D.O.A.'ya kadar takip etti. O zaman meçhul şahıs tehdidin bu teşkilâttan geldiği hissini verdi. Filhakika gizli bir cemiyetin etrafına daima dehşet saldığını ve Turnerin korkarak bu meseleyi kurcalamaktan vazgeçeceğini düşündü. Sonra bu tıynetteki cemiyetlerin korkunç faaliyetleri dolayısile etraflarını sindirdikleri ve hariçten gelebilecek her türlü tehlikeden de masun kaldıkları aklına geldi. Bu suretle mesajı bizzat kendisi kaleme aldı. Sonra kâğıdın Turnere sokakta veril-

mesini kolaylaştıracak şekilde vaziyeti düzenledi.

Clume bir ara durdu. Elinde sinirli sinirli şapkasını dolaştıran Leacock:

— Biraz acele etseniz hiç de fena olmayacak, Mr. Clume, dedi. Saat yedi yayınına yetişmekliğim lâzım.

— Şimdi bitiriyorum. Meçhul şahsın her türlü tedbiri aldığını söylemiştim. Filhakika ertesi gün Turner rahatsızlanınca Pemberton onun yerini doldurmak mecburiyetinde kaldı. Bu vaziyet ise hesapta yoktu. Meçhul şahsın hazırladığı plân suya düşmüştü. Fakat bir kere ok yayından çıkmış bulunuyordu. Mesajın gerekli kimseye verilmesi için talimat verilmiş bulunuyordu. Bu suretle kâğıt Turner yerine Pembertona verilmiş oldu. Fakat Turner hasta olmasına rağmen o gün stüdyo etrafında neden bu kadar dolaşıp durdu, sonra akşam lüzumu olmamasına rağmen stüdyoya neden geldi? Onu da söyliyeyim. Artık tahkikatının sonuna varmıştı. Mesaj hakkındaki mütalâalarınızda haklı olabilirsiniz Leacock. Belki Turner kâğıdı Pembertonun çekmecesinden almıştır. Belki de meçhul şahıs onu Pembertonun çekmecesinden alıp Turner'in bürosu üstüne bıraktı. Şayet Turner mesajı okumuşsa buna üzülmediğine kalbimi basarım. Sonra iki rakip telgraf odasında karşılaştıkları zaman meçhul şahıs idam hükmünün imzalandığını anladı.

Leacock tekrar yerinden kalktı.

— Artık gitmekliğim icap ediyor Mr. Clume, dedi.

— Gülegüle dostum, yakında görüşürüz.

Leacock sür'atle odadan dışarı çıktı. Muaşeret kaidelerine riayet etmek kasdile merdiven başına kadar refakat etmek istememe rağmen kendisine bir türlü yetişemedim. Odasına döndüğümde patronu derin düşüncelere dalmış bir halde buldum. O zaman birkaç saat evvel bıldırcın avı hakkındaki sözlerini hatırladım.

— Eh dedim, bugün iyi bir vurgun vurdunuz patron.

MİKROFONDA
CİNAYET

Akşam Sylviayı almak üzere stüdyoya geldiğimde onu bürosunda buldum.

— Biraz gecikeceğim dedim, auditorim'a şöyle bir göz attım, acaba yayın var mı diye sordum.

— Hayır, girebilirsiniz dedi. Kapıcı kapıdadır.

Auditorium'a girdim. Salonun dibinden bulunduğum yerden perdesi kalkık sahneyi iyice seçebiliyordum. Sağda cereyan kontrol bürosu, sol taraftaki duvar bir ara penceresi ile kapanmış, karşı duvar ise menfezsizdi. Dipte ise giriş ve çıkış kapıları vardı. İki kapıcı kız bu kapıların yanında bulunuyorlar ve oyun bitmeden hiçbiri kapıları terketmiyordu. Kızlar cinayet gecesi de aynı kapıların başında bulunduklarını tevsik etmişlerdi. Salonda başka bir çıkış kapısı olup olmadığını araştırmak için auditoriumun her tarafını gezdim hattâ sahneye dahi çıktım ve kontrol bürosuna da bakmayı ihmal etmedim. Süpürgesine dayanmış olan zenci kapıcı beni endişe ile seyrediyordu. Oğlan bütün hareketlerimi takip ediyordu. Sahneden inip kendisine yaklaştığımda yanımdan kaçmak istiyen bir hali olduğunu farkettim.

— Merak etme dedim, sana hiçbir kötülüğüm dokunmaz. Etrafı şöyle bir kolaçan ediyordum.

Endişeli bir eda ile:

— Evet,... fendim, dedi.

— Mr. Turnerin katli hakkında tahkikatta bulunuyorum.

— Ya... fendim, siz hafiye.....

Başımla tasdik ettim.

— Perşembe akşamı burada vazifede miydin?

— E... eet... fendim, buradaydım.

— Dün zabıtaya verdiğin ifadede ticarî kısmın bürolarını temizlemekle meşgul olduğunu bildirmişsin.

— E... eet fendim.

— Ticaret servisi nerededir?

— Asansöyley arkasında.....

— Yani Mr. Travisin odasının bulunduğu yeri mi kastediyorsun?

— Hayıfendim. Mr. Kameyon'un odasında. Mr. Kameyon Ticaret Seyvisi Müdüyü.

— O akşam orada mıydı?

— Hayı fendim. Akşamlayı buyda yok. Yeyinde Mr. Wallace vaydıy.

— Mr. Wallace bu serviste bulunmaz.

— Onun odası aykada. Mr. Kameyon, Mr. Wallace, sonya heykesin çalıştığı büyük oda vay.

— O akşam Mr. Wallace'ın odasını temizledin mi?

— Eet fendim. Saat dokuza kadar oyda kaldı. Sonya gittiğinde ben de içeyi giydim. Mr. Tuyneyin öldüyüldüğünü oyada duydum.

— Mr. Cutland orada yok muydu?

— Mr. Wallace'ın odasında mı? Hayı fendim oyada yoktu.

— Acaba orada bir ara bulunmadı mı?

— Oyda bulunduğum zaman yoktu.

— Dün polise de bunları mı söyledin?

— Onlaya ne soydulaysa söyledim. Tabiî bütün

hakikati söyledim. Saat dokuz buçukta neyede bulunduğumu soydulay. Ben de onlaya saat sekiz buçuktan beyi koyidoylaya baktığımı sonya ticayet seyvisine baktığımı söyledim.

— Yalnız bunları mı sordular?

— Eet fendim.

Koridora çıkarak spikerler odasına doğru şöyle bir göz attım. Pemberton, Leacock ve Cutland masaları başında çalışıyorlardı. Beni farketmelerinden evvel dışarı süzüldüm. Koridorun köşesine geldiğimde Sylvia beş dakikaya kadar hazır olacağını bildirdi.

Travisin, kapısı kapalı duran, odası önünden geçtim ve yanındaki ufak odaya sokuldum. Çok küçük bir yerdi burası. Ufak bir yazı masası üstünde bir yazı makinesi duruyor, masanın yanında bir döner koltuk, biraz ileride duvarın dibinde möbleli bir etajer, nihayet dört çekmeceli bir telgraf dolabı. Oda küçük olmasına rağmen Turner burasını tercih etmiş ve radyo evinin eski bir memuru olması dolayısile yenilerle birlikte çalışmaktansa bu odacığa sığınarak âdeta kabuğuna çekilmek istemişti.

Çelik mahfaza ile yazıhanenin çekmecelerini muayene ettiğimde hepsinin kapalı olduğunu anladım. Masanın üzerinde bir, haftalık mecmuanın son nüshası duruyordu. Kapağındaki başlık bir hayli merakımı celbetti:

AMERİKA'DA GİZLİ FAALİYETTE BULUNAN AJANLARA DAİR ÇOK MÜHİM İFŞAAT !

Magazini açıp içini karıştırmaya başladım. Aradığım makaleyi bulunca bir hamlede okudum. İkinci sahifenin ortası delikti. Üçüncü sahifede ise bir makale boydan boya kesilmişti. Mamaafih kesik makale altındaki başlığı okumağa muvaffak oldum. Şöyle bir yazıydı: «Radyo da kendine has bir rol oynamaktadır».

Bu sırada dışarıda bir kapının açıldığını ve odaya doğru yaklaşan ayak selseri duyarak magazini yazıhanenin üstüne bıraktım. Sonra elektriği söndürerek odadan sessizce çıktım. Dışarıda Sylvia beni bekliyordu.

Herhalde Travisin odasından çıkmış olmalıydı.

— Makyajımı tazeledikten sonra derhal çıkabiliriz dedi. Acaba gideceğimiz yeri evvelden kararlaştırdınız mı?

— Bak bunu düşünemedim, dedim. Bir hafta müddetle dansetmememi tavsiye ettiler ve bu günlerde dansın vücuduma zararlı geldiğini bildirdiler.

— Allahaşkına Reed, doktorunuz böyle bir tavsiyede mi bulundu yoksa?

— Yok canım, doktorum yerine bankerim bazı tavsiyelerde bulundu da...

Ertesi sabah Clume'ü Saint Regis'deki malikânesinde ziyarete gittim. Uşağı beni çalışma odasına kadar götürdü. Patron pijamalarile ve ropdöşanıbrına sarılmış bir halde geniş ve yumuşak koltuğuna gömülmüştü. Çıplak ayaklarında sandallar vardı. Clume pazar gazetelerini gözden geçiriyordu.

— Şayet Turner meselesi hakkında bir makale yazmak isterseniz size verilmek üzere mühim şeyler keşfetmiş bulunuyorum.

— Hayır dostum, meşgul olduğum mesele bu değildi.

— Ha bakın, söylemeği unuttum. Gazeteler zabıtanın hâlâ Pembertona kâğıdı vermiş olan şahsın peşinde olduğunu bildiriyorlar. Müfettiş Bruce ise ellerinde başka bir ipucu bulunmadığından şimdilik bu herifi aramakla vakit geçirdiklerini söylüyor.

— Daha neler anlattı bakayım?

— Yarın belki birinci sahifemizde bu meseleyi kurcalıyabiliriz. Dün akşam mühim bir keşifte bulundum. Herşeyden evvel Joe Cutland'ın yalancı herifin biri olduğu meydana çıktı. Perşembe gecesi saat dokuz ile dokuz buçuk arasında Wallace'ın odasında bulunmuyormuş. Ortalığı temizliyen kapıcı Cutland'ın o saatlerde oralarda bulunmadığını söyledi.

— İşte bu mühim. Fakat bu haberi gazeteye basmak için vakit henüz pek erken.

— Fakat iş bununla da bitmiyor.

O zaman patrona vaktile Turnerin de dikkatini çekmiş olan magazine ait diğer bir nüshada bulduğum makaleyi gösterdim. Turnerin kesmiş olduğu makalenin etrafını kırmızı kalemle çizmiştim. Daha evvelki paragraflar nazi propagandasına temas etmekteydi. Turner bilhassa şu satırlar üzerinde durmuştu:

«Diktatörün zayıf demokrat memleketlere son öldürücü darbeyi indirmek için kullandığı propaganda taktiği hakkında bir hayli malûmatımız mevcut. Bugün diktatörlerin diğer memleketlerde kullandıkları metodlar ve bu meyanda konferans salonları, ufak propaganda risaleleri yurdumuzda millî ırkî ve dinî bir takım propagandalarla milletimizi içinden yıkmak amacını gütmektedir. Bu arada ciddî bir kontrola tabi tutulan radyo dahi mühim bir propaganda unsuru teşkil etmektedir. Meselâ 1938'de New Jersey'deki WZYK ufak radyo istasyonu hoş karşıladığı

bazı yayınlar dolayısile Federal Muhabere Komisyonuna izahat vermek mecburiyetinde kaldı. Bu mevzuda İtalyanca ve Almanca yapılan bazı yayınlar şikâyetleri mucip olmuştu. Hattâ bu arada ikide birde musevilere çatan İtalyan asıllı bir spiker faşizmi göklere çıkarıyor ve bulunduğu mıntakadaki İtalyan asıllı Amerikalıları faşizm ideolojisi etrafında toplamaya teşvik ediyordu. WZYK istasyonunun idarecileri işin içyüzüne vakıf olunca İtalyan spikerinn yayınlarını derhal durduttular. Fakat bu teşebbüslerinde geç kalmışlardı, zira sağdan soldan birtakım protestolara muhatap oldular. Propaganda organı işi o kadar azıtmıştı ki mesele F.C.C. ye intikal etmiş ve tahkikat açılmasına yol açmıştı.

Fakat asıl darbe gizli radyo vasıtasiyle indirilmektedir. Yayın kısa dalgadan yapılmakta ve verici istasyonlar umumiyetle portatif olduğundan bu yayınlar muhtelif yerlerden yapılıp dünyanın en hücra köşelerine kadar seslerini duyurmaktadır.»

Clume makaleyi baştanbaşa okuduktan sonra çerçeveye aldığım kısmı tetkike başladı:

— Bundan çok enteresan bir makale çıkarabilirim dedim.

Patron makaleyi dizleri üzerine bırakarak açık penıereden Hazirna ayının berrak mavi semasına doğru dalgın dalgın baktı. Sonra bana dönerek:

— Şüphesiz, dedi. Fakat bu kozumuzu derhal kullanmak safdillik olur. Şimdi Turner'in neler düşündüğünü biliyoruz. Ölüler sır vermez derler. Buna mukabil Turner gibileri önümüzdeki makale ayarında mühim vesikalar, hattâ ufak bir not defterine karalanmış önemli noktalar da bırakabilirler. Kanaatimce katile meseleyi çözdüğümüzü anlamasına meydan vermememiz gerektir.

— Fakat bütün bunlar geçen akşam Leacock'a söylediklerinize tamamen uyuyor.

— Onlar işin nazariye safhasıydı. Şimdikisi ise tatbikat safhası yani esaslı bir olay karşısındaki durumumuzdur. Patron makaleyi tekrar okudu onra hafifçe mırıldandı:

— Leacock odasına girdiği sırada Turner herhalde bu makaleyi okuyordu.

— Yani makaleyi o gece mi kesti?

— Niçin olmasın? Magazin Salı günü satışa çıkarıldı. Turner belki onu Salı veya Çarşamba günü satın aldı.. Fakat kanaatimce mecmuayı Perşenbe gecesi yemekten sonra stüdyoya gelirken satın alınış olacak. Odasına girdiğinde makaleyi okudu ve bilhassa bu kısmını kesti. Merakımı mucip olan husus radyonun kötü maksatlara matuf istimaline ait kısmını kesmemiş olmasıdır. Turner makalenin yeraltı faaliyetlerine ait olan kısmını beğenmemiş hatâ diğer yarım sütuna intikal eden makalenin son kısmına da pek ehemiyet atfetmemiş.

— Fakat makaleyi o gece kestiği ne malûm?

— Leacock odasına girdiğinde Turner herhalde mesajı okumuyordu. Yine Turnerin Pembertonun çekmecesinden mahut kâğıdı aldığına inanmadığım gibi, bu kâğıdı hayatında hiç görmediğini hattâ bahsini ettiklerini dahi duymadığını zannediyorum. Kanaatimce kâğıdı katil çalarak yok etmiştir, Turnerin elinde bulundurduğu kâğıt ise makalenin bir kupüründen başka birşey değildi.. Turner makaleyi derhal okumuş olacak.

— Durun bakalım hele. Bu makalenin bize Turnerin düşüncelerini aksettirdiğini ileri sürüyorsunuz. Ya not defterine yazdıkları ne güne duruyor? Bunları Perşembe akşamından evvel karaladığını unutmamamız icap ediyor. Aksi taktirde bu ufak defterin evindeki yazıhanesinde ne işi olabilir?

— Bu notları şüphesiz daha evvel kaydetmiş, hattâ bunları makalenin intişarından çok daha evvel tuttuğu

muhakkak. Bu paragrafların alâkasını çekmemesine gelince bunlar mahiyeti itibarile kendisine yeni birşey öğretmemektedir. Bilâkis şüphelendiği hususların gerçekliğini dolayısile tezini kuvvetlendirmektedir. Turner esasen bunları keşfetmiş bulunuyordu ve Perşembe gecesi de tahkikatının son safhasına varmıştı. Bu yüzden de o akşam öldürüldü. Turner meseleyi kökünden halletmişti. Şimdi ise aradığı noktalar meçhul şahsın suçlu olduğunu tesbit edecek vesikalardı. Bununla beraber bütün bunların hakikatle ne gibi bir alâkası olduğunu peşinen kestirmekliğim imkânsızdır, Rüfuscuğum. Yegâne temennim yanlış bir iz üzerinde bulunmamamızdır. Esasen bütün bu nazariyeler haddizatında hiçbir şey ifade etmemektedir, zira yarın vukuu muhtemel hâdiseler bütün bu düşüncelerimizi kökünden değiştirebilir.

— Ya Joe Cutland cenaplarına ne buyrulur? Herifin yalancının bir olacağı hiç de aklıma gelmezdi. İcabında onu da sigaya çekmemiz lâzım. Bu kadar iğrenç şekilde yalan söyleyen bir herife ne denilebilir ki.....

— Ona bakarsan Travis de bir sürü kıtır attı. Odasından dışarı çıkmadığını kemali ciddiyetle söylemesine mukabil kâtibesi aksini iddia etti. Sorgu Hâkimliğinde bir insanın sorulanlara «Hatırlamıyorum» mealinde cevap vermesi hakkında pek hayırlı sayılmaz herhalde. Ancak avukatı kendisine bu yolda bazı telkinlerde bulunmuşsa o zaman iş değişir tabiî. Odasından ayrılıp ayrılmaması hususunda dahi Travis böyle birşeye teşebbüs etmediğini söylemiş olacaktır. Bu da lüzumundan fazla ihtiyatlı davrandığını gösteriyor. Cutland da Wallace'ın kendi odasında olmadığını bildiğinden ayni taktiğe başvurmuş fakat nedense kapıcının mevcudiyetini unutuvermiş. Bütün bunlara istinaden derhal karar vermek pek de doğru olmasa gerek, Mamaafih icabında kendilerine müracaat edeceğimiz kozlar olarak onları şimdilik ihtiyaten muhafaza etmek daha

iyi olur. Kendisine tuzak kurmak istediğimiz bir adamı sadece söylemiş olduğu yalanlara istinaden mağlûp edemeyiz. Bence yapacağın en uygun şey Müfettiş Bruce'u bu magazinin mevcudiyetinden haberdar etmek olacaktır. Sana ayni zamanda Turnerin de ufak defterini vereceğim. Bunu da kendisine bırakırsın. Bu suretle ilerde kuvvetli deliller teşkil edecek bu gibi eşyanın bende bulunmasını istemiyorum.

Clume yorgun görünüyordu. Ayni zamanda bu mesele üzerinde derin bir şekilde düşünmeğe muhtaçtı. Kendisinden ayrılırken:

— Sylvianın bütün telefon muhaverelerini takip etmesini rica ettim, dedim.

Patron bu sözlere alınmış gibi yüzüme bakınca:

— Yoksa hatâ mı ettim, diye sordum.

— Hayır, hayır, hiç de değil. Yalnız Sylvianın bu hususta çok dikkatli davranması icap edecek.

Ertesi gün öğleden sonra Müfettiş Bruce'u ziyarete gittim. Oğlanın suratı bir hayli asıktı.

— Bu hal size hiç yakışmıyor, suratınızdan düşen bin parça olacak, diye takıldım. Ailevî bir mesele mi yoksa malî bakımdan sıkıntıda mısınız? Yoksa karaciğerinizden

mi şikâyetçisiniz? Mamaafih size iyi bir ilâç tavsiye edebilirim.

— Kes artık Rufus, bugün konuşacak keyfim yok.

— Hani ben de sizden pek farklı bir durumda sayılmam. Şu Radyo Evinde çalışanlarla temas ettiğim günden beri onların reklâm hastalığına tutuldum. Bakın meselâ, şehrin en pısırık firmalarının mallarını ne kadar kolaylıkla sattırabiliyorlar. O halde şu reklâmcıların methettiği ilânlardan birini alarak keyfine bakmaktan başka yapılacak birşey kalmıyor. Sonra bunlar bütçenizi de pek sarsmıyacak, daha iyisi de can sağlığı.

— Bana gelmeden evvel hele şu Cook'un sinirlerini yatıştıracak bir ilâç bulsunlar da ötesini biz sonra düşünürüz.

— Bütün sıkıntınız Cooc'dan mı ileri geliyor?

— Daha ne olsun birader, ekselâns cenapları daha fazla sabredemezmiş artık...

Bruce'un kabiliyeti yalnız mesleğinde değil ayni zamanda çekemediği kimseleri fevkalâde taklit edişinde de göze çarpıyordu. Hele Coock'un mimiklerini canlandırmaktaki hünerine diyecek yoktu doğrusu.....

«Müfettiş Bey, şu Turner meselesinde hiçbir ilerleme kaydetmediğinizi müşahede etmekteyim. Hattâ bu mevzuda çıkmaza saplandığınızı tahmin ediyorum.» Bruce taklidi bir yana bırakarak devam etti :

— Çıkmaza saplanmak şıkkının faaliyetlerimle hiçbir alâkası yoktur sayın yargıcım. Hem ben cinayet masası şefiyim, yoksa beni meçhullar denizini tarıyacak bir dalgıç ekibi kumandanı mı zannettiniz?

Kahkahamı güç zaptettim. Duyduklarım mahiyeti itibarile gülünç olmamakla beraber Bruce'un mimiklerine gülmemek imkânsızdı.

— Yok çıkmaza saplanmışız, yok elimizden birşey gelmezmiş, hay Allah kahretsin, şu Turner cinayeti de ne-

reden karşımıza çıktı? Daha ilk geceden District Attorney suratını asmağa başladı. Cinayet mahallinde bir ipucu bulamamamıza sinirlenmişti. Hele ertesi günü sizin bir ipucu göstermenize ifrit oldu. Şimdi de arzusu nedir bilir misiniz? Sizi her ne pahasına olursa tevkif edebilmek. Bu Bu cinayeti aydınlatıp Clume ile sizi kepaze etmeği kendisine âdetâ şiar edindi.

— Öyle mi dedi?

— O kadar açık konuşmamakla beraber bu hususu kasdettiğini imâlarından anladım. «Yahu, şu sersem gazeteciler uyuklarken meseleyi aydınlatmak imkânlarına sahibiz de neden istifade edemeyiz. Daha bir fersah dahi ilerliyemedik mi? Şu kaz kafalı herifin, şu sivri akıllının ne domuzluklar tasarladığını ben bilirim.

— Boş ver birader, dedim. Nasılsa patronun değil.

— Aldanıyorsun Rufus, senin gibi günün siyasetine vakıf bir kimsenin işleri bu şekilde mütalâa etmesine hayret ediyorum doğrusu. Vâkıa bu işimi Vali Brugss temin etti ve onu elimden ancak Valinin alabileceği akla geliyorsa da Cook'un kendisile çok samimî oluşu midemi bulandırıyor. Bu itibarla Cook'un Valinin talimatile hareket ettiği muhakkaktır. Şu mesele de karşıma çıkanların en berbadı.

— Hayır, o kadar mübalâğa etmeyin. Belki biraz karışık bir cinayet meselesidir, hattâ işin biraz da aydınlandığını kabul etmeniz lâzım.

— Hiç de öyle değil. Aydınlanacağına gittikçe karışıyor. İlk nazarda stüdyo dahilinde cereyan eden bir kavganın neticesi olarak tahmin ettiğimiz mesele bambaşka bir şekil aldı. Travis, Cutland, Leacock ve Benson şüpheli kimseler. Cinayetin saat dokuzdan sonra işlendiği anlaşılıyor. Muavinim Peterkin stüdyoda çalışanların hepsini teker teker sigaya çekip baskı yapmak taraftarı. Fa-

kat bu klâsik metod eskidi artık. Bugün serserileri dahi bu şekilde tartaklamıyoruz. Mülevverlere ise bu metodu hiç tatbik edemiyeceğimiz aşikâr.

— Demek ki Pete şüpheli kimseleri tartaklayarak konuşturmağa hevesleniyor.

— Ne yapalım, bu şekilde düşünüyor işte. Mamaafih bu sistemin iyi neticeler verdiğini de kabul etmek lâzım. Bazan hakikati öğrenebilmek için kanuni prensipler dışına çıkmak zarureti hasıl oluyor. Aksi takdirde muzaffer çıkmak yahut da mağlûbiyeti peşinen kabullenmek şıklarından birini tercih etmek gerekiyor.

Bruce, pürosunun ağzındaki yerini değiştirerek demir gibi sert parmaklarını muayene etti.

— Cesaretimi kıran bu değil, diye devam etti. Stüryoda üzerinde ısrarla durabilecğiniz tek bir delil dahi mevcut değil. Geçenlerde Pembertona verilen mesajın bizi aydınlatacağını, hattâ P.D.O.A. ya kadar götüreceğini düşünmüştüm. Belki de P.D.O.A. nın faaliyeti bize cinayet hakkında bazı ipuçları verecekti. Şimdi artık hiç ümidim kalmadı.

— Neden?

— Cinayet gecesindenberi bu haydutlar uslu duruyorlar. Hattâ bütün faaliyetlerine ara verdiklerini sanıyorum. Geçen Çarşambadanberi hiçbir propaganda uzvuna tesadüf etmedik. Bu meyanda «Hamle» isimli haftalık mecmualarının intişarını da durdurtmuş bulunuyorlar. Bu mecmuayı hiç tetkik ettiniz mi?

— Hayır görmedim.

— Hep ayni hikâye. Yeryüzünde yeni nizamın bahşettiği avantajlardan bahseden ve bu arada nazi programı dairesinde haberler neşreden bir mecmua. Her Salı günü intişar eden bu gazeteyi bugün gören olmamış.

— Acaba bu tedbirler cinayetle alâkalı mı dersiniz?

— Ben de hep bu noktayı araştıyorum. Adamlarından birinin müşkül durumda olması yüzünden bütün teşkilâtın faaliyetini durduracağı akla gelmez.

— Geniş bir teşkilât olduğunu nereden biliyorsunuz? Kanaatimce 12 kişilik bir kadro ile kuvvetli bir propaganda kampanyasına girişmek işten bile değildir.

— Esasen gözünüzün önünde hareket eden de ufak çapta bir insan topluluğudur. Ancak nazilerin diğer memleketlerdeki faaliyetleri hakkında geniş çapta malûmatımız var. Esasen çalışma tarzları ve varmak istedikleri hedefler her zaman ayni oluyor. Propaganda unsuru meşguliyetlerinin bir kısmını teşkil ediyor. Meselâ Hitler yeni bir nizamın dünyaya hâkim olacağını ilân ederken bizleri de buna katmayı ihmal etmiyor hattâ bizi bu yeni nizama alıştırmaya dahi çalışıyor. Halihazırda memleketimiz baştanbaşa casus şebekeleriyle dolu.

— Peki bu faaliyetlere kimse mâni olamıyor mu?

— Aldıkları tedbirler o kadar mühim sayılmaz. Mukabil casusluk teşkilâtı faaliyette bulunmaktadır. Bu arada birkaç kişi tevkif edildi, bir kısmı da hudut harici edildi. Fakat bunlar casusların faaliyeti karşısında o kadar cüzi ki adetâ ummanda bir katre sayılır. Bilmem, Dr. Greibbl'i hatırlar mısınız? Şu meşhur Bund'u kuran Dr. Griebbl. Casuslukla itham edilerek tevkif edilmişti. Kararı okuyan hâkim, Griebbl'in Birleşik Devletlerde sulh zamanında yakalanan en müthiş casus şebekesinin şefi olduğunu ilân etti. Bu şebeke Almanyaya harb filomuzun bir kodunu, oniki uçak modelimizle en yeni destroyerlerimizin plânlarını göndermeğe muvaffak olmuştu. Bütün bunlar bu heriflerin mahallî propagandadan maada ne şeytanetler düşündüklerini izah etmektedir.

— Bu tevkiflerden sonra yeniden kuvvet bulmalarına ne buyrulur?

— Bu işte teşkilâtlarının mükemmelliği ve hükûmetlerinin yardımını unutmamalıdır. Herhalde diplomatların okunulmazlığı hakkında malûmatınız vardır. İşte Hitler de bundan azamî derecde istifade etmektedir. Alman Konsolosluklarının bütün memurlarının bir Konsolos kadar diplomatik dokunulmazlığı vardır. Eşyalarını muayene edemezsiniz. Diğer suçlular gibi onları tevkif edemezsiniz. Hitler memleketimizdeki casus şebekesini kuvvetlendirmek istediği zaman bunlardan birkaçını Konsolosluk memuru kisvesi altında Amerikaya göndermektedir. Fakat son zamanlarda bunların yurdumuzdaki adedi gittikçe artmaktadır. Meselâ Fairmonttaki Alman Konsolosluğuna Dr. Bergman tayin edildi. Harbten evvel bu adamın emrinde yalnız yedi kişi vardı. Şimdi ise bunların adedi 31 kişiye çıktı. Kapıcısı dahi resmî sıfatı haiz bir memur addediliyor. Adamlarımdan biri tarafından yapılacak herhangi bir ihtarda Waşingtonun Devlet Dairesi Başkanlığının bizi telefonlarile muaheze etmesi işten bile değildir.

— Tabiî Konsolos P.D.O.A. nın başında bulunmaktadır.

— Mümkündür. Hattâ teşkilâtın şeflerini finanse edenin bizzat Konsolosun kendisi olduğuna kalbimi basarım. Bu kerataların hepsi de bol bol para harcamaktadır. Almanya'dan muntazaman tahsisat aldıkları gibi, memleketimizdeki gizli kulüplerin para yardımı ile, mazisi kirli zenginlerden şantaj suretile sızdırdıkları meblâğlar hatırı sayılır bir yekûn tutmaktadır. Kulüp idarecileri Almandır. Âzâları ise Amerikan tebaalı yabancılar. Bund hakkında bahsettiklerinizi bu teşkilâtlarına pekâlâ teşmil edebiliriz. Amerikan vatandaşı diye geçinen bu hainler adedinin bir hayli yüksek olmasına belki inanmıyacaksınız. Fakat Norveç'de, Belçika ve Hollanda'da hattâ Fransada geçen hâdiseleri gözümüzün önüne getirirseniz bana hak vereceksiniz. Hükûmet organları yavaş yavaş harekete

geçmektedir. Fakat elimizi, kolumuza bağlarlarsa biz ne yapabiliriz ki. Halbuki serbest bıraksalar şu molozları 24 saatte temizlemek işten bile değildir. Meselâ bu Turner meselesini nasıl halledeceğimi ben gayet iyi biliyorum, ama elimden bir şey gelmez.

— Peki ne yapmak isterdiniz?

— Kanaatimce P.D.O.A. nın kuvvetli merkezlerinden birisi Fairmont'daki Alman Konsolosluğudur. Orada âzâların listeleri bulunduğu muhakkak. Bu listelere bir göz atmakla Turnerin radyo istasyonunda şüphelendiği şahsın adını muhakkak buluruz. Fakat biz oraya maalesef sokulamayız.

O zaman aklımda bir şimşek çaktı. «Evet, niye olmasın,» diye mırıldandım.

Bruce devam etti:

— Önümüze dikilen mâniler yüzünden rahat bir şekilde işimizi görmemize maalesef imkân yok. Bir tarafta dokunulmazlığı bulunan bir diplomatlar ordusu, öbür tarafta da tahkikatı çıkmaza giren bir cinayet.

— Hiç de öyle değil, dedim. Sonra cebimden magazin ile Turnerin ajandasını çıkararak:

— Hele şunlara bir göz gezdirin, dedim.

BRUCE'un telefon etmesinden birkaç dakika sonra kıymetli detektiflerden olan Engle odamıza geldi. Bu adam Radyolu Polisleri idare eden zattı. Bruce kendisini gayet samimî bir eda ile karşıladı:

— Ne haber Ed, herhalde Rufus Reed'i tanırsın. Hele şöyle yanımıza sokul bakalım.

Engle bir iskemleye yerleşti.

— Şu N.A.C. deki Turner meselesinden bahsediyorduk. Bu hususta bildiğiniz birşeyler var mı?

— Pek az malûmatım var.

Bruce suratını buruşturarak devam etti:

— Hepimiz de aynı nokta üzerinde çalışmalarımızı topluyoruz. Stüdyodan birisinin P.D.O.A. nın âzası olduğuna eminiz. Turner'i öldüren de bu meçhul şahıstır. Şimdiye kadar anladığımıza göre herifin faaliyetleri Radyo ile yakından alâkadar. Adamın ne şekilde çalıştığına dair bize bir fikir verebilir misiniz acaba?

Bruce, Engle'ye magazini uzatarak tetkik etmesini bekledi. Engle içini şöyle bir gözden geçirdi. Bu arada Bruce çerçeve içine alınmış kısım hakkında kendisine izahat veriyordu...

— Bu makalede Radyo hakkında pek fazla bir şey yok, diye Bruce devam etti. Fakat bu kısım nedense

Turner'in nazarı dikkatini celbetmiş. Size göre N.A.C. de çalışan bir kimse bu istasyondan nasıl istifade edebilir?

Engle bir müddet düşündükten sonra:

— Nasıl istifade edebileceğini pek bilemiyorum. Şayet mikrofonda konuşmaya alışıksa belki birkaç propaganda kelimesi sarfedebilir. Fakat bunu da bir iki defa daha tekrarlaması mümkün olamaz. Sonra ellibin watlık bir istasyonun yayınında hususî bir sistem de bulunmaz.

— Kanaatimce bunun propaganda ile hiçbir alâkası yok, diye Bruce fikrini belirtti. Meselâ cinayettenberi P.D.O.A. bütün faaliyetlerini durdurmuş bulunuyor. Bu âni duruş bütün teşkilâtın faaliyetlerine şimdilik son verdiğini gösteriyor, zira adamlarından birisinin ele geçmesi ihtimali bahis konusudur.

— Bu nasıl olabilir?

— Ben de sizden bunu öğrenmek istiyorum. Teşkilâtın mıntakada binlerce adamı olduğunu biliyoruz. Kanaatimce bunlar yalnız risaleler dağıtmakla iktifa etmemektedirler. Teşkilâtı aynı zamanda gizli bir ordu kurmaktadır. Bu ordu da icabında derhal harekete geçebilecektir. Tabiî bütün bunlar âzaların birbirleriyle temas etmesi, mitingler, toplantılar sayesinde olup bitmektedir. Fakat bunların nasıl çalıştıklarını bir türlü tesbit edemedik. Her tarafı aradık, federal teşkilât da bir taraftan bazı tahkikata girişti. Ancak bütün gayretlerimiz boşa gitti. Bu muvaffakiyetsizliğimiz bu heriflerin her zaman aynı yerlerde toplanmadığına delâlet ediyor. Hattâ başka başka tarihlerde buluştuklarını da zanediyorum. Şayet birkaç bin kişinin belirli tarihlerde toplanmaları bahis konusu olsaydı bu husus herhalde gözümüzden kaçmazdı. Bu bir su sathında peyda olan pürüz gibi derhal nazarı dikkatimizi celbedecekti. O halde nerede ve hangi tarihlerde toplanacaklarını evvelinden nasıl biliyorlar?

— Belki de toplantılarından birinde nerede ve ne zaman toplanacakları kendilerine bildirilmiştir.

— Zannetmiyorum. Göz hapsine alındıklarını hepsi de biliyorlar. Şehirde mühim insan kütlelerinin buluşabileceği yerlerin hepsini kontrolumuz altına almış bulunuyoruz. Fazla adamımız bulunmamakla beraber her bakımdan zecrî tedbirler aldık. Bu itibarla evvelce kararlaştırılan bir şekilde toplansalar elimize düşeceklerini biliyorlar. Bununla beraber her defasında bizim tahmin edemediğimiz yerlerde toplanmaya muvaffak oldular.

Bruce konuşmasını bir ara kesti. Cebinden bir puro çıkararak ucunu dişleri arasında kopardı. Sonra sözlerine şöyle devam etti:

— Vaziyeti anladığınızı tahmin ediyorum. Heriflerin peşimizde casusları var. Her hareketimizi kolluyorlar. Sonra, ne yapacağımızı peşinen tesbit ederek ona göre tedbir alıyorlar. Mesela bu akşam Şark mıntakasını tarassut altında bulundurmayı kararlaştırırsak bilâhare onların şehrin garp mahallelerinde toplandıklarını öğreniyoruz.

Bruce, ağzındaki puroyu yakarak homurdandı:

— Kanaatimce bu kerataların aramızda casusları var. Hattâ Kara Ordusunda ve Donanmada dahi adamları olduğuna eminim. Şimdi sadede gelelim. Son dakikada nasıl toplandıklarını bütün âzalarına sür'atle nasıl bildirebilirler? Olsa olsa bunu Radyo vasıtasiyle yapabileceklerdir. Bilmem anlayabildiniz mi?

Engle:

— Kasdettiğiniz hususu anlıyorum, dedi. Bununla beraber bunun Radyo tarikiyle yapılacağına pek inanamıyorum.

— Siz vaziyeti öyle bilin. Buna mukabil önümüzdeki Magazin, gizli ajanların kısa dalgada kullandıkları verici portatif radyolardan bahsediyor. Acaba ne şe-

kilde çalıştıkları hususunda malûmatınız var mı?

— Evet, buna benzer bir hikâyeyi geçenlerde bir bültende okuduğumu hatırlıyorum. Schweig adlı bir herife ait enteresan malûmat veriyordu. Tevkif edildikten sonra Gestaponun faal elemanlarından biri olduğu tesbit edilmişti. Bu herif resmî makamları bir hayli meşgul etmişti. Bir defa Radyo ile çalışıyordu. Sonra iki hedef gütmekteydi. Amerika dahilinde propaganda yapıyor. Hariçte de Berlin ile temasa geçerek talimat alıyordu. Nihayet F.C.C. ajanları çalıştığı yeri tesbit ettiler. Adam kurnazdı, kendilerini nezaketle evine kabul etti. Araştırmalarda şüpheli birşey bulunamadığından herifi tevkif edemediler. Fakat göz hapsine de almayı ihmal etmediler. Nihayet bir seferinde suç üzerinde yakalayarak tevkif ettiler. Adam, Maine'de bir cipte vericisiyle haberler verirken yakayı ele verdi.

Bruce sesini çıkarmadan bunları dinledi. Onu alâkadar eden şeyler gelip geçmiş hikâyeler değil, günün hâdiselerine hâkim olacak tedbirlerdi.

— Bu adam tarafından verilen işaretlerin polis tarafından zaptedildiğini söylediniz değil mi?

— Şüphesiz...

— O halde izini aradığımız meçhul şahıs radyosu ile işaretler vermiş olsaydı bunların F.C.C. ajanları tarafından tecbit edilmiş olması icap etmez miydi?

— Herhalde icap eder.

— Ne nisbette acaba?

— Efendim, F.C.C. yâni Federal Kontrol Komisyonu memleketin her tarafında kontrol merkezleri ihdas etmiştir. Bunlar bu çeşit gizli faaliyet yuvalarını tesbit etmekle mükelleftirler. Bu merkezlerden birisi gayri tabii birşey sezdi mi derhal diğer merkezlerle temasa geçerek verici radyonun faaliyette bulunduğu yeri muhakkak tesbit eder. Antenleri devamlı surette atmosferi tarar du-

rur. Nihayet kuzey ve güney dalga istikametlerini tâyin ederek...

— Bunu da geçelim, bizim ihtisasımız değil bu, diye Bruce sinirli bir sesle arkadaşının sözünü kesti Bir an bir radyo adamı ve bir teknisyen olduğunuzu aklınıza getirin Engle. Bu meyanda P.D.O.A. ile münasebette bulunduğunuzu ve teşkilâtın Fairmont'daki başlıca merkezlerine kısa dalga üzerinden haber ulaştırmakla vazifelendirildiğinizi bir an aklınıza getirin... Acaba bu haberi F.C.C. ajanlarına yakalanmadan verebilir misiniz?

Engle bir an düşündükten sonra:

— Bir bakıma bunu yapabilirim, dedi. Evvelâ alıcıların kapamayacağı bir dalga uzunluğunda meselâ 3 metre veya 95 megasiklde hareket ederdim. Hattâ bir bakıma 2 metre ve 51 megasikl üzerinden çalışmayı tercih ederdim. Umumiyetle alıcılar standard bir teçhizatla faaliyete geçmektedir. Bu itibarla iki metre üzerinden haber alabilmeleri biraz şüpheli. Hattâ amatörlerin alıcıları dahi bunda pek muvaffak olamaz.

— O halde P.D.O.A. nın âzaları sizi nasıl dinleyebilirler?

— Bunu normal alıcılarının beslendiği bir transformatörle rahat rahat yapabilirler.

— Bu işi portatif bir istasyon merkezinden mi yapardınız, yoksa sabit bir merkezden mi istifade ederdiniz?

— Her ikisi de birdir. Portatif bir verici kurar, onu bir cibe yerleştirir, hattâ icabında bir kamyonetin arka sahanlığını âletlerime tahsis ederdim. Esasen bütün aksamın fazla yer tutmasına da pek lüzum yoktur. Bütün mesele gerekli cereyanın mevcudiyetidir. Bunu da akümülâtörlerden, icabında da seyyar elektrik santrallarından istifade ederek temin etmek mümkündür. Maamafih iki metrelik dalga uzunluğunda dahi çalışsam portatif bir ve-

rici kullanmazdım. Kanaatimce sabit radyo vericileriyle çalışmak çok daha rahat ve emniyetlidir.

— Bu suretle sizi kimsenin işitemeyeceği kanaatinde misiniz?

— Hayır, onu demek istemedim. Havadaki bütün dalgaları dinlemek mümkündür. Fakat hususî vericiler ve amatör radyocular bu uzunluktaki radyo dalgalarında vakit kaybetmezler. Bu itibarla elli veya altmış millik bir saha dahilindekiler hariç, hiç kimsenin şüphesini celbetmeyeceğinden emin olabilirsiniz.

— Neye olmasın? Yoksa sesinizi duyurmak için cihazınızda yeteri kadar takat bulunmaz mı?

— Bu bir takat meselesid eğildir. Bu şekildeki çalışmalarda sesimi ya çok yakın yerlere yahut da çok uzaktakilere duyurmak meselesi bahis konusudur. Yani yarı çapı elli mil olan bir daire dahilinde faaliyette bulunacak, sonra sesim bir müddet kayboldıktan sonra çok uzaklarda kendisini yine duyuracaktır. Meselâ Fairmont şehri ve civarı sesimi duyacak, sonra bu ses kaybolarak Amerika Birleşik Devletlerinin diğer eyaletlerinde duyulmayacak, sonra Cenubî Afrika'da tekrar ortaya çıkacaktır.

Kendisine Nazi ajanı süsü vermeğe devam eden Engle:

— İstifade edebileceğim bir başka radyo oyunu da var tabii, dedi. Size, radyo yayınlarını bozan parazitlerden bahsetmek istiyorum. Bu usul sayesinde konuşmalarımdan bir iki kelime dinleyebilen herhangi bir dinleyici dahi parazitlere kızarak radyosunun düğmesini çevirecektir.

— Ya adamlarınız sizi nasıl dinleyebilecektir?

— Onlar alıcılarına bir filtre takarak parazitleri bertaraf edecek, bu suretle talimatımı harfiyen yerine getireceklerdir.

Engle, müettişe gözünü kırparak daha bilmediği bir sürü radyo metodunun mevcudiyetini ima etti. Sonra:

— Arada kendisinden bir hayli istifade edilebilecek başka bir metodum daha var, dedi.

— O da neymiş bakalım?

— Frekans değişikliği... Bir radyo yayınında iki dalga rol oynamaktadır. Dalgalardan birisi sesi menziline ulaştırır, diğeri ise frekans itibariyle çok mühim bir rol oynar. Şüphesiz bütün bu anlattıklarım radyo tekniğine henüz girmiş bulunmaktadır. Bu suretle kimsenin haberi olmaksızın dahi istediğim alıcı merkeze haber ulaştırabilirim.

Bundan sonra Engle, frekans değişikliği mevzuunda uzun uzun izahata girişti. Fakat Bruce onu artık dinlemiyordu. Müfettiş, koltuğuna gömülmüş, dudaklarında asılı kalan sönmüş puroyu arasıra çiğneyerek tatlı tatlı hayaller kurmakla meşguldü. Sonra birden:

— Artık kâfi Ed, dedi. Radyo tekniğinin inceliklerinden pek anlayamam. Maamafih izahatından hayallerimizin pekâlâ gerçekleşebileceğini anlamış bulunuyorum. Bu da bana yeter, hattâ artar bile.

CADDEYE çıktığımda Polis Merkezinin dış kapısı önünde nasıl hareket etmekliğim icap ettiğine dair bir türlü karar veremiyordum. Tasarladığım plânın tahakkuku bir hayli tehlikeliydi. Hattâ bu mesele etrafında etraflıca düşününce cesaretim yavaş yavaş kırılmağa başladı. Şu Alman Konsolosluğuna kimseye görünmeden girip gizli evrakı karıştırmak ve aralarından istediğimi alabilmek bir hayli zordu. İş, olmasına olurdu tabiî. Fakat zabıtanın dahi çekindiği bir mevzua temas etmek her yiğidin harcı değildi. Sonra, Konsolosluğa girdiğimi farzetsek dahi, mühim ve kıymetli evrakın nerede mahfuz tutulduğunu nasıl bilecektim? Mahiyetini ve şifresini bilmediğim bir kasayı açmak hemen hemen imkânsız gibiydi. Tatlı bir müzik parçası size Cenup Adalarını tahayyül ettirerek Dorothy Lamour tipindeki bronz renkli bir sevgiliyle geçireceğiniz tatlı saatleri hatırlatır. Sonra yavaş yavaş bu hayali tahlile başlarsınız. Nihayet mantığınız işe karışınca bütün hayallerinizin toz olduğunun farkına varırsınız. Nihayet şehrin 50 mil kadar ilerisinde Kamp Kory Corner'de iki haftalık tatilinizi çok daha az romantik bir muhitte de harcar eritirsiniz.

Tahakkuku imkânsız hayaller misali projen yavaş yavaş eriyor gibiydi. Bununla beraber teşebbüsüm-

den asla vazgeçmiş değildim. Ancak temkinli davranmayı daha uygun buluyordum. Meselâ Alman Konsolosluğuna gidip Dr. Bergman'dan bir mülakat talep etmek hiç de fena olmayacaktı. Orduları Avrupa memleketlerini boydan boya kateden bir devletin mümessili ile gazeteci sıfatiyle görüşmek herhalde milletlerarası güçlüklere yol açmayacaktı. Bu arada nazarı dikkati celbetmeyen günlük hâdiselerden dem vuracak, sonra öğrenmek istediğim bazı hususları Konsolosun ağzından kapmağa çalışacaktım. Bu suretle belki de bana cinayetin anahtarını verecek bazı mütemmim malûmata vâkıf olabilecektim.

Alman Konsolosluğu eski üslûptaki taş binalı otellerin bulunduğu Dutton Place'deydi. 50 senelik bir mazinin duvarlarını bir hayli aşındırdığı gotik üslûbu pencerelerin süslediği bina kaldırımın sağ başında, mağrur, yükseliyordu. Kalın sert yapılı tahta kapının sağındaki pirinç düğmeye dokunulduğunda binanın sessizliği içerisinde akisler yaratan acı bir zil sesi dalga dalga içerde kayboluyordu.

Nihayet, altın çerçeveli gözlük takmış uzun boylu atletik yapılı bir delikanlı, kapıyı aralayarak beni şöyle bir süzdü.

— Dr. Bergman'ı görebilir miyim, diye sordum.

Genç adam kapıyı biraz daha açtı. Sonra yana çekilerek içeri girmeme müsaade etti. Kapı arkamdan sessizce kapanmıştı. Güneşli bir gün olmasına rağmen pencereleri bulunmayan sofa bir hayli loştu. Sonra, her iki taraftaki dairelere açılan kapılar da sımsıkı kapatılmıştı. Önümde bulunan döner bir merdiven yukarıdaki katta kayboluyordu.

Delikanlı soğuk bir eda ile sordu:

— Dr. Bergman'ı görmek isteyen kimdir efendim? İsminizi ve ziyaretinizin sebebini öğrenebilir miyim?

— Adım Rufus Reed'dir. Express Gazetesinin

muhabiriyim. Şayet mümkünse Konsolos Hazretlerinden bir mülâkat talep edeceğim.

Yavaş yavaş gözlerim loşluğa alışıyordu. Gayet nazik olmakla beraber genç adamın kısılmış ince dudakları içimi ürpertmişti.

— Her Konsül herkese mülâkat bahşetmez.

— Bunu prensip olarak mı ittihaz ediyor?

Adam, omuzlarını silkmekle iktifa etti.

— Burada bulunduğumdan beri hiçbir gazeteci mülâkat talebinde bulunmamıştır.

— O halde mülâkatı kabul etmeyeceğini nereden biliyorsunuz?

— Her konsülün görüşeceği kimseleri seçmekle vazifelendirilmiş bulunuyorum. Çok müteessirim.

— Hiç olmazsa kendisine bir haber verseniz...

— Çok müteessirim efendim, bu da mümkün olamayacak.

Birden sol taraftaki iki kanatlı kapı gıcırdayarak açıldı. Sofaya yayılan ışık huzmesi içersinde ancak gölgesini seçebildiğim orta boylu sağlam yapılı bir adam belirdi.

— Burada neler oluyor Meyer, bu bey ne istiyor?

Delikanlı, yeni gelene dönerek Almanca birşeyler geveledi.

Dr. Bergman beni dikkatle süzdükten sonra:

— İçeri buyurun, görüşelim, dedi.

Girdiğim oda ortaçağ üslûbunda döşenmişti. Ağır maun yazıhanesi ve diğer mobleleriyle burasının bir çalışma odası olduğu anlaşılıyordu. Odanın dibinde çelik bir kasa, duvarlarda karşılıklı yükselen cam kapılı kütüphaneler bu dekoru tamamlamaktaydı. Odanın tavanı bir hayli yüksekti. Gotik pencerelerden güneş binbir ışık oyunu ile odaya yayılıyor, eski üslûptaki bir şöminenin üzerinde Adolf Hitler'in muazzam bir portresi bütün bu

dekora hâkim nazarlarla yabancıları karşılıyordu.

Dr. Bergman elli yaşlarında kadar görünüyordu. Dinç vucuduna yakışan sert bir çelire, gayet kısa kesilmiş sarı saçlı bir baş. Enerji dolu bir yüzde gayet ince dudakları mânalandıran ince bıyıklar ve nihayet kartal bir burunla açık mavi gözlerin şahsiyetini tamamladığı şüpheli bir şahıs.

Tatlı bir sesle:

— Acaba hangi gazeteye mensup olduğunuzu öğrenebilir miyim, diye sordu.

Sualini derhal cevaplandırdım.

— İstediğiniz mülâkat hangi konudadır?

— Memleketiniz aktüalite haberlerinde ilk planı işgal etmektedir. Bu itibarla efkârı umumiyenin mühim bir devletin mümessilinin fikirlerini merak edeceği şüphesizdir.

— Öyle mi? O halde çok geniş bir şekilde görüşmemiz icap ediyor. Buyurun oturun.

Maroken koltuklardan birine gömüldüm. Adam karşıma seri bir hareketle oturup konuşmağa başladı.

— Gençliğimde Almanya'da bir gazetede uzun seneler çalıştım, dedi. Bu itibarla mülâkat hususunda bir hayli malûmatım vardır. Bu münasebetle şuna işaret etmek isterim ki mülâkata gelen bir muhabirin temas edeceği mevzua dair soracağı sualleri çok daha evvel hazırladığını bana vaktiyle öğrettiler. Acaba bu metod hâlâ revaçta mıdır, pek merak ediyorum.

Herifin bu imâlı sözlerine içerlemekle beraber vaziyeti idare etmeyi daha münasip buldum.

— Evet, hâlen mer'iyettedir. Memleketimizde dahi hâlen tatbik edilen budur. Maamafih bazı ahvalde bu sualleri evvelden hazırlamak icap etmeyebilir. Meselâ bana beklemediğim sualler sormanız pekâlâ mümkündür. Bu itibarla bunları peşinen hazırlamaklığım imkânsızdır.

— Sizi anlıyorum. Bu bakımdan haklı olabilirsiniz. Maamafih Konsolos olmama rağmen bir iş adamı sıfatiyle bir takım siyasî mülâhazalara girecek değilim. Netice itibariyle burada hükûmetimi ticarî alanda temsil etmekteyim. Bu mevkie tâyinimden evvel Münich'te tanınmış bir iş adamıydım. Amerikan ticarî metodlarına derin vukufum olması dolayısiyle beni Birleşik Devletlere tâyin etmiş bulunuyorlar.

— Gördünüz mü, dedim. Demek ki siyasî mevzuda birtakım sualler hazırlamış olsaydım vaktimi kaybetmiş olacaktım, zira o zaman bu mülâkatın münhasıran iki memleketi alâkadar eden ticarî bir mevzuda cereyan etmesi icap edecekti.

— Yoksa size harbden mi bahsetmemi bekliyordunuz?

— Herhalde ticarî mevzulardan çok daha enteresan olurdu, dedim. Esasen halihazırda memleketlerimiz arasındaki ticarî münasebetler pek fazla ileri gitmiş değildir.

Adam içini çekerek:

— Maalesef öyle oluyor. Buna rağmen ticarî alanda esaslı inkişaflar beklenebilir. Esasen benim vazifem de Almanya ile Amerika arasındaki ticarî münasebetleri geliştirmektir.

— Yani harb sona erdikten sonra mı?

— Hayır, İngiliz ablukası kırıldıktan sonra. Bunun yakın bir tarihte gerçekleşeceğine eminim. Herhalde sonbahardan evvel olacağı muhakkaktır. Almanya'nın silâh kudreti kendini gittikçe hissettirmektedir.

— Bu noktai nazarınızın ticaret alanında mı, yoksa harb mevzuunda mı telâkki edilebileceği hususları üzerinde müteredditim.

— Bunların her ikisi de birbirine bağlıdır. Harbden bahsetmeden milletlerarası ticaretten dem vurmak

yersiz olur.

— O halde, dedim, ticarî münasebetler mevzuundaki bir mülâkatın tahmininden de enteresan olacağı anlaşılıyor. Bu takdirde de herşeyi harbe ve Alman Amerikan Bund'una hattâ P.D.O.A.'ya bağlamak icap ediyor. Bunlar da bir Konsolosun halihazırda normal zamanlardan daha ziyade meşgul bulunduğunu izah etmektedir.

Herifin yüzüne dikkatle baktım. Kılı bile kıpırdamadı.

— Vaziyetleri biraz izam ediyorsunuz gibime geliyor, ben normal zamanlarda da meşgul olan bir insanım.

— Bakın hele, dedim, bana kalırsa Alman Konsolosluğu harbin patladığı tarihten bu yana çok daha fazla faaliyet gösteriyor. Meselâ, emrinizdeki memurların adedi yediden otuzbir kişiye yükselmiş bulunuyor. Bu da...

— ... fevkalâde bir mesaiyi gösterir değil mi? Geçen dünya harbinde Almanyanın düşmanları Amerika'da geniş bir propaganda kampanyasına girişmişler ve bir hayli faaliyette de bulunmuşlardı. Biz bugün aynı cereyanlarla mücadele ediyoruz. Aynı sistematik yalanları muhakkak meydana çıkaracak, onlarla şiddetle mücadele edeceğiz. Tabii bu şekilde hareket edişimizin ticarî ehemmiyetini herhalde takdir edersiniz.

— Ticarî ehemmiyetten neyi kasdettiğinizi pek anlayamadım.

— Evet, milletlerarası ticarî münasebetler karşılıklı anlaşmalara ve mütekabiliyet prensiplerine bağlıdır. Bu itibarla Nazilere karşı girişilen propagandayı ve Alman mallarına karşı girişilen boykotu yıkmak için Amerikalıların Almanyayı yakından tanımalarını temin etmeliyiz. Bu boykot biliyorsunuz, harbden evvel mevcuttu, şimdi bunun harb bittikten sonra yeniden vücut bulmasına mâni olmak istiyoruz.

— Bütün bunlardan her iki milletin birbirlerini daha iyi anlamaları için girişilen birtakım hareketleri kasdettiğinizi anlıyorum. Hattâ öyle tahmin ediyorum ki gayretlerinizi de bu istikamete doğru tevcih etmiş bulunuyorsunuz. Ancak bütün bunların benim için birer meçhul teşkil ettiğini takdir edersiniz. Sonra konsolosluk faaliyetlerine de pek aklım ermez. Bu itibarla size nasıl faydalı olabileceğimi pek anlıyamıyorum.

— Ne demek istiyorsunuz?

— Pek çok şeyi kastediyorum. Meselâ P D O A. gibi teşkilâtlarla herhalde rabıtalarınız vardır.

— Sizi çok yanlış bir şekilde tenvir etmişler. Bu ve buna mümasil teşkilâtların mahiyeti hakkında hiç malûmatım yok.

— Olabilir. Bununla beraber P.D O A'nın Alman Amerikan Bund'u ile rabıtaları bulunduğu ve Bund'un bir Nazi teşkilâtı olduğu muhakkak. Herhalde Bund'dan bahsedildiğini duymuşsunuzdur.

— Şüphesiz duydum. Fakat bu da Almanya ile bir münasebeti olduğuna delâlet etmez. Sizi bu mevzuda aydınlatmama müsaadenizi rica edeceğim. Nasyonal Sosyalizm siyasî bir olgunluğu ifade eder. Bu sistem Almanya'da hükûmet doktrini olarak kabul edilmiştir Tıpkı inhitat halinde bulunan demokrasi sisteminin Amerika Birleşik Devletleri tarafından desteklendiği gibi. Maamafih bu memlekette veya diğer bir memlekette yaşayan bazı fertler Nasyonal Sosyalizmin diğer sistemlere olan faikiyetini kabul edebilirler. İyi bir Amerikan vatandaşının Demokrat Partiye veya Cumhuriyetçi Partiye âza olmasında bir kötülük olmadığı gibi bu vatandaşın Nasyonal Sosyalizme karşı kendisinde bir meyil hissetmesi gayet tabiî bir davranış olarak karşılanmalıdır. Şayet bu adam yeni doktrini benimserse bu vaziyet benimle bir münasebeti olduğuna hiç de delâlet etmez. Olsa olsa aynı doktrine te-

sadüfen bağlı bulunduğumuz ortaya çıkar. Bu itibarla kasdettiğiniz mânada bir bağlantımız olmadığını belirtmek isterim.

Dr. Bergman koltuğuna daha rahat bir şekilde gömülmüş, birbiri üzerine attığı bacaklarından üsttekini keyifle sallıyor ve bu mülâkata hâkim olmanın kendisine verdiği hazla beni süzüyordu.

— Artık bunlara bir son versek de sadede gelsek, dedim.

— Neyi kasdettiğinizi anlayamadım.

— Dâvaları umumî mahiyette mütalâa ediyoruz, dedim. Demokrasi, Nasyonal Sosyalizm, siyasî felsefeler, sokakta kara veya beyaz düşünen bir şahıs... Bütün bunlar milletlerarası problemler hususundaki fikrimi geliştirebilir. Fakat Turner'in katli hakkında bana birşey öğretemez.

Dr. Bergman ile cereyan eden bu konuşmamı mümkün olduğu nisbette bu mevzua tevcih etmek istiyordum.

— Bu söylediklerinize de neyin nesi, diye sordu.

— Herhalde Harvey Turner'in katli mevzuunda malûmatımız vardır.

— Fakat bunun mülâkatımızla ne gibi bir münasebeti olabilir?

Dr. Bergman'ın hareketlerinde âni bir değişiklik farkettim. Evvelâ beni dikkatle süzdü. Sonra tatlı gözleri sertleşti.

'Bakın' dedim, bu mülâkatı daha evvel hazırlamış olsaydım herhalde bu mevzuu seçecektim.

— Yoksa bu cinayette parmağım olduğunu mu zannediyorsunuz?

— Böyle bir şey aklımdan dahi geçmez.

— O halde bana bundan neden bahsediyorsunuz?

— Sizi asla itham etmiyorum Dr. Bergman. Bu

meseleden belki malûmattar olduğunuzu zannettim. Hatta suçlu oluşundan bihaber bulunduğunuz katil ile dahi farkında olmadan münasebette olabilirsiniz.

— Saçma!

— Hiç de değil. Katil, Nazi doktrinine karşı sempati duyan bir şahıs olabilir.

— Fakat size demiştim ki...

— Biliyorum, bir adamın Nasyonal Sosyalist olmasının aranızda bir münasebet bulunduğuna delâlet etmeyeceğini imâ etmek istiyorsunuz. Şayet Amerika Birleşik Devletlerini gözümüzün önüne getirirsek vaziyet hakikaten de öyledir.

Fakat görüşmemiz Fairmont Eyaletine münhasır. Fairmonttaki nazi meyilli kimselerle bir ilişiğiniz olmamasına rağmen onların kimler olduğunu bilmemiz gayet normaldir ve akla ilk gelen de budur.

— Ne münasebet!

Bergman fena halde sinirlenmişti. Fakat nezaketim ve ağır başlı davranışlarım soğukkanlılığını muhafaza etmesine sebep oluyordu. Biraz evvel gömülmüş olduğu koltuğundan fırlıyacakmış gibi dikilmiş ve bu haliyle üzerimde iyi niyet elçisi bir iş adamından ziyade hiddete kapılmış bir general intibaını vermeğe başlamıştı. Soğuk bakışlariyle beni süzerek ceketinden bir paket çıkardı. Yere düşen madeni cismin çıkardığı ses kulağıma geldi. Sonra, halının üzerinde ayaklarımın dibine kadar uzanan bir cisim nazarı dikkatimi celbetti. Ufak bir mücevher kutusuydu bu. Yerden almak üzere eğildim. Düşüş neticesinde kutunun kapağı açılmış fakat yüzük kadife bölmeden ayrılmamıştı. Platin bir kadın yüzüğüydü bu... Etrafı kıymetli incilerle çevrili dört köşe bir zümrüt taş... Kapağın iç kısmında yaldız harflerle mücevhercilerin yani Flett ve Robers firmasının isimleri yazılıydı.

— Şaşılacak şey, dedim. Nazi doktrinine meyyal

kimseleri tanımanız gerekirdi. Bakın. Ben meselâ Fairmont'taki bütün gazetecileri tanırım. Şehrin lalettayin bir hukukçusu veya doktoru yine ayni şehirde kâin meslekdaşlarının hepsini tanır.

— Yoksa sözümden şüphe mi ediyorsunuz?

— Aklımdan dahi geçmez. Bunun beraber bu gibi tenakuzların anlaşmazlıkları daha da arttırdığına işaret etmek isterim. Bu itibarla her iki tarafın biribirine yaklaşması müşkülleşir. Burada nazilere karşı girişilen propagandayı ezmek ve nazi doktrinine uygun bir cereyan yaratmak için tayin edilmiş bulunuyorsunuz. Uhdenize tevdi edilen bu vazifenin çok nazik olduğunu sezerek maiyetinizdeki kimseleri yedi kişiden otuzbir kişiye çıkarmışsınız. Burada Fairmont'ta ayni gayeye hizmet eden kimseler mevcut olmasına rağmen siz onlarla tanışmamış hattâ mevcudiyetlerinden dahi bihaber görünmüşsünüz. Acaba bu husus faaliyetlerinizle kabili telif midir?

— Size izahat vermekle mükellef değilim.

— Farkındayım. Buna rağmen John Travis.. Joe Cutland... Sam Leacock... Georges Benson'u tanımaz mısınız?

İsimleri tok bir selse, fasılalı bir şekilde telâffuz ettim. Bu arada Bergmanın yüzünü tetkik ediyordum. Şeytan herif hiç istifini bozmadı. Nihayet:

— Bu isimleri hiç duymadım, demekle iktifa etti.

Elimdeki bütün kozları kullandığımı sezerek sert halini terketti. Hain, soğuk bakışları, vücudu yine gevşiyerek koltuğa gömüldü.

— Şayet bunlar nazi meyilli kimselerse onlarla tanışmayı arzu ederim, dedi. Samimi muhitler hergün biraz daha azalıyor. Hattâ bitaraf görüşlere bile artık pek rastlanmıyor. Fakat biz Almanlar bu gibi vaziyetlere karşı tedbir almış bulunuyorrz. Böylece bu gibi vaziyetleri sür'atle bertaraf ederiz. Hattâ bu anda dahi hamle yap-

makla meşgulüz. Şunu bir daha tekrarlıyayım ki gerek ferden gerekse milletçe bu gibi oyunlara kendimizi uzun zamandanberi alıştırmış bulunuyoruz. Mazide irtikâp ettiğimiz hatâlara bilhassa düşmemeği kendimize şiar edindik.

Bu sözlerin neyi ifade ettiğini anlamıştım. Dr. Bergman boşuna vakit kaybettiğimizi ima ediyordu. Kalktım, o da benden biraz evvel kurtulmak için ayni şeyi yaptı. Kapıya müteveccihen ilerlediğim sırada:

— Mülâkatımızdan memnun kaldığınızı ümit ederim, dedi. Sizinle görüşmekten zevk aldım.

Konsolos kapıyı itti. Koş sofada nöbet bekliyen delikanlıya sert bir sesle hitap ederek:

— Meyer, dedi, bey gidiyor, kendisine yolu göster.

— Hatalı birşeye teşebbüs etmişsin, diye Clume beni hafif azarladı. Konsolosun bu kadar basit bir tuzağa düşmiyeceğini anlaman icap ederdi.

— Hiç de mantıksız bir hareket tarzı değildi. Bruce ile Engle bu mevzuda fikir teatisinde bulunurlarken ben de işi bu zaviyeden tetkik etmeği uygun gördüm., ve:

— ..... soluğu Alman Konsolosluğunda aldın tabii...

— Evet, düşüncelerimin sıhhatini araştırmak bakımından bu şekilde hareket etmeğe mecburdum. Kendisine saydığım isimlerin şahsında nasıl aksülâmel yaratacağını merak ediyordum. İtiraf ederim soğukkanlılığı beni mağlûp etti.

— Yoksa sirkteki gibi kamçısının tesiri altında şaha kalkan atlar misali Bergmanın duyacağı bir isimle hemen karşına dikileceğini mi zannettin?

— Bensonun ismini duyunca hiç olmazsa yüzünün hatlarında bir değişiklik olacağını zannetmiştim.

— Benson mu dedin?

— Pek tabiî. Engle'in temas ettiği bütün radyo problemlerine en iyi bir şekilde vakıf olan o değil midir? Herşeyden evvel Engle gibi ses mühendisidir. Şayet Engle bu derecede aşağılık bir iş yaparsa Bensonun ondan evvel teşebbüse geçebileceğini kabul etmeniz lâzımdır. Bu yeraltı teşkilâtının reislerinden birisi olsaydınız ve N.A.C.' de size katılacak birini bulsaydınız kimi almağı tercih ederdiniz? Herhalde mühendislerden birini gözünüze kestirirdiniz değil mi?

— Belki.

— Mantıken öyle olması icap etmiyor mu?

— Hiç de belli olmaz. Şayet tahminleriniz doğrusuysa, vardığınız netice tamamdır. Mamaafih halihazırda bir neticeye varamayız gibime geliyor.

— Ama ben Bensondan.....

Clume bana acıyarak baktı.

— Kadınların peşinden koşan çaplanlara döndün Rüfuscuğum. Evet, içlerinden birisinin adamı mes'ut edeceği muhakkak. Ancak bu şartın yerine gelebilmesi için kadının başka bir diyarda bulunması elzem. Çok müteredditt hareket ediyorsun Rufus. Cumartesi akşamı Leacock'a

içerledin. Sonra Cutland'ın yalan söylediğinin farkına vardın, hattâ neredeyse herifi yakasından tutup asacaktın... Şimdi de Bensondan şüpheleniyorsun. Fakat ikide birde fikir değiştirirsen hiçbirisini enseliyemezsin. Bu itibarla hedefimize varmak hususunda acele etmemeniz lâzımdır.

— Fakat böyle giderse de hiç bir zaman neticeye varamıyacağız.

— Fikrine iştirak etmiyorum. Meselenin her tarafını yavaş yavaş bulup çıkarıyoruz. Turnerin memorandumu elimizde. Magazinde kestiği paragrafı biliyoruz. Sonra Pembertona verilen mesajın mahiyeti de bizce malûm. Şimdi de kâğıdın neden çalındığını arıyoruz. Diğer taraftan telgraf salonunu iyice tanıyoruz. Cinayetin bütün teferruatına vakıfız. Nihayet P.D.O.A. nın birdenbire âtıl bir duruma girdiğinin de farkındayız. Bütün bunlara Travisin ve Cutlandın kıvırdıkları yalanları, hattâ bir radyo teknisyeninin nazariyelerini de katabiliriz. Bütün bu malûmatı dört gün gibi kısa bir zamanda elde edişimizi beğenmiyor musun? Bununla beraber kat'î bir hükme varmak için kâfi delilimiz mevcut değil.

— Peki, o halde neye ihtiyacımız var?

Clume bir an dalgın nazarlarile pencereden dışarısını tetkik etti. Sonra:

— Turnerin neden telgraf odasında katledildiğini öğrenmemiz lâzım, dedi.

O gün ve onu takip eden günler zarfında Turner meselesine temas eden gazete bulunamadı. Bu vaziyet beni bir hayli üzdü, zira cinayet kokusunu ilk ben almıştım. Bununla beraber benden gayri kimse bu işle meşgul olmuyordu. Esasen bütün gözler Avrupaya çevrilmişti. İngilizler Dunkerque'den çekiliyorlardı, ve onların bu çekilişi uzun müddet matbuatı ve efkârı umumiyeyi meşgul edecekti. Bu itibarla meselenin alacağı veçheyi beklemekten başka bir işim kalmamıştı. Salı günü Sylviaya

telefon ederek sordum:

— Suallerimi evet veya hayır ile cevaplandırınız, dedim. Nöbetçi misiniz?

— Evet.

— Mühim bir şey var mı?

— Hayır.

— Yarın akşam birlikte çıkıyor muyuz?

— Evet.

— Bak işte bunu beğendim. Güzel bir makyaj yapmağı ihmal etmeyin. Dansetmeğe gideceğiz. (Sylvianın bizim hesabımıza N.A.C.'deki bütün telefon muhaverelerini zaptettiğini dolayısile onun bu hizmetini karşılıksız bırakmıyacağımızı Clume hatırlatmağa hazırlanıyordum. Odasının kapısını açacağım sırada içerden gelen bir kadın sesile durakladım. Ses şöyle devam ediyordu:

«Fransız askerî makamları İtalyanın harbe girmeğinden kat'iyetle emindirler. Hattâ ekserisi Mussolini'nin Hitler yeni bir taarruza hazırlanmadan harekete geçeceğini ileri sürüyor. Bu vaziyetin hafta sonuna kadar belli olacağı bildiriliyor. Bununla beraber İtalyanlar plânlarını daha sonraki bir tarihte tatbik edeceklerini söylüyorlar. Bununla beraber gelecek hafta içersinde İtalyanın ve Avrupanın mukadderatı belli olacak ve Mussolininin Mihver müttefikine ne şekilde müzaheret göstereceği anlaşılacaktır.»

Birden kapıyı iterek içeri daldım. Clume koltuğuna kurulmuş ufak bir radyodan haberleri dinliyordu. Bakışile susmamı işaret edince altıma bir iskemle çekerek yanına çöktüm. Spiker kadın günlük haberlere devam ediyordu.

«Churchill Avam Kamarasında 335.000 kişinin mucize kabilinden kurtarılmasından bahsetti. Deniz kuvvetlerinin arttırılması yolunda Amerikan Senatosu iki milyon doların verilmesini ittifakla kabul etti. Roose-

velt'in yeni dünya siyasetine ait bazı görüşlerimiz var.

Nihayet mevzu harici gülünç bir iddia:

«Genç bir adamın kaç yaşında evlenebileceği münakaşa götürür bir hususdur. Dynamite Pete Everett, evlenmek için bir hayli yaşlandığını kabul etmektedir. Ohama ve Nebraska Eyaleti Polisi de bu fikrine iştirak etmektedir. Polis şimdi bu adama bir zevce aramakla meşguldür. Yalnız Dynamite Pete'in gelecek Aralıkta seksenine basacağını unutmamamız icap ediyor. Pete bugün Ohama Polis merkezine giderek son günlerinde kendisini mes'ut edecek bir zevce bulunmasını rica etmiştir. Bir kadında ne gibi vasıflar aradığı bilinmeyen Pete'in bu hususta pek titiz davranmıyacağd ümit edilmektedir. Bu mevzuda yarın saat 16,30'da tekrar buluşmak üzere Ellen Austin hepinizi sevgi ile selâmlar.»

Bundan sonra bir reklâm spikeri meşhur bir tozun meziyetlerini ortaya döküp bitirdikten sonra Clume düğmeyi çevirip radyoyu susturuverdi.

— Bu saçmaları ne zamandan beri dinliyorsunuz?

— Öğledenberi.

— Bu haberlerin daha esaslıları elimizde bulunurken bunları dinlemenize ne lüzum vardı.

— Mesele haberlerde değil, N.A.C.'nin yayınlarını dinlemekteydi.

— Ticaret ve reklâm haberlerini de mi?

— Şüphesiz hepsi gayet enteresandır. Bir bakıma radyo geçen asır tellâllarının hayata yeniden gelişinden başka birşey değildir. Meselâ eski panayırların hali gözümün önüne geldikçe kalabalığı dükkânına celbetmek için büyük gayret sarfeden tellâlın ticarî dehası olduğu kadar belâgatini de aklıma getiriyorum. Radyo spikeri de onun modern bir kopyesinden başka birşey değildir. «Eğer programımızı beğendinizse bir Foster tozu almanızı tav-

siye ederiz» Bu da insanların saflığından istifade etmekten başka ne olabilir?

— En mühim ticarî reklâmları nasıl beğenmediğinizi bir türlü anlıyamıyorum.

— Bütün meşguliyetler mühimdir, dedi.

— Bu radyo saçmalarını dinliyerek Turner meselesini halletmeğe çalışırsanız bütün muhayyilenizi seferber etmeniz icap edecektir. Kanaatimce boşuna vakit kaybediyorsunuz. Size kısa dalgalı bir radyo ile bir de transformatör lâzım. Bakın meselâ Bruce herhalde bu şekilde çalışmaktadır.

— Vaktimizi kaybettiğimizi ben de biliyorum. Fakat P.D.O.A. da devamlı surette âtıl kalacak değildir. Nazilerin çalışma tarzları hususundaki nazariyelerimiz belki yanlıştır. Ancak bundan sarfınazar etmediğimiz müddetçe vaziyeti olduğu gibi kabul etmeğe mecburuz. Meselâ zabıta kısa dalgaları gözetliyorsa benim de normal dalgaları takip etmekliğim icap ediyor. Ya her şeye bakmak lâzımdır, yahut da hepsinden vazgeçmek mecburiyetindeyiz.

Bu gibi nazariyelerin tatbikatta müşkül olduğunu söylemeğe kalkacağım sırada odaya ne için geldiğimi hatırladım.

— Sylvia ile biraz evvel konuştum, dedim. Bütün telefon muhaverelerini hesabınıza takip ediyor. Bugüne kadar yeni birşey keşfetmemiş, mamaafih konuşanların isimlerini kaydetmiş. Listesini istediğimiz zaman tetkik edebileceğinizi söyledi.

— Güzel.

— Bize gördüğü bu iş için kendisine bir miktar para ödememiz lâzım. Ancak para kabul etmiyeceğini tahmin ediyorum, bunun yerine onu bir eğlence yerine götürürsem kendisine minnettarlığımızı ispat etmiş olacağız. Ne dersiniz?

— Beni yine atlatmağa kalkıyorsun derim. Ma-

maafih giderseniz fena olmıyacak. Kendisine bilâhare ihtiyacımız olabilir.

Patrondan izin kopardıktan sonra polis merkezinde Bruce'u görmeğe gittim. Odasına girmeğe hazırlanırken karşıma Larry Crischfield çıkmaz mı?

— Olan bitenden haberin var mı Reed?

— Hayır, birşey bilmiyorum. Polis merkezinde birşeyler döndüğünü farketmekle beraber hâlâ ne olduğunu anlıyamadım. Bütün gün Bruce gidip geldi. Polisler merkezle dışarıda bilmediğim bir yer arasında mekik dokuyup durdular. Bir saattir Bruce District Attorney'in odasında. Yanında muavinleri Peterkin ile Kelly de var. Onlar da şimdi girdiler.

— Müfettişten herhangi bir malûmat sızdıramadın mı?

Suallerimi «Henüz yeni bir şey yok» şeklinde cevaplandırıp beni başından savdı. Fakat daha başka birşey nazarı dikkatimi celbetti. Star Herald ve Times'in muhabirleri yemek saatindenberi buralarda dolaşıp duruyorlar.

— Hele biraz dur bakalım. şimdi vaziyeti anlarız, dedim.

Kapıya dayandım. Kapalıydı. Beş dakika sonra açıldı. İçerden Peterkin ile Kelly çıktı. Kelly o kadar dalgındı ki beni farketmedi bile. Fakat Peterkin birden durarak beni süzmekten kendini alamadı. Sonra yoluna devam etti. İçeriye girdiğimde Larry'nin yanılmadığını anladım. Bruce telâşlı görünüyordu.

— Ne oldu diye sordum.

— Ne demek istediğinizi anlıyamadım.

Gözlerinin içine doğru baktım. Müfettiş hafifçe kızardı. Sonra nazarlarını başka bir istikamete doğru çevirerek masanın üstündeki kâğıtları toplamağa başladı.

— Yoksa, dedim, Turner meselesinde yeni birşey mi keşfettiniz?

— Şimdilik birşeyler yok. Mamafih yakında olacağa benzer.

— Herhalde beni bertaraf etmek istemezsiniz?

— Şüphesiz.....

— O halde olan biteni anlatsanıza?

— Size birşey olmadığını söyledim ya, daha neyi öğrenmek istiyorsunuz?

— Engle kısa dalgaları dinliyor mu?

— Gecen gece bir radyo istasyonunu keşfetmiş, bunun üzerine Avondale'deki Federal Kontrol Bürosunu haberdar ettik. Onlar da bu işin peşindeler.

— Peki sonra ne buldunuz?

— Hiçbir şey...

— Oyun bozanlık ediyorsunuz. Hem arzu etmediğiniz hususları neşretmeyeceğimi de pekâlâ biliyorsunuz. Bununla beraber olanı biteni bilmek hakkımdır. Sonra size cinayetin en mühim delilerini de veren benim, bunu unutmayın.

— Allah şahidim olsun, Reed, henüz birşey bulamadık. Filhakika, bütün dalgaları kontrol altında bulunduruyoruz. Hattâ bu işe oniki yerine yirmi dört saat hasrettik.

— P.D.O.A'nın yeni bir faaliyeti yok mu?

— Hayır. Bütün mesele de burada. Bu keratalar harekete geçmedikçe hiçbir şey yapabilmek mümkün değil. Ha bakın aklıma eldi, dün ne diye Alman Konsolosluğuna gittiniz? Çok saçma hareket etmişsiniz Reed. Herifler kendilerini kontrol ettiğimizi anladılar. Artık çok ihtiyatlı hareket edeceklerdir.

— Oraya gittiğimi de nereden çıkardınız?

— Biliyorum işte.

Tepem atmıştı. Hiddetle yerimden fırladım. Bu sırada iskemle döşemeye yuvarlandı.

— Beni takip ettiriyorsunuz ha?

— Sakin olun Reed...

— Ne alçakça hareketler bunlar.

Dişlerimi gıcırdatarak

— Beni takip ettirmek ha, şükranınızı ifade ediş tarzınızı beğendim doğrusu!

— Allah rızası için susacak mısınız Reed. Beni yanlış yere itham ediyorsunuz. Takip edildiğiniz muhakkak. Fakat benim bunda hiçbir kasdim yoktu. Star Herald'dan Jack Brinley sizi takip etmekle vazifelendirilmiş. O oğlan vaziyeti District Attorney'e anlatmış, o da bana nakletti.

— Jack Brinley ha, diye homurdandım. Bakalım daha ne herzeler yiyecekler. (İskemleyi yerden kaldırıp çektim) Şu hergeleyi bir elime geçirirsem leşini sereceğim!

— Hadi canım, boş verin bütün bunlara, mesele çıkarmayın.

— Mesele çıkaracak değilim. Şimdi bütün bunları bir tarafa bırakıp açık konuşalım. Haberim olmadan bazı faaliyetlere giriştiğinizi seziyorum. Bugün Merkezde bir fevkalâdelik var. Meselâ District Attorney ile birlikte bir saattir neler konuşuyordunuz?

— Şimdi de takip edilmek sırası bana mı geldi yoksa?

— Hesabınıza çalışan bir mümessilimiz burada. Yoksa Larry Critchfield'in kör ve sağır olduğunu mu zannettiniz? Oğlan, babasının hayrına burada durmuyor tabii.

— İnanın bana Reed, henüz birşey keşfedemedik. Mamaafih birşey çıktığında sizi muhakkak haberdar edeceğim. Nasılsa sizin diğerlerinden evvel haberdar olacağınız muhakkak.

Yerimden kalktım, sonra müstehzi bir eda ile:

— Hadi öyle olsun, dedim. Kendi başıma da birşeyler bulmağa elbette muvaffak olacağım. Fakat bu se-

fer bildiklerimi kendime saklıyacağımdan emin olabilirsiniz.

Polis merkezinden çıktığımda Brinley'in peşine düştüm. Brinley'den ezeldenberi hoşlanmam. Herifi suç üstü yakalamak istiyordum. Fakat Brinley toz olup kaybolmuştu. Vaziyeti sakin kafa ile yeniden gözden geçirmek üzere kalkıp gezinmeğe başladım.

Vaziyet sarihti. Polis muhakkak birşeyler bulmuş olmalıydı. District Attorney de Bruce'a dilini çözmemesini tenbih etmiş olmalıydı. Bruce da bana yardım etmeği arzulamakla beraber âmirinin talimatını çiğniyememişti. Bütün bunları müfettişin suratından kolayca okumuştum. Maamafih birşeyler olduğu taktirde beni diğer gazetelerden evvel haberdar edeceğini söylerken samimi olduğu muhakkaktı. Bununla beraber Jack Brinley'in Disctrict Attorney ile senli benli görüşmesi içimi bulandırmıştı. Birden gözlerim bir gazete bayiinde Star Herald'ın manşetine takıldı : İNGİLİZLER 350.000 KİŞİYİ KURTARDILAR. Demek ki vaziyetleri ümitsiz sayılmazdı.

Gazetelerde Turner meselesine ait yeni haberler yoktu. O halde ne olmuştu. Vaziyeti yavaş yavaş kavrar gibi olmuştum. Eğer yeni bir şey meydana gelmişse muhakkak son yirmidört saat içinde olmuş demekti. Yani müfettişe Turner'in memorandumu ile Magazin makalesini bıraktığım andan itibaren olmuştu.

N.A.C.'ye çıkarak Sylvia'yı görmeğe gittim. Yanına yaklaşıp gayet alçak sesle :

— Benson burada mı, diye sordum.

— Cereyan kontrol odasında.

— Yemeğe saat kaçta gider?

— Yemekten döneli henüz beş dakika kadar oluyor.

— Bütün gece dışarı çıkmaz mı?

— Saat ona kadar Radyo Evini terketmez (Sylvia endişe ile yüzüme baktı). Yoksa birşeyler mi dönüyor Rufus? Bensonun bütün olan bitenlerle alâkası ne?

— Hayır birşey olmadı, dedim. Polisten dün akşam veya bu sabah buraya gelen oldu mu?

— Hayır.

— Benson nerede oturuyor, evli midir?

— Evet. Engraham Street 4 te oturuyor. Hayır, durun bakayım. birkaç haftadır taşındı. Yeni evinin adresini not ettim.

Sylvia çekmecesinden bir adres defteri çıkararak içine baktı.

— 2145 Brighton Road'a taşınmış. Sud Fairmont'un çıkış kısmında bir yer.

— Neresi olduğunu tahmin ettim, herhalde Yeni Gantley mahallesinde olacak.

— Bensonla neden bu kadar alâkadar olduğunuzu anlatın ne olur

— Şimdi sırası değil, Sylvia, bu meseleyi yarın akşam rahatça görüşürüz. Nereye gitmeği arzu ediyorsunuz?

Hafifçe gülümsiyerek:

— Bunu maliye nazırından sorsanız daha iyi olmaz mı?

— Bana gayet büyük bir kredi açmış bulunuyor. Meselâ Gaston'sa ne buyrulur?

Fevkalâde memnun görünerek:

— Oh ne iyisiniz Reed, dedi. Ben de hep Dick Welleston'un müziğini dinlemek isterdim.

— O halde Gaston's hususunda mutabıkız değil mi, dedim

Bundan iki sene evvel Gantley Mahallesi bostanların sıralandığı bir mıntakadan başka birşey değildi. Ancak inşaat şirketlerinden Gantley Realty Company sihirli değneğiyle buralarını kısa bir zamanda mamureye çevirdi. Böylece inşaat şirketinin sihirli elleriyle çizdiği sokaklardan villalarla süslenmiş Gantley Park meydana çıkıverdi.

Otomobilimi hafifçe sürerek Brighton Road'un her iki tarafında uzanan evlerin bahçeleri önündeki numara ve isimleri takibe başladım. Villâların bir kısmı satılmış bir kısmı da boş duruyordu. Nihayet Sam Leacock. No 211 ibaresini okuduğumda arabamı durdurdum. Sonra Sylvia'nın 21 numarayı söylediği aklıma geldi ve yoluma biraz daha devam ettim. Nihayet Bensonun ismine rastlayınca durdum. Ev daha yeni bitmiş, boyaları güneşin altında pırıl pırıl parlıyordu. Alâkamı en çok çeken şey damına çekilen anten oldu. Sokak kapısındaki zile bastım. Birkaç defa çalmama rağmen cevap alamayınca evin arka kısmına geçmeğe karar verdim. Oradaki kapı da kapalıydı. O zaman evin pencerelerini teker teker tetkike başladım. Arka kapının altında bodruma inen menfez kapısı da kapalıydı. Fakat anahtar deliğine bir göz attığım zaman anahtarının yerinde olduğunu farkettim. Demek ki kapı içerden kapatılmış fakat anahtarın kaldırıl-

masına lüzum görülmemişti. Vakit kaybetmeden derhal harekete geçtim. Evin ön bahçesinde duran molozlardan katranlı bir ambalâj kâğıdı parçası kestim. Sonra kâğıdı zemin katındaki kapının altına soktum. Çakımı açıp anahtar deliğini karıştırmağa başladım. Nihayet anahtar, deliğinden çıkıp kâğıda düştü. Bu ameliye bir hayli nazikti. İşin içinde muvaffakiyetsizliğe de uğramak vardı. Fakat nedense şansım yaver gitmeğe başlamıştı. Kâğıdı hafifçe dışarı çektiğimde üzerinde yatan anahtar da kapının altından çıkıverdi. Bu suretle katranlı kâğıdın bu nevi ameliyelerde gazete kâğıdından daha iyi iş gördüğünü farkettim. İcabında iç kapıyı da aynı şekilde açabilmek üzere kâğıdı muhafaza ettim. Maamafih buna lüzum kalmadı.

İcabında sür'atle evden çıkabilmek için kapıyı açık bırakarak mutfağa girdim. Sonra etrafı kolaçan ederek dışarıdan bir otomobil veya bir ayak sesi gelmediğini iyice anlamak üzere kulak kabarttım. Şayet gelen olursa hemen bahçeye çıkacak, birisini bekliyormuş intibaını uyandıracaktım.

Evin dahili taksimatında zemin katında bir mutfak, biri ufak diğeri büyük iki yemek odası, bir salon, iki oda ve bir de banyo dairesi mevcuttu. Odadakiler hariç, diğer bütün eşyalar ev kadar yeniydi. Yere yeni serildiği anlaşılan halıların naftalin kokusuna duvarlardaki badana ve yağlı boya kokusu karışıyordu.

Ya ikinci katta neler vardı acaba? Sofanın dibinde yukarıya doğru kıvrılan merdivene şöyle bir göz attım. Yukarı çıkmadan evvel pencerelerin birinden sokağa baktım. Dışarıda kimseyi görmeyince içim rahatladı. Yukarıdaki daire çok daha ufaktı. Bir tavan arası odası ile ufak bir kilerden ibaretti. Başım neredeyse tavana değiyordu. Birden aradığımı bulmanın içimi doldurduğu hazla duvarı uzun uzun tetkik ettim. Evet, bütün verici radyo tesisatı hazır bekliyordu. Yanında bir sürü bobinler,

teller, mavi çizilmiş birkaç plân kâğıdı duruyordu. Bir yanda da üstüste sıralanmış bir sürü teknik mecmua işin aslını etraflıca anlatıyordu. Çekmecelerle raflarda neler bulunduğunu şöyle bir araştırdım. Fakat mühim bir şey bulamadığımdan vakit kaybetmek istemedim.

Saat altıya yaklaşıyordu. Zemin altı kapısını içerden kilitledikten sonra iz bırakmadan evden çıktım .. Bensonların villâsı ile inşaat halinde bulunan daha üç tane ev vardı. Arabama binerek bu sefer de Harold's Grayand'ın evi önünde durdum.

Kapıyı açan genç kadına hemen sordum :

— Mrs Grayand siz misiniz?

Kadın başıyla tasdik edince:

— Yanınızda oturan Bensonları tanır mısınız? diye sordum.

— Hayır, birkaç hafta evvel yeni taşındılar. Yoksa siz de mi dedektifsiniz?

Sualini hemen cevaplandırmayınca kadını bir gülmedir tuttu ,

— Bir türlü anlıyamadım gitti, dedi. Şu hususi dedektifler kendilerine neden polis hafiyesi süsü verirler? Sizden evvel öğleden sonra gelen iki adamın polis hafiyesi olduklarını derhal anladım.

— Kendilerine polis süsü verenler umumiyetle hapisten yeni kurtulan kimseler oluyor. Buna mukabil polislerin hakiki hüviyetlerini gizliyerek sizden bazı hususları öğrenmeğe çalışmaları herhalde canınızı sıkıyordur. Acaba size kim olduğumu söylemeden suallerimi lütfen cevaplandırır mısınız?

Kadın, beklemediği bu sözlerin tesiri altında bir hayli bocaladı. Mamaafih hemcinslerinin sürprizlere ve esrarlı hâdiselere karşı duydukları zaafı yenemiyerek beni de hafiyeler safına katmakta gecikmedi. Sonra çok zeki oluşu işimi bir hayli kolaylaştırdı.

— Şayet buraya hakiki hüviyetinizi gizliyerek gelmişseniz sizi müşkül bir duruma sokmağı istemem, dedi. Daha evvel uğrıyanlara polis olup olmadıklarını sorduğum zaman bir hayli tereddüt ettiklerinin farkına vardım.

Gülerek:

— Hele uzun boylusunun tepesi atmıştır, değil mi? diye sordum.

— Nasıl da bildiniz? Adam, elektrik şirketinin bir memuru olduğuna dair beni boşuna inandırmağa çalıştı durdu. Kısa boylusu ise bu şekilde beni konuşturamıyacaklarını arkadaşına hissettirmeğe çalışıyordu.

— Herhalde haklı da vardı keratanın. Şu iki adamın isimleri Peterkin ile Kelly miydi?

— Tam üstüne bastınız, filhakika isimleri Peterkin ve Kelly idi. Acaba siz de radyolu polislere mensup musunuz?

— Sual sormıyacaktınız, değil mi?

Kadın, kocasından bir kürklü manto istediği zaman takındığı cilveli haliyle:

— Fakat bu ziyaretler beni bir hayli şaşırttı, dedi. Daha komşularımızla tanışmağa fırsat bulamadan dedektifler birbiri arkasından bizi sual yağmuruna tutuyorlar. Bu adamlar komşumuzun kısa dalga üzerinden izinsiz olarak verici radyo kullandığını söylemekle iktifa ettiler. Acaba söyledikleri doğru mu? Kısa dalgalar için hususî bir belge almak icap ettiğini hiç bilmezdim. Biz pekâla radyomuzda kısa dalgaları dinliyoruz.

— Bahis konusu olan alıcı radyolar değil, vericilerdir.

Kadın, sokak kapısı önünde duruyordu. Kendisine Bensonların evini göstererek:

— Evlerinin damı üstündeki şu cihazı görüyor musunuz? Bunun bazı yayınlar için kullanılmasından şüp

beleniyoruz.

— Fakat nasıl olabilir? Bu adamın mesleği radyo branşıdır. Üstelik kendisi de N.A.C.'ye bağlı.

— Orası öyle. Ancak elinde belgesi bulunmadıkça verici bir istasyon kuramaz. Esasen adamın bu işi yapıp yapmadığını da pek bilmiyoruz. Evinde de kimseler yok galiba.

— Bu sabah karısı ile birlikte saat ona doğru çıktılar. Kapıyı kapalı bulan dedektifler de doğru bana geldiler. Esasen kendilerine fazla bir izahat da veremedim. Mamaafih bir sürü âletlerle uğraştıklarını da gördüm. Bu da bir suç mu sanki?

— Bak hele, işte bu mühim, dedim.

— Elâlemi de boşuna üzüp dururlar...

— Bununla beraber bu mesele tahkik edilmeli.

— Hiç olmazsa böyle kimselerle komşuluk etmek katillerle yanyana yaşamaktan evlâdır herhalde.

Anlamak istediğim hususları öğrenmiş bulunuyordum. Genç kadından müsaade istiyerek yanından süratle ayrıldım. Sonra en yakın dükkândaki bir telefon kabinesine girerek Ray Boley'i aradım.

— Ray, benim Reed. Clume orada yok mu?

— Neredeyse gelir.

— Onu bir müddet oyalayın, onbeş dakikaya kadar gazetedeyim.

— Yeni birşeyler mi var Reed?

— Geldiğimde söylerim. Esaslı şeyler öğrendim. Hususî bir nüsha için herşeyi hazırlamanızı rica ederim.

— Hiç olmazsa birşeyler anlatıver.

— Hayır, boşuna vakit kaybediyoruz. Neredeyse oradayım.

Ahizeyi yerine yerleştirerek soluğu arabamda aldım. Sonra gazeteye doğru sür'atle sürdüm.

Ray Boley ile birlikte Clume'ün noktai nazarımızı paylaşmasını sabırsızlıkla bekliyorduk. Kendisine meseleyi en ince teferruatına kadar anlatmıştım. Patron mutadı veçhile koltuğuna gömülerek beni dikkatle dinledi. Sonra gözlerini kısarak bir müddet hayale daldı... Nihayet bize asırlar kadar uzun gelen bir sessizlikten sonra tok bir sesle :

— Kanaatimce, dedi, bu hususta hiçbir şey yazmamak daha doğru olur.

Yerimden sıçrıyarak:

— Nasıl. nasıl, dedim, pek anlıyamadım, yani bu fırsatı da elimizden kaçıracak mıyız? diye bağırdım.

— Rica ederim Rufuscuğum. Hele şuraya çök bakayım da işi sakin kafa ile görüşelim. Telâşın başımı şişiriyor. Ha şöyle, şimdi bak kendimi daha iyi hissetmeğe başladım. Evet, neden bahsediyorduk?

Boley pür hiddet:

— Bay Clume, bu fırsatı kaçırmana bir türlü mâna veremiyorum. Rufus'un anlattıkları gayet mantıkî şeyler. Bunun neresinde tehlike var. Müfettiş Bruce'un adamları Benson'un peşindeler. Kadını sigaya çekip kısa dalgalı verici hakkında birşeyler öğrenmişler. Tabii Bruce bundan Cook'a bahsetti. Cook da sırası geldiğinde meseleyi Star Herald'a bildirecek. Biz de herzamanki gibi

atlıyacağız tabii.

— Ama sırası geldiğinde bildirecek, diye patron imâlı bir eda ile sözü tekrarladı.

— Demek sizi düşündüren buymuş. Herifi daha tevkif etmediler mi?

— Tabii etmezler ya. Hikâyemizin burada ne gibi bir rolü olabilir?

Yumruğumu şiddetle masaya indirdim:

— Dün akşam İtalya'nın harbe girmesi ihtimalini ele alan üç sütun neşretttik. Acaba harbe girdi mi?

— Bulunduğu yerde Musolini hakkımızda bir takip kararı alamaz Rusufcuğum. Halbuki tevkif edilmesi ihtimalinden dem vuran bir yazı yazarsak Benson bizi derhal dâva eder. Esasen onu tevkif etmeleri ihtimali de şüpheli. Sonra Cook'un da bizi atlatacağına pek ihtimal vermiyorum. Halihazırda Benson tevkif edilmiş değildir. Hattâ itham'a dahi uğramamıştır. Bu itibarla makalemizi «Selâhiyetli kaynaklardan aldığımız haberlere göre.....» de basmamızın imkânı yoktur.

— Fakat onu tevkif ettiklerinde bize bir zarar gelmiyecektir, dedim. Sonra makalede ele alacağımız hususlar hiç de uydurma değil.' Verici cihazı bizzat gördüm.

Cüme müstehzi bir eda ile:

— Sen bu hususta polisi bile geçtin. Evi araştırmak için elinde bir arama müsaadesi olması lâzım. Şahsın hukukunun icap ettirdiği müeyyidelere hiç riayet etmiyorsun Rufus. Her önüne gelenin evine damdan düşer gibi girilir mi? Netice itibarile Benson daha tevkif edilmemiştir. Hattâ tevkif edilse dahi bu hususta bir makale neşretmeğe taraftar değilim. Sonra suçu neymiş bakalım bu adamın? Birisini mi katletti.? Radyosunu kanunsuz bir şekilde mi kullandı? Devlet aleyhine faaliyette mi bulunuyor? Bir de tahminlerimizin aslı çıkmazsa gel de sonra işin içinden çıkın bakalım da boyunuzu görelim.

— Bununla beraber onu yine itham edip deliğe pekâlâ tıkabilirler.

— Hangisi? Boley, sen Rufus gibi tecrübesiz sayılmazsın. Bu makaleyi neşretmemize imkân olmadığını hâlâ anlıyamadın mı?

— O halde kollarımızı kavuşturup Cook ve Star Herald'ın harekete geçmesine müsaade edecek miyiz?... Eğer polis elinde arama müsaadesi olmadan Bensonun evine girmek istemiyorsa bunlardan bir tane temin ediversin. Fakat bütün bunlara ne lüzum var? Polis, verici istasyonun orada bulunduğunu nasılsa biliyor. Turner meselesi gitgide mühim bir veçhe alıyor. Bu işe ben başladım patron, teşebbüsü başkalarının almasına göz yumacak mısın?

— Hiç de öyle değil Rufuscuğum. Bir kere Bensonu tevkif edecek kadar akıllarını kaçırdıklarını sanmıyorum.

— Ya akıllarını ne hususta kaçırdılar?

— Turner meselesinin bir cinayet meselesi olduğunda. Üstelik Benson'un Turner'i katlettiği hususunda ellerinde hiçbir delil mevcut değil. Benson'un tevkifi işleri büsbütün karıştırmaktan başka hiçbir işe yaramaz. Kanaatimce böyle bir harekete girişmeden evvel bir hayli düşünecekleri muhakkak.

— Anlıyorum, dedim. Bensonu cürmümeşhut halinde enselemek istiyorlar. Bu taktirde de onu şimdilik serbest bırakmaları da mümkün. Acaba polis, Leacock'un Bensona yakın bir yerde oturduğunu biliyor mu dersin? Belki de her ikisi suç ortağıdırlar.

Boley yerinden kalkarak omuzumu okşadı.

— Her ne olursa olsun Reed, sen esaslı çalışmışsın.

Boley'e yazı masasına kadar refakat ettim. Pat-

ronun bu hususta fikrini değiştirmiyeceğini anlamıştım. Boley'e:

— Bu işi oluruna bırakamayız, dedim. Benson tevkif edilmedikçe Star Herald bu meseleden bahsedemez. Bensonun tevkifinden muhakkak haberim olacaktır. N.A.C.'e giderek stüdyoyu terkedeceği saate kadar bekliyeceğim. Sonra onu evine kadar takip edip evine yakın bir yerden bütün gece kendisini tarassut altında bulunduracağım.

— Seni dürtüklüyorlar mı sanki, anlıyamıyorum. Biraz da istirahat ediversen ne olur be adam.

— Başka türlü muvaffak olmamıza imkân göremiyorum.

— Sersemliğin lüzumu yok, yarın bütün gün, sonra bütün gece, ertesi gün de ayni minvalde beklemek aklın, havsalanın alacağı bir iş değil bu. Sonra ilânihaye beklemeğe de tahammül edemezsin. Plânın güzel amma bunu tek başına tatbik edebilmenin imkânı yok.

— O halde bana biraz yardım et ba kalım.

Boley iskemlesi etrafında dönerek etrafına bir göz gezdirdi. Çalışanların çoğu gece servisinde bulunmak üzere gitmiş bulunuyordu. Salonda, yazıhanesine yerleşmiş bulunan Larry Cristchfield ve teletype makinesinin işleyişini hayretle seyreden Charlie Bair'den başkası kalmamıştı. Charlie ondokuz yaşındaydı. Mektepten daha yeni çıkmıştı. Ve dört gündenberi bu işe girmiş bulunuyordu. Boley kendilerini yanına ağırarak vaziyeti izah etti

— Reed, Benson stüdyodan çıkıncaya kadar bekliyecek. sonra onu evine kadar takipedecek. Orada gece yarısına kadar nöbet tutacak Sen Larry, eve giderek uyu, gece yarısı uyanıp Reed'den nöbeti devralacaksın.

Sonra onu heyecanla dinleyen gence döndü: Bu kendisine tevdi edeceği ilk vazifeydi.

— Arabam var mı evlât? diye sordu.

— Var efendim.

— Modeli ne?...

— Eski püskü birşey ama yine de işe yarıyor.

— Yolda iri sine çarpmak ihtimali var mı?

— O da ne demek efendim? Arabam eskidir ama yine de sağlamdır. Ona tam 90 dolar ödedim.

— Güzel. O halde sabah gidip Larry'yi uyandıracaksın. Sonra onun yerine geçip Benson evden çıktığında onu stüdyoya kadar takip edeceksin. Sonra sana haber vereceğim ana kadar Stüdyoyu gözetlemekte devam edip fevkalâde birşey gördüğün taktirde en yakın telefondan beni keyfiyetten haberdar edeceksin, anladın mı?

— Tamam efendim.

— Okey Larry.

— Okey. Eve gidip birşeyler yiyeceğim. Sonra biraz uyuyacağım. Hadi eyvallah, gece yarısı görüşürüz Reed.

Charlie:

— Gülegüle efendim, sabah altıda görüşürüz, dedi.

Stüdyoya bakan Fairmont Trust Building'in kapısı yanına arabamı bırakarak yandaki bir lokantaya girdim. Sonra pencereden stüdyoyu gözetlemeğe koyuldum. Saat yedide Leacock binaya girdi. Sonra arabaya binmek üzere sokağa çıktığımda Sylvia ile karşılaştım.

— Benson hâlâ orada mı? diye sordum.

— Evet, saat ona kadar kalacak.

— Bugün polisler size uğradı mı?

— Hayır gelen olmadı. Rufus, ne olur bana bunların içyüzünü anlatmıyacak mısınız?

— Yakında öğrenirsiniz. Sizi yemeğe dâvet edemediğim için müteessirim. Buradaki nöbette kalmaklığım

icap ediyor. Gece işinizden çıkarken sizi burada bekliyeceğim.

Saat 19.30 da Syliva stüdyoya girdi. 21.30 da çıktığında arabama girerek:

— Bütün bunlar nedir Rufus, burada kimi bekliyorsunuz böyle? diye sordu.

Kendisine hâdiseleri hülâsa ettim: Tabii bu arada Benson'un evine girişim ve kısa dalgalar hakkında birşey anlatmadım. Nihayet polisin Benson'dan şüphelendiğini anlattım. Bu yüzden de onu gözetlediğimi ilâve ettim.

— Şayet tevkif edilirse, bunu herkesten evvel bilmekliğim icap eder. Benimle birlikte kalmaz mısınız?

— Memnuniyetle. Hattâ bu takibin eğlenceli bile olacağını zannediyorum.

— Sizi eğlendirmek hususunda elimden geleni esirgemiyeceğime emin olabilirsiniz.

Saat ona doğru içinde iki kadının bulunduğu bir araba yanıbaşımızda durdu.

Sylvia:

— Direksiyonun başında bulunan Benson'un karısıdır, dedi. Diğeri ise Leacock'un zevcesi.

— Bu derece samimi olduklarını bilmiyordum.

— Komşudurlar, dedi, her ikisi de Brighton'da oturuyorlar.

— Ha bakın bunu unutmuştum işte. Leacock orada bir ev inşa ettirdi. Bensonlar da geçenlerde o civara taşındılar. Leacoock, şehrin bu kısmında oturduğuna çok memnun. Herhalde Benson'u da bu hususta ikna etmiş olacak.

Nihayet dördü birden birkaç dakika sonra N.A.C.'den çıkarak otomobile bindiler. Arabalarını uzaktan, onları gözden kaybetmeden takip ediyordum. Evvelâ Leacock'un evi önünde durdular. Sonra yollarına de-

vam ederek kendi evlerinin önüne vardılar. Evde ışıklar yandı. O zaman Bensonlara yakın yol üzerindeki boş bir arsaya arabamı çekerken Syliva'ya hitaben:

— Gece bir hayli karanlık, dedim, bizi farkettiklerini pek sanmıyorum.

Genç kız:

— Bakın ne güzel bir gece, diye mırıldandı... Gökte de yıldızlar parlıyor.

Bir müddet sonra tavanarası odasındaki ışıklar yandı. Sonra Benson kepenkleri çekti. Bir müddet arabada sessiz oturduk. Sonra kolumu Sylvia'nın beline dolayarak kendime doğru çektim. Kız, güzel başını göğsüme dayıyarak içini çekti.

— Sylvia, niye sustunuz? diye sordum.

— Gece içime hep hüzün getirir.

— Neden?

— Bakın şu yuvaya. İçindekiler tatlı, mes'ut günler geçiriyorlar. Polisin neredeyse gelip Benson'u tevkif edeceklerinden haberleri dahi yok.

— Polisin bunu yapacağını söylemedim. Sadece bir ihtimalden bahsettim.

— Geleceklerini sanıyor musun?

— Hayır, polisler gece evlerinde kalmağı ve gündüz gözüyle çalışmağı tercih ederler.

— O halde bütün bunlara ne lüzum var?

— Biz tedbirlerimizi aldık. Hiçbir şeyi ihmal etmek istemiyoruz. Şu andan itibaren içimizden biri Benson'u göz hapsinde tutacaktır. Gece yarısı da yerime başka birisi gelecektir.

— Ya polis bu akşam gelirse ne olacak?

— Yapılacak hiçbir şey kalmaz. Bu taktirde sabah gazetesi olması dolayısile haberi ilk Times verecektir. Fakat Star Herald'ın bizi geçmesine tahammülüm yok.

— Neden olmasın, mesele bu kadar mühim mi?

— Yo, işler bildiğimiz gibi değil. Ne de olsa bir prestij meselesidir bu.

Sylvia bir müddet sessizce durdu sonra:

— Harpler bu yüzden çıkıyor Rufus, dedi. İnsanlar da sanki birbirleriyle kavga eden çocuklardan farksız değil mi?

Larry Cristchfield saat 10.30'da yazı işlerine geldi. Sonra Boley'in yazıhanesine doğru yollanınca yerinden kalkarak yanlarına sokuldum.

— Rufus'dan nöbeti alarak bütün gece orada bekledim, dedi. Fakat yanımda güzel bir sarışın eksikti. Neredeyse gece bitmiyecek sandım.

— Charlie'nin gelişine kadar bekledin mi, diye Boley sordu.

— Tabii oğlan tam saatinde geldi. Arabası da mostralık. Kırk kilometre uzaktan duyulacak cinsinden. Gürültü patırdı içinde yanıma geliverdi, neredeyse komşuları uyandıracaktı.

Güleryek ilâve etti:

— Arabaya 90 dolar verdiğini unutmayın.

Larry:

— Tavan arasındaki ışık sabahın bir buçuğuna

kadar yanıp durdu dedi.

— Bu meseleyi sıkı bir surette takip etmeliyiz diye Boley mırıldandı. Charlie Bensonu gözetliyor, sana gelince Larry polis merkezine gidip hâdiseleri takip etsen hiç de fena olmaz.

Sonra bana dönerek :

— Neredesin Reed, makaleni hazırlıyacak mısın?

— Tabii dedim. fakat evvelâ Capitole uğrayıp birşeyler almalıyım.

Saat onbirbuçukta Capitolden çıktığımda içim bunkuldu. Hemen gazete satıcısından bir nüsha alarak merakla ilk sahifesine baktım. Star Herald bizi yine atlatmağa muvaffak olmuştu. Büyük puntolu yazılar gözlerimin önünde adeta dansediyordu :

STÜDYO CİNAYETİ İLE ALÂKALI OLARAK RADYO EVİNDEKİ TEVKİFAT

Adeta gözlerime inanamıyordum.

— Ya parası ne olacak efendim?

Veledin gazete parasını vererek yanımdan savdım. Sonra bir binanın duvarına dayanarak makaleyi okumağa başladım.

«Georges Benson onbir sularında N.A.C.'ye girerken Peterkin ve Kelly isimli sivil polisler tarafından tevkif edilmiştir. (Hey Allahım, ya Charlie'ye ne olmuştu?) Bundan bir saat evvel bir arama belgesini hâmil Dedektif Engle emrindeki polis grubu, Federal Muhabere Komisyonundan birkaç ajanla birlikte... (Peki ya Charlie neredeydi?)... gâyet güzel teçhiz edilmiş bir verici cihaz... Star Herald'ın bir muhabiri...

Daha fazlasını okumağa tahammülüm kalmamıştı. Boleyin suratında kan kalmamıştı. Star Herald'ın hususi nüshası önünde duruyordu.

— Ya Charlie neredeydi diye bağırdım.

— Bensonu şehirde takip ederken arabası bozulmuş. Oğlan bana saat onbirde telefon etti.

Kollarımı ümitsizlikle salladım. Bizi gene atlattılar diye homurdandım.

— Evet, biliyorum Reed.

— Patronun odasına daldım. Clume Star Herald'ı okuyordu. Başını gazeteden kaldırarak bana doğru baktı :

— Bu meseleyi dün akşam neşretmek için müsaadenizi rica etmiştim, dedim.

— Bunlar dün akşam cereyan etmiş hadiseler değil, Rufus.

— Orası öyle ama, şimdi de bunu basmak emrini vermişsiniz.

— Boleye yarım sütun ayırmasını bildirdim. Hem de üçüncü sahifede basılmasına taraftarım. Meseleyi bu kadar büyütmekte mana yok. Sonra Charlie Barı da bu meseleye katma. Oğlan neredeyse intihar edecek.

— Vah zavallıcık, elime bir geçse, kıçına bir tekme atıp defedeceğim keratayı...

Clume dudaklarını ısırarak :

— Böyle bir harekete girişmene aslâ müsaade etmem. Yazı odasındakilere oğlanı incitmemelerini tenbih ettim. Akıllı çocuktur. Zamanla iyi bir gazeteci olacağına eminim. Bu itibarla cesaretini kırmak istemiyorum. Uğradığı muvaffakiyetsizlik herkesin başına gelebilir. Daha iyi cinsten bir arabaya binememesi herhalde suç sayılmaz. Arabası durıncaya kadar Bensonu takip etmiş, sonra Benson şehre geldiğinde tevkif edilmiş. Polise gelince, Bensonun ayrılışını müteakip siviller evini sarmışlar. Bu da Charlinin hiçbir şey görmemiş olduğuna delâlet eder.

— Haklısınız. dedim. Oğlan vicdan azabı çekiyordur.

— Evine teleon ederek annesile görüştüm. Oğlunun odasında ağlayıp durduğunu söylüyor. Kendisine oğlunun kovulmadığını bilâkis maaşının arttırıldığını bildirdim. Herhalde birazdan gazeteye gelecektir.

— Fırsatı kaçırdığıma üzüldüm patron. İşi başka noktalardan ele almak lâzımdı.

— Hayır, hiç de öyle değil, zira nasılsa makaleyi bastıramıyacaktın. Mamaafih bu akşam hususi bir nüsha çıkaracağız. Öyle tahmin ediyorum ki Georges Benson yirmidört saat zarfında serbest bırakılacaktır.

— Yoksa suçlu değil mi?

— Mesele orda değil. Bensonu tevkif edebilmek için ellerinde kat'î deliller yoktu. Makalemde, resmi makamların elinde kâfi delili olmadan bir kimseyi tevkif etmesinin yersiz olduğu tezini savunacağım. Bu iş yine bizim sivri akıllı District Attorney'in kafasından çıkıyor tabiî.

Clume koltuğuna gömüldü ve uyuklamağa başladı. Fakat birden masasındaki zile bastı. Sekreteri derhal yanına geliverdi.

— Not almağa başlayın, diye, Clume kendisine talimat vermeğe başladı.

Arada benim odasında bulunduğumu unutmuştu. Yerimden kalkarak odayı terkettim.

Arada benim odasında bulunduğumu unutmuştu Yerimden kalkarak odayı terkettim.

MİKROFONDA
CİNAYET

O gece Sylvia'dan maada herkes stüdyoda müteessirdi. Bensonun tevkifi hepsini sarsmış. Böyle bir harekette bulunacağı kimsenin aklına gelmemişti.

Sylvia stüdyo sakinlerinin spikerler odasında toplandıklarını söyledi. Genç kız o gece için makiyajını tazelerken ben de diğerlerinin yanına seyirttim. Travis, Cutland. Leacock, Wallace, Pemberton ve Marchetti hep oradaydılar. İçlerinden bir kısmı ayakta bir kısmı da masalarına oturmuş hadise hakkında fikir teatisinde bulunuyorlardı. Beni soğuk karşılıyacaklarını tahmin etmeme rağmen gayet iyi hüsnü kabul gördüm. Ekspresin hususî nüshasında Benson hakkında yazılanlar herhalde hoşlarına gitmiş olacaktı. Hattâ bu arada makaleyi benim yazıp yazmadığımı da sormağı ihmal etmediler.

— Makaleyi patron yazdı, dedim. Bunun da neyi ifade ettiğini pekalâ bilirsiniz. Benson hakkında o kadar endişeye mahal yok. Şayet Clume onun yirmidört saat zarfında serbest bırakılacağını belirtiyorsa bu arkadaşınızın muhakkak bu zaman zarfında serbest bırakılacağına delâlet eder.

— Şüphesiz, diye Travis hiddetle atıldı. Polis bu tevkifi işin arkasını düşünmeden yaptı. Bensonun böyle

bir harekete tevessül etmiyeceğini düşünmek dahi lüzumsuz.

— Bir dakika, dedim, Clume, Bensonun masum olduğunu iddia etmiyor. O sadece Bensonun katil olmadığını dolayısile onu itham edecek başka sebepler bulunmadığından serbest bırakılması gerektiğini ileri sürüyor. Hattâ bu arada Radyo Federal Komisyonunun kanunlarını ihlâl etmesinin dahi tevkif için bir sebep teşkil edemeyeceği hususu üşerinde duruyor.

Leacock :

— Clume gerekli taşı tam gediğine koymuş, dedi. Bensonun elinde amatör bir verici cihaz müsaadesi var. Şimdi de frekans değişimine ait çalışmalar için bir müsaade belgesine ihtiyacı var. Bu müsaade eline geçinceye kadar bu işe lüzumlu teçhizatı hazırlaması polis indinde suç addediliyor.

Cutland :

— Belki de Polis hiçbirimizin bilemiyeceği bir sebep dolayısile kendisini tevkif etmiştir.

— Meryem Ana, sen yardımcımız ol. diye Marchetti sızlanmağa başladı.

Bundan sonra herbirimizden şüphelenecekleri muhakkak. Hattâ emrimdeki müzisyenlerin bir kısmı daha şimdiden beni yan yan süzmeğe başladılar dahi. Hakkındaki düşüncelerini de anlamıyor değilim. «İtalyan asıllı olduğuna göre faşist olmadığı ne malûm» mealinde birşeyler tasarladıklarını sezer gibi oluyorum. Bütün aklını kaçırmış zahir...

— Sizi hapsetmediklerine şükredin. Tino, diye Pemberton kendisine takıldı... Mamaafih gelecek tevkifin size raci olmıyacağı ne malûm?

— Benden evvel siz varsınız.

— Yoo, bakın ben kendimi kurtarmış sayılırım. Sonra mesaj meselesinde nazarı dikkati celbettim. ve...

— Ve vaziyetten sıyrılmak için Bensonu zabıtaya siz teslim ettiniz. Bu suretle ödeşmiş oluyorsunuz, diye Leacock gürledi.

Pembertonun gülüşü kayboldu.

— Ne demek istediğinizi pek anlıyamadım, dedi.

— Neyi kasdettiğimi siz pekalâ anlamışsınızdır.

Pembertonla Leacock neredeyse birbirlerine girecekleri. Travis aralarına girerek onları biribirlerinden ayırdı. Leacockdan daha genç ve ariyarı olan Pembertonun hasmını yere sereceği muhakkaktı. Fakat odadakilerin hepsi Leacook'un tarafını tutuyordu.

— Yeter artık Sam, kavganın sırası değil diye Travis ihtar etti.

Leacock pür hiddet:

— Neye olmasın, dedi. Bensonu polise teslim eden odur. Dün öğle yemeğinden dönerken kendisini sokakta polislerle konuşurken gördüm.

Sonra Pembertona doğru dönerek:

— Aksini mi iddia edeceksin ha, dedi.

— Tamamile uydurma, ben orada bulunmadım.

— Sivillerle görüşen sen değil de kimdi?

— Evet onlarla görüştüğümü kabul ediyorum. «Sokak Röportajı» yayınını daha yeni ikmal etmiştim. Beni sokak ortasında çevirerek bazı sualler sordular.

— Tabii inkâra kalkışmıyacaksın çünkü seni bizzat ben gördüm., diye Leacock bağırdı.

— Ben de aksini iddia etmiyorum. Fakat Bensonu kendilerine teslim ettiğime dair ithamınız yersizdir.

Leacock hiddetinden neredeyse oğlanı yumruklıyacaktı.

— Bensonun tavan arasında bir vericisi olduğunu senden öğrendiler. Bunu da mı inkâr edeceksin? Bunu pekâlâ biliyordun. Zira Benson verici cihazı daha geçen akşam sana göstermişti.

— Herşeyi aydınlatmama neden meydan vermiyorsunuz? Bensonun verici bir cihaza sahip olması dolayısile tevkif edileceği aklımdan bile geçmezdi. Bana bir radyo amatörü olup olmadığını sordular, ben de bunu teyit ettim. Hattâ evinde bir..

Cutland :

— Hey Pem, çabuk mikrofona diye bağırdı.

Hepimiz saatlerimize baktık. Dokuzu kırkdört geçiyordu. Pemberton sür'atle dışarı seğirtti.

Leacock :

— Aşağılık herif, diye homurdandı.

Dave Wallace sakin bir eda ile :

— Başka türlü hareket edebilir miydi, diye sordu. Polislere hakikati söylemesi icap ediyordu. Onu sigaya çektiklerine göre yapacağı başka.....

— Hiç tahmin etmiyorum. kanaatimce sokakta lâfı açan ilk o olmuştur.

— Pemberton ise aksini iddia ediyor. Bu meseleyi de kendi noktai nazarından çözmeğe uğraşıyor. Bunda da ben bir kötülük görmüyorum. Harveye karşı olan sadakatinin bir nişanesidir bu... Hattâ bana geçen Pazartesi bu meselede bazı şahsî fikirleri olduğunu da söyledi.

— Ne gibi fikirler diye sordum.

— Fazla izahat vermekten kaçındı.

Kapıya yanaşarak Sylvia'nın işini bitirip bitirmediğine bakmak istedim. Kız, asansörlerin yanında beni bekliyordu.

— Haydi Rufus, bak ben hazırım, dedi.

Bu sırada Pemberton A stüdyosundan dışarı çıktı. Kendisine doğru birkaç adım atarak :

— Turner meselesi hakkında bazı şahsî kanaatleriniz olduğunu duydum.

Sözlerim canını sıkmıştı :

— Bu birşey ifade etmez dedi.

— Acaba bu bildikleriniz Benson ve kısa dalgaları hakkında mı?

— Polisleri ben celbetmedim. Beni kapı önünde görerek sigaya çeken onlardır.

— Bu hususdaki fikriniz nedir?

— Sualleriniz beni alâkadar etmez. Hem bundan sonra kat'î birşey söylemeden evvel dilimi tutmağa gayret edeceğim.

— Acaba radyo vasıtasiyle meçhul bir şahsın P. D. O. A. ya haberler ulaştırdığını farkettiniz mi?

— Dikkat etmiş olduğum hususlar ve göz hapsinde bulundurduğum şahıs hakkında şimdilik konuşmamağı daha uygun görüyorum. Sırası geldiğinde bu meseleye de temas ederiz olmaz mı?

— Kendinize dikkat edin, dedim. Bilhassa ihtiyatlı olmanızı tavsiye edeceğim. Bunun Turnerin hayatına mal olduğunu sakın unutmayın.

Şehrimizin müzikhol ve lokantalarından en meşhuru olan Gaston's binbir badire atlattıktan sonra bugünkü fevkalâde vaziyetine ulaşmıştı. Gaston's şehrin yegâne Fransız lokantası olark işe başlamıştı. Fakat sebebini anlıyamadığım bazı hususlar dolayısiyle tutunamamış, yavaş yavaş sönmeğe başlamış, başa çıkamıyacağını anlayınca bir

bar haline gelmiş ve buna bir de ucuz yemekler tarifesi ilâve edilmişti Sonra vaziyetini düzeltmeğe başlıyarak para kazanmağa başlamış ve Gaston's Bar Fairmont'un en parlak sosyete yerlerinden biri haline gelmişti. Ancak içki yasağı yüzünden vaziyeti tekrar bozulmuş barı kapatmak mecburiyetinde kalmıştı. O zaman Gaston's müşterilerine en leziz en orijinal sandviçlerini takdime başlıyarak yine lokanta faslına girişmiş ve içki yasağına rağmen gizli gizli içki satmağa başlamıştı. Fakat içki yasağı kalkınca Gaston'sun yıldızı yine söner gibi olmuştu. O zaman barı yeniden ihya ederek Dick Welleston cazının getirdiği yeniliklerle en gözde mevkiine ulaştı.

Gaston's insana daima maziyi hatırlatırdı. Muhitin Fransız atmosferi barın ilk debdebeli zamanlarını aklımıza getirirdi. Duvarlardaki çıplak kadın freskleri, kapıda Gaston'sun metodla ona has bir hüsnü kabul hep eski güzel günlerin hoş bir aksisedasından başka birşey değildi. Nihayet bara yeni dadanmıya başlıyan yüksek sosyete, mikrofonda tatlı ve ipek gibi sesile en dekolte şarkıları söyliyen, peri bu havayı tamamlıyordu. Kadının, sıcak, billûr gibi bir sesi vardı. Bu sürükleyici ses gayet alçak perdeden bütün kalplere sesleniyor, kâh mikrofona kadar eğilerek ona bir sevgiliye sarılır gibi sarılıyor, kâh uzaklaşarak mikrofondan ürker gibi hareket ediyordu.

Sylvia bana doğru eğilerek:

— Kadının gözleri çok mânalı değil mi Rufus, dedi.

— Pek o kadar değil dedim, mamaafih gözlerine dikkat etmemizi istiyorsa bu gece elbisesini giymeyiversin.

— Gözleri kurşuni renkte, maviden de güzel ve mânalı. İtiraf ederim ki bugüne kadar bu kadar güzel gözlerle karşılaşmadım.

— Ben gri renkteki gözlerden hoşlanmam Sylvia. Mavi gözleri daha çok severim. Tıpkı sizinkiler gibi, muntazam taranmış saçlardan da hazzetmem, fakat sizinkiler gibi dalga dalga dökülenlerine bayılırım.

— Rufus, biraz fazla içtiniz gibime geliyor.

— Hem de nasıl. Bu gece sarhoş olmak, dertlerimi unutmak istiyorum. Hayatınızda hiç âşık oldunuz mu Sylvia?

— Ah bakın Rufus, bana söz vermiştiniz.....

— Hayır anlıyamadınız, ben kendimden bahsetmiyorum. Bu gece Turner meselesini tamamile unutmak istiyorum. Sizdense öğrenmek istediğim bambaşka birşeydi, yâni...

— Ne istediğinizi biliyorum Rufus. Korkmayın canım hayatımda hiç âşık olmadım. Buna mukabil beni öpen birisi de çıkıverdi. Beni geçen gece nasıl öptüğünüzü unuttunuz mu yoksa? Şayet fazla içmezseniz bu akşam da beni öpmenize müsaade edeceğim.

— Bütün bunları bir saat evvel söyleseydiniz olmaz mıydı? Bakın sekizinci bardağı da boşaltmış bulunuyorum. Hani, siz de itiraf zamanını seçmesini biliyorsunuz.

— İşte bu yüzden fazla içmenize rıza gösteremem. Sonra beni eve de götürmeniz icap ediyor. Bakın, sizi bu gece Carla Dean'e takdim etmeği tasarlamıştım. Halbuki bu halinizle bunu yapabilmeme imkân yok. Yazık oldu Carla'ya, hoşunuza gitmediğini anladım.

— Carla Dean da kimmiş?

— Şu gri gözlü kız.

— Onu tanır mısınız?

— Evet, N.A.C. de şarkı söylüyor.

— Ben siz tercih ederim.

— Bu kadar mütevazi mizaçlı olmasaydınız her-

halde siz de onun peşinden koşacaktınız. Stüdyonun bekâr erkekleri pervane gibi etrafında koşuyorlar. Hattâ bunlara evlileri de katabilirsiniz.

— Evli erkekler bazan bekârlardan da baskın çıkıyor. Maamafih stüdyoda Pemberton hariç, hepsini evli zannederdim.

— Cutland, Wallace ve Marchetti evli değiller.

— Bütün bunlardan bize ne dedim, haydi gelin de dansedelim.

Önünden geçtiğimiz sırada kurşuni gözlü kız da şarkısını bitirmiş pistin kenarında duruyordu. Sylvia gülümsiyerek kendisini selâmladı. Kız, biran şaşaladı. Sylvia onun bu şaşkınlığından istifade ederek beni takdim etti.

— Miss Dean, işte meşhur Rufus Reed.

Carla Dean beni en çapkın bakışile süzerek:

— Bak hele, dedi, demek şu meşhur Rufus Reed sizsiniz ha?

— Eğer yer yüzünde başka bir Rufus Reed yoksa benim olmaklığım iktiza eder.

Carla Dean'i yakından süzmeğe başladım. Güldüğü zaman üst dudağı lüzumundan fazla geriliyor ve ufak beyaz dişlerinin üzerinden pembe sıhhatli diş etleri görünüyordu.

— Günün adamı olmuşsunuz, Mr. Reed, hemen herkes sizden bahsedip duruyor, dedi. Esrarlı cinayetleri çözen müthiş bir adamla tanışmak ne zevk.

Carla birden ciddileşti ve ağır bir sesle:

— Harvey Turner yakın dostlarımdan biriydi, dedi.

Sylvia konuşmağa katılarak:

— Bu akşam bunları unutmağa çalışıyoruz Mis Dean.

Carla endişeli bir tavır takınarak:

— Yoksa sizleri üzdüm mü, diye sordu. Özür dilerim.

Birşeyler geveliyecektim. Fakat bu kadın beni âdeta teshir etmişti. Biraz evvel yanağına endişe ile götürdüğü uzun parmaklarını zevkle seyrediyordum. Birden Sylvianın omuzuma dayadığı elinin daha fazla ağırlaştığını hissettim. Yüzüne baktığımda gözlerinde hafif bir şüphe ve endişenin ilk emarelerini görür gibi oldum.

— İçki size bir hayli dokunmuş Rufus. Acaba soframıza dönsek nasıl olur?

Her iki kadını da idare etmeğe çalışıyordum. Bu itibarla Sylvianın beni masamıza götürmesine sesimi çıkarmadım. Carlanın cazibesinden kurtulamıyordum. Sylvianın mevcudiyeti bunu biraz telâfi ediyorsa da içkinin tesirile kendime tamamile hâkim olmadığımı hissediyordum. Orkestranın yeni bir havayı çalmasına kadar iskemleme iki büklüm oturdum. Sonra masanın üstünden Sylviaya doğru uzandım.

— Carla stüdyoda kiminle tozuyor, diye sordum.

— Bir de bu eksikti Rufus, esasen böyle bir suale muhatap olacağımı hissetmiştim.

— Hayır, hayır Sylvia gayet ciddiyim, Carla stüdyoda kiminle münasebettedir.

— Hiç kimse ile görüşmez, Rufus.

— Fakat biraz evvel.....

— Hayır hiç kimseyi kastetmedim. Erkekleri benden iyi tanırsınız. Carla stüdyoya geldi mi herşeyi bir yana bırakıp ona hizmet etmeğe kalkarlar. Gittiği zaman da hep onun lâfını eder dururlar. Tabiî mevzu hep bu kadının güzelliği etrafında dönüp dolaşır.

— Sevgilisi kim?

— Hiç sevgilisi yok.

— Emin misiniz, hele bir düşünün bakayım. Bu adamın ismi benim için çok mühim.

— Rufus, epeyi içmişsiniz.

— Size sarhoş olmadığımı daha evvel de söyledim. İlerde neden bunları sorduğumu anlıyacaksınız. Şimdi de ne olur kurduğum plânı bozmayın. Biraz sabırlı olun, herhalde bunun mükâfatını göreceksiniz.

Sylvia sözlerime inanmış, sükûnet bulmuştu.

— Peki Rufus, benden istediğiniz nedir?

— Carla ile muhakkak konuşmaklığım lâzım. Fazla içki içmiş gibi davranarak yanına yaklaşmağa çalışacağım. Carla ile hiçbir alâkam olmadığını peşinen bilmenizi isterim. Sizi, Carla gibi yüzlercesine değişmem. Gayem ondan yalnız birşeyler öğrenebilmektir.

— Fakat yapacağınız nedir?

— Size hemen söyliyemiyeceğim. Sonra size sırrımı ifşa etmemiş olmakla sizin de başınızı belâya sokmamış oluyorum. Yoksa bana itimadınız yok mu?

— Şüphesiz size inanırım Rufus.

Elini avuçlarımın içine alarak sıktım.

—Fevkalâde bir kızsınız Sylvia, belki de beni kıskanacak derecede sevmiyorsunuzdur.

— Kıskanç mı dediniz, hem de nasıl. Şu kaltağı gözünüze kestirdiğiniz takdirde külâhları değişeceğimizi bilmem şimdiden söylemeğe lüzum var mı? Esasen sizi ona takdim etmekle hata ettiğimi anlıyorum. Bununla beraber içimde garip bir his beni buna icbar ediyordu.

— Olgun bir kadın görüşüdür bu.

— Muhakkak. Hem sizin ona tutulup tutulmıyacağınızı da tesbit etmek istedim.

— Bütün bu izahatıma rağmen bana yine inanmıyorsunuz. Mamafih kıskanmanız hoşuma gidiyor. Bu minvalde devam etmeniz çok daha hayırlı olur kanaatindeyim. Zira belki Carla sizin nasıl hareket edeceğinizi merak ediyordur.

— Haddizatında sizi kıskanmamakla beraber sizi

kıskanıyor gibi davranacağım, istediğiniz bu, değil mi?

— Evet arzu ettiğim hep budur.

Sylvia ile mutabık kaldıktan sonra kendisine oynıyacağı rolü anlattım. Sonra Carlanın şarkısını bitirerek mikrofon başından ayrılmasını bekledik. Dansa kalkarak bulunduğu yere doğru dönmeğe başladık. Yanına vardığımızda Sylviayı hafifçe durdurarak Carlaya doğru yavaşça kekelemeğe başladım :

— Mis Dean, dedim. fef... kalâde, haaaaat..... tâ i... ilâ aaaaahi bir şekilde okudunuz. Ta... tasavvur edemiyece..... ceğiniz kadar güzel.....

Carla beni gülerek süzdü. Sözlerim onu bir hayli eğlendirmişe benziyordu.

— İlah..... hi bir sesiniz var, dedim. Bundan da... daha güzel bir şey dy... mama... dım, bi... ilahe kada..... gü... gü... güzel ooooool... duğunuzu görüyorum.

— Bakın neler söylüyor çapkın, dedi.

Bu arada da beni Carlanın yanından uzaklaştırmak için zahirî bir gayretkeşlik gösteriyordu.

Ben ise sözlerime devam ettim:

— Şayet be..... benimle dans ederseniz, fa... fanilerin en mesudu olacağım Mis Dean.

— Müteessirim Mr. Rufus, vazife esnasında dansetmeme müsaade etmezler.

— O halde biraz ko... konuşsak nasıl olur. Konuşmak da ya... yasak değil ya.

— Pek tabiî Mr. Reed.

Sylvianın kolumu yavaşça bıraktığını hissettim. Acı bir tebessüm ve kırgın bir sesle:

— Dertlerinizi biribirinize dökerken ben de masama çekileyim, dedi.

Sylvia bizi derhal terkederek, çenesi kısılmış bir halde yanımızdan uzaklaştı. Bu haliyle bir içim su gi-

biydi. Carla Dean'e doğru döndüm. Kız şeytani bir gülümseyişle yüzüme bakıyordu.

— Kız arkadaşınız size kırıldı galiba, dedi.

— Yok canım dedim, arkadaşım değil, vakit geçiriyoruz işte o kadar.

Carla artık kekelemediğimi farkederek beni dikkatle süzdü.

— Bu da ne demek oluyor, diye sordu.

— Sizinle hususî surette görüşmeyi arzu ediyordum. Tabiî onun yanımızda bulunması bu görüşmeyi bir hayli güçleştirecekti. Hattâ beni soğuk bulup yanımdan uzaklaşırsa daha da memnun olacağım.

— Kadınların ümitlerini kırıyorsunuz, korkunç bir adamsınız Mr. Reed. Hattâ sizden sakınmaklığım dahi icap ediyor.

— O kadar da izam etmeyin canım, size ayni oyunu oynıyacak değilim. Sylvia gibi budala bir kız olmadığınız muhakkak.

— Bana nelerden bahsedeceksiniz bakayım.

— Evvelâ sizden sonra da bizden bahsedelim. Birbirimizi daha iyi tanımamız lâzım. Sizi bu akşam sahnede gördüğüm andan itibaren mutlaka görüşmeğe karar verdim. Sizinle behemehal tanışmalıydım ve bu hususta da her çareye başvurmaktan çekinmedim.

— Bundan fevkalâde memnunum. Mr. Reed (Sonra gözleri ilerde oturan Sylviaya takıldı.) Fakat korkarım size bu bunu biraz pahalıya ödetecekler.

— Merak etmeyin. herşey yoluna girer. Hem Sylvia zannettiğiniz kadar tehlikeli değildir.

— Çok kuvvetli bir erkeksiniz Mr. Reed.

Carla birden kahkahayı bastı. Fakat bu kahkahanın altından beni merak, şüphe ile süzen ve her şeyi en ince teferruatına kadar hesaplıyan şeytanî bir bakış sezer gibi oldum. Rufus Reed'in ne tıynette bir adam olduğunu

muhakkak sezmiş olacaktı. Benden istifade edip edemiyeceğini hattâ kendisine bir tuzak kurmaya kararlı olup olmadığımı anlamağa çalışıyordu.

— Sizi muhakkak görmeliyim diye ısrar ettim. Yoksa her akşam çalışır mısınız?

— Evet her gece.

— O halde ne zaman görüşeceğiz?.

— Görüşebileceğimizi ima etmedim.

— Size telefon edebilir miyim?

— Rehberde telefon numaram bulunmaz.

— Yapmayınız, dedim, bana hiç olmazsa ufak bir muvaffakiyet şansı veriniz.

Carla biran tereddüt ettikten sonra aniden karar verdi:

— Haydi öyle olsun, dedi. İcabında beni bir başkası uğruna harcıyacağınız muhakkak. Bununla beraber şansımı denemeğe karar verdim. Yarın akşam münasip mi?

— Fevkalâdesiniz, acaba buradaki mesaiiniz saat kaçta biter?

— Saat yarıma doğru. Sonra beni evime bırakırsınız.

Masama dönerek iskemleme yığılır gibi oturdum. Sylviaya:

— Yavrucuğum, dedim, rolünüzde fevkalâde idiniz. Yalnız bu role devam ettiğimizi sakın unutmayın. Bana çok içerlemiş fakat herkesin önünde rezalet çıkarmak istemeyen bir genç kız ruhihaletine bürünün. Bakın işte Carla bizi süzüyor.

Sylvia vaziyeti anlamakla beraber rolünü eskisi kadar mükemmel bir şekilde oynıyamıyordu. Hesabı ödedim. Paranın üstünü masadan aldığım sırada Sylvia yerinden kalkmıştı bile.

Arabaya yerleşip hareket ettiğimiz zaman Sylvia-

nın istifini bozmadığını farkettim. Benden biraz uzağa yerleşmiş ve ellerini sinirli bir hareketle dizleri üzerinde birleştirmişti.

Kendisine doğru dönerek:

— Neniz var Sylvia, dedim. Yoksa rahatsız mısınız?

— Beni herşeyi anlıyamıyacak kadar budala mı zannettiniz Rufus?

Sylvia neredeyse ağlıyacaktı. Bana fena halde içerlediğini farkettim.

— Haydi, bana istediğiniz kadar küfredin, dedim. Rolünüzü fevkalâde oynadığınızı söylememden mütevellit sinirlendiğinizi anlıyorum. Fakat çocukluk ettiğinizin de farkındasınız tabii. Size hakikati olduğu gibi itiraf etmekten başka çarem kalmıyor.

— Hiç zahmet etmeyin, öğrenmek istemiyorum.

— Carla Dean'in Turner meselesinde parmağı olduğunu söylersem bana ne dersiniz?

Sylvia derin bir nefes alarak gözlerini gözlerime dikti: Sözlerime pek inanır görünmüyordu:

— Kuzum Rufus bu masalları da nereden bulup çıkarıyorsunuz?

— Bu hususta henüz bir şey bilmiyorum. Fakat bulmak üzereyim.

— Bunu nasıl anlıyabildiniz?

— Carla bir nazi ajanıdır, dedim. Parmağındaki yüzüğe dikkat ettiniz mi?

— Evet, etrafı incilerle çevrili kıymetli bir zümrüt yüzük nazarı dikkatimi celbetti.

— Bu yüzüğü Carlanın parmağında evvelce gördünüz mü?

— Hayır görmedim.

Bakın işte buna memnun oldum. Şayet Carla bu yüzüğü daha evvel takmışsa bütün tahminlerim suya düşecekti. Bu zümrüdün bir eşi bulunmadığı taktirde, bahis-konusu yüzüğü Alman Konsolosluğunda gördüğüme kalbımı basarım.

— Ayni yüzük olduğuna kat'iyetle emin misiniz? diye Clume ısrarla sordu.

— Şuna bir bakarmısınız? dedim.

Gazetemizin ressamı John Mason yüzüğün tarifine uygun renkli bir resmini yapmıştı. Resmi patronun yazıhanesi üstüne bıraktım.

— Hayır, dedim, bu bir parola âleti değil. Sonra bu nevi montürler de pek revaçta değil. Fakat bu hususta daha emin olmak gayesile resmi Fleet and Rogers firmasına gösterdiğim zaman geçenlerde ayni modelde bir yüzüğün montajını yaptığını söylediler. Fakat bu yüzüğü kime sattıklarını söylemek istemediler. Mamaafih ben alıcının kim olduğunu biliyorum.

— Bütün bunlardan ne istidlal ediyorsun?

— Carla hakkımda herşeyi biliyor. Kanaatimce Bergmanı, konsolosluğu ziyaretimi müteakip veya ertesi gece gördü. Herhalde konsolos kendisine ziyaretimden bahsetmiş olacak. Bununla beraber Carlanın Bergman

ile olan münasebetinden haberdar olduğumu bilmesine imkân yok, zira yüzüğün benim için birşeyler ifade ettiğini aklına bile getiremez. Olsa olsa kendisile tanışmak hususunda göstermiş olduğum taşkınlık kendisini şüphelendirmiş olabilir. Bu itibarla kendisinden birşeyler öğrenmek hususunda birtakım güçlüklere uğrıyacağımızı zannediyorum. Bununla beraber bu maceraya atılmama değer, zira bir hayli enteresan olacağını tahmin ediyorum.

— Aynı zamanda bir hayli de tehlikeli olacak. Kadının arkasında kuvvetli bir teşkilât bulunduğunu aklınızdan çıkarmayın.

— Bununla beraber herifler, bu dünyada mevcut değillermiş gibi hareket ediyorlar. Belki Turnerin katli ile doğrudan doğruya bir alâkaları yok ve bu meseleden mümkün olduğu kadar uzak kalmak istiyorlardır. Kanaatümce bu işte rolü olan tek bir adam var.

Clumie başını sallıyarak:

— Müsaade edersen, dedi, ben fikrine iştirak etmiyeyim. Adamlarını kurtarmak için bütün teşkilâtı feda edeceklerini hiç zannetmiyorum. Bu itibarla onu kurtarmak hususunda teşebbüse geçeceklerini pek zannetmiyorum. Sonra kendi teşkilâtlarını korumak için bu heriflerin hiçbir şeyden çekinmiyecekleri muhakkaktır. Şayet bu adam yakalanırsa bütün çetenin tehlikeye düşmesi ihtimali vardır. Zira adamın gevezelik ihtimali daima varittir.

— Patron, dedim, Carla Dean bizim için biçilmiş kaftan. Kan belki de sadece Bergmanın metresidir. Hattâ belki de Carla Dean hem ajan hem de birçoklarının metresi olan bir kadındır. Mamaafih kendisile tanışmış olsaydınız onun bize ne gibi faydaları dokunabileceğini hemen anlardınız.

— Şimdi bu kadının peşinden niçin bukadar koştuğunu anladım.

— Bundan çok basit meseleler için ne kadar çalıştığımı sen de bilirsin patron. Hattâ icabında şu vatan uğruna da canımı seve seve vereceğimi idrak edersin tabiî.

— Orası muhakkak. Fakat bu kızın sana yeni bir malûmat vereceğini sanmıyorum. Şayet bana naklettiğin gibi birçok kimseleri tanıyorsa bu malûmatını çok pahalıya satacaktır. Fakat ne kadar büyük bir tehlikeye atıldığının bilmem farkında mısın?

— Çok dikkatli davranacağım patron. Carla Dean gibi kurşuni gözlü her kadın Gestapo ajanı olmasa dahi yine de tehlikelidir.

Clume beni merhamet dolu bir bakışla süzdü:

— Güzel kadınların çok peşinden koşuyorsun Rufus. Korkarım günün birinde canına okuyacaklar.

— Kimbilir, belki de günün birinde içlerinden bir tanesiyle evleniveririm. Acaba Larry, Benson hususunda telefon etti mi?

— Benson hâlâ içerde yatıyor.

— Fakat aradan yirmidört saat geçmiş bulunuyor.

— Saat birde sorguyaçekilecek, sonra da serbest bırakılacak.

Sorgu Hâkimliğine yollanmadan evvel bir ara karakola kadar uzandım. Bruce yazıhanesindeydi. İçeri girdiğimde kendisine sumturlu bir küfür savuracağını zannederek çekingen bir şekilde beni süzdü.

— Emir kulu olduğunuzu biliyorum, dedim. Ancak yerine getiremiyeceğiniz bir şey hakkında söz vermenizi doğru bulmadım. Hani bana diğer gazetecilerle birlikte haber verecektiniz?

— İnanın bana Reed, sözümü tutacaktım, fakat şu District Attorney yok mu, işleri hep o bozdu. Beni bile atlattı.

— Boş verin. dedim, nasılsa Benson bir saate ka-

dar serbest bırakılıyor.

— Evet biliyorum, esasen ben de onu tevkif etmeğe taraftar değildim. Bu meselede henüz hazır olmadığımızı biliyorum. Fakat şu inatçı Cook ile insan başa çıkamıyor ki... İşin kötüsü de Bensonun aradığımız adam olmayışıdır. Fakat artık iş işten geçmiş bulunuyor. Benson maksadımızı anladı, bundan sonra tetik davranacaktır. Tabiî biz de aleyhinde birşey ispat edemeyince onu tevkif edemeyiz. Esasen serbest çalışabilmek için vaktile müsaade istemişti. Halihazırda Washington, frekans hususundaki talebini tetkik ediyor. Benson bu hususta her türlü tedbiri almış bulunuyor, yahut da P.D.O.A. her türlü tedbiri ihtiyar etmesini tavsiye etmiş olacak.

Sorgu Hâkimliği Bensonun serbest bırakılmasına karar verdi. Tabiî bu karara Cook da iştirak etmek mecburiyetinde kaldı. Bensonu cinayet töhmeti altında bulunduramazdı. Radyosunu kanunsuz bir şekilde kullanmakla da itham edemezdi. Çünkü bu mevzu esas itibarile Federal Mahkemeyi alâkadar ediyordu. Ses mühendisini ise yardakçılık suçundan mevkuf tutmak istiyordu. Fakat Bensonun avukatı District Attorney ile bir güzel alay etti.

Gazeteye avdetimde Sylvianın bir mesajını buldum. Kendisine telefon ettiğimde vakit kaybetmeden stüdyoya uğramamı rica etti. Derhal yola çıktım. Stüdyoya vardığımda her tarafı bir hayli telâş içinde buldum. Koridorlar bir sürü çocukla dolmuştu. Yavaş yavaş Auditorium'a doğru yollandılar.

Sylvia beş dakikada yanıma geleceğini bildirdi. Kendisine çocuk matinesinin hangi salonda cereyan edeceği, biletlerin nereden satın alınacağı gibi bir sürü sualler soruyorlardı. Çocuk matinesi Marylabd İce Cream Company tarafından finanse ediliyordu ve Ellen Austin tarafından idare edilecekti. Saat dörde tam beş vardı.

Yumurcaklar auditorium'a girince etrafı yine ses-

Gazeteye avdetimde Ray Boleyin yazıhanesi önünde durudum.

— Mühim bir havadisim var, dedim. Gelin de patronla görüşelim.

Clume bizi dikkatle dinledi. Star Herald'ın oyununu unutmayan Boley bunun hıncını almak için sabırsızlanıyordu.

— Bu malûmattan derhal istifade etmek lâzım, dedi. Eğer Pemberton bu akşama kadar görünmezse Travis polisi derhal haberdar edecektir. O zaman da Star Herald polisten aldığı havadisi derhal basacaktır. Artık ona bu fırsatı bir daha veremeyiz.

Clume düşünceli bir tavırla:

— Acaba bu havadis Pembertonun hayatını tehlikeye sokmaz mı? Bu delikanlı devamlı bir şekilde saklanamaz. Ergeç yarın vazifesi başında bulunacaktır. Fakat haber verirsek teşkilât Pembertonun gevezelik ettiğini anlamış olacaktır.

— Kendisine birşey konuşmamasını da tenbih etmediler ya, diye Boley homurdandı.

— Başkasının işine burnunu sokmaması, bilhassa Turnerin meselesine karışmaması kendisine ihtar edildi.

Bu sözlerden sonra Clume başını sallayarak haberi neşretmemize imkân olmadığını belirtti. Fakat patron birden silkinerek:

— Haberi basacağız, dedi. Rayin fikrine iştirak ediyorum. Şayet Pemberton bir delikte gizleniyorsa tekrar ortaya çıktığında kendisini müdafaa edebilecektir. Rufus oğlum, vakit kaybetmeden derhal şu makaleyi yazıver. Yalnız dikkat et, şahsi düşüncelerini buna katmıyasın. Pembertonun mesajı aldığını, öğleyin stüdyodan yemeğe çıktığını ve o saattenberi kendisinden haber alınamadığını bildireceksin.

Kırkbeş dakika sonra sokak satıcılarımızın çığırtkan sesleri «İkinci Tabı» diyerek caddeleri dolduruyordu. Bruce'un gazeteyi satın alıp okuyacağı zamanı hesaplıyarak polis merkezine bir müddet sonra yollandım. Star Herald'ın muhabiri Brinley müfettişin yanındaydı. Matrak geçmek sırası bana gelmişti.

— Makaleyi nasıl buldunuz, diye sordum.

Bruce, Brinleye dönerek :

— Ben sana demedim miydi, sana güven olmaz diye, git de Distyrict Attorney ile kozunu paylaş. Yallah, marş marş.

— Ama haberi pekâlâ biliyordunuz. Bütün bunları hazırlıyan siz değil miydiniz?

— Bana bak delikanlı, kaybedilecek vaktim olmadığını sen de biliyorsun. Şöyle güzel güzel basıp gidecek misin Yoksa?...

Brinley beni hiddetle süzerek:

— Burada kalacağım demez mi.

— Bana bak evlât dedim, burası sana göre değil (Bruce'un yazıhanesi arkasına geçerek karşısına dikildim.) Hem hastalanırsan patronuna sonra ne cevap veririz. Müfettiş buradan çıkıp gitmeni istiyor. Hadi daha ne duruyorsun, defol ulan...

sizlik kapladı. O zaman Sylvia bana kendisini bir hayli düşündüren bir meseleyi açıkladı:

— Rufus, dedi, Pemberton hakkında çok endişeliyim. Tehlikede olmasından korkuyorum.

— Ne gibi bir tehlike?

— Saat birde yemeğe çıktı,sonra bir daha dönmedi. İki ile dört buçuk arasındaki yayının idaresi ona aittir. Pembertonun yayına gelmeyişi hattâ kimseyi de haberdar etmeyişi garip değil mi?

— Bu da birşey ifade etmez.

— Bir dakika Rufus. «Sokak Röportajından» avdetinde Pemberton bir hayli endişeli görünüyordu. Suratı bembeyazdı. İşin içinde birşeyler olduğunu sezer gibi oldum. Bu kadar korkmasının sebebini kendisine sorduğumda hiç bir şey söylemek istemedi. Sonra bu sırrı kimseye ifşa etmiyeceğime dair benden söz aldıktan sonra yayın esnasında kalabalık arasından meçhul bir şahıs çıkarak ilk seferki gibi hareket ettiğini nakletti.

— Yeni bir mesaj mı yoksa?

— Aman ne olur alçak sesle konuşun.

Sylvia endişe ile etrafına bakındı. Sonra devam etti: Evet hâdiseler yine geçen seferki gibi cereyan etmiş. Kalabalık arasından bir adam fırlayarak eline bir kâğıt sıkıştırmış, sonra geldiği gibi kaybolmuş.

— Size mesajı gösterdi mi?

— Evet, öbürünün tam eşi

— Onu herhalde saklamadınız değil mi?

— Hayır, Jack onu cebine soktu. Kâğıdı polise göstermesini tavsiye ettim fakat nedense kabuletti remedim.

— Niye?

— Bir şeyden korktuğunu söyledi. Size bütün bunları anlatmamalıydım dedi. Fakat başıma birşeyler geldiği takdirde birisinin vaziyetten haberdar olmasını ar-

zu ediyorum. Pemberton fena halde türkmüştü. Ne yapmak niyetinde olduğunu kendisine sorduğumda «Hiçbirşey yapmak niyetinde değilim. Hattâ bu hususta fazla gevezelik ettiğimi de zannediyorum. Fakat Turnerin işlediği hatâya düşmeğe hiç niyetim yok. Konuşmamamı ihtar ediyorlar. Bu yüzden başımı belâya sokmak istemem.»

Sylvia bunları söyledikten sonra sustu.

— Daha ne haberler var dedim.

— Bundan ibaret. Saat bire doğru Pemberton çıkıp gitti. Bundan sonra neler yaptığını bir türlü öğrenemedik. Belki de bir yere saklanmıştır. Kendi evinde de yok. Travis Pembertonun evinden bana telefon etti.

— Travis bu işlere ne diyor?

— Kimse benim kadar endişeli değil. Mesaj hakkında kimsenin malûmatı yok. Pembertonun neden gelmediğini birbirlerine sorup duruyorlar. Ne yapacağımı adetâ şaşırdım, Rufus.

— Hiçbirşey yapmıyacaksınız.

— Acaba mesajdan söz açsam mı?

— Hayır.

— Kanaatinizce neler cereyan etmiştir?

— Ben size düşündüklerimi söylüyorum. Fena halde korktuğu belli. Canını kurtarmak için de saklanmağa mecbur.

— Size inanmağı nekadar da isterdim, diye Sylvia söylendi.

— Daha ne gibi bir tahmin yürütülebilir, bilmem ki? Kanaatimce başına birşey gelmemiştir. Stüdyodan ayrıldığı zaman vakit bir hayli erkendi. Şehrin hudutlarından dışarı çıkmadığına eminim. Hakkında hiçbir şey duymamanız da başına bir felâket gelmediğine delâlet eder.

Sylvia içini çekerek:

— Bu oğlan çekilmez bir musibettir, bununla beraber başına kötü birşey gelmesini istemem.

— Benim hakkımı yiyemezsiniz, buna düpedüz...

— Ulan namussuz seni, geçen günden beri seni arıyorum. Bir de beni Alman Konsolosluğuna kadar takip edersin değil mi? Bana bak yavrum başkalarının işlerime burnunu sokmasını sevmem. Hele beni takip etmelerinden hiç mi hiç hazzetmem. Şimdi burdan güzel güzel gidecek misin, yoksa seni ben mi dışarı atayım?

Herif homurdanarak çıkmağa hazırlandı.

— Bak seni okşamağa niyetim yok, dedim. Mamaafih beni buna mecbur edersen onu da yaparız. Sonra yakasından tutup dışarı atıverdim.

Müfettiş:

— Pemberton'un sırra kadem basışına dair hiç bir malûmatım yok dedi.

— Eh, artık bu hususta birşeyler öğrenmiş bulunuyorsunuz. Ya şimdi ne yapacaksınız?

— Pete ile Kelly'i N.A.C.'e gönderdim. Travisi sıgaya çekerek kendisinden birşeyler öğrenmeğe çalışacaklar.

— Onları boşuna beklemenize lüzum yok. Hâdiseyi ben size anlatayım. Travisin son mesajdan haberi olmadığından Pemberton'un kayboluşu hakkında birşey bilmediğini söyliyecektir. Tabiî arada yine Ekspresse çatarak olmadık haberler bastığımızı ileri sürecektir. Sonra Peterkin ile Kelly herkesi sorguya çekecekler ve Sylvia Hasting kendilerine mesajı gördüğünü bildirecektir. Adamlarınız size ancak bunları anlatacaklardır.

Hakikaten geldiklerinde Pete ile Kelly söylediklerimin aynısını naklettiler. Pemberton hakkında hiçbir malûmat elde edememişlerdi.

Kelly:

— Sylvia Hasting, Pembertonun korkudan hasta düştüğünü ileri sürüyor, ben de aynı fikirdeyim, dedi.

Bruce dalgın dalgın:

— Eh, sayenizde herşeyi öğrenmiş bulunuyoruz, Reed. Halihazırda birşey yapabilmemize imkân yok. Bununla beraber elimizden geldiği kadar vaziyeti idare etmemiz lâzım. Hattâ belki de Pembertondan birkaç saate kadar haber alırız.

Fakat, akşam saat sekiz otuzda Gastons'a Carla Dean'i almağa gittiğimde dahi Pembertondan kimsenin haberi yoktu. Şu kurşunî gözlü kıza nasıl muamele edeceğim hususunda henüz bir fikrim yoktu. Evvelâ bana itimat etmesi gerektiğini, P.D.O.A. ile hiçbir alâkası olmadığına dair kendime inandığımı ona münasip bir lisanla anlatmalıydım. Eğer Pembertonun kayboluşundan dem vurmaz ve Turner meselesini ele almazsam maksatlı hareket ettiğimi anlıyacaktı. Bu mevzua temas ettiğim taktirde ise kendisinden birşeyler öğrenmeğe çalıştığımı zannedecekti. Fakat bütün bu düşüncelerim birden zail oldu. Arabama bindiğimizde Carla:

— Jack Pemberton hakkında birşeyler öğrenebildiniz mi? diye sordu.

— Hayır, hiçbir şey öğrenemedim.

— Bir delilik mi etti dersiniz?

— Anlıyamadım.

— Kalkıp birden kaybolması biraz tuhaf değil mi? Meselâ Travise bundan pekâlâ bahsedebilirdi.

Önüme bakarak otomobili idareye başladım. Carla ile çene çalarken araba istikametini değiştirmişti. Bütün dikkatimi toplıyarak arabayı idareye başladım.

Cadde bir hayli kalabalıktı ve bu insan selinin arasından süzülmek de bir hayli güç olacaktı. Bununla beraber Carlanın suallerine kaçamaklı cevaplar vermektense otomobili idare etmenin çok daha hayırlı olacağına şüphe yoktu. Carlanın ısrarlı bakışlarını üzerimde hissediyor ve endişemi hissettirmemeğe çalışıyordum. Pembertonun akıbetile yakından alâkadar olduğumu hissetmeme-

si lâzımdı. Hem de Carla'yı her bakımdan dize getirmeye kararlıydım.

— Pembertonun bir hayli ürktüğü kanaatindeyim, dedi.

— Onun tıynetindeki erkekler gölgelerinden bile korkarlar.

— Zabıta, Pembertonun mesajı aldığını nereden biliyor? Acaba Pemberton polislere birşey mi söyledi dersiniz?

«Sıkı dur bakalım yavrum, diye söylendim, taarruz başladı bile, kız senden evvel teşebbüse geçti.» Sonra yüksek sesle:

— Bu hususta maalesef hiç malûmatım yok. dedim. Zabıtanın ne kadar ketum olduğunu siz de bilirsiniz.

Kalabalığın daha az olduğu bir sokağa saparak Carla'ya döndüm:

— Nereye gitmeği arzu ederdiniz? Yoksa yorgun musunuz?

— Hayır pek de değil. Bize gitsek nasıl olur?

Carlanın verdiği adrese, Purvis Avenue'deki evine yollandık. Oraya vardığımızda plânlarımı değiştirmek mecburiyetinde kalacağımı farkettim. Filhakika Carla'nın bir apartımanda oturduğunu tahayyül etmiş komşulardan da hakkında bir hayli malûmat toplıyacağımı ümit etmiştim. Fakat tahminlerimin aksine Carlanın oturduğu sokakta yalnız ufak villâlar vardı. Üstelik Carlanın villâsı sokağın ucunda bir bahçenin içersinde diğer evlerden yüz metre mesafedeydi. Bahçeye girerek çakıl taşlı yolda bir kavis çizip villânın arkasında durduk.

Evi tetkik ettim. Ufak bir bungalov üslûbunda inşa edilmişti. Oturma odası villânın bütün cephesini kaplıyordu. Carla evinin içersini zevkle döşemişti. Kendisine bu hususu açıkladığımda gülmeğe başlamıştı. Kompliman

hoşuna gitmişti.

— Evi ben inşa ettirdim, dedi. Yirmi yıl sonra kısmet olursa sahibi olacağım.

— Tek başınıza mı oturuyorsunuz?

— Evet, ev bir hayli ufak. İki odası var. Bunlardan maada bir yemek odasile bir de mutfağı mevcut.

— Ev işlerine bakan başka kimseniz yok mu?

— Evet bir kadıncağız var. Öğleye doğru gelir, yemeğimi hazırlar. Sonra akşama doğru kalkar gider. Umumiyetle müzikhol artistlerinin sürdüğü bir hayat, bir bohem hayatı yaşıyorum.

— Bu hayat tam size göre dedim. Geçen akşam sizi ilk gördüğümde bir hayli şaşırdım. Size adetâ tutulduğumu söylersem bilmem inanacak mısınız?

— Bak hele, dedi, buna inanayım mı?

Carla gülümsiyerek yüzüme bakıyordu. Hislerimin onu bir hayli şaşırttığı muhakkaktı. Carla gülmekle beraber gri gözleri endişeliydi. Bana inanıp inanmamakta müteredditi görünüyordu.

— Size âşık olan kızların akıbetini biliyorum, dedi.

Sonra konuşmamızın mevzuunu değiştirerek şahsıma intikal ettirdi.

— Biraz da sizden bahselim Rufus. Herhalde bir hayli heyecanlı bir mesleğe intisap etmişsiniz.

Carla hedefine bir hayli yanaşmış bulunuyordu. Artık burdan Turner meselesine geçmek işten bile değildi. Fakat ben elimden geldiği kadar mevzua temas etmemeğe çalıştım. Carladan mümkün olduğu nisbette malûmat toplıyacak buna mukabil de ona hiçbir şey söylememeğe gayret edecektim. Bu minvalde devam ettiğimiz takdirde Carlanın bütün bildiklerini sayıp dökeceğini anladım. Kurnaz kız suallerini gayet tabii bir şekilde soruyor sanki bu mesele ile yakından alâkadar değilmiş gibi bir

tavır takınıyordu. Buna mukabil de vereceğim cevapları büyük bir dikkatle dinliyordu. Adetâ Carla sözlerimi içiyor gibiydi. Kâfir kız bu akşam herzamankinden de güzeldi. Parmağında parlayan zümrüt yüzüğün hatırlattığı hatıralar olmasaydı neredeyse bu sehhar kadının zebunu olacaktım.

Telefonun ziliyle kendimize geldik. Carla Dean yerinden kalkarak yan odaya geçti ve arkasından da kapıyı kapadı. Saatime baktım. Sabahın tam biriydi. Gece yarısından sonraki bir saatteki bu telefon muhaveresinin daha evvelinden hazırlanmış bir plân mucibince cereyan edip etmediğini bir an düşündüm. Sonra aklıma Clume'ün sözleri geldi: «Bu heriflerin gerilerinde toplanan kuvvetleri hiçbir zaman aklından çıkarma Rufus».

Kapıyı tekrar açtığında Carla en tatlı sesile:

— Birşeyler içelim mi, diye teklif etti. Acaba Skoç mu yoksa Burbonu mu tercih edersiniz?

— İkisi de müsavi. Yardıma gelebilir miyim?

— Rahatsız olmayın, teşekkür ederim.

Sonra kapıyı kapıyarak içkileri hazırlamağa koyuldu.

Biraz sonra Carla yine göründü. Bu sefer ellerinde birer bardak tutuyordu. Yanıma yaklaşıp sol elindekini bana uzattı. Hareketlerinde sağ elindekini benden uzaklaştırmak için o kadar bariz bir hâl vardı ki çok ihtiyatlı davranmaklığım icap ettiğini derhal anladım. Meçhul şahısla cereyan eden telefon muhaveresinden sonra bu kaltağın bana bir oyun oynıyacağı muhakkaktı. Kendimi tehlikede hissediyordum. Yapılacak yegâne şey vakit kazanmaktan ibaretti. Bunun üzerine eski maceralarıma temas ederek Mrs. Jetty'nin polisin elinden nasıl kurtulduğunu uzun uzun anlattım. Tabiî bu arada içki içmiyor ve müteradiyen konuşuyordum. Nihayet hikâyenin sonuna geldim. Şüphesiz herşeyin bir sonu olduğu gibi bu hikâye-

nin de bir sonu olacaktı. Maceramın son kelimesini telâffuz ederken buzlu bardağı da oturduğum kanapenin yanındaki ufak servis masasına bıraktım. Sonra birşeyler yapmak için ellerimi oğuşturmağa başladım.

Masanın öbür tarafında yumuşak bir koltuğa gömülmüş olan Carla Dean elindeki bardağı bir elinden bir eline alıyor ve zahiren beni dinler görünüyordu. Nihayet bir müddet sonra o da bardağını masanın üzerine bıraktı.

— Şu bardaklara bakın, dedi. Etraflarını hemen buz kapladı. Ben de hep altlarına tabak koymağı unuturum. Şunları bir gidip alsam fena olmıyacak.

Tam sırasıydı. Fırsatı kaçırmağa hiç niyetim yoktu. Kadın odadan çıkar çıkmaz buğulu bardakları birbirleriyle sür'atle değiştirdim. Bu arada bardakları masa üzerinde bıraktıkları yuvarlak su izleri üzerine yerleştirmeyi de ihmal etmedim. İkimiz de bardaklara dudaklarımızı değdirmediğimiz için Carlanın bu değişikliğin farkına varmasına imkân yoktu. Odaya tekrar girdiğimde yüzüme dikkatle baktım. Carla işin farkına varmamıştı bile. Hiç istifini bozmadan bardakların altına tabakları koyarak yerine oturdu.

Değiştirmiş olduğum bardaklar içime emniyet getirmişti. Neş'emi tekrar bulmuştum. Artık tehlike kalmamış sayılırdı. Sevinçle bardağımı kaldırarak:

— Dünyanın en cana yakın kadını şerefine içiyorum, dedim.

Bardaklarımızı tokuşturduk. Sonra içkileri midemize indirdik. Belki de şüphelerimde yanılmıştım. Mamafih her ihtimale karşı ihtiyatlı davranmakla yerinde bir hareket yaptığıma için için seviniyordum. Bir yandan da Carlanın her hareketini takip ediyor, onun da beni süzdüğünün farkına varıyordum. Carla sızdığı takdirde evi rahat rahat tetkik edebilecektim.

— Fevkalâde bir adamsınız Rufus, cesaretiniz kadar zekânız da hoşuma gidiyor.

— Teveccühünüze teşekkür ederim. Benim diğerlerinden fazla bir şeyim yok. Hem, zannettiğiniz kadar da zeki değilimdir.

— Çok mütevazi bir insansınız Rufus. Cesur bir adam olduğunuz muhakkak. Aksi takdirde P.D.O.A. kadar tehlikeli bir teşkilâtın izini keşfetmeğe kalkmazdınız.

— Hiç de öyle değil. Ben polis değil sadece basit bir gazeteciyim. ve hedefim cemiyetin her derdile meşgul olmak ve gazeteme enteresan röportajlar, makaleler yetiştirmektir. Takdir edersiniz tabii, bir makale hazırlamak pek de ..... Allahallah, bana ne oluyor böyle ..... diyerek ıslak avuçlarını alnıma doğru götürdüm.

— Tuhaf olan da nedir Rufus?

— Ele aldığım mevzuun ana fikrini kaybettim, de.

— Bir makalede muvaffakiyetin şartlarından bahsediyordunuz...

— Ha evet, icabında zabıta ile teşriki mesaide bulunmaklığını icap ediyor. Bazan da zabıtaya karşı cephe aldığını da oluyor.

Aniden konuşmamı kestim. Hayır, bu sefer aldanmama imkân yoktu. Birden benliğimi korkunç bir endişe kapladı. Görme melekemi gittikçe kaybediyordum. Carla ile aramızdaki mesafe gittikçe büyüyordu. Carlayı bir dürbünün ters tarafından seyretmiş olsaydım belki de daha iri görecektim. Filhakika fettan kadın gittikçe ufalıyor ve benden uzaklaşıyor gibiydi. Bulunduğum odadaki ışıkların yavaş yavaş kararmağa yüz tuttuğunu hissettim. Elimdeki boş bardak dahi benden uzaklaşmıştı. Bu tuhaf haleti ruhiye içinde kendime gelebilmek için çırpınıp durdum. Heyhat, bütün gayretlerim boşa gidiyordu. Elimdeki bardak parmaklarım arasından sıyrılarak kayboldu.

Döşemeye düşüp kırılırken çıkardığı ses kulağıma gayet hafif geldi. Son bir gayretle silkinip kırık bardağı yerden almağa çalıştım. Fakat yerimden dahi kımıldanamadım. Vücudüm kaskatı kesilmişti.

Carlayı bir hayal halinde pek uzaklarda seçebildim. Namussuz karı halimle alay ediyor gibiydi. Nihayet ses pek uzaklardan kulağıma geldi.

— Çok kurnazsınız Mr. Reed, evet buna şüphe yok, pek kurnazsınız. Bana, şeytanın külahını ters giydirecek kadar müthiş zeki bir adam olduğunuzu söyledikleri zaman pek de inanmak istememiştim. «İçinde zehir bulunan bardağı kendisine uzatmayın» diye tenbih ettiler, onu kendinize saklayın. Rufus, bardağını ilk fırsatta değiştirmek için her şeytanete başvuracaktır.

Carla Dean yavaş yavaş kesifleşmeğe başlayan bir sis tabakası arkasında kaybolmağa başlamıştı.

— Cehennem zebanisi, sen de, geber! diye bağırdığını duyar gibi oldum.

Kadın yerinden kalkarak ufak masanın yanından geçip önüme dikildi. Suratıma indirdiği sert tokadın acısını duymadım, yalnız sesi hafifçe kulağıma geldi, evet sinirlerim tamamile uyuşmuştu.

Carla fettan bir gülüşle mırıldandı:

— Seni budala seni, bir kadına nasıl muamele edileceğini öğren de sonra karşıma çık bakalım, sersem!

Sonra kendini koltuğa atarak kahkahalarla gülmeğe başladı. Vücudüm gitgide uyuşuyordu. Önümde açılan uçuruma doğru sür'atle sürüklendiğimi hissettim. Bir yere tutunmak üzere son bir gayret sarfettim. Heyhat, bütün gayretlerim boşa çıktı. Yavaş yavaş gözlerim kapandı, ve Carlanın sesini işitemez oldum.

Müthiş bi r başağrısı ile uyandım. Midem fena halde bulanıyordu. Kuruyan ağzım ise cayır cayır yanıyordu. Üstelik yutkunamıyordum da. Vücudümün hiçbir azasını kımıldatamıyordum. İçime yine boşluk doldu. Kendimden geçmişim.

Bu sefer uyandığım zaman kendimi daha zinde hissettim. Gözlerimi şöyle bir açtım. Sonra dirseğime dayanarak etrafıma şöyle bir bakındım. Boş bir odanın döşemesi üzerinde bulunuyordum. Tahta duvarlar arasından güneş süzülüyor ve döşemenin üzerinde binbir şekil çizerek dağılıyordu.

— Demek beni temizlememişler, diye sevindim, yakayı bu kadarla kurtardıysak ne âlâ...

Etrafıma şöyle bir bakındım. O zaman bütün vücudumun çıplak olduğunu hayretle farkettim. Göğsüme yapıştırılmış kaba bir ambalâj kâğıdını derimden güçlükle sıyırabildim. Üzerine kurşun kalemle ve bozuk bir yazıyla şunlar karalanmıştı :

«BU SEFER DE HAYATINI UCUZ KURTARDIN. HAYATTA OLMANI HAKKIMIZDA FAZLA BİR-ŞEY BİLMEYİŞİNE BORÇLUSUN. ARTIK BU İŞİ O KADAR DEŞMEĞE KALKMA. BU SEFER BAŞI-

NA GELENLER KULAĞINDA KÜPE KALSIN. İÇİMİZDEN BİRİSİ VÜCUDÜNÜN BİRKAÇ PARÇASINI HATIRA OLARAK MUHAFAZA ETMEK İSTEDİ FAKAT BU SEFERLİK BUNA LÜZUM GÖRMEDİK ONU BAŞKA ZAMAN SANA YİNE DE TATBİK EDEBİLİRİZ.

İŞLERİMİZE BURNUNU SOKMAZSAN SANA HİÇBİR ZARAR GELMEZ FAKAT SIRRIMIZA NÜFUZ EDERSEN BAŞIN BELÂYA GİRECEKTİR.

ARTIK SON DEFA İHTAR EDİYORUZ.

BAŞINDAN GEÇENLERİ HİÇ KİMSEYE ANLATMIYACAKSIN, NE İSİM NE DE ADRES ZİKREDECEKSİN, SÖZÜMÜZÜ DİNLEMEZSEN AŞAĞIDA İMZASI BULUNAN PARTİMİZ BUNDAN BÖYLE HİÇBİR MES'ULİYET KABUL ETMİYECEKTİR.

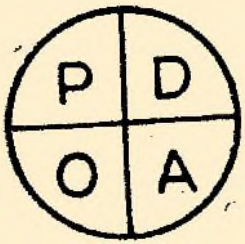

Odanın bir köşesinde elbiselerim duruyordu. Yavaş yavaş giyinmeğe başladım. Eşyalarıma hiçbir şey olmamıştı. Kol saatime baktım. Saat ikiyi on geçiyordu.

Kulübenin kapısına doğru ilerliyerek kapıyı açtım. Birden gözlerim güneş ışığının tesiri altında kamaştı. Sonra yavaş yavaş ışığa alışmağa başladım. Önümde alabildiğine uzanan yeşil mer'alar bunların arkasında da ağaçlar vardı. Daha geride de tepeler dağlar yükseliyordu. Etrafta ağaç bulunması suyun mevcudiyetine delâlet ediyordu. Bulunduğum yerin keşif faslını başka bir zamana

bırakarak suyun nerede bulunduğunu aramağa koyuldum. Nihayet her iki yanında ağaçlar yükselen bir dere kenarına geldim. Suyundan kana kana içerek başımı derenin içine daldırdım, içim serinleyince kendimi daha iyi hissetmeğe başladım. Sonra çimenlere oturarak düşünmeğe koyuldum. Yarın Cuma günüydü. Beni uzun müddet safdışı edememişlerdi demek. Herhalde Fairmontta arıyacaklardı. Şehir kimbilir şimdi dedikodudan çalkalanıyoru. Budalaca hareket etmiş olduğum muhakkaktı. Rufus Reed'in en basit bir tuzağa düşmesi kadar abes birşey olamazdı. Bu hiç akla gelir miydi? Olmuştu bir kere Bal gibi tuzağa düşürülmüştük.

Biraz daha dinlendikten sonra, içine hapsedilmiş olduğum kâşaneyi şöyle bir gözden geçireyim dedim. Dışarıdan tetkik edildiğinde bungalow'un tahminimden de büyük olduğunu farkettim. Kulübenin arka tarafını tetkik ettiğimde başka bir kapı ile karşılaştım. Biraz zorlayıp açtım, akabinde de içeri daldım.

O da ne! diye irkildim. Evet yere bir adam uzanmış karın üstü yatıyordu. Gözlerine bir bez sarılmış ağzına da bir tıkaç tıkanmıştı. Biraz dikkatle baktığımda bunun bizim avanak Pembertondan başkası olmadığını gördüm. Eğilip baktım, çok şükür yaşıyordu.

Derhal ellerini çözdüm. Pemberton bir müddet yerde uzanmış bir vaziyette kaldı. Bir yandan dinliyor bir yandan da çenesini sağa sola oynatıyor dilini kuruyan çatlamış dudakları üzerinde gezdiriyordu. Yüzünde hiçbir yara izi yoktu. Derhal el ve ayak bileklerine, kollarına ve dizlerine masaj yaptım. İsabetli davranmıştım. Pembertonun uyuşan vücudu yavaş yavaş kendine gelmeğe başladı.

— Hele bir ayağa kalkmağa çalışın bakayım, dedim. Biraz hareket ederseniz vücudunuzdaki kan dolaşımını hızlandırabilecekşiniz.

Oğlanın dili kurumuş damağında şaklayıp duruyordu. Onu kolundan tutarak yürüyebilmesini sağladım.

— Kulübeye üçyüz metre mesafede billûr gibi bir su akıyor, dedim. Yanımda kap yok. Mamaafih biraz gayret gösterirseniz oraya kadar gidebiliriz.

Civarda su bulunuşu Pembertonu derhal hareket getirdi. Nihayet emekliye emekliye dere kenarına kadar vardık. Oğlan kana kana sudan içmeğe başladı. Fakat nedense dili bir türlü çözülmüyordu. Aradan şöyle yarım saat kadar geçtikten sonra birşeyler gevelemeye başladı. Fakat kendisini kaçıranların kimler olduğunu bir türlü söylemeye yanaşmadı.

— Hiç bir şey anlatamam, ısrar etmeyin Rufus, çok rica ederim.....

— İnekliğin lüzumu yok ulan! Bak ikimz de ayni yolun yolcusuyuz. Seni buraya kadar ben mi takip ettim, keriz sen de..... Beni de, tıpkı senin gibi dilimi tutmaya mecbur ettiler.

— Siz istediğiniz şekilde hareket etmekte serbestsiniz, bana gelince, canımı sokakta bulmadım anlaşıldı mı? Konuşmıyacağım işte, o kadar...

Birden yumuşadım. Şu muşmulayı tavlamaktan başka çare kalmamıştı.

— Polise herşeyi itirafetmekle, aramızda başımızdan geçenleri anlatmak arasında fark olduğunu elbette takdir edersin yavrum. Fairmonta dönüşümüzde kayboluşumuz hakkında izahat vermeğe mecburuz. Siz dün öğleden sonra sırra kadem bastınız, beni ise dün akşamdanberi şehrin sakinlerinden hiç kimse görmedi. Bütün bunları nasıl anlatacağız bakalım?

— Ben birşey söylemiyeceğim.

— İyi ama polisi hesaba katmıyorsunuz. Zabıta bu hususta çok şeyler biliyor. Meselâ size, hem bizzat size yeni bir mesaj verildiğini de biliyor. Hani vaktile Tur-

nere hitaben yazılmış olan mesaj şeklinde birşeyler.

— Aman, o nasıl iş böyle, diye Pemberton haykırdı, yoksa Sylvia mı gevezelik etti. Evet herhalde o söylemiştir. Şu halde mahvoldum demektir.

— Orası öyle dostum. Kayboluşunuzdanberi bu kâğıdı saklıyor muydunuz?

Pemberton ceplerini karıştırdı.

— Herhalde almış olacaklar, dedi.

— Peki, sizi nasıl kaçırdılar, o sırada nerede bulunuyordunuz?

Pemberton çenelerini kısıp başını salladı. Namussuzun yine keçi inadı tutmuştu. Yavaş yavaş sabrım tükeniyordu.

— Dikkat edin, dedim, polise hakikatı anlatmak istemiyorsanız dahi hiç olmazsa akla yatkın bir masal uydurmağa bakın, sonra işler iyice kızıştı gibime geliyor. Evvelâ sizi şehirden kaçırıp buraya getiriyorlar sonra da elinizi kolunuzu bağlayıp dağ başında bırakıp gidiyorlar. Üzerinizde de size işkence edildiğine dair en küçük bir ize dahi rastlamak kabil değil. Hele buraya beni de getirmemiş olsalardı açlık ve susuzluktan tahtalı köyü boyladığınızın resmiydi. Hani neredeyse sizi kurtarmayı evvelden tasarlayıp da hazırlamışlar gibi bir his var içimde...

— Belki de öyle olmuştur.....

— Acaba bunu biliyor muydunuz yoksa?

— Hayır, bu hususta hiçbir malûmatım yok.

Sonra endişeli bir sesle:

— Yani ne demek istiyorsunuz pek anlıyamadım....

— Neyi kastetiğini siz de pekâlâ anladınız. Bir kere zabıta bu kaçırılma vak'asını pek garip bulacak hattâ buraya kendi arzunuzla geldiğinizi zannedecektir.

— İşte bu yalan, hem de tamamen uydurma, diye Pemberton bağırdı.

— Orası öyle, fakat kendilerine izahat vermediğiniz müddetçe polisler bazı tahminler yürütmek mecburiyetinde kalacaklardır. Stüdyodan saat birde çıkmışsınız. Saat ikiden evvel oraya dönmeniz icap ederdi. O halde de saat bir ile iki arasında kaçırılmış olmanız icap ediyor.

— Kaçırıldım işte, ne olacak.....

Yavaş yavaş Pemberton'u söyletmeğe muvaffak oluyordum. Bir plân kurmağa başlamıştım bile. Ancak başından geçenleri bilmedikçe sağlam bir zemin üzerinde ilerlememe imkân yoktu.

— Peki, dedim, şu stüdyodan çıktığınızda nerelere gidebildiniz? Güpegündüz, şehrin göbeğinde kaçırılmanıza aklım ermiyor doğrusu.

— Ama beni bal gibi kaçırdılar işte. Stüdyodan daha yeni çıkmıştım. Sekizinci sokak istikametinde Brodway'e doğru iniyordum. Birden yanıma tanımadığım bir herif sokulup benden kibrit istedi. Elimi cebime attığımda herif ancak benim duyabileceğim kadar hafif bir sele «Elimdesin Pemberton, sakın kıpırdama» demez mi? Aklım başımdan gitti. Hele ceketinin şişkin cebinden bana doğru uzatılmış sivri birşey görünce, tabancasının kurşunlarını bilâ-tereddüt üstüme boşaltacağını anladım. Tam o sırada içinde iki herif bulunan bir taksi yanıbaşımızda durdu. Başta bana hitap eden adam arkama geçip tabancasını belime sert bir hareketle dayadı. Otomobilin açılan arka kapısından içeri girmekten başka çarem yoktu. Daha yerime oturmadan köşeye yerleşmiş olan herifin üzerime tevcih ettiği otomatiğin soğuk namlısı ile karşılaştım. Herif ellerini dizleri hizasında tutuyordu. Fakat körolası silâhını bana çevirmişi. Arkasından öbür herif de arabaya girince etrafımı silâhlı adamlar sarıverdi. Bütün bunlar kaşla, göz arasında olup bitmiş ve sokaktan kimse acayip birşeyler döndüğünün farkına varamamıştı bile...

— Şu üç herifi bana tarif edebilir misiniz?

— Bunu yapamam, asla da teşebbüs edecek değilim.

— Acaba içlerinden birini tanıyabilir misiniz?

— Hayır, bilmiyorum.

— Pekâlâ sonra ne oldu? Tabii sizi buraya getirdiler. Ha bakın, nerede olduğumuzu sizden sormağı unuttum.

— Ben de sizin kadar, buranın neresi olduğunu bilmiyorum. Arabaları evvelâ Meridiana doğru bir müddet gitti. Sonra Meridianın şarkı kısmına Fenwick Road'a doğru uzandık. Bir müddet Fenwic yolunu takip ettikten sonra bu yola dikey olan bir başkasına saptık. O zaman arabayı durdurttular, beni arabanın içine zorla yatırıp gözlerimi bağladılar. Ondan sonra nereye doğru gittiğimizi bir türlü anlıyamadım.

— Bu şekilde daha ne kadar gittiniz?

— Onu da bilmiyorum. Mamaafih uzun bir yol katettiğimizi tahmin ediyorum. Bağı gözümden çekip aldıklarında beni içinde bulduğumuz odadaydım. Sonra beni sigaya çektiler.

— Neler sordular?

— Turner meselesi hakkında neler bildiğimi öğrenmek istiyorlardı. Fazla birşey bilmediğime dair çok şükür kendilerini ikna etmeğe muvaffak oldum.

— İyi ama, geçen pazartesi Walace'a bu mesele hakkında birtakım şahsî görüşleriniz olduğunu söylemişsiniz. Hattâ evvelki gün de bana ayni şeyleri tekrarladınız.

— İyi ya, diye Pemberton homurdandı. Başım bu yüzden belâya girdi işte... Dilimi tutsaydım bunların hiçbiri başıma gelmiyecekti.

— Bak hele, yani birşeyler biliyormuydunuz?

— Evet Benson hakkında çok şeyler biliyordum. Evinde kısa dalga verici cihazını farketmiştim. Fakat

Leacock'un ileri sürdüğü şekilde Bensonu polise teslim eden de ben değilim. Zabıta herhalde malûmatı başkalarından öğrendi.

— Şimdi sadede gelelim, dedim. Sizi burada ne kadar tuttular?

— Aşağı yukarı akşam saat beşe kadar yanımda kaldılar.

Beni bir hayli tokatladılar, sonra da kollarımı bağladılar, Mamaafih işkence etmediler. Kendilerine birşeyler nakledeceğimi söyleyince beni dikkatle dinlediler. sonunda da bütün anlattıklarıma inandılar. Yalnız beni bağlamadan evvel başkalarına başımdan geçenleri anlatır veya kendileri ile otomobilleri hakkında resmî makamlara malûmat verirsem beni temizliyeceklerini bildirdiler.

Saatime bakarak bulunduğumuz yerden kalktım.

— Artık gitsek iyi olur, dedim. Saat üçe yirmi var, bir eve veya ana şoseye gelinceye kadar nekadar yol katedeceğimiz belli değil.

İki saat boyunca çayırlar arasında ilerledikten sonra 64 numaralı ana yola çıkabildik. Orada da bizi gören bir herif otomobiline alarak şehre getirdi.

Beş buçuğa doğru bir lokantadan Ray Boleye telefon ettim.

— Nerelerdesin yahu, diye bağırdı, yoksa yaralı mısın?

— Tyler Ville'den telefon ediyorum, dedim. Sana esaslı bir makale hazırladım.

— Bir dakika bekler misin Reed?

Ahizeden yazı odasına doğru seslendiğini duydum.

— Reed telefon ediyor, sapasağlammış.

Sonra yine telefona gelerek:

— Seni bir hayli merak ettik, yahu.

— Evet biliyorum, gazetelerden birini gözden ge-

çirdim. Sakın heyecanlanmayın Jack Pembertonu bulmama ne dersiniz?

Sonra kendisine gazetede intişar etmesini istediğim bir şekilde bütün vaziyeti anlattım. Bulduğum bir izi Clinon tepelerinde metruk bir kulübeye kadar takip etmiştim. Burası Tyllerville'den yirmibeş Km. kuzey doğuda bir yer. Sonra kendisine Pembertonu ne halde bulduğumu anlattım. Nihayet Pembertonun kaçırılması hikâyesine temas ederek şimdi korku içinde yaşadığını ve kendisini kaçırmış olan heriflerin eşkâlini vermeğe yanaşmadığını bildirdim.

— Bütün bu anlattıklarımı gazeteye bas, dedim. Bizi henüz kimse seçememekle beraber neredeyse işin farkına varacaklardır. Bir şeyler yer yemez bir otobüse atlar geliriz.

— İş bir hayli dallanıp budaklandı, Reed. Arabanı bu sabah Sylvia Hasting'in evinin kapısı önünde bulmuşlar. Bu izi otomobiline binmeden neden takip ettin? Bize de haber vermen daha doğru olmaz mıydı?

— Kısa kes Boley, sana buradan izahat veremiyeceğim. Anlattığım hikâyeyi olduğu gibi yaz, ötesine de karışma. Alt tarafı iki kişi kaybolmuştu, onlar da bulundu işte.

Telefonu kapayıp Pembertonun yanına koştum. Oğlan bir masaya kurulmuş, önündekileri silip süpürmekle meşguldü. Yemekleri görünce içim bulandı. Dün gece Carlanın verdiği içki aklıma gelmişti.

— Emniyette bulunmanız için herşeyi tanzim etmiş bulunuyorum. Gazete sizi kaçırmış olanlar hakkında hiçbirşey söylemek istemediğinizi bildirecek.

— Ya siz ne olacaksınız?

— Bana boş verin. Hem de şunu bilin ki günün kahramanı olup çıktım. Polis başka işlerle meşgulken ben de izinizin peşindeydim. Nihayet sizi de bulup çok şükür

sağ salim evinize getirip teslim etmiş bulunuyorum.

Pemberton tabağındaki son lokmayı da ağzına götürürken:

— En iyisi bu şehirden kaçmak olacak, dedi.

— Sen onu aklından bir kere sil ahbap, hem senin hem de radyo istasyonundaki arkadaşlarının menfaati icabı bir deliğe saklanmanın sırası değil şimdi.

Clume'ün suratını görünce bir hayli üzüldüm. Yüzündeki çizgiler derinleşmiş, gözleri kan çanağına dönmüş, bütün vücudu yorgunluktan bitmişti. Adamcağız şu son yirmidört saatte benden fazla hırpalanmış görünüyordu. Şairin dediği gibi «En fazla ıstırap çekenler geride tek başına kalıp bekliyenlerdir.»

— Eh, artık bana bütün olan biteni anlat bakalım evlât, dedi.

Gazeteye gelmeden evvel, otobüse binerken canım şu birkaç haydudu çiğ çiğ yemek istiyordu. İçtiğim kahve aklımı başıma getirmiş, bütün bulantılarım geçmiş, uzun lâfın kısası kendime gelmiştim. Midemde biraz ekşilik hissetmekle beraber buna da pek ehemmiyet vermiyorum. 70 millik yol katettikten sonra arabadan indiğimde ilk işim hemen bir Express almak oldu. Hele gazetenin başlığında gördüklerimle keyfim bir kat dah arttı. Arada

kimse işin içyüzüne vâkıf değildi tabiî.. Boley dediklerimi harfi harfine tatbik etmişti ya. Bu da bana yeter hattâ artardı bile. İşte bütün bunları patrona anlatacağım sırada onu bu halde görmek beni bir hayli sarstı. O zaman derhal ciddileşerek vaziyeti kendisine aynen naklettim. Nihayet göğsümden koparmış kılların yapışık olduğu ve üzerinde bana yapılan korkunç ihtarın metnini muhtevi kâğıdı gösterdim.

Clume de bana burada bulunmadığım sırada olan biteni anlattı ve hakkımda gazetelere intikal etmiyen kısımları da nakletmeği ihmal etmedi. Carla Dean ile buluşacağımı bildiğinden bütün gece beni merak edip durmuştu. Sabah, gazete idarehanesine gelince burada olup olmadığımı sormuştu. Gazetede de bulamayınca endişesi artmış, hele anneme saat 10 da telefon edip de geceyi evde geçirmediğimi öğrenince artık harekete geçmeye karar vermişti. O zaman da ilk iş olarak Carla Dean'e gitmeğe karar vermişti. Zenci hizmetçi kadın Carla Dean'in henüz uykudan uyanmadığını ve rahatsız edilmekten hoşlanmadığını bildirmişti. Patron, onunla derhal görüşmek isteğinde israr edince kadın onu misafir odasına almış ve ev sahibine haber vermekte kusur etmemişti. Bir müddet sonra Carla Dean gözleri mahmur fakat fevkalâde yakışıklı bir endamla karşısına çıkmıştı. Bana seni geçen akşamdanberi görmediğini söyledi. Gecenin bir kısmını beraber geçirdiğinize dair elimde hiçbir delil olmadığından kendisinden özür diliyerek ayrıldım. Bana bir masal uyduracağını zannetmiştim fakat kurnaz kadın hiçbir şey söylememeyi tercih etti.

— Onun kurnazlığının kefaretini bir hayli pahalı ödedim, patron.

— Bazı malûmat vereceğini bildirdiler. Derhal stüdyoya telefon ederek Sylvia Hasting'i aradım. Sylvia otomobilini evinin kapısı önünde bulduğunu ve seni göre-

meyince de bir hayli şaştığını ifade etti. Kontak anahtarının otomobilde bulunması kendisini bir hayli şaşırtmış.

Bu vaziyette başına neler gelmiş olabileceğini tahmin etmekle beraber polis merkezine kadar uzanarak müfettiş Brucea kayboluşunu naklettim. Tabiî arada Carla Dean'den bahsetmemeği uygun gördüm. Şayet polise Carlanın Alman Konsolosu ile olan münasebetinden bahsedecek olursam Benson meselesinde olduğu gibi aynı hatâya düşmelerinden korktum. Polis, Carlanın evinde bir araştırma yapacak, onu sigaya çekecek ve kendisinden birşey öğrenemiyeceği gibi bizim bugüne kadar elde etmiş olduğumuz malûmatı farkına varmadan kendisine nakletmiş olacaktı. Bu itibarla şimdilik zabıtaya malûmat vermemeği daha uygun gördüm. Pemberton ile birlikte bir iki gün zarfında sizi bulacaklarını biliyordum. Fakat ne vaziyette bulunacağınız hakkında hiç bir fikrim yoktu doğrusu...

— Evet, dedim, birer canlı kadavra haline gelmiştik.

— Sizleri öldürmiyeceklerinden emindim. Fakat konuşturmak için de işkence etmelerinden korkuyordum. Bu adamlar şimdilik cinayet işlemeye girişmiyeceklerdir. Bu hususta vakit henüz biraz erkendir. Bu işleri biraz daha ilerideki bir safhaya, Hitler hesabına harekete geçecekleri zaman bırakmağı tercih ediyorlar. Hepimizin mizacını gayet iyi anlamışlar. Bu memlekette bozgun hareketlerinin efkârı umumiyeyi sarsmıyacağını cinayetlerin ise derhal herkesin nazarı dikkati celbedeceğini gayet iyi biliyorlar. Tethiş hareketlerinin en karakteristik tarafı kimsenin nazarı dikkatini celbetmeden harekete geçmelerindedir. Carla Dean hakkında gevezelik etmene mâni olmak için seni derhal kaçırdılar. Bu kadının faaliyetlerini polise bildirsen ondan hiçbir şey öğrenemiyeceklerdir. Buna mukabil teşkilât seni yeniden kaçırarak bir hayli ıslatabilecektir.

— Şu namussuzların hakkından geleceğim elbet, diye homurdandım.

Clume merhamet dolu bir bakışla beni süzerek:

— Kahramanlığına diyecek yok Rufus. Budalalık etme. Carla Deanin tevkifi hiçbir işe yaramaz. Onu yardakçılık suçuyla tevkif ettirsek dahi teşkilâta hiçbir şey yapamayız. Hattâ Carlanın tevkifi dahi şu anda şüphelidir. Mahkeme huzurunda geceyi Carla ile geçirdiğini ispat edebilir misin?

— Hayır.

— Elinde kat'î deliller bulunmadan bir gazetecinin kimseyi itham edebileceğini sanmıyorum. Buna mukabil hedefimizden bir an dahi şaşmamak lâzım. Gestapo ajanlarını saf dışı etmek kolay iş değildir. Bunu Adalet Bakanlığına bıraksak daha iyi olur. Turnerin katilini elimize geçirdiğimiz zaman.....

— Evet ama onu ne zamane le geçireceğiz?

— Halihazırda zaman mefhumu mevzuubahis değil. Katili ele geçirmek üzereyiz. Hattâ bu hususta kendisinin şüphelendiğini dahi tahmin ediyorum. Bütün ihtimaller üzerinde durarak ehemmiyetsiz noktaları bertaraf ediyoruz. Bu suretle, etrafındaki daire hergün biraz daha kapanıyor. Katil bunun pekâlâ farkında, hattâ yavaş yavaş canı sıkılmaya ve etrafına da saldırmaya başladı. Şimdi artık acele etmemiz lâzım.

— Ama daha geçenlerde yavaş yavaş hareket etmek mecburiyetinde olduğumuzu söylemiştiniz.

— Geçen günden bugüne çok şeyler değişti. Artık mesele bir kişiden bütün şebekeye intikal etmiş bulunuyor. Evvelâ Benson tevkif edildi. Bu vaziyet karşısında çete paniğe kapılarak, âzâlarını nasıl haberdar ettiğini öğrendiğimizi zannetti. Sonra Carla Dean'in bir ajan olduğunu keşfettin. Bunun üzerine katilin teşkilât ile olan ilgisini tesbit ettiğimizi anlamış olacaklar. Tabiî bütün bu husus-

lar teşkilâtı bir hayli sarstı.

— Bundan ne çıkabilir?

— Çok şeyler çıkar. Teşkilât Turner meselesine iyice karışmış bulunuyor. Fakat bunu etrafına mümkün olduğu nisbette hissettirmemeğe çalışıyor. Kanaatimce teşkilât idarecileri mesajı getiren adamın P.D.A.O. nın imzasını kullanmasına fena halde sinirlenmiş olacaklar. Eğer tecrübeli bir ajan olmuş olsaydı böyle bir hatâ işlemezdi. kamite ile Gestaponun kanunları gangsterlerin kanunlarına benzer. Evvelâ çeteni koruyacaksın, sonra da kendini. Şayet şahsını korumak endişesiyle ele verirsen mahvolursun. İşte kanunları böyledir. Bu itibarla derhal harekete geçmemiz lâzımdır. Adamı elimize geçirmeden çetenin onu ortadan kaldırması hiç işimize gelmez.

— Yâni onu kendileri mi öldürecekler?

— Onu ellerinden geldiği nisbette korumağa çalışacakları muhakkaktır. Hattâ bu hususta en alçakça metodlara tethiş hareketlerine girişmeleri beklenir. Teşkilâtı korumak için onu kurtarmaları şarttır. Bu adamın polisin eline geçmesi teşkilât için büyük bir tehlike teşkil edecektir.

— Anlıyorum, dedim. Herifin canını kurtarmak için District Attorneyle pazarlığa girişmesi pekâlâ mümkündür.

— Evet, bu pazarlığa yakın bir tarihte girişeceği kuvvetle muhtemeldir.

— Fakat teşkilâtın cinayet işlemek istemediğini söylemiştiniz.

— Evet mümkün olduğu kadar ellerini kana bulamak istemiyorlar. Mamaafih adamlarını icabında ortadan kaldırmak istiyecekleri muhakkak. Bu itibarla Turnerin katilini biran evvel bularak kendisini korumamız gerekiyor. Aksi taktirde hem onu hem de çeteyi elimizden kaçırmış olacağız.

— Patronu bir düşüncedir almıştı. Kaşlarını çatarak:

— Bu namusuzlarla eşit silâhlarla mücadele etmeliyiz. Nazi metodlarını tam manasiyle tatbik ediyorlar. Kaideleri de basit: Karışıklık çıkarmak, etrafa dehşet salmak, nihayet düşmanlarını mahvetmek. Ayni oyunu oynamak sırası şimdi de bize geldi. Karışıklık çıkarmak şıkkını polise terkedelim. Bu hususta zabıta işinin ehlidir. Esasen çete efradı faaliyetimizi hangi noktalarda toplıyacağımızı bilmediği müddetçe darbenin hangi taraftan geleceğini anlamıyacaklardır.

— Fakat yakalanacaklarını anladıkları taktirde, dehşete kapılıp Turnerin katilini temizliyecekleri muhakkak.

Clume başile tasdik etti:

— Onu keşfedemediğimz müddetçe çete kendisine dokunmıyacaktır. Bu itibarla gayet sessiz şekilde çalışmamız icap ediyor. Bu suretle daimî bir endişe içinde kalacaklardır.

— ... ki bu da karışıklığın ta kendisini ifade eder.

— Şüphesiz, ancak zabıtaya Carla Dean'den bahsetmeğe kalkarsan o zaman nasıl cephe alacaklarını bileceklerdir. Bu itibarla Carla'yı bu işten tamamile uzak tutmamız icap ediyor.

— Peki o halde hareket tarzımız ne olacaktır?

— Daha henüz kararlaştırmadım. Carla Dean'in radyo istasyonunda ne zamandanberi şarkı söylediğini biliyor musun?

— Aşağı yukarı dört ay kadar oluyor.

— Onun yayınlarını kim takdim ediyor?

— Ölümüne kadar yayınlarını Harvey Turner idare ediyordu. Onun vefatile de Pemberton işi devir aldı.

— Kadının radyo personeli ile münasebetleri nasıl?

— Hepsi kadına bayılıyor. Fakat o içlerinden hiç birini beğenmiyor. Carla hiç faka basmıyor.

— Hiç de öyle değil. Affedilmez bir hatâ işledi.

— O da neymiş?

Telefonun zili konuşmamızı kesti. Clume ahizeyi kulağına götürdü. Sonra talimat verdi. Patron bana dönerek:

— Seni District Attorney istiyor, dedi. Hemen gitsen iyi olur. Yalnız durumunu unutma. Nazi Teşkilâtının kurbanısın. Pembertonu kurtarışının hikâyesine pek inanmıyacaklardır. Fakat sen yine bildiğini okumaktan vazgeçme. Seni sigaya çekmeleri bitince derhal buraya gel. Seni bekliyorum.

District Attorneye girdiğimde Pembertonu Cook'un odasında buldum. District Attorney, müfettiş Bruce, Peterkin ve Kelly kendisini konuşturmağa çalışıyorlardı. Pembertonun suratı bir karış asılmıştı. Alnında ter damlaları parlıyordu.

Cook, kâh tehdit ediyor, kâh nasihatte bulunuyordu. Beni görünce elile bir iskemleyi göstererek oturmamı işaret etti.

— Şunu iyi bilmelisiniz ki, diyordu, siz kaçıranların eşkâlini bize bildirmedikçe büyük bir tehlikede sayılırsınız. Hattâ bir derece de suç ortağı sayılırsınız. İcabın-

da sizi hapsedebilir, uzun müddet göz hapsine alabiliriz.

— Yapsanıza, ne duruyorsunuz, diye Pemberton bağırdı, orada hiç olmazsa emniyette olacağım.

Bu sefer de Bruce işe karıştı. Tatlı bir sesle :

— Mantıkî düşünmüyorsunuz Pemberton, dedi. Sizi koruyacağımızı vadetmedik mi? Hattâ icabında size yardım da edeceğiz. Adamlarımdan birini hattâ isterseniz ikisini sizi müdafaa etmek için vereceğim.

— Fazla ısrar etmeyin, rica ederim. Bu hususta hiçbir şey söylememeye kararlıyım.

— Ama bundan size bir ziyan gelmez, inanın bana.....

— Anlatın hele bakalım, diye Cook müfettişin lâfını kesti. Sekizinci sokağın başında kaçırıldığınızı söylemiştiniz. Sonra ne oldu?

— Size anlattım ya...

— Bir kere daha tekrarlayın.

Pemberton içini çekerek başından geçenleri tekrar anlattı. Söyledikleri bana aynen tekrarladığı şeylerdi. Bunlar da klişe gibi gazeteye intikal etmişti. Fakat bunlardan daha fazla bir kelime dahi söylemek istemedi.

— Sizi kulübeye sokunca bir hayli terlettiler, değil mi? diye Cook ısrar etti.

— Hayır, ben öyle birşey demedim. Beni sadece biraz tartakladılar. Sonra ellerimi bağlayıp...

— Biraz tartakladılar, öyle mi, o halde bunların o kadar tehlikeli kimseler olduklarını nereden çıkardınız?

— Size kaç defadır tekrarlıyorum. Beni bu sefer azat ettiler. Fakat bir daha sefere bana ölünceye kadar işkence edecekleri muhakkak.

— Bunu bir daha tekrarlıyamazlar. Artık biz varız.

Pemberton dudaklarını ısırdı ve başını salladı.

— Hayır bu hususta konuşamıyacağım.

— Peki o halde bize izahat vermeği reddettiğinizi neşretmeleri hususunda gazetelere mâni olmıyacağız.

District Attorney Pembertonun gözlerinin içine bakarak:

— Sizi Federal Mahkemeye yollamaktan başka çare göremiyorum dedi.

Cook biran sessiz sedasız durdu, sonra birden bana dönerek havlamağa başladı.

— Şimdi de sıra senin. Bu anlattığın masallar da nedir? Pembertonu bir kulübede bulmuşsun. Nasıl bu iş böyle?

— Anlıyamadım, yoksa sözlerime inanmadınız mı?

— Pembertonu sizin bulduğunuza eminiz., diye Bruce lâfa karıştı. Fakat onu ne şekilde bulduğunuzu tesbit etmek istiyoruz.

— Onu da biliyorsunuz. Gazeteyi okuyun, öğrenirsiniz.

— Hayır, sizin başınızdan geçenler gazetede yok. Sadece bir izi keşfettiğinizden, bu izi bir kulübeye kadar takip ettiğinizi bildiriyorlar. Sonra bir de kulübeye kadar sokulmuşsunuz. Bu bulduğunuz iz de neymiş bakalım, anlat da dinliyelim.

— Şimdilik bu teferruata girmeği uygun bulmuyorum.

— Bunlara temas etmenize lüzum yok. Fakat anlıyamadığım bir nokta varsa oda otomobili neden kullanmadığınızdır. Arabayı bayan Hasting'in kapısı önüne bırakmışsınız.

— Motoru iyi çalışmıyordu da ondan. —

— Anahtarı da bu yüzden mi otomobilde unuttun? Bu sabah polis garajına götürdüğümüzde pekâlâ çalışıyordu.

— Bakın, bunu öğrendiğime memnun oldum işte.

Buraya kadar otobüsle geldim.

— Yani Tyllerville'e kadar mı?

— Sonra kulübeye kadar olan yirmiyedi mili yayan mı yürüdün?

— Yolda dolmuşa binerek mühim bir kısmını otomobille katettim.

Attığım kıtırları yutmadıklarının farkındaydım. Fakat boş veriyordum. Patron bu masallardan başka hiçbir şey anlatmamamı tenbih etmişti. Söylediklerini harfiyen yerine getiriyordum. Sonra bu meseledeki rolüm de pek o kadar kötü sayılmazdı. Vaziyetim Pembertonunkisi gibi değildi. Oğlan kendisini kaçıranlardan fena halde korkmuştu. Poliste beni tam bir saat sigaya çektiler.

Bruce işin esasına vakıf olmuş gibiydi. District Attorney ise kendisine hâlâ düşman olduğumu zannediyordu. Nihayet Cook artık dayanamıyarak bağırdı:

— İkiniz de defolun buradan. Sizi konuşturmanın çaresini elbette ben de bulurum. Hele sen Pemberton, bu heriflerin eşkâlini vermediğin için sakın emniyette olduğunu zannetmiyesin. Hem, hiç konuşmadığını kim iddia edebilir?

Pemberton ne yapacağını şaşırmıştı. Bir Cook'a bir de Bruce'a bakıyordu.

— Beni hiç müdafaa etmiyecek misiniz?

— Bize verdiğin izahata aynen mukabele ediyoruz. Sana yarın sabaha kadar müsaade ediyorum. Saat dokuzda burada bulunacaksın, tamam mı?

— Polisten beni himaye etmesini istemek hakkımdır, diye Pemberton kekeledi.

— Öyle mi? O halde bir dilekçe yazar, komiser Watkinse verirsin. Yok, bu şıkkı beğenmiyorsan güzel güzel oturur bize istediğimiz izahatı verirsin.

Pembertonun suratı gene asıldı.

— Yapamam, dedi. Sonra kapıya doğru ilerledi.

Pembertonun gitmesini bekledim. Cook'a neler düşündüğünü izah etmek istiyordum.

— Yaptıklarınızı mantıkî buluyor, musunuz, dedim.

Hiçbir itirafa mukabil hiç bir himayeye tevessül etmemek doğru mu? Pembertonun başına birşeyler gelirse o zaman da sizin yakanıza yapışırlar.

— Başına neler gelebilir ki?

— En kötü şeyler gelebilir.

Bruce bana dönerek:

— Enayiliğin lüzumu yok Reed, dedi. Bütün vaziyetin artık ortaya çıktığını anlamıyor musun? Ben bütün senaryoyu çözdüm bile. Bu arada sizin de rolünüzü ihmal etmiyorum. Dün akşam Sylvia Hasting'in evinin kapısı önünde otomobilinizle beklerken sizi kaçırdılar, değil mi?

Hiç cevap vermedim.

— Pekâlâ, konuşmaktan çekiniyorsanız sizi bu hususta zorlıyacak değiliz. Mamaafih olan bitenler de bundan ibaret. Sonra da Pembertonun bulunduğu kulübeye seni de attılar, değil mi? Fakat heriflerin neden bu şekilde hareket ettiklerini biliyor musun? Çünkü onu bulmanı istiyorlardı da ondan. Bunu hiç aklına getirmedin mi?

Bu sözlere de cevap vermemeği uygun buldum.

— Bir taşla iki kuş vurmak. Hiç de fena değil. Seni etrafı karıştırmaktan menetmek, Reed, sonra Pembertonu ikinci kurbanları olarak ortadan kaldırmak. Bu oğlandan birşeyler öğrenmek istediğimizi mi zannettin? Yoksa onu güpegündüz Sekizinci Caddede kaçıran heriflerin hüviyetin onun sayesinde mi tesbite çalıştığımızı zannettin. Hayır, mesele bu değil. Bizim arzumuz sadece Pembertonu korumaktı. Bu itibarla kendisine bizden bir kötülük gelemiyeceğine aklın yattı mı şimdi?

— Haklı olmanızı temenni ederim. Yoksa, bu oğlanı sırf keyfiniz için bir daha aramağa hiç niyetim yok, anlaşıldı mı?

Gazeteye dönüşümde Clume'e Distrct Attorney'deki konuşmamdan bahsettim.

— İşin içinden çıkamıyacaklar, dedim. Pemberton'dan şüpheleniyorlar, bununla beraber Bensonu da göz hapsinde bulundurmakta kusur etmiyorlar.

Clume, sözlerimi dikkatle dinliyordu.

— Benson, dedim, kısa dalga faraziyesinin mihenk taşı gibi birşey. Mesajları göndermek için elinde gerekli cihaz mevcut. Turnerin katledilmesi esnasında o da N.A.C. deki birçokları gibi serbestti. Benson'u Leacock, Cutland, Travis zincirinden ayıramayız. Diğer taraftan Benson ile Pemberton mizaçları itibarile biribirlerile imtizaç edecek tiynette kimseler değillerdir. Meselâ Bensonun tevkifi Pembertonun kaçırılmasına sebebiyet verdi. Halbuki Leacock onu polise Bensonun kısa dalga cihazının yerini bildirmekle itham etmiş. Pemberton bu işi maksatlı olarak yapmadığını iddia etmekle beraber bilâhare Turnerin katli ile alâkalı birşeyler bulmuş. Fakat bu gevezeliğini de çete tarafından kaçırılmakla ödedi. Bu da Pembertonun, Bensonla çalıştığını göstermektedir.

Fakat Culme bu mülâhazama katılmadı. Buna rağmenşu minvalde devam ettim.

— Bundan sonra kaçırılmak sırası bana gelmişti.

Beni de Pemberton'un hapsedildiği kulübeye tıkıp gittiler. Bruce vaziyeti aşağı yukarı tesbit etmiş sayılır. Tabi bu arada Carla Dean macerasını yalnız sizle ben biliyoruz. Esasen bu yüzden de Bruce'un şüpheleri hep Pemberton üzerinde toplanıyor. Fakat Benson ile Pemberton suç ortağı iseler Pemberton'un, Benson'u gammazlamasına ne lüzum var? Bütün bunlar da hep anlaşılamıyan noktalar.

— Bunlar anlaşılmaz birtakım noktalarsa ne diye kafamızı yoralım, Rufus? Kanaatimce Turner meselesinde karışık bir şey kalmamıştır. Cinayetin esas hatları daha başından itibaren belirmiş bulunuyor. Bilâhare tesbit etmiş olduğumuz noktalar ise baştaki gedikleri doldurmaktan başka bir şeye yaramamıştır.

— Orası muhakkak, dedim. Bununla beraber Turner'in kimin tarafından öldürüldüğünü hâlâ bilmiyoruz.

— Evet fakat eses mesele Turner'in katilini bulmakta değil. Kim olduğunu bilsek dahi bu adam aleyhinde elimizde kat'î deliller bulunmadıkça ne yapabiliriz? P.D.O.A. âzalarile, radyo vasıtasiyle ne şekilde anlaştığını tesbit etmedikçe elimizden ne gelebilir? Biz, Turner'i şüphelendiren hususları dahi tesbit etmiş bulunuyoruz. Bidayette Bergman ve Hempalarının radyo vasıtasiyle çalışmak hususunda bir plân hazırlamış olduklarını kabul edelim. Carla Dean'i stüdyoya gönderiyorlar. Kızın stüdyodan birini tavlıyarak arzularına ram etmesini istiyorlar. Tabiî Carla onların plânile hareket ederek her arzularını yerine getiriyor. Bu vaziyette Harvey'in kızla büyük bir samimiyet kurmuş olması iktiza eder. Hattâ diyebilirim ki Carla Dean'i müthiş bir hatâ işlemeye sevkeden husus da Turner'in samimiyeti olmuştur. Turner, Carlanın bu plânının tahakkuku için biçilmiş kaftandı. Turner Radyonun bütün hususiyetlerine vâkıftı. Kız çaktırmadan Turner'i tecrübe etti. Fakat kanatimce sonunda muvaffak

olamadı. Zira Turner hem karısına hem de vatanına bağlı bir insandı.

— Tabiî Turner kızın esas maksadının ne olduğunu keşfetmekte gecikmemiş, demekten kendimi alamadım.

— Şüphesiz, fakat namussuz kız çok ihtiyatlı hareket ediyordu. Vatanseverlik duygularını anlamadan evvel Turnerin karısına karşı bağlılık durumunu keşfetmek istedi. Tabiî bidayette kızın esas maksadını anlıyamadı. Fakat sonraları birşeyler sezer gib oldu. Bunun esas itibariyle ne olduğunu bilmiyoruz. Belki de onu Bergman ile beraber görmüştür. Belki de stüdyoda aradığımız meçhul şahısla olan konuşmalarını dinledi. Bu gib vaziyetler umumiyetle tesadüflere bağlıdır. Meselâ Carla Dean ile Dr. Bergman arasındaki münasebeti nasıl keşfettiğini mantık dairesinde kim bulabilir? Şu anda tarihten evvel yaşamış hayvanların vücut teşekkülâtını ellerinde mevcut olan birkaç kemikle bulmağa çalışan paleontoloji âlimlerine döndük.

Kemik parçalarından birisi konsolosun düşürdüğü bilâhare de Gastons'da, Carla Dean'in parmağında gördüğün yüzük oldu. Ayni şekilde Turner, birtakım tesadüfler neticesinde Carla Dean'in sözlerini mânalandırmağa nihayet kendisinden de şüphelenmeye başladı. Neticede Carlanın nazi teşkilâtı ile olan rabıtasını keşfetti. Sonra Carlanın bu mevzuda stüdyoda birisiyle teşriki mesaî ettiğini buldu. Belki meçhul şahsı o da tanıyamadı. Bununla beraber kendisinin nasıl çalıştığını bütün gayretiyle bulmağa çalıştı.

— Arada çözümünü de bize bıraktığı mesele herhalde budur, dedim.

— Evet, bilhassa meçhul şahsın nasıl çalıştığını bulmak. Bu yolda bir hayli de ilerlemiş sayılırız. Bugüne kadar telgraf odasına kadar uzanan iz üzerinde bulunduk. Hattâ diyebilirim ki Turnerin araştırmalarda bulunduğu

ve öldürüldüğü yere kadar gelmiş bulunuyoruz. Fakat Turner bu noktaya gelinceye kadar hep gizli surette araştırmalarda bulundu. Onu çalışmalarında muvaffak kılan husus, nazi teşkilâtının vaziyetten haberdar olmıyarak serbestçe hareket etmesiydi ve Turner kimse haberdar olmadan bu teşkilâtı kolaylıkla kontrol edebiliyordu. Biz ise ayni durumda değiliz. Bir kere nazi teşkilâtı tahkikatımızdan haberdar olduğundan faaliyetini durdurmuş bulunmaktadır.

Bugün hakikati bulacağımız ana kadar hedefe ateş açmağa taraftar değilim. Zabıta ise hedefi görmeden ateş etmektedir. Belki bizden dah sür'atli davranmaktadırlar fakat avlarını ellerinden kaçırmaları ihtimali de mevcut.

— Fakat bütün bunlara rağmen hedefe vardığımızı işaret etmiştiniz patron...

— Evet mantık dairesinde hedefimize muhakkak ulaşacağız. Hiç Leibnitz'i okudun mu?

— Henüz okumağa vakit bulamadım. Şimdilik «Rüzgâr gibi geçti» yi okuyorum.

— Geçen akşam Rufuscuğum radyoda konuşurken farkına varmadan Leibnitz'in monodolojisine temas etmişsin. Hattâ t zatlara kıymet vermek icap ettiğine de işaret etmişsin.. Hattâ.....

— Evet, o anda sizin teorilerinizi düşünüyordum.

— Leibnitz benden takriben üçyüz sene evvel bunlarla kafa patlatmış. Leibnitze göre her delil bir tezada tekâbül etmektedir. Yani dünyada bir şeyin yanlış olduğunu iddia etmemiz için bunun ne olduğunu bilmemiz lâzımdır. Bunun aksine de bir şeyin doğru olması için onun yanlış olan taraflarını bilmemiz iktiza eder. Bu vaziyette iki hakikat ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birisi mantığa ve hâdiselere, diğeri de tecrübeye istinat etmektedir. Bunların birincisi mantık olup şuurumuzdan çıkmakta, ikincisi

ise ampirik mahiyette olup gerek zihin gerekse hisler vasıtasiyle harekete geçmektedir. Meselâ şimdi gece ise yarın sabah olacağını biliyoruz. Fakat yarın sabah olacağını neye istinaden kestiriyoruz? Bu neticeye basit bir ameliye ile varıyoruz. Tabiî bu da ampirik bir fikirdir.

— Bununla iş bitmiyor mu? dedim.

— Tabii ki bitmiyor. Şunu unutma ki gün ışığı istediğimiz anda meydan gelmemektedir. Tabiî astronom olsaydık bunu bir güneş tutulmasından evvel de keşfedebilirdik. Yine de araya giren birtakım hâdiselerle zihnimiz karışacaktı tabiî.

— Fakat dedim bizim için esas husus mesajların yollanması keyfiyeti değil midir? Yine kısa dalgalar meselesine rücu ediyoruz. Bunlarla da tam bir ampirizm havası içinde çalışıldığını iddia edemeyiz kanaatindeyim. Engle de bir astronom kadar radyo dalgalarından anlar.

Clume içini çekerek:

— Maalesef Engle daha müsbet birşey bulmuş değildir dedi.

— Hangi müsbet şey patron?

— Magazine kupürünü kastediyorum tabiî ..

— Fakat makale kısa dalgalardan dem vuruyordu.

— Ama kupürde hiç de öyle bir şey yoktu. Burada propagandanın normal yayınla yapıldığından bahsediliyordu. Hattâ geçen pazar onu okuduğum zaman bir hayli sarsıldığımı itiraf ederim. Hele ertesi günü bana Engle'in düşüncelerini naklettiğin zaman daha da şaşırdım. Zira esas itibarile kupür Turnerin düşüncelerini tam mânasiyle belirtmektedir. Turner bir radyo istasyonunun çalıştırılması üzerinde duruyor. Kısa dalgalara ait paragrafın ise esasla pek de alâkası yok gibi.

— Ya bu sırada Turneryanlış bir iz üzerinde idiyse...

— Olamaz, zira Turner bu kupürü öldürülmeden

bir iki saat önce kesmiş Leacock bize ters anlattı. O Turnerin, Pembertonun mesajını okuduğunu zannetmişti. Aslında ise Turner kupürü okuyordu. Turner meseleyi keşfetmişti. Aksi taktirde öldürülmiyecekti.

— Ya Engle ne olacak, dedim

— Engle'in teorileri beni daha ziyade şüpheye sevketti. Fakat şu anda esas izi keşfettiğimi zannediyorum.

— (Uyku dolu bir sesle) bu iz de hangisi diye sordum.

— Pembertonun kaçırılması.

— Hiç anlıyamadım.

— Bana lüzumundan fazla gevezelik ettiği için Pembertonun kaçırıldığını söyliyen sen değil misin?

— Evet fakat mesele hakkında fazla birşey bilmemekle beraber

— Hayır, hayır, Pemberton da sen de aynı sebepten kaçırıldınız. Sen Carla Dean hakkında lüzumundan fazla şey biliyordun. Pemberton ise mesele hakkında çok şeyler bildiğinden kaçırıldı. Sizi kaçıranlar ise Pembertonun ölmesini istemiyorlardı. Bunu sırf kendisine ihtar etmek için yapmışlardı. Fakat esas sebep: Onun gevezelik etmesi neticesinde yeni bir delil bulmasından ürkmüşlerdi.

— Yine de anlıyamadım.

— Hiç de zor birşey değil bu Rufus. Yeni bir delil bulmasından ürkmeleri halihazırda mülüm bir delilin mevcudiyetine delâlet ediyor. Cinayettenberi bütün çete faaliyetini kesmiş bulunuyor. Şu anda hepsi pusuda yatıyor. Korktukları şey bugüne kadar bulunmamış bir vesikanın meydana çıkması endişesidir. Bu Pemberton tarafından olduğu kadar senin tarafından da bulunabilir.

— Bu bahsettikleriniz imkânsız dedim.

— Neden?

— Öyle birşey olsaydı çoktan mahvedilirdi.

Clume başile tasdik etti.

— İşte Rufus tutacağımız istikamet de budur, dedi. Delil şüphesiz ortadan kaldırılmalıydı. Fakat anlayamadığımız bir sebepten dolayı bugüne kadar kaldırılmadı. Ve bütün bunlar bizi tekrar Leibnitz teorisine götürüyor. Her hakikat bir tezat üzerine bina edilmişir. Burada bize hakikati gösterecek olan tezada temas ediyoruz. Bu hayati mahiyetteki delil neden şimdiye kadar ortadan kaldırılmadı? Katil, delili bulan Turneri mahvetti fakat delili neden yoketmedi?

— Eğer bunun cevabını biliyorsanız bana anlatın, şu ana kadar bulamadığımı itiraf ederim.

Clume birden saatine baktı:

— Maşaallah, dedi, saat sekiz buçuk olmuş, birşeyler yedin mi bari Rufus?

— Hayır, dedim. Karının zehiri midemi altüst etti. Öyle zannediyorum ki uzun müddet canım yemek istemiyecek.

— Sen hele sıcak bir süt içip biraz yatıver. Yarın sabaha kadar hiçbir şeyin kalmaz. Şimdi bas bakalım.

Yerimden kalkıp:

— Allah sütün belâsını versin, diye homurdandım. Benim arzu ettiğim şey sadece uyumaktır.

Otomobilim polis garajında kalmıştı. Onu oradan almak için de bir hayli yorgundum. Bir taksiye kendimi attığım zaman Clume'ün bu delilin neden mahvedilmemiş olduğunu bana anlatmadığını hatırladım. Fakat o anda bütün bunları düşünecek vaziyette değildim.

MİKROFONDA
CİNAYET

Gözleri pırıl pırıl kurşunî renge çalarken, saçları Sylvianın'kiler gibi sarışın idiler. Carla Dean'i derhal tanıdım ve fena halde de korktuğumu itiraf ederim. Kız, yüzüğünün kapağını açarak içindeki tozu kahveme derhal döküverdi. Çok kurnaz ve ayni zamanda da gözüpek bir delikanlı olduğumu söyledi. Acaba kendisine cinayetin en' bariz delilinin kaybolmadığını söyliyebilir miydim? Esasen bunu söyliyecek kuvveti kendimde bulamıyordum Vücudum uyuşmuş bir haldeydi. Kahveme uyutucu ilâcı attığını biliyordum. İçinde ilâç bulunduğunu bilmekle beraber bu kahveyi içmeği şiddetle arzu ediyordum Yani bile bile zehirlenmeği kabul ediyordum. Bu arada telefon çalıyor ve kimse ona cevap vermediği için zil muttasıl vızıldıyordu.

Gözlerimden birisini açarak elimi mihaniki bir hareketle ahizeye doğru götürdüm. Telefon gece masamın üzerinde duruyordu. Birden susluğunu farkettim. Bir müddet sessizce yatağımda durdum. Kâbus beni bir hayli ürkütmüştü. İnsanın kâbustan kurtularak tekrar hayata kavuşması nekadar iyi. Hele odamda tüten kahvenin kokusu burnuma o kadar hoş geliyor ki. Carla Dean'in beni düşürmüş olduğu zelil durum aklıma geldikçe küfretmekten kendimi alamadım. Hele ondan intikam alamamak beni neredeyse çileden çıkaracaktı. Bizim patronun da bu işte hak-

kı olduğu muhakkaktı. Clume'ün nikbinliğine rağmen bu meselenin nasıl biteceğine bir türlü aklım ermemişti.

Evi terketmeden evvel polis garajına telefon ettim. Bizim emeltar arabayı alabilmek için hususî bir müsaade istemekliğim icap ettiğini bildirdiler. Şehri bir başdan bir başa otobüsle katederek müfettiş Bruce'u görmek üzere polis merkezine yollandım. Bruce yazıhanesinde yoktu. Bunun üzerine bürosuna yerleşerek telefondan Ray Boley'i aradım.

— Şayet bana şiddetle ihtiyacınız yoksa bir saate kadar gazeteye geleceğimi not etmeni rica edeceğim. Pembertonu saat dokuza doğru bir hayli terleteceklerini sanıyorum. Bu itibarla District Attorney'in yanında bulunmaklığım icap ediyor.

— Bu hususta fikrine tamamen iştirak ederim, dedi. Esasen polis merkezi civarında bulunduğun müddetçe kendini emniyette hissedebilirsin. Şimdi nasılsın bakayım Reed?

— Eh, eski formumu bulduğumu zannediyorum.

— Allah yardımcımız olsun, deyip telefonu kapatıverdi.

Bruce gelinceye kadar, bürosunun üzerindeki gazeteleri okuyarak vakit geçirmeğe çalıştım. Star Herald'ın geçen gecekı nüshasında Pemberton hakkındaki beyanatımın hakikatla hiç bir alâkası bulunmadığı belirtiliyordu. Times'in sabah nüshası ise daha mülâyim bir lisan kullanmış hiç olmazsa beni yalancılıkla itham etmemişti. Tabiî bütün bu yazılarda ihtiyatlı bir lisan kullanılmış ve haberlerin menbaı olarak District Attorney gösterilmişti.

Gazeteleri bir kenara bırakarak, Pembertonun sigaya çekilişi esnasında District Attorney'in odasında nasıl bulunabileceğime dair bir plân kurmağa başladım. District Attorney'i tavlıyabilmek için elimde muhtelif kozlar bulunmakla beraber bunların içinde en kuvvetlisi bu sabah

her zamankinden fazla gevezelik ederek nazarı dikkatini celbetmek ve Pembertonun da ayni yolu takibedeceğine dair onu inandırmaktı. Fakat bu pazarlığa girişirken dahi çok ihtiyatlı davranıp lüzumundan fazla konuşmamak lâzımdı. Tabiî bu arada Carla Dean'in lâfını etmek hiç işime gelmezdi.

Bruce yazıhaneye geldiği zaman plânımı hazırlamıştım bile. Koltuğundan kalkarak yandaki iskemlelerden birisine oturdum. Bruce işin içinde bir fevkalâdelik hissediyormuş gibi beni sual dolu bakışlarile süzerek:

— Bugün herhalde daha formunda olmalısın, dedi. Dün akşam konuşmaktan çekiniyordun. Halbuki bütün bunlar senin mizacına hiç mi hiç uymıyan şeylerdir.

— Arabamı alabilmek için yazılı bir müsaade belgesi almağa geldim.

Bruce gerekli muameleyi ikmal ederek fişi bana uzatırken:

— Hâlâ korkuyor musun, diye sormağı ihmal etmedi.

— Korkmağa ne lüzum var?

— Onu kastetmedim. Bununla beraber konuşmaktan çekindiğiniz muhakkak.

— Ben pekâlâ konuştum.

— Anlattığın dolmaları hiç kimse yutmaz oğlum. Şu gazetelere bir göz attın mı? Gazeteniz bu kampanya karşısında nasıl bir tavır takınacak bakalım, onu da yakında görürüz tabiî.

— Gazetem hiçbir harekette bulunmıyacaktır.

— Al bakalım, bu da bir yenisi. Express bir hikâye uyduruyor, arkasından bütün gazeteler bu yazdıklarını ele alıyorlar. Sonra da Express susuyor, öyle mi? Zeki bir kimse bütün bunlardan çok şeyler çıkarabilir. Seni ve Clume'ü gayet iyi tanırım. Şayet birşeyler bilmiş olsaydınız bu herifleri derhal sustururdunuz. O halde bizden hâlâ

bildiklerini saklıyacak mısın? Sonra bundan da bir fayda umuyor musun? Başına neler geldiğini ve Pembertonu ne halde bulduğunu hep biliyoruz.

— Biliyorsanız bu meseleyi neden bukadar deşiyorsunuz?

Bruce sesinin tonunu biraz yumuşatarak:

— Bak dinle Reed, dedi, Pemberton hakkında sana kalleşlik etmedim. Onun hakkında neler düşündüğümü hattâ sözüm ona kaçırılışı hakkındaki fikirlerimi belirttim. Pembertonun, N.A.C. de aradığımız adam olup olmadığını pek bilmiyorum, mamaafih onun bu meselenin esası hakkında çok şeyler bildiğine ve bize esas izi bulmak hususunda yardımı dokunacağına kaniyim. Pemberton bu işe daha başından itibaren karışmış bulunuyor. Birincisinin Turnere hitaben yazılmış olduğu iddia edilmesine rağmen, Pemberton bütün mesajları almış bulunuyor. Mis Hastings her iki kâğıdı da görmüş ve bunların biribirinin eşi olduğuna kani.

— İkisinin ayni kâğıt olması ihtimali de var.

— Pek tabii, ve her iki defasında da meçhul herif bir kolayını bulup sıvışıyor. Bana kalırsa Pemberton mesajları getiren şişko herifle birlik olup işi idare ediyor. Hattâ bir ihtimale göre bu herifin Benson olması da akla yatkın gibi görünüyor.

— Bunu ben de düşündüm, dedim, fakat etraflıca mütalâa edildiği taktirde buna imkân olamıyacağı anlaşılıyor. Faraziyelere hâdiseleri uydurmağa çalışıyorsunuz, halbuki iş aksinedir, yani hâdiselere göre faraziye kurmak daha doğru olur.

— Aman birader, hepsi de karmakarışık. Bana kalırsa işleri karıştırmak için de Pembertondan istifade ediyorlar. Herşeyi etraflı bir şekilde bilmediğim taktirde bu oğlandan birşeyler öğrenebilmenin imkânı olamıyacağına kaniyim. Bu sebeple bana hakikati olduğu gibi anlatmanı-

zı rica edeceğim. Hani beraber çalışacaktık Reed, bütün verdiğin sözler ne oldu?

— Yani, District Attorney ile birlikte Pembertonu sigaya çekeceğeniz zaman bulunmamı istiyorsan, bu teklifin kabul ettiğimi şimdiden bildirirım.

Bruce bu sözlerime derhal cevap vermedi, herhalde bu hususta District Attorney'i nasıl ikna edeceğini düşünüyordu.

— Bak bu hesapta yoktu işte, dedi, District Attorney bu meseleyi işe muhabirler karışmadan halletmek istiyor. Fakat bu hususta hiçbir şey neşretmiyeceğine dair söz verirsen...

— Yağma yok üstad.

— Fakat biraz mütedil ol Reed, District Attorney...

— Ben teklifimi yaptım, ister kabul et ister etme...

Kaçırıldığımı icabında kendilerine anlatacaktım. Fakat bu hususta mümkün olduğu kadar az malûmat verecektim. Cook bu pazarlığı kabul mu etti yoksa reddetmeğe mi kalktı. Bunu bir Allah bilir, zira böyle bir pazarlığın yapılmasına dahi lüzum kalmadı.

Pazarlığımız hususunda daha bir karara varmadan telefonun zili çalmağa başladı. Bruce telefonun öbür tarafında söylenenleri dinledikçe sabırsızlık alâmetleri göstermeye başladı. Bir ara benzinin de attığını farkettim. Telin öbür ucunda konuşan Çavuş McKittrick idi.

— Bana hemen Pete ile Kelly'yi buraya gönder, diye gürledi.

— Gene ne oldu Bruce? dedim.

Bruce acı acı gülerek:

— Artık pazarlığımıza lüzum kalmadı yavrum, istersen çekilebilirsin, diye beni sepetlemeğe kalktı.

— İyi ama bunun sebebini öğrenmek hakkımdır.

— Şimdi bunun sırası değil yavrum, lûtfen odamdan çıkar mısın?

Bruce'un odasından çıkar çıkmaz nöbetçi çavuşunun bürosu önünde durarak McKittric'e:

— Pete ile Kelly'yi bulabildin mi, diye sordum. Müfettişin odasından çıktığımı gördüğüne göre olan biteni bildiğime hamlediyordu. Bu düşüncemde de aldanmadığımı birazdan anladım.

— Şimi neredeyse buradalar. Tabiî bütün bunları gazeteye yazmıyacaksınız, değil mi?

— Şüphesiz, müfettiş herşeyin şimdilikg izlî kal-

masına taraftar. Herifleri hele bir enselesin de ondan ötesi kolaydır.

Çavuş başını sallıyarak:

— Mamaafih bunları yazmakta da bir mahzur yoktur, dedi.

Bak işte beklediğim oluyor diye sevindim. Hadi be çavuş şu dilini bir çöz de olanları öğreneyim bari. Fakat ne yazık ki çavuş farkına varmadan bana hiçbir izahat vermemiş oluyordu. Vakıa plânım gayet kurnazca hazırlanmıştı. Filhakika çavuş herşeyi bildiğime hamlederek fazla izahata girmenin manasızlığını düşünmüş olacaktı.

Bu sefer de işe başka bir noktadan başlıyarak meseleyi aydınlatmağa çalıştım. Bu sırada Peterkin ile Kellynin geldiklerini gördüm. Mc Kittrick kendilerine telâşlı bir eda ile:

— Çocuklar, müfettişin size çok ihtiyacı var. Pembertonu derhal bulmanız icap ediyor, dedi.

Kelly:

— Allah Allah, müfettişe neler oluyor böyle, dedi. Onu bu kadr telâşlı gördüğümü hiç hatırlamıyorum.

Çavuş:

— Git de ne olduğunu anlayıver, diye homurdandı. Pembertonun annesi telefon etti. Oğulunun bu gece eve gelmeyişinden endişeye düşmüş. Onu yine kaçırmalarından korkuyor.

Pete daha fazlasını dinlemeden hemen fırladı, arkasından da Kelly onu takip etti. Bana gelince derhal voltamı alıp bir dükkâna girerek Ray Boley'e telefon ettim.

— Boley, dedim. Haberler müthiş. Pembertonun annesi polise telefon ederk oğlunun dün akşam eve gelmediğin, kaçırılmasından endişe ettiğini bildirdi.

— Bu hususta başka malûmat edinemedin mi?

— Şimdilik öğrenebildiğim bundan ibaret. Esasen bunları da bizden başkası bilmiyor.

Boley bir an sustu, sonra:

— Bu hususta patrona bahsedeceğim, dedi. Bana beş dakika sonra tekrar telefon et.

Kendisini telefonda yeniden aradığımda Boley:

— Patron bu haberi hususî nüshaya ayırmak istiyor, dedi. Mamaafih bu hususta yeni haberler aldığın zaman bana derhal bildir.

Dükkândan çıktığımda Bruce, Peterkin ve Kellynin polis merkezinden çıkarak sür'atle bir polis arabasına bindiklerini farkettim Market Street yolu üzerinden Broadway'e doğru kıvrıldıklarını gördüm.

Nereye gittiklerini bir an tahmine çalıştım. Herhalde N.A.C. radyo istasyonuna yollanmışlardı, zira Pemberton hakkında kendilerine en sıhhatli haberleri yine radyo istasyonu verebilecekti. Filhakika binaya yaklaştığım zaman polis arabasının kapısında bulunduğunu müşahede ettim

Yukarıya çıktığımda etrafın sessizlik içersinde olduğunu farkettim. Koridorda duvar saatinin altında her üç dedektif ticaret servisinde bulunan genç bir memur kızla görüşüyorlardı. Asansörden çıktığımda Bruce beni görünce ağzı hayretten bir karış açıldı.

Yanına yaklaştığımda gayet nazik bir tavırla:

— Kulaklarınız çınlamıştır haerhalde, şu anda en fazla aradığım kimse yine sizsiniz, Pembertonun annesi oğlunun kaç.....

— Aman birader şu mevzuyu kes artık, bunları da nereden öğrendiğini bir türlü anlıyamadım gitti. Böyle giderse daha oğlanı aramağa çıkmamızdan evvel millete kayboldüğü haberini uçuracaksın.

— Hayır, daha sırası gelmedi. Bu hususta henüz teşebbüse geçmemiş bulunuyoruz. Bu hususta teşriki mesaî etmemizi istemez misiniz? Bizi terkettikten sonra dün akşam buraya gelmiş mi?

— Bu hususta henüz birşey bilmiyorum, radyo merkezinde gece servisinde bulunanlar henüz gelmediler.

— Herhalde gecikmezler, dedim. Hattâ belki Pembertonu dahi görebilmemiz imkânı olabilir. Mamaafih gece eve gitmediği de muhakkak....

— Ben de bundan şüpheleniyorum, acaba bizden neden kaçıyor? Sonra Perkins ile Kelly'ye dönerek:

— Çocuklar, şehri şöyle bir kolaçan edin bakalım. Bende burada vaziyeti kritik edeceğim, dedi.

Saat dokuzu yirmi geçe Travis çıkageldi. Hep birlikte odasına yollandık.

— Pemberton dün akşam burada bir saatten fazla kalmadı, dokuz buçuğa doğru radyo istasyonundan ayrıldı. Fevkalâde sinirli oluşu nazarı dikkatimi celbetti. Ben de istirahat edebilmesi için evine gönderdim. Hattâ kendisine iki gün de izin vererek bilhassa dinlenmesini tavsiye ettim.

Bruce:

— Bu sabah kendisini yeniden sorguya çekmek üzere merkezde beklediğimizi size söylemedi mi?

Travis tasdik makamında başını eğdi.

— District Attonrney'in kendisine çok fena muamele ettiğini söyledi. Kendisini kaçıran çetenin tesiri altında fena halde ürkmüş, hele polisin kendisini korumak istememesi onu çok korkutmuş.

Travis âdetâ sitemli bir sesle Bruce'a hitap ediyordu. Fakat müfettiş bunun altında kalmıyarak:

— Kendisini kaçıranlar hakkında herhangi bir malûmat vermekten kaçındı, dedi.

Travis:

— Konuşmaktan fena halde korkmuş.

Kapı aralığından koridorda Sylvianın bürosuna yerleşmek üzere olduğunu fankettim. Travis ile Bruce'u serbestçe münakaşa etmek üzere yalnız bırakarak Sylvia'yı görmeğe gittim.

— Pemberton'un yine hoppalığı tuttu, dedim. Müfettiş Bruce burada, ve...

— Biliyorum, Rufus, Gladys biraz evvel bana nakletti.

— O kadar korkmayın Sylvia, oğlan bu sefer hakikaten gizleniyor. Anlamak istediğimiz nokta polisten mi yoksa çeteden mi daha fazla korktuğu keyfiyetidir.

Sylvia bir müddet sustu sonra:

— Noktaî nazarınıza iştirak etmiyorum, dedi. Dün akşam kendisine saat sekiz otuza doğru birisi telefon etmiş. Kendisine muhavereyi telgraf odasına bağladım.

— Ne konuştuklarını tesbit edebildiniz mi?

— Dinlemeğe çalıştım. Fakat Dave Wallace büroma gelerek beni lâfa tutunca konuştuklarından hiçbir şey anlıyamadım. Bununla beraber telefondaki erkek sesiydi. zira konuşan erkekti, daha evvel duyduğumu zannediyorum. Sesi bana pek yabancı gelmedi.

— Acaba bu sesi telefonda mı duydunuz?

— Öyle zannediyorum. Bununla beraber bu hususta yanılmış da olabilirim. Telefonda şunları duyabildim: «Mr. Pemberton orada mı,» ve «Kendisini lûtfen telefona çağırır mısınız?» Hattâ diyebilirim ki...

— Acaba bu ses kendisini daha evvel de telefona istemiş mi idi?

— Hatırlamıyorum. Bununla beraber bu sesi daha evvel duyduğuma eminim.

— Acaba yakınlardanmı duydunuz?

— Evet.

— Ne kadar müddet konuştular?

— Konuşmaları pek fazla sürmedi. Bir veya iki dakika sonra telefonlar kapanıverdi.

Sylvia birden sustu. Asansörün açılan kapısından Joe Cutland çıkıvermişti. Adam bize doğru gelerek elimi sıktı.

— Sizi tekrar gördüğüme memnun oldum. Dün Pemberton ile sizin hakkınızdan gelmelerinden ürkmüştük.

— Jack tekrar kayboldu, diye Sylvia mırıldandı. Dün akşam evine gitmemiş.

Cutland fena halde şaşırdı. Avucumda hâlâ tuttuğum elinin hafifçe titrediğini hissettim.

— Tuhaf şey, dedi, Pemberton giderken evine uğrıyacağını bize söylemişti. Radyo evinden ayrıldığı sırada Travisin odasındaydım.

— Acaba polisin onu yeniden sigaya çekmesine mi tahammülü yok dersiniz?

Cutland başını salladı:

— Hiç de öyle değil, dedi. Travis kendisine birkaç gün izin vermek isteyince, Pemberton işine yeniden devam edeceğini belirtti, hattâ bugün dahi çalışacağı hususunda ısrar etti. Yalnız arada merkeze uğrayıp şu istintak faslına bir son vermek istiyordu.

— Belki de çete tarafından tehdide uğradığından bu istintaktan kaçınmıştır.

— Bu da mümkün. Ancak çete efradını tehlikeye düşürecek bir şey bilmedikçe Pembertonu sıkıştırmalarında mahal yok. Hattâ kanaatimce Pemberton çete efradını birşey bilmediğine dair ikna etmiş olacaktır. Aksi taktirde onu kaçıranların kendisini serbest bırakacakları biraz şüpheliydi.

— «Sokak Röpartajı» yayınını sigortahyacak mısınız, diye Sylvia Cutland'a sordu

— Bu hususta henüz birşey söyliyemem, mamafih bu meseleyi Travisle görüşeceğim

Bundan sonra Cutland yanımızdan ayrılarak telgraf odasına girdi. Biraz sonra da çıkarak Travisin odasına geçti. Leacock ve Benson geldiklerinde o hâlâ Travisin odasında bulunuyordu Sylvia kendilerine Pembertonun kaçırıldığını bildirince her ikisinin de benzi attı. Buna

rağmen Benson'da Leacock kadar bir üzüntü emaresi göremedim. Hattâ bu mevzuda sesini dahi çıkarmadı. Leacock'a gelince oğlunun kayboluşu onu bir hayli sarstı. Tabii bu arada en kötü ihtimaller üzerinde dahi durmağı ihmal etmedi.

— Bana kalırsa, dedi, Pemberton zabıtadan ziyade çeteden çekiniyordu. Esasen kaçırılışı hakkında uydurduğu saçmalar da hiçbir şey ifade etmiyordu.

— Bu hususta gazetedekileri okumuşsunuzdur herhalde.

Leacock evvelâ saatine sonra duvar saatine bir göz attı.

— Saat onda verilecek haberleri hazırlamalıyım, dedi.

Bensonla birlikte yanımızdan ayrıldılar. Benson elektrik ve ses kontrolü odasına, Leacock da telgraf kısmına geçti.

— Telefonla vaki bu görüşme hakkında Bruce'a malûmat vereyim mi, diye Sylvia sordu.

— Pek tabiî. Fakat biraz daha beklersek daha iyi olacak gibime geliyor. Bana kalırsa bütün memurların gelmesini bekliyelim. Siz hepsine Pembertonun başına gelenleri anlatın. Ben de bu haberin onlarda ne gibi bir tesir bıraktığını tetkik edeceğim.

Saat on buçuğa doğru Ray Boley'e telefon ettiğimde beni derhal Clume bağladı. Patron benden sabırsızlıkla haber bekliyordu.

— Nereden telefon ediyorsun, Rufus, diye sordu.

— Stüdyodan ediyorum. Pemberton hâlâ görünürlerde yok. Polisler de burada.

— Müfettiş Bruce de orada mı?

— Evet, herkesin gelmesini bekledi.

— Şimdi herkes orada mı?

— Evet en mühimleri buradalar. Travis, Leacock, Cutland, Benson, Wallace, Ellen Austin, Marchetti hep buradalar. Asansörden çıktıkları zaman hepsini birer birer tetkik etmeği ihmal etmedim. Tabiî hepsine Pembertonun kaçırılma haberini verdim ve bunun yüzlerinde yapacağı tesiri dikkat ettim.

— Fevkalâde.

— Pek de öyle değil patron. Hepsinin yüzlerine ayrı ayrı dikkat ettim, hiçbiri işi bozuntuya vermedi.

— Ben de bunu tahmin etmiştim zaten.

— Aman patron, nasıl olur?

— Bruce şimdi ne yapıyor?

— Hiç, boş yere oyalanıp duruyor, daha ne yapsın yani... Stüdyoda herkesle ayrı ayrı görüşüyor, sözüm ona

esas katili bulacağını zannediyor. Sylvia şu anda kendisine Pembertonun dün akşam telefonla görüştüğünü bildiriyor. Oğlana bu telefon stüdyodan ayrılışından bir saat evvel gelmiş. Telefondaki ses bir erkek sesi imiş hattâ Sylvia bu sesi tanır gibi olduğunu da ilâve ediyor.

— Sylvia bu konuşmayı dinliyememiş mi?

— Hayır.

— Gece ekibinin son ferdi ne kadar müddetten beri gelmiş bulunuyor?.

— Aşağı yukarı yarım saat kadar oldu.

— Gelişlerinden beri hepsi polisle görüştüler mi?

Bütün bu suallere canım sıkılmağa başlamıştı. Hayır, dedim.

— Bruce, Travisin yazıhanesine yerleşmiş, hepsi stüdyoya geldikçe bu odaya celbediliyor. Mamaafih radyo programı yine eskisi gibi devam ediyor. Şayet radyoyu açarsanız Leacock'un günün haberlerini verdiğini işiteceksiniz. Benson ise kafesinde cereyanı kontrol etmekle meşgul. Cutland ile Ellen Austin spikerler odasında bulunuyorlar. Sylvia, Travisin odasında, ben de bürosunda bulunuyorum.

— Beni orada bekle, şimdi geliyorum.

— Ne diye geleceksin patron?

Clume bu son sualime cevap vermeden telefonu kapamıştı. Ahizeyi yerine bırakıp Bruce'un sorgularına devam ettiği Travis'in odasına doğru yollandım.

— Fakat bu sesi duyduğunuzu nereden anlayabildiniz, diye Sylvia'ya sordu.

— Bu seste tanıdığım birşeyler vardı, bana hiç de yabancı gelmeyen bir sesti bu... Size bundan başka birşey söyleyemeyeceğim.

Bruce hitaben:

— Şayet bu telefon konuşmasının Pemberton'un

kaybolu şu ile bir alâkası mevcutsa, o takdirde bu hususta ki nazariyeniz tahakkuk ediyor demektir. Pemberton'un bir tuzağa düşmediği anlaşılıyor. Kendisine telefon eden adamı tanıyordu, aksi takdirde korkar ve Stüdyoyu terketmezdi.

— Orası muhakak. Fakat Mis Hasting bize bu hususta yardım edemeyince bütün bunlar bir işe yaramaz. Bu takdirde yapılacak bir tek şey kalıyor. Gazetelerde kaybolan adamın bir resmini basarak onu tanıyan bir kimsenin gelip bize haber vermesini beklemek.

Bruce, Pete ile Kelly'nin gelmesini bekliyordu. Onlar gelinceye kadar toplanıp konuşmağa daldık. Saat onbire çeyrek kala Leacock, onun arkasından da Ellen Austin ile Cutland geldiler. Saat onbire kadar yeni bir yayın vardı. Bu arada kontrol odasında meşgul bulunan Benson'dan maada, diğerleri serbestti.

Fakat iki detektif geldiği zaman diğerleri çekildiler. Pete ile Kelly ellerı boş dönmüşlerdi. Pemberton'un izini bulabilmelerine imkân kalmamıştı.

Pete:

— Sokak başındaki herif, Pemberton'u dün akşam saat dokuz otuzda görmüş, diye homurdandı.

— Bu kadar mı? diye Bruce sordu.

— Evet, bundan ibaret.

Bruce bana doğru dönerek:

— O halde işe gazete bayiinden itibaren başlamak lâzım. Şimdi artık bu hikâyeyi neşredebilirsin, Reed. tabii istersen heyecanlı birşeyler de yazabilmen mümkün. Ben vaziyeti diğer gazetelere merkeze vardıktan sonra bildireceğim.

Sylvia tekrar bürosuna döndü. Detektifler gittikten sonra telefonda Boley'i aradım.

— Yahu, patrona da neler oluyor, dedim, bütün bunlardan birşey anlayamadım gitti...

— Benim de pek haberim yok Reed.

— Patron gelip beni burada bulacaktı. Halbuki yarım saatten fazla oluyor hâlâ meydanda yok.

— Ben de birşey anlıyamıyorum, sana telefon ettikten bir müddet sonra gitti. Beş dakika sonra da tekrar döndü.

— Şunu bana bir dakika telefona versene.

— İmkânı yok. Şu anda rahatsız edilmek istemiyormuş.

— Hoppala. Bir de bu eksikti. Peki bu hususta hiçbir şey söyleme. Yalnız şunu iyi bilin ki Müfettiş Bruce vaziyeti diğer gazetelere neredeyse anlatmak üzeredir. Eğer derhal harekete geçebilirseniz onları yaya bırakmak şanslarımız mevcut.

— Şimdilik bütün bunlardan istifadeye kalkmayacağız. Bana sebebini hiç sorma, zira ben de pek bilmiyorum. Patron sadece bütün bunları haritadan silmemi tenbih etti.

Telefonu kapadığımda Sylvia sordu:

— Rufus, dün akşam başınıza birşeyler mi geldi? Yoksa Carla Dean ile mi buluştunuz?

— Size bu akşam anlatırım. Herhalde ondan şüphelenmediğinizi tahmin ederim.

— Pek tabii. Esasen bugün buraya uğraması lâzım. Saat beşte bir yayını var ve bu yayının provası da saat bir otuzda yapılacak.

— Geldiğinde ben de bulunacağım. Yalnız kendisiyle konuşurken mümkün olduğu kadar temkinli davranmanızı rica edeceğim. Bu hususta yalnız sözlerinize değil, aynı zamanda çehrenizin alacağı mimiklere de dikkat ediniz. Şayet size anlattıklarımı öğrenirse tehlikeye düşmeniz ihtimalleri her zaman mevcut.

— Merak etmeyin Bruce. bu hususta temkinli davranacağım.

— Tabii fevkalâde birşeyler olursa gazeteye derhal telefon edin.

Yazı odasına sabırsızlıkla döndüm. Fakat onikiye kadar Clume'ün odası kapalı kaldı. Öğle nüshamızda Mussolini'nin bir nutku ile İtalya'nın harbe girişi ele alınmıştı. Fakat bütün bunlara rağmen bu haberler, Pemberton'un ikinci defa kaçırılışını ele almayan Express'in bu durumunu maskeliyemiyordu. Buna mukabil Star Herald, Pemberton'un kaçırılışını büyük puntolarla ilk sahifesine almıştı. Boley'e dönerek:

— Bütün bunlar da neyi ifade ediyor, dedim, Star Herald'dan iki saat evvel sizi haberdar ettim. Artık patron buna da bir mazeret uyduramaz zannederim. Hem de meselenin en can alacak noktasına varmış bulunuyoruz. Gazetede bu mesele ile benim hususî surette meşgul olduğumu herkes biliyor. Bu vaziyette dalga geçmiş olan ben sayılırım.

— Vallahi Reed, ben de anlıyamıyorum. Pemberton meselesini ilk sahifiye almasa dahi patronun bunu neden örtbas etmek istediğine bir türlü akıl ermedi. Senin kadar benim de bu işte alâkam var. Başmuharrir olmaklığım sıfatiyle ben de şehre rezil oldum çıktım.

Birden konuşmasını kesti. Telefonun zili acı acı çalıyordu. Ray Boley telefonda konuşmasını bitirince âdeta kendisini daha gençleşmiş buldum.

— İkimiz de atladık evlât, dedi. Fakat hepimizden ziyade ikimiz atlamış bilir misin? Şu Star Herald enayisi. Makaleyi neşretmekte pek acele etmişler birader. Telefonda konuştuğum Larry idi. Bana bomba gibi bir haber verdi: Pemberton 15 dakikadır District Attorney'in odasındaymış.

Carla Dean ile buluşmak üzere Stüdyoya gidişimi Clume'ün beğenmeyeceğini biliyordum. Bununla beraber yine de gitmekte kusur etmedim. Ne de olsa bu artık şahsî bir mesele mesabesindeydi. Esas meselede bu kaltakla görüşmek pek de mühim birşey ifade etmezdi, fakat içimdekileri de boşaltmayı pek arzu ediyordum.

Ancak nedense N.A.C.'e geç vardım. Sylvia, Carla Dean'in içerde provalara başladığını bildirdi. Kendisi bu anda B Stüdyosunda bulunuyordu.

— Neredeyse işlerini bitirirler, dedi, Jack hakkında yeni birşeyler duydunuz mu?

— Hâlâ District Attorneyin odasında bulunuyor. Pemberton ya konuşmak istemiyor, yahut da kendilerine müthiş birtakım şeyler ifşa ediyor. Kendisi Didstrict Attorney'de bir buçuk saattir bulunuyor.

— Peki şimdiye kadar nerelerdeydi, hepimizi de bir hayli korkuttu.

— Kendisini görmedim, fakat duyduğuma göre geceyi otelde geçirmiş, bu sabah da geç kalkmış.

— Bütün bu hareketler, bütün bu telâş çok boş, diye Sylvia mırıldandı.

— Bilâkis benim çok hoşuma gidiyor, dedim. Hele Star Herald'ın şatafatlı başlıklarıyla Pemberton'un ka-

çırılışını ballandıra ballandıra anlatışı yok mu, ona bayılıyorum işte. Enayiler bunlardan bahsederken Pemberton da District Attorney'in odasındaymış. Buna ne buyrulur kızım? Tabiî vaziyeti tekzip etmek için diğer gazeteler epeyi geç kaldılar!

Sylvia gözleri parlayarak beni takdirle süzdü:

— İşte bu fevkalâde Reed, bu mevzuda hiçbir şey neşretmemek çok hoş, meslekten yetişme gazeteci olduğunuzu ispat ettiniz işte. Hele dün Jack'i bularak onu Nazilerin pençesinden kurtarmanız çok daha güzel. Bütün maceranızı dinlemek için âdeta sabırsızlanıyorum. Hattâ bana öyle geliyor ki Pemberton'un hapsedildiği yeri Carla Dean'dan öğrenmeğe çalıştınız, değil mi?

— Şüphesiz, Pemberton'un bulunuşunda Carla Dean'in mühim payı var. (İçimden de Sylvia bir de işin aslını bilse diye düşünüyordum).

— Hattâ bu hususta kendisine âşık olduğunuzu dahi kıza imâ ettiniz. Maamafih bu rolünüzde mükemmel muvaffak olduğunuza eminim.

Derhal reddettim.

— Hadi hadi, benden saklamayın bakayım. Peki kaç bardak viski yuvarladınız?

— Tek bir tane.

— İnanmam. Ya neden bir tane içtiniz?

— Zira bir tane ile sızarak kendimden geçtim, daha doğrusu geçer gibi oldum.

— Evine de gittiniz mi?

— Bir tek yuvarlayabilmek için orada bir hayli kaldım. Ondan sonra da uzun bir gezintiye çıktım.

— Fakat otomobilinizi kapımın önüne bırakmışsınız. Bu da nereden aklınıza geldi?

— Carla ile buluşacağımı kimsenin bilmesini istemiyordum da ondan.

— Ebeveynimle birlikte ikamet edişim iyi olmuş,

dedi. Arabanızı bütün gece evimin önünde görünce kimbilir elâlem neler derdi?

— Affedilmez bir hareket olduğunda ben de hemfikirim. Fakat korkarım ki bunda benim hiç hatâm olmamıştır.

Sylvia müşfik bir gülümseyişle:

— Maamafih sizi affettim, dedi, size hiç kırgın değilim. Sadece şaka ediyordum. Jack'i kurtarmanız çok mühim.

Birden «B» Stüdyosunun kapısı açıldı ve içerden Marchetti ile müzisyenleri, Cutland, Wallace ve Carla Dean çıktılar. Bu sırada Wallace, Carla'ya hitaben: «Saat beş buçukta dalgalarda, unutmayın» dedi. Son servisine yetişmek üzere koridora saptı. Marchetti müzikoteke girdi, müzisyenler asansöre yollandılar, Cutland ile Carla Dean ise Spikerler odasında kayboldular.

Birkaç dakika bekledim. Odaya girdiğimde Carla'nın Pemberton'un yerini işgal ettiğini gördüm. Kendisi ayakta duran Cutland ve Leacock ile görüşüyordu. Odanın öbür tarafında Ellen Austin makinede birşeyler yazıyordu. Teletype makineleri arasında sarı ve uzun şeritleri arada bir tetkik ediyordu. Carla beni görünce gülümseyerek selâmladı.

— Merhaba Reed, sizi burada göreceğimi tahmin etmiyordum.

— Mr. Reed her tarafta bulunur, diye Cutland aklısıra matrak geçti. Hattâ buraya dahi canı istediği zaman girer çıkar. Onu tanıdığınızı bilmiyordum, Carla.

— Evet tanışıyoruz, diye Carla kesti. Geçen akşam Gaston's'da birbirimize tesadüf ettik. Reed, Sylvia'ya kavalyelik ediyordu.

Leacock lâfa karışarak:

— Pem'den ne haber? Acaba kendisini buldular mı?

— Henüz bilmiyorum, diye cevap verdim. Fakat buldukları takdirde kendisini serbest bırakmak için sür'atle bir avukat arayacakları muhakkaktır. Bir adam konuşmamayı uygun bulursa gevezelik etmemelidir.

— İyi ama katilleri müdafaa etmesi de doğru mu? diye Leacock homurdandı. Şayet kendisi masumsa bütün bildiklerini söylemeli. Hem zabıta kendisini muhakkak koruyacaktır.

— Bunları söylemek kolay, diye Carla araya girdi, fakat Pemberton'un başından geçenler size de olsaydı herhalde fikrinizi değiştirirdiniz. (Bu arada Carla bana bakıyordu). Sonra bana hitaben yavaşça, haklı değil miyim, dedi.

Kurşunî gözlerinin içine bakarak:

— Hem evet, hem de hayır, dedim. Susmak için bir adamın korkudan başka sebepleri de olabilir. Belki de müsait bir zamanın gelişini beklemektedir.

Carla hiç renk vermedi. Bununla beraber gözlerinde gördüğüm parıltı bu dişi kaplanın dişlerini boğazıma geçirmek için fırsat kolladığını gösteriyordu. Bu âdeta sessizce bir meydan okuyuş gibi birşeydi.

— Fakat, dedi, bilâhare başına gelebilecek kötü bir vaziyeti daha şimdiden bertaraf etmeğe çalışması gayet tabiîdir.

Ellen Austin yazı makinesini bir tarafa bırakarak döner iskemlesi ile bizim tarafa doğru döndü:

— Çocuklar, acaba Lindberg Radyoda ne zaman konuşmuştu?

Leacock:

— Evvelki Pazar konuştu, dedi.

Cutland:

— Hayır, dedi, konuşmasından üç hafta geçti. Sonra bana döndü.

Ben de:

— Pek hatırlıyamıyorum, dedim. Acaba hakikaten bir Pazar günü mü konuştu?

— Bir Pazar gecesi, diye Ellen Austin söylendi. Acaba hakikaten de bir Pazar gecesi miydi?

— Şunu bir de telgraflardan karşılaştırsanız, diye Leacock lâfa karıştı.

Ellen Austin salondan çıktı, bu sırada çeri Marchetti giriyordu.

— Oh Tino, diye Carla yumuşak ve okşayıcı sesiyle yeni gelene hitap etti, bana kırgın değilsiniz ya Tino?

— Kırgın mı? Fakat size neden kırılayım Carla? Bilâkis çok güzel okudunuz. Kanaatimce melodi çok yüksek perdeden ele alınmıştı. Fakat bu da size kırgın olmamı icabettirmez herhalde.

— Ne kadar da nazıksınız Tino, şu provalarda daima hatâlara düşerim. Acaba bugün güzel söyledim mi?

— Fevkalâde idiniz Carla. Esasen siz daima tabiisiniz.

Carla beyaz dişlerini göstererek memnuniyetini izhar etti.

Geride ayakta durarak bütün bu insanları birer birer tetkik ediyordum. Acaba şu üç erkekten hangisi Carla'nın dostuydu ve aradığınız adam içlerinden hangisiydi? Onlar gevezelik ederken Carla Dean'in birinden diğerine dönen nazarlarını takip ediyordum. Bunlar arasında Carla'nın parlak gözlerinden herhangi bir mesaj fısıldayacak bir ışıltı arıyordum. Şunu burada mağlûp edip maskesini çıkaramayacak mıydım? İçimde sonsuz bir intikam arzusu yanıyordu. Evet «İşte karşınızda Gestapo'nun en azılı ajanlarından birisi var. Bu kadın Dr. Bergman'a malûmat yetiştiren en kıymetli ajanlarından birisidir. Parmağında taşıdığı yüzük de Konsolosun bir hediyesidir.» Bu şekilde hareket etseydim acaba neler olacaktı? Acaba bu beklenmedik hareket, yardakçısının kendisini ele vermesine se-

bebiyet verecek miydi? Fakat böyle bir şeye teşebbüs etmek için de katilin bu üç adamdan birisi olduğuna emin bulunmakliğim gerekiyordu. Acaba suçlu kimdi?

Belki de Benson'du Şu esrar dolu bakışlı, esrarengiz hareketleriyle göze çarpan Benson Daha yeni bir arsa almış. Yeni bir bina inşa ettirerek içersini de yeni eşyalarla döşemişti. Bu paralar kendisine nereden gelmişti? Evet, niçin olmasın diye düşündüm Hattâ şimdiye kadar bu husus üzerinde durmadığıma için için kızdım

Ya Sam Leacock, o da Benson'un yakınlarından birisiydi Benson'u yanında bir ev almağa o teşvik etmişti. Evet şu Gantley mahallesinde kimseye belli etmeden rahat rahat çalışabilirlerdi. Şu kerolası kısa dalga cihaziyle ne herzeler karıştırmışlardı, keratalar.

Bunula beraber patron şu kısa dalga nazariyesine pek de ehemmiyet atfetmiyor görünüyordu Daha geçen akşam bana neler söylememişti ki. Fakat uyku sersemliğiyle ve ilâcın tesiriyle kendisinin neler söylediğini pek tesbit edememiştim. Patron, Turner'in P.D.O.A ya ait gizli mesajların N.A.C. radyo istasyonundan verildiğini keşfetmiş olduğunu ileri sürüyordu. Bu hususta Cluine kendisine vaktiyle vermiş olduğum magazin kupürüne istinaden bir farazıye yürütüyordu. Fakat bu delil de kendisi için pek çok şey ifade etmezdi ki..

Ya katil, evet katil kimdi?

Acaba Joe Cutland olamaz mıydı? O da pek sağlam ayakkabıyı benzemiyordu. Bir kere tam mânasiyle beraat etmiş sayılmazdı. Mütemadiyen yalan konuşması neye atfedilebilirdi? Cinayet esnasında Dave Wallace'ın odasında olduğunu neye iddia etmişti? Kendisi orada bulunmamıştı işte! O hale bunu neye atfetmeliydik? Sonra samimi tavırları, zeki bakışları, babacan konuşmalarıyle bu herifin Carla'nın güzelliğine mağlûp olması işten bile sayılmazdı. O halde, evet o halde..

Engle'in bazı mesajların kısa dalgalardan verilmediğine dair olan tezini bir tarafa bıraksak dahi, halihazırda bu mesajlara ait elimizde ne gibi canlı elle tutulur bir delil mevcuttu? Dünyada her şeyi yok etmek kabildir. Hattâ bir adamın zihninde canlanan istifhamlar dahi yok edilebilir. Nasıl mı? O adamı katlederek. Fakat patron bu ihtimal üzerinde de durmak istememişti. Patron, Turner'in esas delili bulduğunu, fakat katilin Turner'i katletmekle beraber delili ortadan kaldırmaya vakit bulamadığını imâ etmişti. Clume'e göre katil, Turner'i katletmekle bu delilin ele geçmesine mâni olmuş, yani bir müddet için vaziyetini emniyet altına almıştı. Fakat iş hakikaten öyle miydi, yoksa bu da birçok hallerde olduğu gibi Clume'ün bir faraziyesinden başka birşey değil miydi? Kimsenin bu delili ortadan kaldırmağa muvaffak olamadığı gözönüne getirilirse o halde bu delil acaba mücerret birşey miydi? Yani acaba bu esrarlı mesajları bildiren dalgalar arasında mıydı?

Bir nazariyeden diğerine geçtikçe işlerin daha çok karıştığını farkediyordum. Fakat burada Radyo istasyonunda bunların kimsenin zihnini meşgul etmediğini anlıyordum. Başımdan geçen maceraya, meçhul meseleleri halletmekteki maharetime rağmen Leacock, Cutland ve Carla Dean benden çekinmiyorlardı. Hattâ diyebilirim ki Carla Dean bir kraliçe haşmetiyle her tarafa hâkimdi.

— Eh, artık kaçayım, dedi.

Cutland, Carla Dean'i ellerinden tutup ayağa kaldırdı.

— Saat beşe çeyrek kala gelebilirseniz, dedi, dalgalara geçmeden evvel bu parçayı bir iki defa daha tecrübe edebiliriz.

Birden irkildim. Kapı âniden açılmış ve içeri rüzgâr gibi giren Ellen Austin:

— Telgraflarımın orijinal nüshalarını kim aldı.

diye bağırdı.

Herkes yüzünü Ellen'e doğru çevirdi ve odadaki neşeli hava yerine etrafı korkunç bir sessizlik kapladı.

— Ne dediniz? diye Cutland sordu.

— Telgraflarımdan bir tomar kaybolmuş, 17 Mayıs ile 28 Mayıs tarihleri arasındakiler yerinde yok.

— Hepsine iyice baktınız mı? diye Cutland bir defa daha sordu. Belki içlerinden birkaçını karıştırmışsınızdır.

— Evraklarımın hepsi muntazamdır, telgrafları hiçbir zaman karıştırmam. Şimdi yine baktım, yerlerinde yeller esiyor!

Koridor birden karıştı ve hepimiz telgraf odasına hücum ettik. Carla Dean kapının yanında Marchetti ile birlikte duruyor, diğerleri ise telgraf çekmecelerini araştırıyorlardı. Carla Dean'de birden vücut bulan değişikliği hayretle müşahede ettim. Yüzü bembeyaz kesilmişti. Artık biraz evvelki gibi gülmüyor, gevezelik de etmiyordu. Sertleşmiş bakışlarını, sıra ile üç spikerin üzerinde gezdiriyordu. Leacock ve Cutland ikendi çekmecelerini araştırıyor, Ellen Austin de ellerini kalçalarına dayamış, onları meraklı seyrediyordu.

— Hay Allah kahretsin, diye Leacock bağırdı, benimkiler de kaybolmuş. Daha bu sabah buradaydılar. Ya sizinkiler Joe?

Cutland:

— Benimkileri de kaldırmışlar.

— Bu sabah çekmecede miydiler?

— Ne bileyim birader!

Cutland, Carla Dean'in önünden sür'atle geçti ve koridora çıkarak:

— Sylvia, biraz gelir misiniz lûtfen! diye bağırdı.

Marchetti kimseyi kasdetmeden mırıldandı:

— Bir de bu eksikti işte. Mr. Travis bu vaziyete

bir hayli sinirlenecek. Her metnin yerinde...

Sylvia odaya girerek:

— Ne oluyor, ne var? diye sordu.

Cutland, Leacock, Marchetti ve Ellen Austin bahis mevzuu meselenin ne olduğunu kendisine naklettiler.

— Ne olduklarını nasıl bileyim, dedi.

— Ama bu sabah burada idiler, diye Leacock tekrarladı. Hattâ on otuz yayınım için bazı kısımları da karıştırdım. Herhalde birisi...

Üzerime doğru dikilen bakışlar hissettim. Birden arkama döndüm. Yanılmamıştım. Carla Dean'in gözlerinden ateş fışkırıyordu. Kin dolu bakışlardı bunlar. Arkamda diğerlerinin hiddetli selerini işittim. Evvelâ bir gürültü. Sonra da derin bir sessizlik, hem de ne sessizlik!

Carla Dean'e dikkatle baktım. Birden zihnimde bir şimşek çaktı. Korkunç bir şimşek! Evet, herşey anlaşılıyordu. Clume'ün sözleri şimdi geniş bir mâna ifade etmeğe başlamıştı. Patron çürütülemeyecek bir delilden bahsetmişti. Metinlerin de ne olduğunu odada benden başkası da bilmiyordu.

Çıkarken Sylvia yanımdan geçti. Odaya tekrar geldiğinde yanında Travis de vardı. Marchetti'nin biraz evvel söyledikleri çıkmıştı. Evet, Travis fevkalâde hiddetliydi. Mesai arkadaşlarına vaktiyle söylemişti. Metinlerin hiçbiri kaybolmamalıydı. Zira bunlar N.A.C. istasyonunun verdiği haberlerin yegâne deliliydi. Bunların kaybedilmesi affedilmez bir hatâydı!

Leacock:

— Kimseyi dikkatsizlikle itham edemeyiz, dedi. Bir defa bütün tomarlar kaybolmuş.

— Hem de aynı tomarlar kaybolmuş, diye Ellen Austin geveledi, hep 17 ile 28 Mayıs arasında bulunanlar kayıp.

Carla Dean'e bakmak için yeniden arkamı dön-

dım. Kadın kaybolmuştu. Koridora çıktığımda onu asansör yanında gördüm.

— Bir dakika, diye bağırdım. Sonra kendisine doğru koşmağa başladım.

Fakat daha ona yetişemeden asansörün kapısı açıldı ve Carla içeri daldı.

Sylvia'nın bürosuna giderek telefona sarıldım. Ray Boley'i çağırarak derhal patronu telefona bağlamasını rica ettim.

— İmkânı yok, Reed, dedi. Patron hâlâ odasında meşgul.

— Fakat kendisiyle muhakkak konuşmalıyım, diye ümitsiz bir şekilde bağırdım. Kapıyı kır, mesuliyeti bana ait, dedim, burada çok mühim şeyler geçiyor, patronla konuşmaklığım lâzım.

— Hele dur bakayım, bir tecrübe edeceğim, diye geveledi.

Biraz sonra Clume telefonun başına gelmişti.

— Patron, Stüdyodan telefon ediyorum. Telgraf metinleri çalınmış.

Clume birden cevap vermedi. Sonra sordu:

— Peki çalındığının kim farkına varmış?

— Ellen Austin, kendisine bir telgraf lâzım oldu.

Patron sunturlu bir küfür savurdu. Sonra:

— Şimdi oralarda kimler var? diye sordu.

Kendisine kimlerin bulunduğunu söyledim.

— Pekâlâ, birazdan geliyorum Reed, dedim. Gidip Müfettiş Bruce'u alayım. Biz gelmeden sakın kimseyi oradan bırakmayın.

Patron telefonu kapadı. Başımı kaldırdığımda Sylvia'nın bürosuna doğru gelmekte olduğunu farkettim.

— Oh, siz burada mısınız? dedi, içerdekiler gittiğinizi sandılar. Metinleri sizin aldığınızı zannediyorlar. Bunlar ne işinize yarayabilir ki?

Kendisine sükûnetle:

— Carla Dean bunları benim aldığıma emin.

— Carla nerede?

— Kimseye görünmeden sıvıştı. Bu suretle kendilerini takip etmeme mâni olmak istiyor. Hattâ şu anda sokakta beni karşılamak üzere çeteden bazı kimselere talimat verdiğini zannediyorum.

— Metinleri siz mi aldınız Rufus?

— Hayır, şu anda metinler Clume'ün elinde.

— Mr. Clume mü? Fakat nasıl olur?

— Susun, şu anda bizi dinlememeleri lâzım.

Sylvia sesini yavaşlatarak:

— Fakat metinleri ne zaman alabildi ki? diye sordu.

— Bu sabah, hepimizin Bruce ile birlikte Travis'in odasında bulunduğumuz bir sırada serbestçe hareket ederek odaya girdi ve istediklerini alarak götürdü.

— Fakat bunları ne diye aldı?

— Bunların sebebini yakında anlayacağız. Şimdi nerede ise burada bulunacaktır. Yanında polisler de var. Şimdi bunları nasıl tertip ettiğini anlamaya başlıyorum.

— Neyi tertip etmiş ki?

— Beni dinleyin. Dün sabah kendisine telefon eden siz değil miydiniz?

— Evet, sizi aramıştım. Sonra Mr. Clume beni istedi.

— Hele biraz düşünün bakayım. Dün akşam telefonda Pemberton'u isteyen adam Clume değil miydi?

Sylvia'nın ağzı bir karış açılmıştı.

Kekeleyerek:

— Tamam, dedi, onun sesiydi!

— Ben de bundan şüphelenmiştim. Pemberton'un kendisini derhal görmesini kendisinden rica etmiş olacak. Hattâ Saint Regis'teki malikânesinde kendisini bütün ge-

ce muhafaza ettiğine şimdi kalıbımı basarım.

— Peki bundan kasdi neydi?

Koridordan, telgraf odasında münakaşa edenlerin sesleri bize kadar geliyordu. Bu arada Clume'ün tenbih ettiği hususlar aklıma geldi. Sylvia'ya:

— Asansörden başka buradan diğer bir çıkış yeri var mı? diye sordum.

— Evet, imdat merdiveni var.

— Ondört kat, diye mırıldandım. Bu da epeyi zaman alır.

— Neyi kasdettiğinizi bir türlü anlayamadım, Rufus.

Sylvia'nın çenesini müşfik bir hareketle okşadım.

— İşin sonuna vardık gibime geliyor, kızım. Yakında katille hesaplaşacağız galiba. Bu da yayının sonu demektir yavrum. Hemen şimdi dönerim, sakın kimseye birşey fısıldamayın.

— Herhalde buradan dışarı çıkmayacaksınız Rufus!

— Merak etme kızım, binayı şöyle bir kolaçan edeceğim, o kadar.

Asansör düğmesine bastım. Bir müddet sonra asansörcü kafesiyle çıkageldi. Hemen içeri daldım. Yavaş yavaş inmeğe başladık. Zemin kata kadar hiçbir katta durmadık. Oğlana sordum:

— Diğer asansör de çalışıyor mu?

— Hayı fendim. Yaynız ibiy tanesini çalıştıyıyoyuz. Tabii kalabalık luysa iş değişiyo.

Kapıyı açtığında kimsenin beklemediğini görerek memnun oldum. Asansörden çıkmadığımı görünce oğlan afalladı.

— Birisini bekliyorum, dedim.

Gözünü kırparak:

— Peki fendim, dedi. Ama siz dışarıda neye bekleyeceksiniz?

— Burası daha çok hoşuma gidiyor, dedim. Aynı zamanda bir de sigara yaktım.

Saatime baktım. Saat üçe oniki vardı. Vakit bir türlü geçmiyordu. Birden asansörün çağırma zili çaldı. Yandaki cama baktım. Evet «8» hizasında ışıklar yanmıştı. İnişi gösteriyordu. «Güzel» diye düşündüm. Demek ki kafes 14 üncü kata çıkmayacaktı.

On dakika müddetle belki üç defa inip çıktık. Fakat bunlar hep ondördüncü katın aşağısındaki katlara aitti. Fakat birden «14» ün yandığını farkettim. Demek bizim kattan inenler olacaktı. Oğlan kapıyı kapamağa hazırlandı. Hemen yerimden fırlayıp kolunu tuttum.

— Kımıldama bakalım, dedim.

Ayaklarımdan birini asansörde, diğerini de dışarıda zeminde tuttum. Clume'e telefon ettiğimdenberi takriben bir çeyrek saat geçmişti. Birazdan burada olacaktı. Bruce District Attorney'in odasında bulunmalıydı ve herhalde Pemberton'u konuşturmakla meşguldüler. Clume ise Pemberton ile birlikte buraya gelecekti.

Zil yeniden çalmağa başladı. Fakat bu sefer sabırsız bir adamın çalışını andırıyordu. Nihayet çalan herif parmağını zilden ayırmadan bir müddet devamlı çaldı.

Zenci oğlan ağlamaklı bir sesle:

— Adamı almalıyım, dedi.

— Hele biraz beklesin, sonra görürüz, dedim. Bir defa şu «14» üncü kata çıkmak istemiyorum, anlaşıldı mı?

Oğlan beni son günlerde sık sık görmüştü. Haydut olmadığımı, hele kontak hallerim bulunmadığını iyice biliyordu. Buna rağmen yine sızlandı:

— Gayanti işimi kaybedeceğim, fendim, ne olur yapmayın...

Cebimden bir dolarlık çıkarıp eline sıkıştırdım.

sonra kendisine yumuşak bir sesle emrettim:

— Sana hiçbir şey olmayacağını temin ederim. Esasen fazla da beklememize lüzum yok, dedim.

Filhakika birkaç dakika sonra sokaktan gelen polis otomobilinin düdüğünü duydum. Sonra Bruce'ün otomobili binanın önünde durdu. Clume'ün arkasında bir hayli kalabalık vardı. Bruce, District Attorney, Peterkin, Kelly ve nihayet bizim Pemberton. Pemberton biraz zayıflamış görünmekle beraber cesur adımlarla onları takip ediyordu. Asansöre hep birden girdiler, bu sırada yukarıdan çağrı sesi gittikçe keskinleşen bir tona bürünmüştü.

Zile basan Travis'ti. Oğlanı epeyi haşlayacağı muhakkaktı. Fakat içinden çıkanları görünce bundan derhal vazgeçti. Travis şaşkına dönmüştü. Bizi gördüğünde âdeta dondu. Clume kendisine hitaben:

— Sizi biraz tutmak mecburiyetinde kalacağım Travis. Herhalde sokağa çıkıyordunuz değil mi?...

— Yoksa yeni birşey mi oldu?

— Öyle zannederim ki takip etmiş olduğumuz işin sonuna geldik, diye Clume sualini cevaplandırdı.

Travis, Pembertona bakarak:

— Yani...

— Hayır. Mr. Pemberton hiçbir ifşaatta bulunmadı. Esasen bütün bu hususlara birazdan temas edeceğiz.

Travis saatine bir göz atarak Sylvia'ya döndü:

— Whitcomb reklâm şirketine lûtfen telefon ederek kendilerine biraz gecikeceğimi bildirin.

District Attorney sabırsızlanarak:

— Biraz acele etsek Clume, dedi, size refakat ettiğimiz takdirde bize Turner'in katilini teslim edeceğinizi vaadetmiştiniz...

— Bundan çok daha fazlasını size vaadettim, diyen Clume ısrarla belirtti, bu arada P.D.O.A.'yı ezmek

için gerekli bütün hususatı da size anlattığımı söyledim. Fakat buna mukabil bazı tâvizlerde bulunmanız gerekiyor.

Cook sert bir sesle:

— Bunlar da nereden çıktı böyle, diye söylendi.

— Katil suç ortaklarını kendisine bir zarar gelmemek şartiyle ele verecektir. Eğer...

— Siz hele bize katili teslim edin, diğer hususlarda zamanı gelince anlaşırız.

Clume hernedense müterediddi idi. İkidebirde dudaklarını ısırıp duruyor, endişesini gizliyemiyordu.

Bu arada Leacock, Cutland, Marchetti ve Ellen Austin telgraf odasından çıkarak bize doğru geldiler. Biraz sonra da ticaret servisinden birkaç kişiyle Wallace çıkageldi. Neler olduğunu anlamağa çalıştıkları bir sırada Müfettiş Bruce bana dönerek:

— Benson nerede? diye sordu.

— Herhalde ses kontrolü odasında olacak. Şimdi neredeyse yeni bir yayına geçecekler.

— Hele ben de bir bakayım, diyerek kontrol odasına doğru uzandı.

Bruce'a refakat ettim. Filhakika cam bölme arkasından ses mühendisinin cihazlarını kontrol ettiğini farkettik.

— Benson'un kaçmağa hiç niyeti yok. dedim. Esas suçlu o değildir.

Bruce homurdanarak:

— Bakalım bu sefer de Clume ile birlikte kimi itham edeceksiniz?

— Bunu benden sormayın. İşin esrarına henüz vâkıf değilim.

— Katili tanıyorsa Clume ne diye bizi bu kadar uğraştırıyor?

— Bunu da kestiremem.

Birden District Attorney'in sesi koridorda gürledi:

— Katili tesbit edeceğimiz âna kadar hepiniz göz hapsinde bulunuyorsunuz. Bu itibarla hepiniz bir tek odada toplanırsanız işler daha da kolaylaşacaktır.

— O halde spikerler odasında toplanın, diye Travis seslendi.

— Hepimiz aynı yerde toplanırsak daha iyi olur, esasen belirteceğim hususlar burada bulunanların hepsini de alâkadar eder, diye Clume fikrini bildirdi.

Bruce kontrol kapısını açarak Benson'a hitaben:

— Şunları bir müddet için bırakarak bize refakat edebilir misiniz, Benson, diye sordu. Size biraz ihtiyacımız olacak.

— Saat üç otuza kadar boşum, diye Benson cevap verdi.

— O halde vakit kaybetmeden derhal bize katılın, diye Bruce emretti.

Diğerleri Spikerler salonuna geçerken, Clume koridorda bir müddet dalgın durdu. Hattâ bana bir ara Patronun alacağı neticeden pek de ümitli bulunmadığı gibime geldi. Kendisini benim kadar tanımayanlar Clume'ün rolünü tekrarladığını zannedebilirlerdi, o anda patron düşüncelere dalmış bir insan intibaını uyandırıyordu. Fakat ben, onun bazı noktalarda daha kendinden emin olmadığını hissedi-

yordum. O zaman yanına yaklaşıp alçak sesle kimseye duyurmadan:

— Neye müteredditsiniz patron? diye sordum.

— Vaziyet daha istediğim şekilde inkişaf etmedi, senin anlayacağın, daha henüz tamamiyle hazır değilim Rufus. Hâdiseler sür'atle cereyan etti. Meselâ elimde bir saatlik bir müddet daha olsaydı metinleri kimseye sezdirmeden yerlerine yerleştirecektim. İçlerinden bazılarının fotokopisini gazetede aldırttım. Şayen bunların kaybolduğu anlaşılmadan telgraf nüshalarını yerlerine koyabilseydim, katili yakalamak hususunda daha rahat düşünebilecek ve buna göre bir plân hazırlayacaktım, zira nasılsa katil yarın sabahtan evvel veya bu akşam dahi dosyalarına bakmayacak, ben de vaziyetten istifade ederek istediğim gibi hareket edebilecektim. İşte bu sebeple Pemberton'u evime davet ederek onu bütün gece alıkoydum. Bu suretle sabahleyin Pemberton'un kaybolduğu duyulunca katilin evraklarına bakarak onları da alıp almadığını tetkik edeceğini tahmin etmiştim. Herşey tahminim gibi tecelli etti. Ancak şu körolası Ellen Austin bütün plânlarımı bozdu.

— Fakat District Attorney'e Turner'in katilini teslim edeceğinizi bildirmişsiniz. O halde bunlara ne hacet...

— Adamı kendisine gösterebilirim. Fakat onu parmaklarımın arasında ezemem. Ben ise onu bir deliller yağmuru altında ezerek şaşırtmak ve bütün kurtuluş ümitlerinin kaybolduğunu kendisine hissettirmek istiyordum. O zaman da bize P.D.O.A.'nın âzalarını ifşa etmek şartiyle hayatını bağışlayacaktık.

— Kimdir, diye kendisine sordum, Leacock mu, yoksa Cutland mı?

Patron sualimi cevaplandırmadı. Spikerler odasının kapısından içerisini tetkik ediyordu.

— Yegâne şansımız, dedi, katile her türlü delilin elimizde bulunduğunu imâ ederek onu dize getirmektir. O zaman katilin delil kifayetsizliği dolayısiyle beraat kazanacağını, ancak bunun için de her şeyi itiraf etmesi icab ettiğini kendisine hissettirmek lâzım.

Sonra bana dönerek:

— Haydi gidelim, Rufus, dedi.

Şu anda hepimiz spikerler odasında bulunuyorduk

— ... Bütün mesele, diye Clume sert bir sesle devam etti, mesajların mikrofona nasıl intikal ettiği hususuydu. Bunu öğrendiğimiz andan itibaren Harvey Turner'i öldürmüş olan kimse elimize geçmiş demekti.

Clume biran sustu. Odadakilerin hepsi sözlerini dikkatle, hattâ endişe ile takip ediyorlardı. Ancak arada bir içimizden birisi gayri ihtiyarî bir reflekste bulunuyordu. District Attorney'in bir jury hey'etine hitap edişi gibi, patron da pencerelerin yanıbaşında odanın dibinde cinayet vak'asına baştan temas ederek bütün hususlara birer birer temas etmiş ve herşeyi aydınlatmıştı. Hattâ bütün hareketleri District Attorney'in metodunu takip ettiği zehabını uyandırıyordu. Fakat ben patronun odada bulunan onyedi kişiden birisine tesir etmek istediğini anlıyordum.

— Katil nasıl hareket edeceğini gayet iyi biliyor-

du, diye Clume devam etti. Hattâ bidayette kendisini tamamiyle emniyette zannetti. Bunun bir sebebi de keşfettiği metodun kimsenin aklına gelemeyeceği düşüncesiydi. Metodu basit olduğu kadar dâhiyane bir buluştu. Bir defa kısa dalga üzerinden verici bir cihaz kullanılamazdı. Esas rükünlerinden birisini teşkil ettiği şeytanî teşkilât kısa dalgayı kullanmanın ne kadar tehlikeli olduğunu gayet iyi biliyordu. Bulundukları yerin eninde sonunda hükûmetin kontrol cihazları vasıtasiyle bulunacağı muhakkaktı. Bu arada da teşkilâta dahil âzaların bu mesajları elde etmek için alıcı cihazları ona göre ayarlamaları ve frekans değişikliklerine has âletlerle müceh.hez cihazlar kullanmaları iktiza ediyordu. Bundan başka âzaların binlerce olduğu akla gelirse bunların aynı anda ve saatte evlerinde bulunmaları ve verilen talimatları dinlemeleri imkân haricindeydi. Parolanın verileceği anda kimisinin işleri başında, kimisinin de otomobillerinde bulunması ihtimali vardı.

— Buna mukabil resmî sektöre ait bir cihaz onları nerelerde bulunurlarsa bulunsunlar daima haberdar edebilecekti. Sonra âzaların bunu hiçbir tehlike olmadan rahatça dinlemeleri ve verilen talimatı not etmeleri de kabil olacaktı. Bunun için de günlük haberleri dinlemeleri kâfi gelecekti.

Müfettiş Bruce yanımda, Leacock'un yazıhanesi ile Cutland'ın masası arasında sırtı duvara dönük bulunuyordu. Kollarını kavuşturmuş, Clume'ün konuşmalarını büyük bir dikkatle dinleyen radyo personelinin simalarında herhangi bir şüpheli nazarın doğuşunu kolluyor gibiydi. Clume'ün yeni bir mevzua geçmek üzere durduğu bir anda muavinlerine gözleriyle işaret etti. Her iki detektif de yeni bir talimat almışlar gibi derhal yer değiştirdiler. Peterkin sezdirmeden salonun dibinde kapının yanında bulunan Cutland'ın yanına sokuldu. Kelly ise Pem-

berton'un bürosu yanına mümkün olduğu kadar yanaşarak Sam Leacock ile George Benson'ın yanına yaklaştı.

Cutlandın karşısında bir iskemleye oturmuş bulunan Travis birden yerinden kalkarak:

— Anlattıklarının tahakkuku imkânsız, Clume, diye bağırdı. Bize evelâ mesajların gayesinin âzalara toplantıların hangi gecelerde yapıldığını bildirmek olduğunu, veya Federal Polisle mahallî polis kuvvetlerinin hangi mıntakalarda faaliyette bulunduğunu bildirmek ve yeni bir talimata kadar azamî derecede temkinli davranmalarını istemek gibi hususlar etrafında toplandığını söylediniz.

Clume sükûnetle:

— Filhakika bunlara işaret ettim, dedi.

— Sonra, diye Travis devam etti, bu talimatların telgraflardan istifade edilmek suretiyle verildiğini söylediniz. Ben de size bu görüşlerinizin saçma olduğunu bildiriyorum! Yani bu Sam Leacock, Joe Cutland veya Miss Austin'i bir hain ve cani olarak vasıflandırmış bulunuyorsunuz. Telgrafların yayınından mes'ul olan şahıslar yalnız onlardır. Bu vaziyette de haklarında...

Leacock, Clume'e küfredercesine bakarak Travis'e hitaben:

— Bırakın şu Clume'ü konuşsun, bakalım daha ne cevherler yumurtlayacak, dedi. Bunların kâmilen saçma olduğu hususunda sizinle hemfikirim. Fakat Benson hakkında vâki ithamlar da saçmaydı. Bununla beraber kendisini tevkif etmekten çekinmediler.

— Susalım, diye Peterkin gürledi. Açık duran muşambasının altından tabancasının kabzası görünüverdi. Peterkin'e bakarken yanında duran Cutland'ın suratının bembeyaz kesildiğini farkettim. Fakat bunu gün ışığının bir oyununa atfettim.

— Size anlattıklarımın saçma görünmesi, diye Clume devam etti, katilin rahatça çalışmasına yardım et-

ti. Filhakika basit ve dâhiyane bir metod idi. Belki de hiç bir zaman keşfedilmeyecekti. Fakat katil hesabına çok feci olan bir hâdise oldu. O da bazı evrakların işe karışması keyfiyetidir. Bunlardan biri Turner'in ufak ajandasıdır. Hâlen bu ajanda District Attorney'in elinde bulunmaktadır.

Cluine cebinden ufak bir kâğıt çıkararak:

Bu deftere Turner tarafından alınan bazı ufak notları huzurunuzda okuyacağım, dedi.

«ÖĞLEDEN SONRALARI SAAT ALTIDA TELEFON MUHAVERELERİ KONTROL EDİLSİN»

Her akşam, bu radyo istasyonuna bağlı katil, teşkilâta mensup bir ajandan muntazaman talimat alırdı. Bu talimat da kendisine telefonla verilirdi. Bazan da katil bizzat bu adama telefon ederdi. Sonra kendisinden talimat alırdı. Bu suretle bu saatte teşkilâta mensup diğer âzalar nerede ve hangi saatte toplanacaklarını onun vasıtasiyle öğrenmiş oluyorlardı.

Şimdi de Turner'in diğer notlarına bir göz atalım:

«BİR DE MİLLİ CEPHEYE GELELİM»

«ATLANTİĞİN BU TARAFINDA»

«N.E.S.O. DISTRICTS» ve nihayet:

«BÜTÜN KISIMLARDAN»

Biraz sonra bu hususdan daha geniş bir şekilde bahsedeceğiz. Fakat bu arada katil için bir hayli tehlikeli olan metodundan bahsedelim. Şayet faaliyetlerinin en mühim delili telgraf metinlerinde bulunuyorsa, onları ortadan kaldırmasına maddeten imkân yoktu. Eğer onları diğerleri arasından çıkarıp alsaydı bu sefer de Stüdyodakilerin nazarı dikkatini celbedecekti. Hattâ kanaatimce teşkilâttaki şefleri dahi böyle bir harekete teşebbüs etmemesini kendisine tenbih etmiş olacaklardı. Onlar dahi bu metodun kimsenin nazarı dikkatini celbetmeyeceğine emindiler. Bunun mukabil telgrafları çok sıkı surette kontrol et-

mesi kendisinden istenmişti ve katil bu hususta aşırı bir titizlikle hareket ediyor, içlerinden birinin alınıp alınmadığını tetkik ediyordu. Tabiî bu arada Stüdyodaki mesai arkadaşlarını da göz hapsinde tutuyordu. Bu da Pemberton'un bir takım güçlüklere uğramasına sebebiyet verdi.

Bu hafta içinde Mr. Pemberton bir sabah telgraf odasına uğrayarak telgraf metinlerini tetkik edecek, bu suretle Stüdyoda kendisine yayınlarda yeni bir vazife verilmesini sağlayacaktı. Fakat işler umduğu gibi çıkmadı. Bilâkis Pemberton'un bu meslek merakı başka bir şekilde tefsir edildi. Filhakika kendisini takip eden katil vaziyeti derhal üstlerine bildirdi. Onlar da Pemberton'u kaçırarak telgraf metodu hakında birşeyler bilip bilmediğini anlamağa çalıştılar. Fakat Pemberton'un her şeyden habersiz olduğunu anlayınca kendisini serbest bıraktılar.

— Suallerine cevap vermek hususunda bir hayli ter döktüm, diyen Pemberton dert yandı. «Travis'in odasında ne işin vardı?» diye sorduklarında «Orada hiçbir şeye ilişmediğimi söylüyordum. Sonra bana şu veya bu surette hareket etmemin sebebi ne olduğunu soruyorlardı. O zaman da hareketlerimden hiç kimseye zarar gelmeyeceğine dair yeminler ediyordum. Nihayet bana telgraf odasının çekmecelerini neden karıştırdığımı sorduklarında kendilerine sebeplerini anlattım. Bundan gayri...

— Şimdi biraz susun, diye Clume oğlanın sesini kesti, bunları arkadaşlarınıza sonra da anlatabilirsiniz. Sonra yüksek sesle devam etti:

— Şayet Turner'in katili cürümlerinden kurtulacağını zannediyorsa ona şimdiden mahkûm olduğunu hatırlatayım, zira bütün hareketlerini tesbit ettiğimiz gibi bu suretle neden hareket ettiğini de biliyoruz. Hattâ mensup olduğu Nazi teşkilâtının bütün içyüzünü de biliyoruz. Hattâ onu ihanete sevkeden irtibat ajanını; kendisini uçu-

ruma sürükleyen kadının da kim olduğunu keşfetmiş bulunuyoruz...

— Hangi kadından bahsediyorsunuz, diye District Attorney sordu. Bakın bundan hiç...

— Sizekendisinden bilâhare bahsedeceğim, diye Clune vaadetti. Şimdi müsaade ederseniz katilden bahsedelim. Sonra evrak çantasını açarak içinden bir tomar sarı kâğıt çıkardı.

— Bu metinler içersinde birkaç tanesinde, dedi. Turner'in ajandasına kaydetmiş olduğu cümlelere rastladım. İçlerinde en yenilerine temas ettim. Bununla beraber hepsi tetkik edildiğinde parola teşkil eden cümlelerin sık sık tekerrür ettiği farkedilir. Meselâ şu 17 Mayıs tarihli telgraf nüshasında bakın neler var: Yayının en mühim kısmı Fransa muharebesine ait bazı tafsilâtı veriyor. Bakın şu paragraftan itibaren neler var: «Takriben 28.000 Amerikalı henüz tehlikeli mıntakada bulunmaktadır. Bunlardan 2000 tanesinin Naziler tarafından işgal edilmiş olan Danimarka ve Hollanda'da bulundukları zannediliyor. Brüksel'de bulunan Büyük Elçi Cudahy'nin son defa sabahın beşinde telgraf çektiği talımin ediliyor. La Haye'de bulunan Milletvekili Gordon'un kırk saattenberidir Bakanlığı ile temasta bulunmadığı bildirilmektedir. Devlet Dairesi ablukaya alınmış Amerikalıların âkıbeti hakkında yakından alâkadar olmaktadır... Bu haberler ve Atlantiğin bu tarafındaki diğerleri de bilâhare bildirilecektir.» Burada **«ATLANTİĞİN BU TARAFINDA»** cümlesine iyice dikkat edin. Bu cümle 26 Mayıs tarihli yayında bildirilmiş. 26 Mayısta ise katil **«BİR DE MİLLİ CEPHEYE GELELİM»** parolasını kullanmış. Bunu da reklâmlardan evvel ele almış. Reklâmlar da telgraf metinlerine bittabi alınmamaktadır. Reklâmlardan sonra 17 Mayıs tarihli yayında ise şunlara rastlıyoruz: «Doğudan, millî merkezimizden, şu haberleri almaktayız. Mezkûr haberlerden an-

laşılacağı veçhile hükûmet İrlanda, Fransız, İspanyol ve Portekiz limanlarında toplanmış bulunan Amerikalıları toplamak üzere harb gemileri veya hususî surette teçhiz edilmiş gemiler yollamak üzere her türlü tedbiri almış bulunmaktadır.»

Clume durarak gözlerini kâğıtlardan kaldırdı: «Tabii bütün bu yazılar size gayet masumane surette kaleme alınmış görünüyor. «**ATLANTİĞİN BU TARAFINDA**» ve «**DOĞUDA MİLLİ MERKEZDE**»

Bu sefer de başka bir yazıyı ele aldı:

— 22 Mayıs tarihli yayında ise reklâmdan sonra şu kelimelere rastlıyoruz: «**SAN FRANSİSKÖ'DAN BATIDA ve ATLANTADAN CENUPTA, ŞU ENTERESAN HABERLER GELMEKTEDİR...**» 26 Mayıs tarihli yazıda ise şunlar var: «**ROOSEVELT'İN ÜÇÜNCÜ DERECEDEKİ FAALİYETİNE DAİR HEMFİKIR OLANLARDAN MEMLEKETİN HER KÖŞESİNDEN HABERLER GELMEKTEDİR...**» Bu şekilde elimde birbirini tamamlayan tam onüki tane telgraf metnim var. Bunların hemen hemen yedi tanesinden birbirlerine benzer cümlelere rastlamaktayız. Bunların beşinde bunlardan hiçbiri bulunmuyor. Şu halde reklâmlardan sonra bunlardan birine rastlanmazsa, bu, haberin daha evvel verilmediğine delâlet ediyor. Daha doğrusu «**RESMİ CEPHEYE GELELİM**» veya «**ATLANTİĞİN BU TARAFINDA**» gibi yazılar reklâmdan sonra gece için yeni talimatın verileceğini âzalara bildirmektedir. Baştaki bu cümlelerin bulunmadığı hallerde yeni bir talimat verilmeyeceği anlaşılmaktadır. Bu da şu demektir: «Polis faaliyette, sakın yerinizden kımıldamayın!»

Şimdi de ikinci derecede talimatlara geçelim: Filhakika Turner ajandasına şunları not etmiş: «N.E.S.O.» Bunların arkasından da «mıntaka» kelimesini ele aldığında Turner, benim de düşündüğüm şekilde, P.D.O.A. teşki-

lâtının dört kısına ayrıldığını imâ etmiş ve her kısımda da hususi toplantıların yapıldığı bir lokalin mevcudiyetine işaret etmek istemiş. 17 Mayısta Şark Mıntakası âzaları toplanmışlar. 22 Mayısta hem Cenupta, hem de Batıda olmak üzere iki toplantı cereyan etmiş. 26 Mayısta ise her dört mıntaka âzaları toplanmakta hiç mahzur görmemişler.

Clume bu sırada Bruce'e hitaben:

— Bu herhalde bir Pazar gecesine tesadüf etmiş olacak. Acaba Pazarları tatile girer misiniz bazan...

— Sözü geçen Pazar günü faaliyette bulunmadık, o akşam Polis Yardım Cemiyeti yararına bir balo verilmişti.

— İşte bu da iddiamı kuvvetlendirmektedir, diye Clume devam etti. Aranıza sızan casus, polislere o gece izin verildiğini bildiren emri duyunca irtibat ajanını derhal keyfiyetten malûmattar etmiş, o da Radyo Evinde çalışan ajanla vakit kaybetmeden temasa geçerek bütün âzalara haberi radyo vasıtasiyle salmış. **BU ADAM DA..**

— KİMSE YERİNDEN KIPIRDAMASIN!

Odanın ucundan gelen bu ses bir bomba gibi patladı. Fakat gayri ihtiyarî herkes bir harekette bulundu. Oturanlar derhal ayağa kalktılar. Herkes çıkış kapısına doğru yüzünü çevirdi. Kendilerine doğru polis tabancasının korkunç namlusunun çevrilmiş olduğunu gördüklerinde odadakilerin hiçbiri yerinden kıpırdamadı. Hepsi de donakalmışlardı. Sylvia korku ile haykırdı. Ellen Austin ise «Allahım» demekle yetindi.

Evet, Joe Cutland'ın sağ elinde bir tabanca vardı.

— Şayet biriniz en ufak bir harekette bulunursa birkaçınızın leşini sererim! diye bağırdı.

Sonra gerileyerek kapıya doğru çekildi. Sol eliyle kapı tokmağını araştırarak kapıyı açtı. Sonra yine gerileyerek kapıyı üstümüze kilitledikten sonra kayboldu. Ta-

bil bu arada anahtarı deliğinden çıkarmayı da ihmal etmemişti.

Cutland'a en yakın bulunan Peterkin neredeyse üzerine atılacaktı. Esasen ilk harekette karnına kurşunları o yiyecekti. Otomatiğini çekmiş olan Kelly, Bruce'a bakıyordu. Bruce başını salladı. Hayır, böyle bir şeye girişmek delilik olurdu...

Anahtarın deliğinde çevrilme sesi kulağımıza geldiğinde derhal harekete geçtik. Otomatiğini çeken Kelly kapıya doğru dört defa ateş etti. Artık kendilerine hâkim olamayan Sylvia ve Ellen Austin bağrışıp duruyorlardı. Herkes kapıya hücum ederken Müfettiş Bruce pencereye gidip havaya doğru ateş etti. Arada Peterkin'in sunturlu bir küfür savurduğu duyuldu:

— Hergele, silâhımı yürüttü!

Kapı bir hamlede açılmıştı, Buna rağmen geçen saniyeler bana bir asır kadar uzun göründü. Bruce, Peterkin ve Kelly ile birlikte sokağa indik. Binanın kapısı önünde bir sürü insan ve polis toplanmıştı. Gittikçe artan bir insan kalabalığını polisler dağıtmağa çalışıyordu.

Sokak başındaki trafik polisi Bruce'ün ateş ettiğini duymuş ve derhal bankaya koşarak civardaki polislerle birleşmişti. Bu suretle Cutland kimseye görünmeden tüymeğe muvaffak olmuştu. Fakat bu da bir ric'at şekli sayılamazdı.

Bu insan avına ait son kelimeyi akşam saat sekizden sonra öğrenebildik. Larry Critsohfield merkezde polislerin gelip gidişini kolluyor, ben de Bruce'un odasında getirecekleri haberleri merakla bekliyordum. Maamafih içimde garip bir his kötü şeylerin cereyan edeceğini için için fısıldıyordu. Bruce matbuata verdiği tebliğlerde katilin polisin eline ergeç geçeceğini bildirmişti. Yavaş yavaş etrafındaki çember kapanacak ve kıskıvrak ele geçecekti.

Fakat bu işin bir de diğer cephesi vardı. Clume ile birlikte Carla Dean'in her türlü tedbiri ihtiyar ettiğini biliyorduk. Hattâ binadan çıktığım takdirde, telgraf nüshalarının bende olduğunu sanarak beni ellerine geçirmeğe hazırlanmışlardı. Bu itibarla sekizinci caddenin başında bir arabada bizi bekleyen haydutlar bulunduğunu tahmin etmiştik

Bu suretle Cutland'ın tek başına pek uzaklara gidemeyeceği bedihî idi...

Hattâ işin neye varacağını peşinen düşünerek makalemi ona göre tanzim etmiş ve bütün hikâyeyi daha saat beşten itibaren hazırlamıştım. Bu suretle Larry bize son haberleri telefonla bildirdiği zaman rotatifleri harekete getirmeden evvel birkaç noktaya daha temas etmekle iktifa ettik. Bu arada gazetemizin başlığı hazırlanmıştı bile...

FİRARİ KATİL BULUNDU... KATLEDİLMİŞ!

Sumner Rod kenarında bir hendekte Joe Cutland'ın kurşunlarla delik deşik edilmiş cesedinin bulunduğu tarihten bu yana onüç ay geçmiş bulunuyor.

Clume «Aptalca bir mağlûbiyet» olarak vasıflandırdığı hareketlerindenberi bir türlü kendisine gelemedi. Bana kalırsa bu yalnız onun değil, ayni zamanda benim de mağlûbiyetim sayılır.

Zira hedefimiz P.D.O.A. yı enselemekti. Cutland, teşkilâtın yanında bir fareden farksızdı. Biz ayıyı ele geçirmek için tuzak kurmuş, fakat buna düşe düşe bir fare leşi ilişmişti.....

Bana gelince, şahsî meselelerimi dahi halledememiş, Carla Dean'i bir türlü elime geçirememiştim. Mamaafih gerek zabıtayı gerekse Federal Büroyu bu hususta malûmattar etmiştim. Bu suretle kaltağı evvelâ radyo evinden sürdüler. Arkasından vaziyeti öğrenen şehrin belli başlı barları onunla alâkalarını kestiler. Bununla beraber Amerikan Hükûmeti, Alman Konsolosu Bergman ile hempalarını Amerikadan, Almanyaya gönderdiği tarihe kadar daha birkaç hafta şehirde kalmaya varacak kadar yüzsüzlük etti. Nihayet müfettiş Bruce bu kadının da şehri terkettiğini bir daha bildirdi. Carla Dean'in nereye gittiğini bilmiyorum. Esasen bir daha onun bahsini duymadım. Bu da her ikimiz için çok daha hayırlı oldu tabiî.

AKBA KİTABEVİ

Cağaloğlu Servili Mescit Sokak Kurt Han No. 205 - İstanbul

Gelecek Romanımız: **Korkunç Geceler**

Yazarı: **William Irish**

Romanlarımızın neşredildiği gün adresinize gönderilmesini istiyorsanız bize adresinizi bildiriniz.

Fiatı : 5 Liradır

POLİS ROMANLARI SERİSİNE BAŞLARKEN :

BU SERİDE ÇIKACAK KİTAPLARIN

I.) HAKİKATEN TERCÜME OLACAĞINI

II.) İLÂVE VE KISALTMA YAPILMADAN DİLİMİZE ÇEVRİLECEĞİNİ

III.) MEVZUNUN DAĞITILMADAN SADECE DEDEKTİF ROMANLARI OLACAĞINI SEVGİLERİMİZLE SUNARIZ.